בחשמל נטו
מחירים מפתיעים
לחברי הקיבוצים
ראה היום
ב"הדף הירוק" עמ' 2

יום ג', 14.2.1995, י"ד באדר א' תשנ"ה ■ שנה 52, גליון 15704 ■ 2.90 ש"ח

רבין מסכים לשיתוף משקיפים ממדינות ערב בבחירות בשטחים

כך מסר אתמול היועץ המשפטי של משרד החוץ יואל זינגר, למחזיק תיק הפנים ברשות הפלסטינית סאיב עריקאת □ כן מסר כי ישראל מסכימה לבחירה ישירה של ראש הרשות הפלסטינית □ זינגר ועריקאת נועדו אתמול ביריחו □ מסרו על התקדמות בדיונים

□ סארי'לי שחר, פנחס ענברי, עתי"ם

ראש הממשלה יצחק רבין, מסכים שמחצית מהמשקיפים בבחירות בשטחים יהיו ממדינות ערב – כך מסר אתמול היועץ המשפטי של משרד החוץ יואל זינגר, למחזיק תיק הפנים ברשות הפלסטינית, סאיב עריקאת.

מדובר בלמעלה מאלף משקיפים שאמורים לשמור על טוהר הבחירות, שני משקיפים בכל קלפי, שעד כה הוחר כי יהיו רובם ככולם אמריקאים.

זינגר ועריקאת נועדו אתמול ביריחו, ועל פי הדיווחים היתה בפגישתם התקדמות. לא סוכם סופית על הסכמה לשיתוף או אי שיתוף החמאס בבחירות, אך נקבע קריטריון לפיו יוכלו כל תנועות האופוזיציה לאש"ף להשתתף בבחירות, בתנאי שאין הן קוראות להשמדה של ישראל או מתנגדות לקיומה של הרשות הפלסטינית. יואל זינגר מסר גם לעריקאת, כי ישראל מסכימה לבחירה ישירה של ראש הרשות הפלסטינית.

לדברי עריקאת, בכוונת הפלסטינים לקיים בחירות על פי השיטה האזורית, והנושא שיידון בפגישתם הבאה יהיה המשקיפים הבינלאומיים. סאיב עריקאת הוסיף, כי הרשות הפלסטינית תכונן את הבחירות 60 יום לאחר שרבין וערפאת יגיעו להסכם לגבי הסכם הביניים. 60 הימים יאפשרו לרשות להנפיק פתקי בוחר לתושבים ולאפשר ניהולה של תעמולת הבחירות.

בנושא הבחירות לרשות הפלסטינית, עדיין קיימת מחלוקת בין המשלחת הפלסטינית לבין הישראלית, לגבי השתתפותם של תושבי מזרח ירושלים. ישראל גורסת, כי תושבי מזרח ירושלים יוכלו להצביע, אך לא להיבחר למוסדות הרשות. הפלסטינים תובעים, כי תושבי מזרח ירושלים יוכלו לבחור ולהיבחר. נקודת מחלוקת אחרת היא גודל המועצה שהמשלחת הפלסטינית דורשת כי יהיו בה 100 נבחרים.

אתמול הביעה הרשות פלסטינית שביעות רצון על תוצאות ועידת שרי החוץ של קואליציית השלום בוושינגטון. נביל שעת אמר לרדיו פלסטין, כי הפלסטינים התרשמו מן המחויבות שארה"ב קיבלה עליה לקדם את עניינם ולהביא להצלחת המשא ומתן.

עוד אמר, כי אין זה עניין של מה

המשך בעמוד 8

כחות משטרה ליד המונית של רפי כהן שנמצאה ליד מעלה אדומים (צילום: יצחק הררי)

סריקות נרחבות אחר רוצחיו של נהג המונית מירושלים

רפי כהן בן 35 נמצא במכוניתו פצוע אנושות מדקירות סכין □ נראה שלקח במכונית שני אנשים שרצחו אותו □ שחל ביקש מהרשות הפלסטינית ביריחו לסייע במציאת הרוצחים

□ נחמן גלבוע

משטרת ירושלים ממשיכה לחקור את רצח נהג המונית רפי כהן (35), אשר נרצח אתמול בבוקר בדקירות סכין בדרך למעלה אדומים. סריקות שנערכו במקום הרצח בעזרת כלבי גישוש ומסוק לא העלו דבר. שר המשטרה משה שחל מסר אתמול כי בעקבות גילוי הגופה, הועברה הודעה לרשות הפלסטינית ביריחו, כדי שתסייע במציאת הרוצח אם זה נמלט ליריחו. במשטרת ירושלים בודקים אם מדובר בתוקף אחד או בשניים שהיו מעורבים במעשה.

כהן, נהג מונית תושב שכונת גילה בירושלים, אב לשני ילדים, עבד בחברת המוניות "הטיילת" מזה שנתיים וחצי. בן דודו של הנרצח, יהודה לוי, נהג מונית באותה החברה, סיפר אתמול כי שמע בקשר בשעות הבוקר את כהן מודיע, כי אסף נוסע במרכז ירושלים וכי הוא יוצא לשכונת מעלה אדומים. סמוך לשעה 9:15 בבוקר הבחינו נוסעים שעברו על כביש העבעה הצרפתית־מעלה אדומים, במונית מסוג מיצובישי בצבע לבן, החונה בצד הכביש ואורי מפנסי האיתות שלה מהבהב. הנוסעים דיווחו על המכונית החשודה לשוטרי מג"ב במחסום א־זעים הסמוך. כוח שוטרים נשלח למקום וגילה את כהן מוטל במושב הנהג של המונית, כשהוא דקור בראשו, כתפיו וחזהו.

ניידת מד"א לטיפול נמרץ הוזעקה למקום, ולאחר טיפול קצר בשטח יצאה לכיוון בית החולים הדסה הר הצופים. כהן שהיה במצב אנוש, מת מפצעיו בדרך. כוח גדול של משטרה ומשמר הגבול בפיקוד מפקד מחוז ירושלים ניצב אריה עמית, החל לסרוק את האיזור. זמן קצר לאחר מכן נמצאה בוואדי סמוך למונית סכין מגואלת בדם, ששימשה ככל הנראה, לביצוע הרצח. בתחילה סברה המשטרה שנהג המונית גם נורה, אולם

המשך בעמוד 8

היועץ המשפטי החליט לדחות את הדיון על הסרת חסינותו של אלי בן מנחם

□ בצלאל עמיקם

היועץ המשפטי לממשלה החליט לדחות את הדיון על הסרת חסינותו של סגן שר השיכון אלי בן־מנחם, לאחר שבימים האחרונים הוגשו למשטרה 9 עדויות חדשות בפרשה בה חשוד בן מנחם.

סגן שר השיכון אלי בן־מנחם, בא אתמול לוועדת הכנסת כדי לתבוע את שלטונו מהיועץ המשפטי לממשלה, המבקש ליטול ממנו את חסינותו הפרלמנטרית. "אתה ממשיך לשפוך את דמי. כבר שלוש שנים שאינך מפסיק. אם אצא מתיק הזה אגיש תביעת דיבה נגדך", איים בן מנחם.

היועץ המשפטי מיכאל בן־יאיר לא התרגש מהאשמות שהטיח אלי בן־מנחם ולא מאיום הגשת תביעת דיבה. בן־יאיר אמר כי הוא משוכנע שהראיות נגד ח"כ אלי בן־מנחם חשוד כי היכה שתי נערות בנות 15, שעמדו ליד דוכן תעמולה של הליכוד במהלך יום הבחירות בקיץ 1992.

"9 עדים חדשים הגיעו בסוף השבוע למשטרה. בהתייעצות עם פרקליטות המדינה החלטנו להצליב עדויות. אני מאוד מופתע משרשרת העדויות הנוספות שהגיעו. אין לי שום הגדרה אחרת", אמר בן־יאיר והבטיח כי החקירה תהיה מקיפה, מלאה וממצה.

היועץ המשפטי רמז במהלך הדיון בוועדת הכנסת, כי הוא שוקל לבדוק

המשך בעמוד 8

3
מאיים בבג"ץ
קהלני עומד על זכותו להציע את שריון חוק הגולן גם בניגוד לעמדת העבודה

9
החיים עוד חדשים
על עתידו הפוליטי של חיים רמון, מול מחויבותו להסתדרות

13
יותר חופש, פחות אבטלה
ראסמוסן, ראש ממשלת דניה, הנהיג חופשה מסוג חדש

17
ניצחון באילת לפני מוסקבה
21 נקודות של הנפלד הוביל לניצחון 82:84 על הפועל אילת בליגה

קיבוץ העוגן

מיקוד: 42880 טל': 09־682111 פקס: 09־682143

משתלת הורטנזיות

מבחר צמחי בית וגן
במחירים נוחים
טל': 09־682167. בערב – אלי: 09־682262

דגעוגן

חוות דגי נוי טרופיים
המכירה לספקים, לחנויות וליחידים.
זנים שונים של שרכים לבית וגן
המכירה לחנויות ולמשתלות.
טל': 09־682410 פקס': 09־682143

אולפן הקלטה

24 ערוצים, ממוחשב
טל': 09־682168

חנות העוגנפלסט

יריעות פלסטיק, שמשוניות, ריצוף – P.V.C.,
טפטים, מפות שולחן; כיסויי שמשונית
לפי הזמנה, כולל הלחמה וטבעות;
מבחר גדול של תיקי בית־ספר,
תרמילים, ציוד קמפינג ועוד.
בימים: א' – ה': 7.30 – 16;
ביום ו': 7.30 – 13; שבת: 10 – 14
טל': 09־682122, פקס': 09־682143

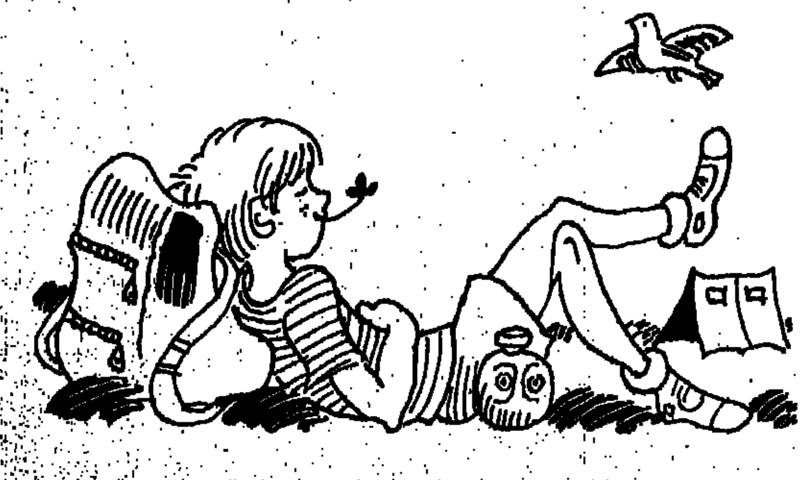

התפטרו שמונה מאבטחים בחברת "יהב"

תקלה בנשקו של גרומוב ז"ל מנעה ממנו ירי על התוקפים

טוענים חבריו לעבודה של המאבטח שנהרג בשבוע שעבר בפיגוע במסוף נחל עוז □ הם אומרים שכלי־הרכב אינם ממוגנים

(ע). מאבטחים בחברת האבטחה "יהב", שאחד מאנשיה, יבגני גרומוב, נהרג לפני שבוע בפיגוע במסוף נחל עוז, השמיעו אתמול טענות חמורות על תנאי האבטחה בחברה. המאבטחים דיברו בתכנית הרדיו "הכל דיבורים".

בעקבות עדותו של אחד המאבטחים, התקשרו לאולפן עשרות מאבטחים שהתפטרו מהחברה ומסרו עדויות.

המאבטח אלי כהן סיפר, כי בניגוד לטענותיו של המנכ"ל, אל"מ (מיל.) יהודה מאיר, מאבטחים רבים לא עברו הכשרה מקצועית. הוא טען, כי בעת הפיגוע, הפסיק נשקו של יבגני גרומוב ז"ל לפעול, והוא לא היה יכול להשיב אש, ואילו נשקו של המפגע, יוני, היה נשק לא אוטומטי שהיה "בריחה", לדבריו, מול האש האוטומטית שירו המחבלים.

כן אמר, כי מקצת המאבטחים, עולים מחבר העמים, לא אחזו מעולם בנשק.

כן סיפר כהן, כי רק ביום א' חולקו למאבטחים שכפ"צים, וכי כלי הרכב אינם ממוגנים. כן, אמר, צוות המאבטח מאוייש בפחות אנשים מכפי שדורש החוק, ובעת הפיגוע היו שלושה מאבטחים במקום ששה.

לעיתים קרובות, סיפר כהן, נכנסו המיכליות לריכוזי אוכלוסיה צפופים, שהמשטרה הפלסטינית לא איפשרה לרכב האבטחה להיכנס אליהם. המאבטחים, לדבריו, נאלצו לעבור למכליות עצמן, שם נותרו בלא קשר עם מוקד חברת האבטחה. נסיונות להידבר עם יהודה מאיר, אמר אלי כהן, נענו בדרך כלל במשפט "אני צריך להרוויח כסף". מאז הפיגוע התפטרו מן החברה שמונה מאבטחים.

המנכ"ל יהודה מאיר אמר, שהוא מנכ"ל של חברה כלכלית. "אם נגיע למסקנה שהמצב מחייב לשכפ"צ את כל כלי הרכב ואת כל האנשים נגד ירי – נפסיק לעבור. כפי שנראה כרגע, היות שמדובר בתקציב אדיר, לא נמגן את הרכבים ופשוט נפסיק לעבור, כי אנחנו חברה כלכלית," אמר.

יהודה מאיר סיפר, כי בחברה מועסקים עולים חדשים שאינם בוגרי צבא, כי הצבא מסרב לגייס אותם, למרות רצונם. לדבריו, הם עוברים הכשרה מבצעית בחברה. הוא הכחיש שיש אנשים שאינם יודעים להשתמש בנשק. עוד אמר, כי למאבטחים היו שכפ"צים, שהוחלפו השבוע במשוכללים יותר.

בפיגוע עצמו, טען יהודה מאיר, היו צריכים להיות ארבעה מאבטחים והיו שלושה. הוא אישר, שכלי הרכב אינם ממוגנים בפני נשק חם, אולם ממוגנים מאבנים. לדבריו, אי אפשר לרכוש בחנויות הנשק כלי נשק שהוא יותר מחצי אוטומטי, וכי למאבטחים בפיגוע היה גם 'נשק איטלקי מצויין'.

בתוכנית נמסר, כי עם סיום דבריו של יהודה מאיר ברדיו, התקשרו עשרות מאבטחים לאולפן וביקשו להפריך את דבריו.

שניים הועלו לשידור. יוסי, שדיבר בשם בדוי (אומת שהיה בחברה) סיפר: "אלי כהן צודק במאה אחוזים. היינו עולים על המיכליות אחד במקום שניים. היו צריכים להגיע שכפ"צים ולא הגיעו. היו צריכות להגיע קסדות ולא הגיעו. מצב הנשק היה על הפנים. היה לנו 'עוזי', שלא שווה כלום. פעם אחת הייתי צריך לירות והוא לא ירה. הכל היה על הפנים. היו שם חברה רוסים שלא החזיקו נשק בחיים. אנחנו, המאבטחים, מיוזמה פרטית שלנו, היינו מאמנים אותם במקלט כדי שלא יהיה בלגן, וכשהיינו יוצאים איתם, היינו שמים אותם במשאית ומזהירים אותם שלא יעשו כלום כדי שלא לסכן אותנו. עזבתי את החברה בכסאח גדול".

אמור, מאבטח נוסף, סיפר: "השכפ"צים שיהודה מדבר עליהם היו נגד דקירות, לא נגד יריות או רסיסים. עבדתי חמש שנים ברצועה, ומכל המאבטחים אני הייתי היחיד עם הכשרה רשמית של מאבטח. אני סולד מהטענות של יהודה מאיר. 'הנשק האיטלקי' המהולל שהוא מדבר עליו, לא שווה כלום. הוא כמו אקדח. כואב לי, כי יבגני היה בן טיפוחים שלי, ולפני שנהרג, ניסה בכל דרך לצאת מעזה, כי הבין שאין דרך לשרוד שם. גם אני התפטרתי אחרי ויכוחים מקצועיים נוקבים אתו. לא היה אכפת לו כלום, חוץ מהקטע הפיננסי".

שר החינוך, אמנון רובינשטיין, ביקר אתמול ברשת עמל. בתצלום: השר נפגש עם תלמידים, ולצידו יו"ר הרשת, רענן שריד (צילום: רפי דלויה)

• מפלגות השלטון בסוריה חזרו אתמול על תנאי הממשל בדמשק לשלום כולל במזה"ת והאשימו את ישראל ברצון "לטרפד" את תהליך השלום.

על המשמר
לציונות לסוציאליזם לאחוות עמים
עורך ראשי: צבי טימור מנכ"ל: יוסף חולנברג
עורך משנה: ישראל זמיר מרכזת המערכת: דורית גפן
המו"ל: עיתון וספר בע"מ
המערכת והמנהלה
תל אביב, 67771 רח' חומה ומגדל 2 טל. 03-6388555 פקס 03-5370037
מח' מודעות: טל' 03-6388508 פקס' 03-372301
מח' המנויים 177-022-0668 שירות שק דואר נעול 61999
סניף ירושלים: רח' בן יהודה 2, חדרים 102, 121, טל' 02-255161 פקס 02-250145
ת"ד 1216 ירושלים 91008
סניף חיפה: רח' פבאר 17 טל' 04-673673, פקס' 04-676057, ת"ד 4007 חיפה 31040
AL HAMISHMAR THE GUARDIAN Daily Tel-Aviv P.O.B. 61999
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד.
כל הזכויות שמורות
מודפס בדפוס החדש בע"מ, טל. 03-6388510

נפתר משבר הדלק ברצועה

בפגישת השר גונן שגב עם אבו עלא סוכם כי שינוע הדלק יהיה ממסוף ארז במשאיות עותיות □ בתוך שבועיים יופעל עוד מסוף במחסום נחל עוז

□ בצלאל עמיקם

באווירה טובה ועניינית נפגשו אתמול שר האנרגיה החדש מר גונן שגב עם הממונה על נושאים כלכליים באוטונומיה אבו עלא. בפגישה סוכמו דרכים לפתרון בעיית הדלק והאנרגיה ברצועה.

אבו עלא בא למיפגש עם יועצו לענייני אנרגיה. הם דרשו מממשלת ישראל להציב ארבעה מכלי צבירה, ואולם בסיכום השיחה הוחלט להעביר את הדלק למשאיות עותיות במסוף ארז בתוך יומיים ולהפעיל מסוף נוסף במחסום נחל עוז בתוך 14 יום.

כן סוכם שתוקם ועדה ישראלית־פלסטינית שתדון בפתרונות ארוכי־טווח לדלק ואנרגיה ברוח הסכמי פריס. מדובר באפשרות לרכוש דלק ממדינות שונות ולקיים שיתוף פעולה בנושאי אנרגיה בכלל.

אחת ההצעות שהעלה השר שגב היתה לאפשר לפלסטינים לרכוש ישירות דלק בבתי הזיקוק באשדוד ולהעבירו בצינור לאשקלון ולרצועה. בישיבה נדונו גם בעיות של הספקת חשמל ועלתה האפשרות להקים בית זיקוק ברצועה בבעלות פלסטינית.

נושאים אלו הועברו לוועדה המשותפת.

"יש לתת לפלסטינים יכולת כלכלית," אמר השר שגב, "שרק עימה ניתן יהיה לקדם את המו"מ המדיני".

לאחר מכן נפגש השר עם מתיישבי רוגית, אלי סיני וניסנית, ושמע מהם על בעיותיהם. השר אמר, כי לא שינה את עמדותיו בדבר ההכרח להשאיר ישובים אלה במקומם.

מדינות ערב ינסו לגבש חזית אחידה ביחס לאמנה הגרעינית

ההחלטה תועבר לאישורה של מועצת השרים של הליגה הערבית העומדת להתכנס בעוד חודש

קהיר, (ע"צ). נציגיהן של 14 מדינות ערביות אמורים להתכנס היום בקהיר כדי לנסות ולקבוע עמדה ערבית משותפת בהקשר להארכת האמנה לאי הפצת נשק גרעיני, הודיע אתמול סגן המזכ"ל של הליגה הערבית ערנאן עומראן.

"מומחים מ־14 מדינות ערביות יפגשו החל ביום שלישי במסגרת ועידה שהוקמה אד־הוק מטעם הליגה הערבית, כדי להחליט על עמדה ערבית משותפת בנושא הארכת האמנה", אמר עומראן.

ההחלטה תועבר למועצת השרים של הליגה הערבית, האמורה להתכנס בקאהיר ב־22 במרס.

בין המדינות שישתתפו בכינוס ביום שלישי נמצאות מצרים, סוריה, ערב הסעודית, כוויית, איחוד האמירויות, ירדן, עיראק, מרוקו, לבנון, אלג'יריה ואיי קומור.

נציגי המדינות אמורים כמו כן להחליט על הסכמה משותפת בנושא חיסול האיום בנשק להשמדה המונית במזה"ת, החלטה שאף היא תועבר לדיון במועצת השרים של הליגה.

מצרים מנהלת זה חודשים אחדים מערכה, במטרה להביא את ישראל לחתימה על האמנה, אולם האחרונה הודיעה כי לא תחתום עליה כל עוד לא יכון שלום עם כל מדינות ערב. נשיא מצרים חוסני מובארק אמר בשבוע שעבר כי ארצו לא תחתום על האמנה כל עוד ישראל לא תעשה כך.

לפי מידע שהופיע בפרסומים בינלאומיים, לישראל יש כיום כ־200 ראשי נפץ גרעיניים.

הוועידה הבינלאומית בנושא הארכת האמנה לאי הפצת נשק גרעיני אמורה להתכנס בניו יורק באפריל־מאי.

סגן השר ואליד צאדק קורא להסיר את הסגר

סגן שר החקלאות ח"כ וואליד צאדק קרא אתמול להסיר את הסגר בצורה מבוקרת ולאפשר מעבר פועלים לישראל.

ח"כ צאדק השמיע קריאתו זו בעקבות החלטת הממשלה להמשיך במדיניות הסגר.

לדעת סגן שר החקלאות מעמיק הסגר את המצוקות הכלכליות בשטחים, מכרסם בכוחם של תומכי השלום בקרב הפלסטינים ובסופו של דבר פוגע באינטרס הישראלי.

סגן שר החקלאות סבור שיש להטיל את האחריות לפועלים על המעסיקים והוא מציע שהם יהיו אלה שיקחו אותם בנקודות המעבר ויחזירו אותם לשם בתום יום העבודה.

מאות פועלים פלסטינים מובטלים הפגינו אתמול ברצועה במחאה על הסגר, הנמשך ברציפות כבר ארבעה שבועות.

רמי שני

מחבל נהרג בירי של צה"ל על כפרים שיעים ליד צור

כמה מחבלים נפצעו □ התקרית החלה לאחר שהופעל מטען נפץ ליד סיור של כוח צד"ל

(ע). בחילופי אש בין צה"ל למחבלים שהיו אתמול אחה"צ נהרג מחבל איש אמל וכמה מחבריו נפצעו. לכוחות צה"ל אין נפגעים. ירי התותחים של צה"ל היה על ארבעה כפרים שיעים מזרחית לצור.

התקרית בין צה"ל למחבלים החלה לאחר שמטען חבלה רב עוצמה הופעל בסמוך לכוח צד"ל שסייר באיזור הכפר טייבה שבגזרה המרכזית. במקביל להפעלת המטען ירו המחבלים פצצות מרגמה לעבר כוח אחר, שעסק בפעולות מבצעיות, ולעבר כוחות צה"ל באיזור.

צה"ל וצד"ל הגיבו באש כבדה לעבר מקורות הירי. כתוצאה מכך נהרג מחבל אחד, כמה מחבלים נוספים נפצעו.

כן ניסו כוחות חיזבאללה להתקיף מוצב צה"ל בסאלוטה, כאשר כמה פגזי מרגמה נחתו סמוך למוצב. איש לא נפגע.

הסכמה בין ישראל לאש"ף על אופן בחירת נשיא הרשות הפלסטינית

נקבע כי הבחירה בנשיא הרשות תהיה ישירה

יריחו, (ע"צ). ישראל ואש"ף הגיעו ביום שני להסכמה בנושא הבחירה הישירות לנשיאות הרשות הפלסטינית, הודיע צאיב עאריקאת.

הדרישה הפלסטינית נתקבלה על דעת ישראל במהלך ישיבת העבודה הראשונה של המשלחות משני הצדדים שהתקיימה במובלעת יריחו, אמר עאריקאת לעיתונאים.

"דבר חשוב שעליו הסכמנו היום הוא הבחירה הישירה של נשיא הרשות הפלסטינית" אמר עאריקאת, עם תום הישיבה.

יאסר ערפאת מכהן כנשיא הרשות לאחר שמונה לתפקיד מטעם אש"ף.

הפלסטינים דרשו כי נשיא הרשות ייבחר במהלך הבחירות למועצה הפלסטינית, שטרם נקבע להן תאריך.

זו הפעם הראשונה שישראל ואש"ף דנים באופיוני הבחירות הפלסטיניות ביריחו. בדרך כלל דיונים אלה מתקיימים בקהיר, לשם אמורות המשלחות להגיע לשיחות ב־21 וב־22 בפברואר.

פרו: שכירי חרב מישראל מסייעים לטייסי אקוואדור

באגואה צ'יקה, (ע"צ). הטייסים האקוואדוריאנים של מטוסי הקרב "כפיר", מתוצרת ישראל, נהנים מסיוע ישראלי או של שכירי חרב ישראליים, לרבות הטסת המטוסים, מסר אתמול מקור צבאי פרואני.

"מערכות המכ"ם של המטוסים מאפשרות לאתר בזמן קצר כל טיל של האויב," אמר.

כן אמר המקור, כי "הטייסים משחררים פתיונות המושכים אליהם את הטילים," ציין המקור.

רבין לסיעת העבודה: אין בצה"ל נוהל וידוא הריגה

עם זה אמר כי בתום היתקלות עם מחבלים סורקים החיילים את השטח באש חיה כדי לא לקחת סיכונים מיותרים □ "אם משהו זז – יורים בו"

□ יהודה צור, עליזה חטואל

ראש הממשלה יצחק רבין אמר אתמול לחברי סיעת העבודה בכנסת, כי אין בצה"ל נוהג של וידוא הריגה. רבין סיפר לחברי הסיעה, כי הנושא עלה לפני שנה באחד הכנסים של קציני צה"ל, וגם אז הבהיר הרמטכ"ל לשעבר אהוד ברק שאין נוהל כזה.

רבין סיפר, כי לפי הנוהל הקובע, בהיתקלות עם מחבלים ואחרי ההסתערות של החיילים על המחבלים חוזרים החיילים וסורקים את השטח באש חיה.

"אם משהו זז – יורים בו, כי בעבר קרה שמחבלים שנפצעו או שלא נפגעו ירו בחיילים שחזרו מההסתערות," אמר רבין. "אנו שולחים חיילים להילחם במחבלים, להסתער עליהם, ואנו חייבים לתת בידיהם את הסמכות ושיקול הדעת, שאם מישהו זז – יורים בו. אין דבר כזה, שאחרי שהכל מסתיים והתמונה ברורה באים לוודא הריגה. זה אסור, ונוגד את הנוהל ואת ההוראות. חריגות, אם היו, יטופלו," אמר רה"מ.

ועדת חקירה פרלמנטרית תבדוק רצח נשים בידי בעליהן

□ בצלאל עמיקם

מליאת הכנסת אישרה אתמול ברוב של 19 נגד 16 הקמת ועדת חקירה פרלמנטרית לבדיקת רצח נשים בידי בעליהן.

יוזמת הקמת הוועדה היא ח"כ לימור לבנת (ליכוד), שהסבירה כי אין מדובר בצעד פוליטי, אלא בכורח הנובע מטראגיות המצב הבלתי־נסבל. לבנת ציינה, כי לאחרונה נרצחו נשים שהתריעו במשטרה כי הן מאויימות על־ידי בעליהן, ואף על פי כן לא נעשה מאומה כדי להגן עליהן.

נציגות האופוזיציה, ענת מאור ודליה איציק, הסכימו שהבעיה חמורה אולם סברו כי הכלי הפרלמנטרי לא יהיה יעיל.

ח"כ האשם מחמיד (חד"ש), שתמך בהקמת ועדת החקירה, תבע מראשי הציבור הערבי ונכבדיו להוקיע חד־משמעית את התופעה, ולא להסתתר מאחורי טיעונים של "מסורת" ו"כבוד המשפחה" כדי להתעלם מהתופעה המחפירה.

בהצבעה גברה האופוזיציה בהפרש של שלושה קולות. הרכב הוועדה יהיה שוויוני – מחצית החברים יבואו מהקואליציה והמחצית השנייה מהאופוזיציה.

ח"כ יעל דיין (עבודה) הצטרפה לתומכים בהקמת הוועדה.

חשש בעבודה מפסילת שני המועמדים ליו"ר הסוכנות

מירום: אם ועדת ההסכמה תפסול את לקט ובורג – ייווצר עימות עם המפלגה

□ יהודה צור, יוסף גלילי

במפלגת העבודה קראו אתמול לנקוט צעדי תגמול אם יפסול חבר הנאמנים של הסוכנות את שני מועמדי המפלגה לתפקיד יו"ר הסוכנות.

היום עתידים חברי חבר הנאמנים להשלים את השיחה שהחלו בה לפני שבועיים עם ח"כ אברהם בורג, והמדריך ייפגשו עם ראש הממשלה כדי לסכם את עמדתם לגבי מועמדותם של בורג ויחיאל לקט.

בעבודה חוששים כי יתאמתו השמועות ויתברר כי הנציגים האמריקאים יפסלו את שני המועמדים.

חברי ההנהלה הציונית קראו אתמול לוועדת הייעוץ וההסכמה לאשר את מועמדות לקט ובורג כדי לאפשר להשלים מייד את תהליך בחירת היו"ר.

ח"כ חגי מירום, מתומכי אברהם בורג, טען אתמול כי במקרה כזה לחבר הנאמנים לא יהיה עימות עם מחנה, אלא ויכוח עקרוני על המשך תהליך בחירת היו"ר כולו.

מירום אמר אתמול, כי הוא חושב שהוא מבטא את דעת רבים בעבודה, הגורסים כי אם האמריקאים יחליטו לפסול את שני המועמדים, הם פותחים בעימות עם העבודה. "במקרה כזה נערער על כל ההליך של הייעוץ וההסכמה," אמר מירום.

הוא ציין, כי אם האמריקאים יחליטו לפסול רק אחד מהמועמדים, לא תהיה ברירה אלא לקבל זאת, אך פסילה של השניים תביא בהכרח לעימות גלוי. לדבריו, לא ייתכן לפסול את שני המועמדים.

ביום חמישי אמור מרכז העבודה לבחור במועמד המפלגה לתפקיד יו"ר הסוכנות, אך ברור כי הכינוס יידחה אם חבר הנאמנים יחליט לפסול את שני המועמדים כאחד.

ועדת הכנסת דנה בהצעה להוציא עבירות תנועה מחסינות הח"כים

□ עליזה חטואל

ועדת הכנסת דנה אתמול בהצעת חוק חסינות חברי־הכנסת של הח"כים חגי מירום ודדי צוקר. ההצעה באה להוריד מתחום חסינות חברי־הכנסת את עבירות התעבורה ועבירות קנס מינהלי וקנס קצוב.

ח"כ דדי צוקר אמר בדיון, כי בוועדת החוקה עוסקים בתיקון לחוק יסוד הכנסת, שנועד למנוע ממי שהורשע בעבירה שיש עימה קלון להיבחר לכנסת.

ח"כ פורז התנגד להשמטת עבירות התעבורה מחוק החסינות.

ועדת הכנסת תמשיך לדון בהכנת החוק לקריאה שנייה ושלישית.

ארז קורא להתנגד להטלת מס על נשים העובדות מעבר לגיל פנסיה

□ עליזה חטואל

יו"ר מע"ם חנן ארז העלה בישיבת סיעת מרצ אתמול את נושא הטלת מס על נשים העובדות מעל לגיל הפנסיה, שיוזמת השרה אורה נמיר כחלק מתוכניתה למלחמה בעוני.

ארז וראשי מע"ם תבעו מהסיעה להתנגד להצעה, משום שהדבר מנציח קיפוח. לדבריו, עד היום נשים שעבדו מעבר לגיל 60 קיבלו תגמול מוגדל והעניקו להן גימלה גדולה יותר. בנוסף, מההצעה ייפגעו בעלות הכנסה הבינונית ומטה, וכן תיפגע המוטיבציה של הנשים להמשיך לעבוד.

אורון לגלג על תחזיות הליכוד שהזהירו מירידה במשכורות הנטו של השכירים

"הליכוד יכול לאכול היום את הלוקש של הלוקש" – לגלג אתמול ח"כ חיים אורון (מרצ) על אנשי הכספים של הליכוד, שהזהירו מפני פיחות גדול במשכורות השכירים בינואר.

מנתונים אשר בידו מסתבר, כי משכורתם של 90 אחוזים מן השכירים במשק דווקא עלתה.

אורון האשים את דוברי הליכוד במסע הכפשה, ותבע מהם להודות בטעותם.

"הליכוד יכול להורות שנטל המס מחולק היום נכון יותר ובצורה צודקת יותר," אמר.

שר האוצר אברהם שוחט מיהר להצטרף לעמדתו של אורון, וציין כי במרכיבי השכר הלו שינויים מהותיים, שכולם לרווחת האיש השכיר.

בצלאל עמיקם

קהלני יפנה לבג"ץ כדי להציע את שריון חוק הגולן

אם סיעת העבודה תנסה למנוע זאת □ הסיעה ניסחה סעיף בתקנון שקובע עונשים חמורים לח"כים שימרו את פיה או יפרו את המשמעת הקואליציונית

□ יהודה צור, עליזה חטואל

ח"כ אביגדור קהלני מאיים לפנות לערכאות משפטיות, ואף לבג"ץ, אם תנסה סיעת העבודה בכנסת למנוע ממנו להגיש את הצעת־החוק לשריון חוק הגולן.

אתמול דנה סיעת העבודה בכנסת בתקנון חדש של הסיעה, ואחד הסעיפים קובע כי אסור לח"כ מהסיעה להגיש הצעת־חוק פרטית בניגוד לעמדת הסיעה.

לפני שבוע דנה סיעת העבודה בבקשתם של קהלני ושלושה ח"כים להגיש הצעה לשריון חוק הגולן, והדיון יימשך בשבוע הבא.

"תקנון המשמעת החדש של העבודה נועד למטרה אחת – למנוע ממני להעלות את חוק שריון הגולן. אני נחוש בדעתי ללכת עד הסוף, ואם יהיה צורך אפנה לבג"ץ," אמר קהלני בתום הדיון בסיעה.

באחד הסעיפים בתקנון, שאותו ניסחו שר המשפטים דוד ליבאי ויו"ר הסיעה ח"כ רענן כהן ושאושר על־ידי ראש הממשלה, קבועים עונשים חמורים לח"כים שימרו את פי הסיעה או יפרו את המשמעת הקואליציונית.

ח"כים כאלה צפויים לשלילת הזכות להעלות נושא לסדר היום, או להעלאת הצעת־חוק לדיון במליאה לתקופה ממושכת, ואף להרחקה זמנית מחברות בוועדות הכנסת. כן נקבע, כי חבר סיעה לא יעלה הצעת־חוק פרטית בקריאה מקדמית במליאה ללא קבלת אישור מיו"ר הסיעה. היו"ר מחויב במקרה כזה לפעול לפי עמדת הממשלה או הנהלת הקואליציה.

קהלני אמר: "לא ייתכן שוועדת המשמעת תוציא אותי מוועדת חוץ וביטחון, זו ממש דיקטטורה."

נשיא קפריסין מבקר בארץ יו"ר הכנסת שבח וייס נועד אתמול לביקור עם נשיא קפריסין גלפקוס קלרידס, שהגיע לביקור פרטי בישראל.

הכנסת העבירה בקריאה ראשונה את החוק לביטול מס הבורסה

□ בצלאל עמיקם

מליאת הכנסת קיבלה אתמול בקריאה ראשונה את הצעת החוק לביטול המס על הבורסה. שר האוצר, שבשעתו הציג בפני הבית את הצעת חוק המיסוי, היה האיש שבישר על ביטולו.

בעד ההצעה הצביעו 40 ח"כים מסיעות העבודה, הליכוד, חלק ממרצ ויעוד. נגדה הצביעו שבעה ח"כים ממרצ, צומת וחד"ש.

הצעת החוק הועברה לוועדת הכספים לצורך הכנתה לקריאה סופית.

שר האוצר אברהם שוחט חזר והדגיש את דבקותו בעמדתו שיש להטיל מס על שוק ההון. "נוצר מצב פסיכולוגי ופוליטי בציבור, אצל שרים בממשלה ואצל ח"כים, שקשר את ההפסדים בבורסה עם המיסוי. מתברר שהקשר אינו קיים. לא היה כל קשר מעשי בין המס לבין מה שקורה בשוק ההון," אמר.

שוחט הביע צער על ביטול המס, אך הודה כי טעה בהערכת התוכן הפוליטי לעמוד מאחורי החוק. שוחט אמר כי הוא אינו יודע מתי יקומו שר אוצר או ממשלה שיעזו להטיל מס על שוק ההון.

חברי־הכנסת לא גילו עניין בחוק, ורובם אף לא פקדו את המליאה.

אלי דיין מהעבודה צעק לעבר שוחט: תתפטר. שוחט התבונן בו ארוכות, והזכיר כי דווקא דיין התפטר כשהתנגד לעמדת האוצר בעניין יום חינוך ארוך.

יו"ר ועדת העבודה תקף את עמדת רמון בנושא צווי ההרחבה

□ עליזה חטואל

יו"ר ועדת העבודה והרווחה, ח"כ יוסי כץ, תקף אתמול בישיבת הוועדה את יו"ר ההסתדרות חיים רמון, בקשר לעמדתו בנושא הוצאת צווי הרחבה על תוספת היוקר.

הוא קרא לשרת העבודה והרווחה להוציא לאלתר צו הרחבה על תוספת היוקר.

"תוספת היוקר מהווה מכשיר חיוני לשמירת ערך השכר, והמכה לחלק בלתי־נפרד מתנאי העבודה של העובדים השכירים במדינת ישראל. אסור שהעובדים ישמשו בני ערובה במאבקה של ההסתדרות," אמר כץ.

אלוני קראה לתת זכויות פוליטיות לפלסטינים

(ע). שרת המדע, התקשורת והאמנויות שולמית אלוני קראה אמש למתן זכויות פוליטיות לפלסטינים. אלוני דיברה בערב אזכרה שערכה בירושלים תנועת "שלום עכשיו" לאמיל גרינצווייג, שנרצח לפני 12 שנים בעת הפגנה בעיר.

"עלינו להחליט כיצד להכיר בכוחו של הציבור שעליו אנו שולטים לזכויות אנוש ולזכויות פוליטיות," אמרה אלוני והוסיפה: "אי־אפשר לשלוט בעם אחר ולהיות דמוקרטים עם כל ההתנחלויות הפזורות והרחבתן." היא הזהירה מפני היווצרותה של מדינה דו־לאומית אם יימשכו ההתנחלויות.

באשר לתהליך השלום אמרה אלוני, כי יש להיזהר מתהליך של טמיעה הדרגתית של העם היהודי בערביי האיזור. "לא נלחמנו כל־כך הרבה כדי להיטמע בעולם מוסלמי," אמרה.

היא טענה, כי היה צורך לפנות את נצרים עוד בזמן החתימה על הסכמי אוסלו, וכן את המתיישבים היהודים בחברון מייד לאחר הטבח שביצע ברוך גולדשטיין במתפללים מוסלמים במערת המכפלה. לדעתה, יש לבצע "הפרדה והיזה" בין העמים, אולם יש להרגיש את המרכיב הפוליטי בהפרדה זו, ולא רק את הביטחוני.

החייל עמית נחמיה שגנב טנק הודה במרבית האישומים

(ע). החייל עמית נחמיה, שהואשם בגניבת טנק מבסיס ג'ולים ובנסיעה עימו לכיוון מרכז הארץ, לאורך כ־30 ק"מ, הודה אתמול במרבית סעיפי האישום נגדו ובעקבות זאת צפוי פסק דינו להינתן בקרוב. לאחר דיון ממושך בין התובע הצבאי סגן נועם שכנר לבין פרקליטי החייל, עורכי הדין אריה צ'רטוק ושלומי ציפורי, הגיעו הצדדים להסכמה – כתב האישום הכולל תשעה סעיפי אישום ישונה מעט, והנאשם יודה במרבית הסעיפים.

לשופטי בית הדין הצבאי של מחוז מרכז הוגש כתב אישום מתוקן, על פיו יודה הנאשם בעיכוב ציוד צבאי בביתו שלא כדין, במקום "הוצאת נשק מרשות הצבא". זאת, על שהחזיק בביתו 11 קופסאות של כדורי 5.56 לרובה, אבק שריפה, וסוגים נוספים של כדורים לנשק, אותם העביר לביתו אשר ביהוד. כן יודה החייל בהוצאתו של הטנק מבסיסו אל מחוץ למחנה, וכן את נשקו האישי מסוג M־16 ו־5 מחסניות טעונות כדורים.

התביעה והסנגוריה הגיעו להסכמה גם באשר לסעיף של זריעת בהלה בקרב הציבור, ובמקום זאת צוין, כי "גרם לזעזוע ברבים", ובסעיף החמישי, נהיגה בקלות ראש, על כך שנסע עם הטנק בקלות ראש או ברשלנות או במהירות שיש בה סכנה לציבור.

הנאשם, כופר בשני סעיפי אישום של שימוש בלתי חוקי בנשק. בסעיף זה טוענת התביעה הצבאית, כי לאחר שהטנק נעצר ירה הנאשם מנשקו האישי מספר יריות באוויר ולכיוון השוטרים שעמדו בסמוך לטנק.

רשות העתיקות דורשת טיפול באיומים והטרדות ע"י חרדים

□ בצלאל עמיקם

רשות העתיקות דורשת ממשטרת ישראל לטפל באופן מיידי בפרשת האיומים וההטרדות על בכירי רשות העתיקות על ידי גורמים חרדיים קיצוניים. בשבוע האחרון התגברו מעשי ההטרדות והאיומים ומדי יום מתקבלות עשרות שיחות בבתיהם של מנהלי רשות העתיקות, הכוללות איומים על חייהם וחיי בני משפחותיהם.

כמו כן התקבלו הודעות סרק בדבר הצבת מטעני חבלה בכניסה לביתו של סמנכ"ל רשות העתיקות גיורא בירן. חבלני משטרה שהוזעקו למקום וידאו שאין מדובר במטעני נפץ. השבוע דיווחו אלמונים, כפי הנראה חרדים, על פריצה לביתו של מנהל רשות העתיקות, אמיר דרורי, אולם השוטרים שסיירו במקום בארבע לפנות בוקר, לא גילו כל סימני פריצה.

בימים אלו התקבלו התרעות שווא בדבר פריצת שריפות בבתיהם של מנהלי רשות העתיקות, אשר הפריעו לעבודה השוטפת של כוחות הכיבוי וההצלה. כמו כן מתקבלות מדי יום עשרות שיחות גוביינא מגורמים חרדיים בבתיהם של בכירי הרשות. המטרידים בשיחות ובאיומים השונים הזדהו כחברי הארגון החרדי הקיצוני ק.ש.ת.

בסוף שבוע שעבר פנתה הנהלת הרשות למפכ"ל המשטרה בדרישה לשים קץ לפרשת ההטרדות על ידי גורמים חרדיים, אולם טרם נתקבלה תשובת המפכ"ל. בחודשים האחרונים נוסף להטרדות ולאיומים על אנשי הרשות נשרפו מספר כלי רכב של הרשות לידי בתי העובדים. כמו כן נעשו נסיונות להצתת משרדי הרשות בצפת וניזוקו עשרות אתרי עתיקות, חלקם רוססו בכתובות נאצה, בחתימת ק.ש.ת.

שר הבריאות יכין רשימת תרופות הומיאופתיות המותרות לשימוש

שר הבריאות, ד"ר אפרים סנה, הורה למשרדו להכין רשימת תרופות הומיאופתיות אותן יהיה ניתן לספק לחולים על פי מרשם רופא, לרכוש בבתי מרקחת, לייצר אותן בארץ או לייבא. ברשימה זו תיכללנה תרופות הומיאופתיות שזכו להכרה בארה"ב ובמספר מדינות במערב אירופה כמו אנגליה, צרפת, גרמניה, שוודיה והולנד.

עד כה לא הוכרו תכשירים אלה כתרופות ולא הותרו לייצור ולשיווק בארץ, וזו הפעם הראשונה שהן זוכות להכרה מעין זו. השר סנה אמר כי הוראתו באה לתת לגיטימציה לטיפולים רפואיים שממילא מתבצעים כיום בארץ, ומגבילה אותם לרופאים בלבד.

עליזה חטואל

מנחם פליקס שבתו נרצחה פתח בשביתת רעב מול משרד רה"מ

מנחם פליקס, שבתו עפרה נרצחה לפני חודש בעת שנסעה מירושלים לבית הוריה באילון מורה הכריז אתמול על שביתת רעב. פליקס, מראשי גוש אמונים, הקים אוהל מחאה מול משרד ראש הממשלה בגן הוורדים.

למבקרים באוהל הסביר פליקס את צעדו: "באתי לשבות רעב לא רק כאב הכואב את מות בתי. אני נמצא כאן כדי שלא יהיו רבים כמותי". לאוהלו של פליקס הגיעו אתמול מבקרים רבים, בהם אנשי גוש אמונים וחברי כנסת מהימין שהגיעו כדי לחזק את ידיו.

בצלאל עמיקם

בני הזוג אברהמי הובאו למנוחות בקיבוץ מגל

□ רמי שני

הלווייתם של צילי ויוסף אברהמי התקיימה אתמול בקיבוץ מגן, ששימש ביתם בעשר השנים האחרונות. כ־300 מלווים באו ללוותם בדרכם האחרונה, כפי שביקשו במכתביהם, אל בית העלמין של הקיבוץ בנגב הצפון מערבי.

בני הזוג אברהמי שמו קץ לחייהם ביחד ונקברו ביחד באותו ארון. חבר הקיבוץ שהביא אותם מהמחלקה הפתולוגית של באר־שבע סיפר, כי הוא זכה ליחס יוצא מהכלל על אף המעשה מעורר המחלוקת שעשו השניים. לדבריו, אחד החששות שלו היה שלא יתנו לו להניח אותם ביחד, ולכן יצר מחיצה בארון הקבורה שלהם, אולם משראה כי הדבר התאפשר, הוציא את המחיצה.

טקס הקבורה לא היה דתי. נכחו בו ראשי הקיבוץ הארצי, חברים וידידים מקיבוצים שכנים ומקורבים של המשפחה. הבן, דורון אברהמי, קרא עם נציג הקיבוץ את מכתביהם של השניים, בהם כאלה שנכתבו מספר ימים לפני מותם וכן את מכתבה של בתם, בו הפצירה בהם שלא לבצע את מה שתכננו כבר זמן רב.

שר המשטרה קיבל את ההמלצות לשיפוץ בית המעצר באבו כביר

□ נחמן גלבוע

שר המשטרה משה שחל, החליט לקבל את המלצות הוועדה שמונתה לארגון ובדיקת המצב בבית המעצר המחוזי אבו כביר. הוועדה בראשותו של ראש אגף תכנון במשרד המשטרה ניצב הרצל יוסוב, המליצה כי יבוצע שיפוץ יסודי במבנה בית המעצר.

בין היתר, ייבנו אגפים עצמאיים לעצירים גברים נשים ונוער, ובכל אגף חדר טיולים וחדר אוכל. כמו כן, יבוצעו שיפורים יסודיים בכל המערכות בבתי המעצר ובתנאי המגורים. בנוסף, המליצה הוועדה לתגבר תקני כוח אדם ולשפר את רמתו והכשרתו של סגל הסוהרים. כל זאת, בכדי לענות על הצרכים בתחומי האבטחה טיפול באירועי חירום, פיקוח ושליטה על עצירים.

הוועדה מונתה באוקטובר 94, לאחר ביקור שערך השר שחל בבית המעצר, ובו עמד מקרוב על התנאים הקשים השוררים בו והצפיפות הרבה. הבסיס לעבודת הוועדה הוא ההנחה כי המעצר אינו בגדר עונש ואסור שיפגע באדם שנחשב עדיין בחזקת זכאי, כל עוד לא הורשע בדין.

4 שופטי שלום חדשים יושבעו היום במשכן נשיא ישראל

□ עליזה חטואל

שופטים חדשים יושבעו היום במשכן נשיאי ישראל. עו"ד פילים מרכוס יושבע לשופט בבית משפט השלום בירושלים, עו"ד אברהם קסירר יתמנה לשופט בבית משפט השלום במחוז תל אביב והמרכז. עו"ד יעקב וגנר יהיה שופט בבית משפט השלום במחוז חיפה ועו"ד אברהם יעקב בבית משפט השלום באילת.

שר הקליטה התארח בישיבת סגל הפיקוד של המשטרה

שמע כי שיעור העולים המעורבים בפשע נמוך משיעור כלל האוכלוסיה

שר הקליטה יאיר צבן עם שר המשטרה משה שחל ומפכ"ל המשטרה (צילום: יצחק אלהרו)

□ נחמן גלבוע

שר הקליטה יאיר צבן, התארח אתמול במטה הארצי של המשטרה בירושלים. בנוכחות הסגל הבכיר של המשטרה הציג השר את נושא הקליטה, ועמד על נקודות רגישות במיוחד בתחום אחריותה של המשטרה. צבן קיבל משר המשטרה משה שחל ומהמפכ"ל רב ניצב אסף חפץ, נתונים על גיוס עולים למשטרה, ושמע על פעולות המשטרה בנושא הסברת קליטת העליה.

במסיבת עיתונאים שנערכה בתום הביקור מסר השר שחל, כי על פי סיכומי 1994 עולה כי אחוז הפשע בקרב עולי מדינות חבר העמים נמוך מזה של ישראלים ותיקים. הוא הוסיף כי רוב הפשיעה, המיוחסת לעולי חבר העמים, מבוצעת על ידי פושעים שאינם עולים, אולם מגיעים לישראל ממדינות חבר העמים לצרכי פשיעה. השר הדגיש, כי המשטרה קלטה לשורותיה עולים רבים. מאז תחילת גל העליה בשנת 1990 נקלטו 217 עולים במשטרה הכחולה, 381 נקלטו במשמר הגבול ו־10 אחוזים מכלל השוטרים שנקלטו בשירות בתי הסוהר היו עולים. עוד ציין כי רובם המכריע של העולים שנקלטו היו ממדינות חבר העמים.

לדברי השר, המשטרה והחברה הישראלית צריכות להיאבק בסטיגמה שדבקה ברבים מהעולים החדשים, כאילו הם מעורבים ב"מאפיה הרוסית". לדבריו, לא קיימת מאפיה כזו, אולם המושג השתרש בשל פרסומים אודות מעורבותם של עולים חדשים בעבירות שונות. על פי נתוני המשטרה לשנת 1994, היו בממוצע 9.5 מכל 1,000 עולים חדשים מעורבים בפשיעה כלשהי, וזאת בהשוואה ל־11.5 מכל 1,000 ישראלים ותיקים. עם זאת, אמר צבן, ניכרת עליה באחוז הפשיעה בקרב העולים בהשוואה ל־93', לעומת ירידה לגבי שאר האוכלוסיה. הוא הוסיף כי מדובר בפשיעה של קבוצות שוליים, שבהן צריך לטפל.

מפכ"ל המשטרה גילה, כי לראשונה מונה קצין אתיופי ליועץ מיוחד למפכ"ל ולמפקדי מחוז מרכז, לענייני העדה האתיופית. הקצין האתיופי שירת בעבר במשטרת אתיופיה.

שר המשטרה סיפר, כי ממידע שהגיע לידי המשטרה עולה, כי בוטלו התוכניות לקיומו של כנס שני של המאפיה הרוסית בישראל. זאת, לאחר שהוברר להם כי בידי המשטרה מידע על המתוכנן.

נציב המים הורה להפסיק פעולות הגברת הגשם באיזור הכנרת

□ יוסף גלילי

נציב המים, גדעון צור, הורה אתמול למנהל חברת שח"ם, דן בראון, להפסיק את הפעולות להגברת הגשם באגן ההיקוות של הכנרת. הנציב נימק את דרישתו בכך שכמות הגשמים שירדה עד כה באיזור, מספיקה ומפלס האגם גבוה ולכן, אין טעם להמשיך בהגברת הגשמים.

נציב המים אמר ביום א' בזיון עיון, שהורדת המפלס של הכנרת תאפשר לנציבות יתר גמישות בניהול משק המים והגברת השאיבה מן האגם בימי הקיץ. הורדת המפלס, אמר, תוסיף 170 מיליון קוב מים למשק המים של ישראל. הנציב הדגיש שטוב שדיון כזה ייעשה דווקא בשנת ברכה, שבה ניתן לשקול את מכלול השיקולים בלי לחצים ציבוריים.

בדיון הביעו מרבית המומחים התנגדות להורדת המפלס וטענו שהדבר יפגע במערכת האקולוגית של האגם ובאיכות המים. המומחים הוסיפו שאם יחליט נציב המים לאפשר הורדת המפלס, יש לעשות זאת לפרק זמן מינימלי, תוך נקיטת אמצעים לצמצום נזקים פוטנציאליים.

נציב המים החליט להטיל על אנשי נציבות המים להכין מודל טיפולי, אשר יבחן אם התרומה של הורדת המפלס למאזן המים תהיה משמעותית. משך הבדיקה תהיה כשנה.

פנינה מירון מונתה כחברה בדירקטוריון "קרנית"

□ עליזה חטואל

פנינה מירון, מנהלת אגף הרישוי במשרד התחבורה מונתה כחברה בדירקטוריון "קרנית" – קרן הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים.

מירון היא האשה הראשונה במשרד התחבורה המתמנה לתפקיד חברת דירקטוריון. היא משמשת כחברה ב"יזום" צוות בשיחות השלום של משרד התחבורה עם הירדנים והפלסטינים.

במשך 27 שנות עבודתה במשרד התחבורה שימשה בשורה ארוכה של תפקידים, ביניהם סגנית מנהל אגף הרישוי, הממונה על הבטיחות והדרכת נהגים, וחברת הוועד המנהל של המכון להכשרת נהגים.

מירון היא בוגרת אוניברסיטת בר אילן בקרימינולוגיה וחינוך ומוסמכת לסטטיסטיקה החוג באוניברסיטה העברית.

זלמן אלפרון איים להתאבד במחאה כנגד המשטרה

□ נחמן גלבוע

זלמן אלפרון, אחד מבני משפחת האחים אלפרון מגבעת שמואל, ערך אתמול מפגן מחאה כנגד המשטרה. בשעה 11 לפני הצהריים עלה על זרוע מנוף בגובה 30 מטרים ברחוב אל נקווה בכפר שלם בדרום תל־אביב והודיע לכל מי שהתקרב שהוא מתכוון להתאבד, אם המשטרה לא תיענה לדרישתו לאפשר לאחיו נסים, המרצה עונש מאסר בכלא, לצאת ולבקר את אבי המשפחה, המאושפז במצב קשה בבית חולים. לאחר משא ומתן שנמשך למעלה משעה וחצי, שוכנע אלפרון לרדת מהמנוף.

שוחררה הנערה שסייעה לאבי ספן בחטיפת גרטלר

קרובתו של החוטף הודתה במעשה וטענה כי אבי ספן הפעיל עליה לחץ כדי שתסייע לו □ המשטרה הסכימה לשחרור בתנאים מגבילים לאחר שסיימה את החקירה והעבירה החומר לפרקליטות

□ נחמן גלבוע

בית־משפט השלום לנוער שחרר אתמול לפני הצהריים ממעצר את הנערה קרובת משפחתו של אבי ספן, שנעצרה בחשד שסייעה בחטיפת היהלומן אשר גרטלר ובתו קרן. נציג המשטרה הודיע לבית־המשפט כי מעצרה של הנערה נעשה מתוך כוונה שהחקירה תבוצע במהירות האפשרית, ומשנסתיימה החקירה אין התנגדות לשחררה בתנאים מגבילים.

בעקבות ההודעה הודיע פרקליטה של הנערה טלפונית למזכירות בית־המשפט המחוזי בתל־אביב על ביטול הערר שהגיש בשמה על החלטת השופטת קרן לעצרה לשמונה ימים החל מיום שישי האחרון.

בית־המשפט החליט כי דרכוני הנערה, הישראלי והאמריקאי, יופקדו במשטרה, ויציאתה מהארץ תיאסר. כן הורה בית־המשפט על הפקדת ערבות של 3,000 שקלים במזומן ומעצר בית, כאשר בשבועיים הקרובים יהיה עליה לשהות בביתה בין השעות 3 בצהריים עד למחרת בשש וחצי בבוקר ואילו לאחר תום התקופה יהיה עליה לשהות בביתה בין השעות שש וחצי בערב עד למחרת ב־6 וחצי בבוקר.

מהמשטרה נמסר, כי תיק החקירה בעניינה של הנערה מוכן, והוא הועבר עוד אתמול לפרקליטות להכנת כתב־אישום.

הנערה הודתה במעשה בחקירתה ביחידה המרכזית. היא טענה בפני חוקריה, כי אבי ספן הפעיל עליה לחץ לסייע לו לבצע את המעשה. אתמול, לאחר התייעצות עם גורמי הפרקליטות במחוז תל־אביב, החליטה המשטרה להביא את הנערה לבית־משפט השלום לנוער בתל־אביב, ולבקש את שחרורה ממעצר. הנערה הוחזקה בתא מיוחד בבית־המעצר המחוזי של המשטרה באבו־כביר, תחת השגחה מתמדת בשל מצבה הנפשי הרגיש.

פרקליטה של הנערה, עו"ד אברהם לנדשטיין, אמר בדיון הקודם בעת הארכת מעצרה בשמונה ימים, כי הוא חושש שאם הנערה תשב בבית־המעצר היא עלולה לפגוע בעצמה, ואף לשלוח יד בנפשה. בשלב הראשון תשהה הנערה החשודה בדירתה בתל־אביב, ומשפחתה תטפל בה בסיוע גורמי רווחה ופסיכולוגים.

פרשת האזנות הסתר — המשטרה שיחררה ממעצר את דוד רונן

□ נחמן גלבוע

היחידה הארצית לחקירת פשעים החליטה אתמול לשחרר ממעצר את האחראי על הביטחון בחברת הכשרת היישוב, דוד רונן.

רונן נעצר לחקירה בנושא האזנות הסתר שבוצעו לאנשי התקשורת, שהחלו להיחקר לפני כעשרה חודשים. הוא נחקר כמה פעמים תחת אזהרה, ונעצר בשבוע שעבר עם שובו מחו"ל. מעצרו הוארך בשבוע שעבר, בחשד שהיה מודע להאזנה שבוצעה למשנה למנכ"ל מעריב, יעקב קרמי, ולא דיווח על כך למשטרה. בהקשר זה הוחשד רונן גם בשיבוש הליכי חקירה.

במהלך תקופת מעצרו נחקר במשטרה מדי יום העורך האחראי של מעריב, עופר נמרודי. כן נחקרו החוקרים ישראל שחם ומרדכי פודים, שמסרו למשטרה מידע על התקנת ההאזנה לקרמי בידיעת רונן. אתמול, בתום תקופת המעצר של רונן, החליטה המשטרה לשחררו ולא התנגדה להחזיר לו את דרכונו ולאפשר לו לצאת לחו"ל. מהמשטרה נמסר, כי חקירתם של רונן ונמרודי הסתיימה בשלב זה, אולם החקירה בפרשת האזנות הסתר נמשכת.

המשטרה דרשה ממעריב ומידיעות אחרונות את כל המסמכים הנוגעים להעסקת חוקרים פרטיים, לצורכי המשך החקירה. מפכ"ל המשטרה אסף חפץ אמר אתמול, כי הוא משוכנע שהמשטרה תגיע לתוצאות טובות בתום חקירת הפרשה.

"המניע לרצח בחשיאן — סכסוך בין לבין אחיו של החשוד ברצח"

טוענת המשטרה □ מעצר החשוד ראובן גרציאני הוארך עד תום ההליכים

(ע). המשטרה טוענת כי ראובן גרציאני (37) מבת־ים הגיע ארצה במטרה לרצוח את המסעדן אמנון חשיאן, בשל סכסוך קשה בין חשיאן, שהתגורר תקופה ארוכה בלוס־אנג'לס, לבין אחיו של גרציאני המתגורר באותה עיר, במסגרת עסקים לא־כשרים – על כך נמסר בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב במהלך הדיון בבקשת התביעה לעצור את גרציאני עד לתום ההליכים נגדו באשמת רצח בחשיאן.

הרצח היה באוגוסט 94' ליד מסעדת השווארמה "שאול" שבבעלות בחשיאן בצומת הרחובות אבן גבירול־דיזנגוף. בחשיאן נרצח בידי שלושה כדורי אקדח בראשו.

בכתב־האישום נטען, כי גרציאני חי עד לפני זמן קצר בלוס־אנג'לס, שם סיים לרצות עונש מאסר. לאחר מכן הוא גורש ארצה. לטענת המשטרה התכוון גרציאני לחזור לארצות־הברית למרות צו הגירוש, ולשם כך טען במשרד הפנים כי תעודת הזהות שלו אבדה, וכן ביקש לשנות את שמו.

גרציאני, שנעצר כחודש לאחר הרצח, מסרב למסור גרסה כלשהי. הוא טוען כי הוא חף מפשע, כמו כן הוא מסרב לעמוד למסדר זיהוי חי, וכשמנסים לצלמו הוא מעוות את פניו או שם את פניו בין ברכיו, טוענה המשטרה.

לטענת המשטרה, טביעת האצבע של גרציאני זוהתה סמוך לאחר הרצח, ומאותו יום צותתה המשטרה לשיחות הטלפון מביתו. באחת השיחות הוא נשמע אומר לאחיו בלוס־אנג'לס: "הסיפור נגמר".

השופט אברהם בייזר קבע, כי העובדה שגרציאני לא זוהה זיהוי ודאי על־ידי עדי הראייה לרצח, או שלא זוהה כלל או שיש זיהוי מוטעה, אינו פוגם בראיות לכאורה שבידי התביעה, שכן מדובר בשניות ספורות שבהן ראו העדים את הרוצח. "סביר להניח," קבע השופט, "כי אלה היו נדהמים ומבוהלים מהאירוע, ואין לדרוש מהם זיהוי ודאי במקרה כזה." השופט בייזר החליט לעצור את גרציאני עד לתום ההליכים נגדו.

ארבע שנות מאסר על תקיפת שוטר בסכין

(ע). שופטת בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע גזרה אתמול מאסר של ארבע שנים ותשעה חודשים על צעיר שהורשע בתקיפת שוטר בסכין. הנאשם חתך את השוטר בפניו ובצווארו.

יורם נעים (24), המתגורר ברחוב שלמה המלך בבאר־שבע, הורשע על־פי הודאתו בתקיפת השוטר וכן בפריצה לדירה ברחוב ביאליק בעיר. ימים לאחר מכן הוא תקף שוטר כשהוחזק בבית־המעצר המשטרתי.

השופטת רות אבידע הדגישה בגזר־הדין, שמדובר במעשה חמור ביותר ויש להגן לא רק להרתעת הנאשם, אלא להרתיע גם אחרים.

דלת דירה בבת־ים מולכדה ברימון רסס

רימון רסס הוצמד בסרט הדבקה לידית דלת של בעל מסעדה בבת־ים, אברהם ידיד (48). בנו של בעל המסעדה גילה את הרימון בפתח הדירה ברחוב שי עגנון ביום ראשון אחר חצות. המשטרה הוזעקה למקום והסירה את הרימון. נחקר היבט פלילי למעשה.

נחמן גלבוע

קשיש נרצח בדירתו ליד שוק הכרמל בת"א

פרוצה (38) שהתגוררה עמו נעצרה והמשטרה בודקת אם היא קשורה לרצח

שוטרים מפנים את גופת הנרצח. למעלה משמאל: סולומון כהן ז"ל (צילום: חנוך גרזיצקי/ישראל סאן)

□ נחמן גלבוע, עתו"ם

עובד מאפיה, סלומון כהן (70) מתל־אביב, נרצח אתמול בבוקר בדירתו ברח' נחמיה 22, ליד שוק הכרמל. להערכת המשטרה מדובר ברצח על רקע פלילי. בבדיקה בדירת הנרצח התברר כי לא נגנב ממנה דבר. בכרביו נמצאו 450 שקלים. השאיר אחריו אח ואחות מבוגרים ממנו, וכן אחות הצעירה ממנו. חברתו לחיים של המנוח, פרוצה בת 38 שהתגוררה עמו, נעצרה אתמול בבאר־שבע והמשטרה בודקת אם היא קשורה לרצח.

אתמול בשעת בוקר מוקדמת הודיע כהן לאחד מעובדי המאפיה כי הוא עייף ויאחר לבוא לעבודתו במאפייה ברח' הכובשים, סמוך לביתו. העובד שפגש בו ברחוב מסר על כך לבעלי המאפיה. לאחר שבשעה 9 לא הגיע כהן למאפייה, נשלח אחד העובדים אל הדירה, נקש על הדלת ולא נענה. בשעה 10 עלה חשד שאירע דבר מה לקשיש, והעובד במאפייה שב פעם נוספת אל הדירה ונקש בדלת. משלא היתה תשובה, פתח את הדלת, שלא היתה נעולה, וגילה את אופניו של כהן. הוא הבין כי הקשיש בדירה, פתח את דלת חדר השינה וגילה את גופתו של כהן שרועה על הרצפה, פיו חסום וכבל חשמל כרוך על פניו.

פתולוג שהוזעק לדירה העלה חשד כי מדובר ברצח. לפי הממצאים אובחנה פגיעה חיצונית בגולגולת. עולה חשד שטרם הוכח, כי ייתכן שהקשיש נפגע ממכשיר קהה. כמו כן, היו סימנים לא חזקים של חניקה. מבדיקת הגופה לא עולה כי המוות נגרם מחניקה.

דלת הדירה לא נפרצה. ככל הנראה פתח הנרצח את הדלת לרוצח. ייתכן גם שהדלת לא היתה נעולה, ולכן היה קל להיכנס לדירה.

שכנים סיפרו, כי לפי סימנים שונים היה לאיש כסף רב, וגם חפצים יקרי ערך בדירה. כנראה שמי שביצע את הרצח ידע זאת, העריכו.

מחקירה ראשונית לא עולה כי בדירה בוצע שוד. בתחילה נמסר כי נעלמו טבעות ושרשראות זהב שהיו על גופו של הנרצח, ואולם מאוחר יותר מסרה המשטרה כי אין בידיה ממצאים המוכיחים זאת. בדירה שרר אי־סדר מוחלט, ונראה כי מי שגרם למותו של הקשיש ערך חיפושים בארונות ובמגירות.

שכנים של הנרצח סיפרו למשטרה כי בדירה התגוררה דרך קבע חברתו לחיים של סלומון כהן. לדברי המשטרה מדובר ביצאנית כבת 38, שנעצרה אתמול בבאר־שבע. מהמשטרה נמסר, כי לא ברור עדיין אם היא קשורה לרצח. שכנים העידו כי ביום ראשון בערב פרץ ויכוח בין הקשיש לבין חברתו לחיים. שכנים העידו למשטרה כי בשלב מסוים היכתה היצאנית את הקשיש ונמלטה מהמקום. שכנים טענו עוד, כי דירתו של הקשיש היתה מוקד מפגש קבוע לפרוצות ולנרקומנים. השכנים העידו על ויכוחים קולניים בתדירות גבוהה, כמעט מדי יום, שהפכו לעתים לתגרות. צוות חקירה מיוחד של מרחב הירקון ממשיך בחקירת הרצח.

עד המדינה שמואלביץ עתר לבג"ץ בבקשה לא להחזירו לשוויץ

הובא ארצה ממעצרו בשוויץ בחשד לעבירות מרמה, כדי להעיד במשפט דרעי

(ע). שופט בית־המשפט העליון אליהו מצא הוציא אתמול צו ביניים האוסר על המדינה להסגיר לשוויץ את עד המדינה יעקב שמואלביץ, עד לסיום הדיון בעתירתו נגד מדינת ישראל ושר המשפטים דוד ליבאי, בדרישה שימנעו מלהסגירו.

שמואלביץ הוא אחד העדים המרכזיים במשפט דרעי. הוא נעצר לפני כמה חודשים בשוויץ, בחשד למעורבות בפרשת מרמה. כשבא לארץ לחודש וחצי לשם מתן עדות התאפשר הדבר הודות להסכם שהשיגה פרקליטות המדינה עם שלטונות שוויץ. לפי ההסכם, בתום העדות יוחזר שמואלביץ למעצר בשוויץ.

שמואלביץ עתר לבג"ץ באמצעות עורכי־הדין רון פרנט וזאב פתיו. הוא ואשתו טוענים, כי ההסכם בין ישראל לבין שוויץ נוגד את חוק ההסגרה של ישראל. חוק ההסגרה קובע, כי אסור להסגיר אזרח ישראלי למדינה אחרת שלא בשל עבירה שבוצעה לפני שהפך לאזרח ישראל. המדינה ביססה את ההסכם עם שוויץ על חוק "עזרה משפטית ממדינות חוץ", המאפשר "לייבא" עדים לתקופה קצובה.

שמואלביץ טוען בעתירתו, כי חוק זה אינו חל על אזרחים ישראלים. כמו כן ביקש שמואלביץ כי הסגרתו לשוויץ תעוכב עד שיסתיימו מתן טיפולים רפואיים הנחוצים לו, לטענתו, בישראל.

שמואלביץ היה בשנים 84־87' מנהל אדמיניסטרטיבי של ישיבת "לב בנים", שאותה ניהל הרב אריה ויינברג. התביעה במשפט דרעי טוענת בכתב־האישום, כי הרב אריה ויינברג, בנו משה ויינברג ונוגד הישיבה יום־טוב רובין, שילמו שוחד לח"כ אריה דרעי תמורת שתדלנות פוליטית למתן קרקע חלופית לרוכשי הקרקעות בנבי סמואל. כמו כן טוענת התביעה, כי מנהלי עמותת "מורשת בנימין", שרכשה קרקעות בנבי סמואל, שילמה שוחד למשה ויינברג כתמורה לאותה פעולה. זאת, מאחר ש"מורשת בנימין" חששה מתביעות הרוכשים שלהם מכרה קרקעות בנבי סמואל, באיזור שהוכרז שמורת נוף. ישיבת "לב בנים" שייכת במגזר החרדי את האדמות שרכשה חברת "מורשת בנימין".

שמואלביץ חזר בשאלה ב־87', ונטען כי הוא שיתף פעולה עם המשטרה ופרקליטות המדינה בחשיפת פרשת נבי סמואל. בין השאר גילה שמואלביץ הקלטות סתר של שיחות בינו לבין משה ויינברג.

התובע במשפט דרעי, עו"ד יהושע רזניק, הודיע כי פרקליטות המדינה תעניק לשמואלביץ תעודות הוקרה בתמורה לחלקו בחשיפת הפרשה.

התמעט היקף ההשקעות של תושבי חוץ בישראל ב־1994

הסתכם ב־612 מיליון דולר בעוד שב־93' הושקעו בידי תושבי חוץ 777 מיליון דולר

□ אריה דיין

בשנת 1994 נרשמה ירידה בהיקף ההשקעות שתושבי חוץ השקיעו בישראל.

היקף ההשקעות הללו, שהיה ב־1993 777 מיליון דולר, הסתכם ב־1994 ב־612 מיליון דולר בלבד.

נתונים אלה כלולים בסקירה השנתית של המחלקה לפיקוח על מטבע־חוץ בבנק ישראל, העומדת להתפרסם בקרוב.

הירידה נובעת בעיקר מהאטה הגדולה שחלה בקצב בו חברות ישראליות גייסו הון בחו"ל. ההאטה הזאת קוזזה במקצת על ידי גידול בהשקעות הריאליות הישירות של תושבי חו"ל בישראל ובהשקעותיהם הריאליות הישירות של תושבי חו"ל בישראל ובהשקעותיהם בניירות ערך הנסחרים בבורסה בתל־אביב.

גיוסי ההון של החברות הישראליות בחו"ל הסתכמו ב־1994 ב־93 מיליון דולר בלבד. בכל אחת מהשנתיים שקדמו ל־1994 היה היקפם הגדול בהרבה: 450 מיליון דולר. הירידה בגיוסי ההון מוסברת על רקע הירידה בקצב הגידול ברווחיותן של חלק מהחברות הישראליות הנסחרות בחו"ל וכן על ידי קשרי הגומלין ביניהן לבין שוק ההון בישראל, שאופיין ב־94' על ידי ירידות שערים.

כהשקעותיהם של תושבי חוץ בניירות ערך הנסחרים בישראל, נמשכה ב־1994 המגמה החיובית שהחלה במחצית השנייה של 1993 על רקע הגיאות בבורסה של תל־אביב ועל רקע הציפייה לצמיחה במשק הודות לתהליך השלום. השקעות אלה נמשכו גם ב־1994 למרות ירידות השערים בבורסה ומגמת העלייה של שערי הריבית בעולם.

מנתוני הסקירה השנתית עולה עוד, כי שווי השוק של תיק ניירות הערך הנסחרים בישראל, המוחזק על־ידי תושבי־חוץ הסתכם בסוף 1994 בכ־2.4 מיליארד דולר, לעומת 3.8 מיליארד דולר בדצמבר 1993. מרבית הסכום הזה, כ־55 אחוז ממנו, מושקע במניות, הן במישרין והן באמצעות קרנות נאמנות.

בבנק ישראל ציינו אתמול, כי אם מנכים מההשקעות של תושבי חוץ בישראל את ההשקעות של תושבי ישראל בחו"ל, מתקבלת מגמה של עלייה בהשקעה בישראל. בעוד שב־1992 עלתה ההשקעה של תושבי ישראל בחו"ל על זו של תושבי חו"ל בישראל בכ־1.1 מיליארד דולר. נרשם כבר ב־1993 עודף קטן, שכל כ־0.1 מיליארד דולר של השקעות תושבי חוץ בישראל. ב־1994 נמשכה המגמה הזאת.

תושבי חו"ל השקיעו בישראל כ־0.4 מיליארד דולר יותר מסך ההשקעות של תושבי ישראל בחו"ל.

דגמי מרקו פולו

שלוש דוגמניות סיניות מציגות בבייג'ינג דגמים של המעצב האיטלקי רוברטו קאפוצ'י בערב הפתיחה של יריד האופנה איטלקי "ויא דה מרקו פולו" שנועד לקדם יצוא מוצרי הלבשה איטלקיים בסין (צילום: איי.פי)

מועצות הפועלים דורשות נציגות בחברת הנכסים

יו"ר מזכירי מועצת פועלים מזהיר כי התעלמות תמנע שיתוף פעולה עם החברה

□ אבשלום קווה

יו"ר חבר מזכירי מועצות הפועלים, פיני קבלו, פנה אתמול אל יו"ר ההסתדרות, חיים רמון בתביעה למנות לאלתר נציג מטעמם במועצת המנהלים של חברת הנכסים.

שלשום אישרה הנהגת ההסתדרות את חברי מועצת המנהלים בראשות משה הבא, בעבר יו"ר מועצת המנהלים של חברת "בוק".

לטענת קבלו, הנהגת ההסתדרות ביצעה "מחטף" והתעלמה מדרישה קודמת בנושא זה. הוא אמר, כי מסר לרמון רשימה של מזכירים שהיו אמורים להתמנות כחברים במועצת המנהלים.

לטענת קבלו, מועצת המנהלים שאושרה איננה כוללת ולו דמות אחת שלה זיקה ישירה למועצות הפועלים ולהסתדרות, ואילו למועצות הפועלים, שבתחומן נכסי הסתדרות רבים, חסרים יצוג.

בפנייתו לרמון התריע קבלו, כי אם ראשי הוועד הפועל ימשיכו להתעלם ממועצות הפועלים ייאלץ "להורות לכל מזכירי מועצות הפועלים להתעלם מקיומה של ההסתדרות ולא לשתף פעולה עם הדירקטוריון, לרבות הספקת נתונים, מיפוי נכסים ועוד".

בישיבת הנהגת ההסתדרות הודיע יו"ר אגף משק והכספים, חיים אורון, כי חברת הנכסים כבר מיפתה 400 נכסים ונמשך איתור הנכסים הפזורים בכל הארץ.

צמרת ההסתדרות מתכוונת להשתמש בנכסים אלה כדי לממן את פעילותה השוטפת ולכסות חלק מגרעונותיה.

תעשיינים צעירים לרבין:

אי־הוודאות במשק מקשה על תכנון בתעשייה

□ אבשלום קווה

נציגות של תעשיינים צעירים, חברי דור ההמשך בהתאחדות התעשיינים בראשות שרגא דרור נפגשה אתמול עם ראש הממשלה, יצחק רבין, בלשכתו בירושלים.

במפגש השתתפו שרי האוצר, התמ"ס ונשיא התאחדות, דן פרופר.

הנציגים העלו בפני ראש הממשלה את השגותיהם בדבר חוסר הוודאות במשק, חוסר הכיוון והעדר יציבות.

כל אלו מקשים לתכנן את המהלכים העתידיים, טענו נציגי הדור הצעיר, שביקשו מרבין להעמיד את נושא התעשייה והיצוא בראש סולם העדיפויות, תוך קביעת תוכנית כלכלית יציבה לאורך זמן שתאפשר פיתוח מואץ של התעשייה כגורם מרכזי בצמיחות המשק.

בפגישה השתתפו רונית סילון, סמנכ"לית לשיווק במפעל אוליבקס, רן טוטנאור, מנכ"ל החברה הנושאת את שם משפחתו, דוד זיו סמנכ"ל כרמל־מזרחי, דני דלרחים, מנכ"ל דגם טכנולוגיות.

לדברי שגרא כרוש מדיניות שער החליפין של הממשלה ושל בנק ישראל פוגעת. גם בתעשיות המייצרות את תוצרתן לשוק המקומי, בכך שהן נאלצות להעלות את מחיריהן בהתאם לעליית תשומות הייצור השקליות, כלומר בכ־15%. לשנה, בעוד שהסחורה המיובאת ארצה לא התייקרה כלל כתוצאה מהמשך הקפאתו של שער החליפין.

בוטל היטל השבחה על חממות

□ יוסף גלילי

בפנייתו של סגן שר החקלאות, ואליד צאדק, למנכ"ל שר הפנים, ולממונה על מחוז הצפון במשרד אמר צאדק: "לא יעלה על הדעת כי חקלאי אשר מקים חממה על קרקע חקלאית שברשותו, יאלץ לשלם היטל השבחה על הקרקע שברשותו. מס זה מהווה מעמסה נוספת על החקלאים, אשר סובלים בלאו הכי מקשיים רבים".

בעקבות חוות דעת משפטית שהוגשה בעקבות דרישתו של צארק, הוחלט כי מפאת הספק של היועץ המשפטי של הועדה לתיכנון ולבניה, לא יוטל המס.

הנדנדה חזרה לאחד העם

□ כתב "על המשמר"

לאחר יום של עליות שוב חזרה הבורסה לסורה.

מגמה מעורבת היתה אתמול בשוק המניות בתל אביב.

מדד מניות המשתנים ירד בסיכום יומי ב־0.3 אחוז לרמה של 168.24 נקודות, לאחר שבמהלך המסחר נקבעה ירידה של קרוב לאחוז.

מדד מניות המעו"ף ירד אתמול ב־0.21 אחוז לרמה של 167.36. כ־33 אחוז ממניות הבר"מ נסחרו בירידות, לעומת 25 אחוז שבעליות.

מחזור העסקות במניות הצטמצם אתמול לכ־62 מיליון שקל בלבד, נתון המעיד על המשבר בו שרוי השוק, שרבים רבים מעדיפים לתפוס ממנו מרחק.

בחלק לא מבוטל מהמניות הכבדות לא בוצעו עסקות או שהמחזור בהן היה נמוך ביותר.

המסחר התנהל תוך ציפייה לפרסום מדד ינואר, מחר, והחלטת בנק ישראל בעניין הריבית כפועל יוצא מכך.

מניות בנק הפועלים ובנק לאומי ריכזו אתמול את המסחר היומי הגדול – 2.7 מיליון שקל כ"א והן עלו בחצי אחוז. אלרון עלתה ב־3 אחוזים ולעומתן חנ"ל, ששלשום עלתה ב־67 אחוז, ירדה אתמול ב־10 אחוזים.

לאג"ח המדדיות היו אתמול עודפי היצע בעקבות הציפיות למדד מאוד נמוך עבור ינואר.

הנטייה לירידות שערים היתה בעיקר באג"ח לטווח בינוני וארוך.

אושרה תוכנית לבניית 50 אלף יחידות דיור

ראשה הממשלה, כיו"ר ועדת השרים להאצת הבנייה, אישר תוכנית לבניית 50 אלף יחידות דיור כמוסדות ציבור לשנה זו, על פי המלצת מנכ"ל משרד האוצר, דויד ברודט.

תקציב התקן למוסדות ציבור לצורך בנייה זו יסתכם ב־252 מיליון שקל במחירי 95'. מדובר בבניית מעונות יום, גני טרום־חובה, בתי כנסת, מקוואות, אולמות ספורט ומתנ"סים.

עליזה חטואל

מפעלי התעשייה הקיבוצית השקיעו 100 מיליון ש"ח במו"פ ב־94'

השקעות מפעלי התעשייה הקיבוצית במחקר ופיתוח ב־94' הסתכמו בכ־100 מיליון ש"ח, ויותר מ־600 עובדים, חברי קיבוצים ושכירים, העוסק בתחום זה.

את הנתונים מסרו אתמול מיכה הריץ, יו"ר איגוד התעשייה הקיבוצית, ועודד בריש מנכ"ל האיגוד.

תרומתם של 24 אלף המועסקים בתעשייה הקיבוצית הגיעה ל־100 אלף דולר בממוצע לעובד. ב־94' הגיע היקף המכירות ל־2.4 מיליארד דולר, מהם בייצוא בהיקף של 880 מיליון דולר.

יוסף גלילי

יצוא ראשון של פרחים פלסטיניים לאירופה

הפלסטינים ייצאו בפעם הראשונה פרחים לאירופה כאשר האריזות נושאות את השם פלסטין, ולא ישראל, הודיע אתמול הממונה על החקלאות ברשות הפלסטינית, מחמוד אבו סמארה.

משלוח ראשון, בהיקף של 10,000 פרחים, בעיקר ציפורנים, נשלח להולנד דרך נתב"ג. "זו רק ההתחלה, ואני משוכנע שפרחינו ימצאו שוק טוב באירופה", אמר.

זו הפעם הראשונה מאז חתימת הסכמי אוסלו שישראל מאפשרת לפלסטינים לייצא פרחים בשמם. הסגר הוטל על השטחים לא הוסר למשלוח. בהתאם להסכם אוסלו רשאים הפלסטינים לייצא גם עגבניות ותות שדה.

ע"ר

השוק הבינלאומי

(הנתונים נכונים לאתמול שעה 20.00 שעון ישראל)

שערי המטבעות העיקריים ביחס לדולר

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי יומי
ליש"ט*	1.5602	1.5666	1.5629	+0.0001
מרק	1.5150	1.5215	1.5204	+0.0019
פרנק שוויצרי	1.2778	1.2894	1.2837	+0.0027
פרנק צרפתי	5.2480	5.2720	5.2671	+0.0086
ין יפני	98.45	98.98	98.73	-0.0200

* השער בדולרים

מחירי סחורות

	נמוך	גבוה	סגירה	שינוי יומי	
סוכר מזוקק (ליברה)	14.14	14.30	14.22	-0.03	(סנטים)
קפה (ליברה)	161.85	163.45	162.70	-0.05	(סנטים)
קאקאו (טונה)	1,024.00	1,006.00	1,020.00	+14.00	(דולר)
כותנה (ליברה)	90.50	91.90	91.90	+0.91	(סנט)
מיץ תפוזים (ליברה)	104.25	103.35	104.00	+0.90	(סנט)
חיטה (בושל)	374.50	376.00	375.50	-1.00	(סנט)
תירס (בושל)	233.75	234.50	234.25	-0.25	(סנט)
סויה (בושל)	557.00	558.75	558.75	+1.00	(סנט)
נפט חימום (גלון)	47.50	48.25	47.60	-0.68	(סנט)
נפט קל (טקס בחבית)	18.30	18.36	18.48	-0.10	(דולר)
נפט ברנט (חבית)	17.39	17.57	17.50	+0.17	(דולר)
זהב (אונקיה)	373.80	374.45	376.60	-1.70	(דולר)
כסף (אונקיה)	4.6800	4.7100	4.7700	-0.06	(דולר)
פלטינה(אונקיה)	412.00	412.20	414.00	-2.80	(דולר)
נחושת (ליברה)			133.65	-0.75	(סנטים)
עופרת (טונה)			569.00	-8.00	(דולר)
אלומיניום (טונה)			1,890.00	-23.00	(דולר)
אבץ (טונה)			1,008.50	-15.50	(דולר)
ניקל (טונה)			8,335.00	-10.00	(דולר)

מדדי המניות

	נמוך	גבוה	אחרון	שינוי יומי
ניו יורק (דאו ג'ונס)	3,940.75	3,949.50	3,935.05	+1.68
מדד המניות הישראליות				
בניו יורק	122.18	123.64	123.49	+0.69
לונדון (אפ אי 100)	3,083.50	3,106.90	3,086.10	-23.80
פרנקפורט (דקס)			2,130.15	+17.46
טוקיו (ניקיי)			18,313.80	+22.50
הונג קונג (האנג סנג)			7,974.82	-38.00

מטבע חוץ בנק הפועלים - 13.2.95

	היחידה	מזומנים קניה	מזומנים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			3.3591	3.4067	3.3862
דולר אמריקני	1	2.95	3.08	2.9920	3.0343	3.0170
מרק גרמני	1	1.95	2.04	1.9716	1.9995	1.9864
לירה סטרלינג	1	4.62	4.83	4.6825	4.7486	4.7186
פרנק צרפתי	1	0.55	0.59	0.5690	0.5771	0.5734
ין יפאני	100	2.99	3.12	3.0332	3.0761	3.0583
גילדן הולנדי	1	1.73	1.81	1.7380	1.7829	1.7722
פרנק שווייצרי	1	2.31	2.41	2.3371	2.3701	2.3546
כתר שבדי	1	0.40	0.42	0.4041	0.4099	0.4071
כתר נורבגי	1	0.44	0.47	0.4499	0.4563	0.4536
כתר דני	1	0.49	0.52	0.5005	0.5077	0.5043
מרק פיני	1	0.63	0.66	0.6419	0.6510	0.6463
דולר קנדי	1	2.10	2.20	2.1334	2.1636	2.1508
דולר אוסטרלי	1	2.16	2.31	2.2312	2.2628	2.2537
ראנד דר' אפריקאי	1	0.60	0.87	0.8443	0.8563	0.8516
פרנק בלגי	10	0.93	0.99	0.9523	0.9658	1.9650
שילינג אוסטרי	10	2.76	2.88	2.8004	2.8400	2.8227
לירה איטלקית	1,000	1.82	1.93	1.8556	1.8818	1.8672

הושגה הפסקת אש מוסכמת בצ'צ'ניה

ההסכם נחתם בידי מפקד כוחות משרד הפנים באיזור ובידי מפקד הבדלנים הצ'צ'נים □ סגן שר ההגנה הרוסי הועבר מתפקידו עקב ביקורתו על הפעולה בצ'צ'ניה

אורדיוניקיזובסקיה, (ע"צ, ע"ר). מפקדי הכוחות הנבאיים הרוסים והצ'צ'נים הסכימו אתמול להפסיק לאלתר את האש בצ'צ'ניה, לאחר מו"מ בין נציגי שתי המדינות שנמשך שלוש שעות באורדיוניקיזובסקיה שבאינגושטיה.

ההודעה על אישור ההסכם הועברה לידיעת העיתונים בידי מפקד כוחות משרד הפנים הרוסי בצ'צ'ניה, הגנרל אנאטולי קוליקוב יחד עם מפקד כוחות הבדלנים הצ'צ'נים הגנרל אסלן משחאדוב.

מוסקווה. הנשיא בוריס ילצין הדיח אתמול את סגן שר ההגנה בוריס גרומוב, שמתח ביקורת על התערבות הצבאית הרוסית בצ'צ'ניה, והוא יועבר לתפקיד אחר במשרד החוץ.

בצו הנשיאותי נאמר, כי גרומוב מונה ליועץ בכיר לענייני צבא במשרד החוץ, עיסוק יוקרתי פחות מתפקידו הקודם.

גרומוב פיקד על הצבא הסובייטי באפגניסטן וניהל את נסיגתו. כלי התקשורת ומומחים צבאים ברוסיה רואים בו אחד הגנרלים המוכשרים והמוכשרים יותר בצבא.

הוא מתח ביקורת קשה על המבצע הצבאי, שנועד לסכל את שאיפותיה של צ'צ'ניה לעצמאות, וטען כי הפעולה לא תוכננה ולא בוצעה כראוי. שר ההגנה פאוול גראצ'ב תקף בפומבי את גרומוב בשל עמדתו.

אתמול נמסר, כי הנשיא ילצין מתכוון להקשיח את עמדתו ביחס לצ'צ'ניה.

מקורות בקרמלין אמרו, כי הנשיא עתיד לנאום השבוע בפרלמנט והוא מתכוון לאמץ נימת קול תקיפה יותר, אם לא יימצא פתרון למה שכונה "הבעייה הצ'צ'נית".

ילצין שיגר את הצבא הרוסי כדי לדכא המרד בצ'צ'ניה לפני חודשיים. על הפעולה הצבאית נמתחה ביקורת חריפה, וכעת מחפש ילצין שעיר לעזאזל לשפר את תדמיתו.

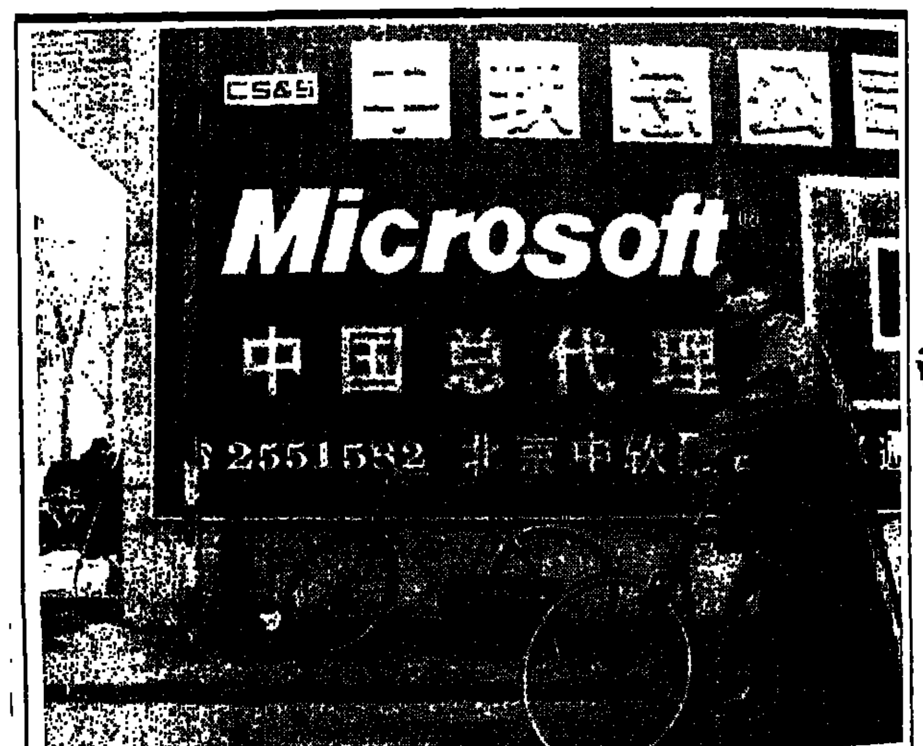

מלחמת סחר שובר־אורח סיני חולף ליד מודעת פרסומת גדולה של סוכנות בית התוכנה מיקרוסופט בסין, המציעה לבעלי פי.סי. חבילות תוכנה מוטצרתה. מיקרוסופט מעורבת בשוק הסיני המתרחב אך מכירותיה נפגעו קשה בשל הנוהג המקומי (הידוע גם בישראל) להעתיק תוכנה ולהפיצה בלי לשלם תמלוגים. בימים אלה איימה ארצות־הברית על סין, כי אם לא "יפסק שוד זכויות היוצרים של חברות אמריקניות היא תפעיל עיצומי סחר עד שלטונות בייג'ין. ונציגות סחר אמריקנית הגיעה השבוע לסין כדי לשאת ולתת על תקנות מחמירות יותר (צילום: איי.פי)

או.ג'. סימפסון והמושבעים במשפטו ביקרו בזירת הרצח

הסיור נערך תחת שמירה משטרתית כבדה □ הנאשם העדיף להישאר במכוניתו בעת הביקור בביתה של גרושתו הרצוחה

לוס אנג'לס, (ע"צ, ע"ר). או.ג'. סימפסון שב אתמול לזמן קצר לביתו בביקור שנערך תחת שמירה כבדה שנועד לאפשר למושבעים במשפטו להכיר את המקום שבו נרצחו ב־12 ביוני 1994 גרושתו ניקול בראון סימפסון, בת 35, וידידה בן ה־25, רונלד גולדמן.

כל הרחובות באיזור נסגרו, המשטרה אילצה את השכנים להסתגר בבתיהם, ונשיא בית המשפט, השופט לנס איטו הורה אף לסגור את התחום האווירי מעל לשכונה, כדי להרחיק מהמקום את המסוקים הרבים של רשתות הטלוויזיה.

כן נאלץ סימפסון לחגור חגורה מחושמלת למנוע נסיון בריחה.

שמונה חודשים לאחר הרצח הכפול, ביקרו תחילה המושבעים בביתה של ניקול ברובע ברנטווד.

כנאשם ברצח זכאי היה סימפסון להשתתף בביקור, אולם הוא העדיף בשלב זה להמתין במכוניתו, ובכך נענה לבקשתה של משפחת בראון.

לעומת זאת, התייצב הספורטאי לשעבר בן ה־47 בביתו, בו מצאו החוקרים כפפה מגואלת בדם וכן סימני דם על מכוניתו הלבנה מדגם "פורד ברונקו".

עוז כנגדו

חסידה וכר נחת במעוף שעשוע על גב בת־זוג החסידה ליד העיר אלקלה דה הנארס, 30 קילומטרים צפונית למדריד. זוג זה של חסידות נחת לפני ימים אחדים בספרד במסעו התמידי שלו מאפריקה לאירופה (צילום: איי.פי)

רעידת אדמה חזקה פקדה את דרום אלסקה

פלמר (ארה"ב), (ע"צ). רעידת אדמה בעוצמה 6,2 בסולם ריכטר פקדה אתמול את דרום אלסקה, מסר המכון להתרעה מפני נחשולי ים, בעיר פלמר. בידיעות הראשונות לא נמסר על נזקים או על קורבנות.

המכון ציין כי מוקד הרעש היה בקוק אינלט, כ־270 ק"מ דרומית־מערבית לאנקורג', העיר הגדולה במדינה.

הרעש הורגש על פני שטח נרחב, אולם הוא פקד בעיקר איזור דל בתושבים.

חבל על הדמעות, דרזדן

אנשי ביטחון עוצרים מפגין שפיזר כרוזות באולם הכניסה של היכל התרבות בדרזדן בשעת הטקס הרישמי לציון יום השנה ה־50 להפצצת בעלות הברית על העיר. המפגין, הנמנה עם אנשי שמאל המוחים על "שולחן הקורבנות הגרמני", טען, כי חבל להזיל דמעות על דרזדן בשם המיתוס שמטפחת הימין הקיצוני, שלפיו היו הגרמנים קורבנותיה של מלחמת העולם השנייה (צילום: איי.פי)

נרצח מנהל התיאטרון הלאומי של אלג'יריה

עיז־א־דין מג'ובי, מנהל התיאטרון הלאומי של אלג'יריה, נרצח על ידי אלמונים חמושים ביום שני אחה"צ באלג'יר, מסרו מקורות במשרד התרבות של אלג'יריה.

מג'ובי, שמכהן בתפקידו זה חודשים אחדים, נרצח לא רחוק מבניין התיאטרון במרכז העיר אלג'יר.

מג'ובי נפצע ממספר קליעים בחזהו ומת במקום, הוסיפו המקורות.

ע"צ

גינגריץ': אינני מתכוון להתמודד בבחירות לנשיאות

יו"ר בית הנבחרים האמריקני ניוט גינגריץ' אמר ביום שני כי אין בכוונתו להתמודד במערכת הבחירות לנשיאות ב־1996.

עם זאת, הוא מתכוון להישאר בקונגרס, כדי לפעול למען חידוש החזון בין המפלגה הרפובליקנית לאומה, ולהמשיך במאמציו לחידוש התרבות האמריקנית".

"נעבוד על כך במהלך השנה הבאה ונותיר לאחרים להתמודד על משרת הנשיא" אמר גינגריץ' לכתבים במאריאטה בג'ורג'יה, שם פגש במספר אנשי עסקים.

ע"ר

המשכים

רבין מסכים

המשך מעמוד ראשון

בכך שהנשיא, סגנו, ראש המועצה לביטחון לאומי, וראשי משרד החוץ נועדים לפגישה מסוג כזה. לדבריו, הפלסטינים משוכנעים כי ארה"ב תסייע להם.

דוברו של ערפאת בעזה, נביל אבו רודיינה אמר, כי יאסר ערפאת שבע רצון במיוחד מהבטחת הנשיא קלינטון להעביר בקונגרס חוק שיכיר במארק התעשייה בעזה כאיזור הזכאי לפטור ממיסים, כמו איזור סחר חפשי.

סריקות

המשך מעמוד ראשון

לאחר בדיקה הסתבר שלא נמצאו פצעי ירי. המשטרה עצרה 16 תושבים ערבים, שנמצאו בסריקות שנערכו באיזור.

מפקד מחוז ירושלים, ניצב אריה עמית, אמר כי המונית ירדה מירושלים לכיוון מעלה אדומים, ובדרך דקר הנוסע או הנוסעים שנאספו במרכז ירושלים וישבו במושב האחורי, את הנהג בראשו, בכתפו ובחזהו. כלב גישוש שהובא למקום הוביל את השוטרים לכפר עסוויה, אולם במקום לא נמצאו חשודים. מפקד המחוז אמר כי להערכת המשטרה מדובר ברצח ממניע לאומני, אולם נבדקות כל האפשרויות, ובכללן הפלילית.

מהמשטרה נמסר כי כהן אסף את הנוסע באקראי, ולכן נראה שלא מדובר בתכנון לפגוע דווקא בו. במונית לא נמצאו סימנים למאבק. חקירת המשטרה תתרכז בימים הקרובים במישור המודיעיני. מאוחר יותר נמסר מהמשטרה, כי לפחות שני מחבלים השתתפו ברצח נהג המונית. במשטרה ציינו, כי מימצאי המעבדה לזיהוי פלילי מצביעים על כך שכהן העלה למוניתו, במרכז ירושלים, יותר מנוסע אחד.

שר המשטרה משה שחל, אמר אתמול במטה הארצי בירושלים בעקבות רצח נהג המונית בירושלים, כי אף גורם בעולם לא יכול להבטיח שלא יהיו פיגועים, כפי שלא ניתן להבטיח שלא יהיו תאונות דרכים. הוא הוסיף כי הסגר שהוטל על השטחים, בעקבות הפיגוע בצומת בית ליד, "מוכיח את עצמו במלוא מובן המילה". שחל ציין, כי הצוות ליישום ההסדרה בין ישראל לבין הפלסטינים שהוא עומד בראשו, מחפש פתרון אפשרי לסוגיה, תוך התייחסות למצב בשטח. עוד ציין כי המשטרה לא יודעת מאין הגיע רוצחו של כהן, אולם נמסרה הודעה לרשות הפלסטינית ביריחו.

מפכ"ל המשטרה, רב ניצב אסף חפץ, אמר בהתייחסו לאירוע, כי בידי המשטרה מידע והתראות על כוונות לבצע פיגועים בתקופת חודש הרמדאן, אולם לא התקבלו התראות כלשהן על הפיגוע בירושלים. המפכ"ל ציין, כי פיגוע מסוג זה, אופייני לתקופת הרמדאן, וכי המשטרה פועלת במשותף עם צה"ל, להדק את הסגר על השטחים, ווזהי, לדבריו, המניעה הטובה ביותר.

משטרת ירושלים עיכבה אתמול לחקירה מספר חשודים, אך עד שעות הערב שחררה את רובם, למעט שניים.

מג"ב מנע עבודת פועלים מיו"ש ביישובים שמעבר לקו הירוק

(ע). כוח משטרה של מג"ב מנע אתמול את עבודתם של עשרות פועלים מיהודה ומשומרון בתחומי היישובים מתתיהו וחשמונאים, המצויים מעבר לקו הירוק באיזור השפלה.

בשעה 8 בבוקר הגיע כוח מג"ב אל היישובים. מפקדי הכוח הודיעו, כי בידם הוראה ליטול עימם את הפועלים שהגיעו שעתיים קודם לכן מתחומי השטחים ולהחזירם אל האיזור ממנו באו. זאת, בטענה שיש בהעסקתם משום הפרה של החלטת הממשלה בדבר סגר על יהודה ושומרון.

היות ושני היישובים מצויים מעבר לקו הירוק, יש בהחלטה משום מראית עין כביכול של הגדרתם כיישובים הנמצאים תחת שליטה שלא בתחומי האיזור שעליו מוטל הסגר, דהיינו בתחום ישראל.

ההוראה בוצעה עד תומה והפועלים אכן נלקחו חזרה אל המחסום הקרוב ביותר, הממוקם סמוך ליישוב קרית ספר. חברי המושבים סיפרו, כי חשו במצוקה רבה בשל הצעד הזה, מאחר וקיימת בישובים אלה תנופת בנייה רבה וכפי שהגדיר זאת אחד התושבים "מניעת עבודת פועלים מהשטחים במתתיהו וכחשמונאים היא מכת מוות עבורנו".

חברי המושבים יצרו קשר עם מפקדי כוח משמר הגבול הפועל באזור ולדבריהם אושר להם ממפקדת הכוח, כי אכן הוצאה הוראה שלא לאשר לפועלים מן השטחים לעבור בשני הישובים. הם פנו באורח דומה גם למפקדת חטיבת בנימין, לאוגדה אליה היא שייכת ולגורמים נוספים. לדבריהם, כל הגופים הללו סירבו לאשר, כי ידוע להם על הוראה זו. אחד התושבים דוד בלוך אף טילפן אל לשכתו של יועץ ראש הממשלה להתיישבות, נוח כינרתי ושאל על כך. פנייה זו חוללה, ככל הנראה, מיפנה.

בשעה 2 אחה"צ ניתנה הוראה לאשר את עבודת פועלי השטחים בשני היישובים. כמו כן נטען בהוראה החדשה, כי ההוראה שלא לאפשר להעסיקם, מקורה בטעות.

בלוך ציין, כי מקרה דומה ארע לאחר פיגוע האוטובוס ברח' דיזנגוף בת"א. הוא אמר שלהערכתו, הוצאה ההוראה, מאחר והמחסום המפריד את תושבי השטחים מתושבי הקו הירוק ממוקם מזרחית לשני הישובים ולא על הקו הירוק עצמו, מערבית להם. בלוך סיפר, כי רבים מן הפועלים נוהגים לעקוף את המחסום לעתים קרובות בדרך לא דרך.

גופת החבר של עפרה פליקס שנרצחה בפיגוע נמצאה ליד עין־גדי

במשטרה מעריכים שאריאל לבנון מאלון מורה שם קץ לחייו

□ רמי שני, עתי"ם

מטיילים גילו אתמול גופת צעיר ללא רוח חיים בערוץ נחל משמר ליד עין גדי. הוברר שהמנוח הוא אריאל לבנון, בן 24 מאלון מורה. הוא היה חבר של עופרה פליקס שנרצחה לפני כחודש בפיגוע טרור. נבדקות הערכות שהצעיר שם קץ לחייו, בעקבות רצח חברתו, או יצא למדבר וגווע שם למוות מצער.

סמוך לשעה 15.30 גילו מטיילים גופת גבר צעיר מוטלת בנחל משמר באיזור עין גדי. המטיילים הודיעו על כך למפקח המשמר האזרחי מנו ברק מיחידת החילוץ של קיבוץ עין גדי. הוא העביר את ההודעה למשטרת ערד ויחידת החילוץ התבקשה להוציא את הגופה מערוץ הנחל. במשך שעה וחצי עמלו מתנדבי יחידת החילוץ על הוצאת הגופה מערוץ הנחל. מעבדה ניידת לזיהוי פלילי של המשטרה הובאה למקום וצוות המעבדה פתח בחקירת הממצאים במקום.

בבדיקה לא נמצאו סימני אלימות על גופת הצעיר, ששכב ללא רוח חיים על בטנו. אחרי סיום הבדיקה וזיהוי המנוח כאריאל לבנון, הועברה הגופה לבדיקה במכון לרפואה משפטית באבו כביר. בשלב זה בודקים אפשרות שהצעיר שם קץ לחייו.

כמו כן הועלתה הערכה, שמאז מות חברתו, עופרה פליקס, הוא יצא אל המדבר ומצא שם את מותו. אנשי משטרה יצאו בלילה לבית המשפחה באלון מורה, כדי למסור את ההודעה המרה.

פניה לנהל בפומבי חקירת נסיבות מותו של רס"ן חאמד

□ אהרן קליין, עתי"ם

הרמטכ"ל לשעבר רב אלוף במיל' משה לוי, אשר מונה לחקור את נסיבות מותו של רס"ן כיוואן חאמד והמידע שהועבר למשפחתו של חאמד ולגורמים אחרים בצה"ל.

רב אלוף (מיל) לוי יחל בימים הקרובים לזמן עדים המעורבים בפרשה למתן עדות בפניו. אתמול קיבל סיוע ונוספו אליו פרקליט צבאי ומספר פקידות. גורמי צבא בכירים אמרו אמש, כי הם מקווים שלוי יסיים את עבודתו עד סוף השבוע, במטרה לפזר את הערפל סביב הפרשה העומדת במרכז הדיון הציבורי בימים האחרונים ופוגעת בתפקודם הרגיל של מספר גדול של קצינים, ובהם אלוף הפיקוד עמירם לוין.

עיתון "הארץ" פנה אתמול לרב אלוף במיל' משה לוי, בבקשה לנהל את דיוני הוועדה "בדלתיים פתוחות". בא כוח העיתון, עו"ד מיכי מוזר, ציין במכתבו כי העניינים העומדים לדיון בחקירה זו כבר נדונו בהרחבה בתקשורת. "קיום דיון בדלתיים פתוחות נחוץ לשם מראית פני הצדק וכדי לכבד את האינטרס שיש לציבור בניהול תקין של חקירות הקשורות בצה"ל".

עו"ד מוזר הטעים, כי בית המשפט הגבוה לצדק הורה לאחרונה לקיים דיון פומבי בדלתיים פתוחות בוועדות צה"ל הדנות בגירוש תושבי השטחים. בית המשפט קבע, כי עקרון פומביות הדיון הוא ערך יסוד במשפט בארץ.

עוד נטען, כי אין מניעה לפתוח את הדלתות ולאפשר לתקשורת לסקר גם את המקרה הנוכחי. "אין ספק כי בנסיבות העניין העומד לדיון בפני כבוד החוקר, דרוש דיון בדלתיים פתוחות דווקא לשם הפגת חשש חוסר האמינות שדבק בעניין, וכדי לחזק את אמון הציבור באמינות החקירה".

פוטנציאל טוב למקהלה

המקהלה הקאמרית שליד האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים; מנצח: אהרון הרליפ; בתוכנית: מיצירות באורנפיינר, ברבר, בראון, ובאך; הכנסייה הסקוטית.

המקהלה הקאמרית שליד האקדמיה כוללת גרעין קטן ויציב של זמרים מנוסים, לעומת מספר ניכר של סטודנטים מתחלפים. תחלופה זאת הופכת את גיבוש המקהלה למשימה כבדה. כמו רוב המקהלות כך גם זאת, סובלת ממחסור יחסי בגברים. מחסור זה אופייני לישראל, שבה לא התפתחה מסורת של שירת נערים בבתי כנסת, כדרך שהתפתחה שירת נערי מקהלה בכנסיות נוצריות. ואולם, יתרונות המקהלה עולים על חולשותיה: בראשה עומד מנצח ותיק עם קבלות על הצלחות ברמה הלאומית, ועם נשימה של רץ למרחקים ארוכים. הרמה ההתחלתית של חברי המקהלה גבוהה מן המקובל במקהלות מקצועיות למחצה.

את החלק ראשון של הערב הקדישה המקהלה לשירת א־קפלה. האזנה לשני שירים אלגיים, מאת המלחין האמריקאי בן זמננו סמואל ברבר (1910־1981) היתה עבורי הפתעה נעימה. לחובבי המוסיקה הוא מוכר בעיקר כמלחין סימפוני. בשיריו של יחזקאל בראון לפי פרקי תהילים קי"ב־קי"ג, אפשר היה לחוש עד כמה נהנית המקהלה מהקשר שבין המלים למוסיקה ומתרומת המלים להצלחה המוסיקלית.

את המחצית השניה הקדישה המקהלה לביצוע ה"מגניפיקאט" מאת באך, עם ליווי קורקטי של עשרה סטודנטים של האקדמיה. הקטע הפותח כמו רוב קטעי המקהלה ביצירה זאת, היה גרוע. מוטיב השמחה הבאכי המהיר, עם חלקי שישה־עשר רצופים, הפך לעיסה צלילית. בכלל לטובה האלטיות, ששמרו על לכידות גבוהה. הסופרניות לא השכילו לכלול את הצורך שלהן להתבטא בצורה חופשית, ללא התחשבות בשירת היתר. גם אצל הטנורים והבאסים בלטו כמה זמרים בוררים. לא היו אלה קולות גרועים או "מלוכלכים". ההיפך הוא הנכון. במיוחד בקרב הסופרניות בלטו כמה כשרונות צעירים. אלא שבשירת מקהלה הצוותא הוא העיקר.

בעניין הלכידות של כל אחד מקולות המקהלה, יכול אהרון הרליפ ללמוד משהו ממנצחת מקהלת הילדים "אנקור", רפנה בן יוחנן, שנכחה באולם. הסולנים ב"מגניפיקט" עמדו על הגובה. ראוי לציון הבאס הנהדר פאולס פוטניגש, כיום תלמיד האקדמיה ואשתקד חבר המקהלה הלאומית המעולה של לטביה, "אווה סול". כן ראויה לציון האלטית טיטאנה טרנסקי, שניחנה בקול חם מלטף וחזק.

התוכניה אמנם כללה את הטקסטים, אך נעדרו ממנה הסברים על היוצרים והיצירות. מגוף אקדמי מותר לדרוש יחס רציני לקהל, שאולי לא שמע מעודו על סמואל ברבר ועל הנס באורנפיינר.

יצחק שוו

פיס צ'אנס

הגרלה מיום 13.2.95

♠	♥	♦	♣
7	9	K	8

היועץ המשפטי

המשך מעמוד ראשון

חשד לשיבוש הליכי חקירה בידי ח"כ בן־מנחם. סגן השר לא יכול היה להחשות. "אתה לא מקבל את העדויות? אתה רומז שכולם משקרים, יש גבול למה שאתה עושה לי. שפכת את דמי".

פרקליטו של בן מנחם האיץ ביועץ, שימהר ויסיק מסקנה ברורה שאין מקום להגיש כתב אישום נגד מרשו. לדברי הפרקליט, עדויות שוטרים שהיו במקום האירוע מאששות את קביעתו שצריך לגנוז את התיק.

אלא שהיועץ המשפטי לא נסוג מעמדתו: "בן־מנחם ופרקליטיו הדליפו לתקשורת פרטים בלתי מדויקים. לקחו תמלילים ושינו את הפיסוק וכך קיבלו תוכן חדש שרצוי להם".

יחד עם זאת, החליט בן־יאיר כי מוטב להשהות את הדיון בבקשה להסיר את חסינות סגן שר השיכון ולקיימו בעוד שלושה שבועות, כשהתמונה תתבהר יותר.

אלי בן־מנחם נשמע לא מרוצה. "אינני יודע מי זו הנערה שהתלוננה. הפעם הראשונה שראיתי אותה היה כשהופיעה לא מזמן בטלוויזיה".

המועצה המקומית קדימה

מכרז מס' 3/25 - מכירת רכבים

המועצה המקומית קדימה מציעה למכירה את הרכבים הבאים:

1. הונדה סיויק EX - 85-180-55, נפח מנוע 1500 שנת ייצור 1991 + תוספות, במחיר מינימלי 40,000 ש"ח
2. טנדר GMC - 85-127-25 מנוע 2800 שנת 1988 תוספות, מחיר מינימלי 40,000 ש"ח.

* את הרכבים ניתן לראות בתאום עם מזכירת ראש המועצה נוצה רגבי טל: 09-690997/8, או עם מזכיר המועצה- יוסי ברק בטל: 09-690111.
* את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה במשרדי המועצה עד ליום חמישי 16.2.95 שעה 16:00.
* אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה או כל הצעה שהיא.

עזרא לוי
ראש המועצה

לחברתנו רבקה בן־צבי
ולמשפחות בן־צבי ואיתאי
משתתפים בצערכם במות
האחות - הדודה
היינדה
קיבוץ דן

למיכל שצקי ולמשפחתה
משתתפים באבלכם במות
ההורים
החברים בגבעת חביבה

שנה לנפילתו של בננו - יקירנו
איציק צמח ז"ל
עלייה לקברו ביום חמישי, 16.2.95, בשעה 16.30. לאחר מכן תתקיים בחדר־האוכל, אזכרה והעלאת קווים לדמותו
אוטובוס לגעתון ייצא מתחנת הרכבת ארלוזורוב ת"א ביום ה' בשעה 13.00
המשפחה
ובית געתון

חיין החדשים

גם אם נוח לחיים רמון ליהנות מערפל קרב, הרי אי־הוודאות שנוצרה סביב עתידו הציבורי, יש בה גם נזק לו ולהסתדרות. ומכיוון שלא נשמעה מפיו עמדה חד־משמעית בקשר לכך, יש מקום להערה, שנטישת ההסתדרות לפני תום הקדנציה תהיה שוות ערך לנטישת קרב על־ידי מפקד, אשר קרא קודם לכן לאנשיו את הקריאה "אחרי"

אריה פלגי

"זה מאוד מוזר לראות את תמונתי מביטה אלי מכל מקום. זאת חוויה שקשה להתרגל אליה, אבל לא היתה ברירה. משרדי הפרסום המליצו שמסע הבחירות של 'רם' יתמקד בי, ולא היה הרבה זמן להתלבטויות". כך, בערך, אמר חיים רמון בראיונות בליל הניצחון בבחירות להסתדרות. הוא היה נרגש ונבוך, אבל לא נעלם מעיניו עד כמה הניצחון הושג הודות להדגשה האישית, בה זכה בתעמולת "רם". הדברים הגיעו עד סף של פולחן אישיות.

אחרי ניצחון מרשים, לא שואלים האם היתה ברירה. אין הוכחה כמו ניצחון. אבל רצוי לציין, שהרשות להשתמש באמצעי זה תלויה, בסופו של דבר, ברמות ה"מפולגנת" עצמה. חיים רמון, ביישן ונבוך ככל שהיה, הסכים להבלטה האישית. והרי גם הסיסמה המרכזית - "חיים חדשים בהסתדרות" - ניגנה על שני מיתרים. היא "השתמעה לשתי פנים": לחיים בכלל, ולחיים רמון בפרט.

כדאי לזכור זאת, כאשר פורחות שמועות על תוכניותיו העתידיות של היושב ראש הטרי של ההסתדרות החדשה. כדאי גם לשים לב, שמאז המחול התקשורתי החדש סביב שיבתו למפלגת העבודה, וסביב המסלול שיבחר לו - בשום ראיון, בשום הופעה, לא נשמעה מפיו ההכרזה הפשוטה, שהוא יכהן כיושב ראש ההסתדרות תקופת כהונה שלמה, של ארבע שנים. הוא כן מדבר על כך, שיישאר עד "מילוי המשימות שקיבלנו על עצמנו". אבל יש הבדל בין הניסוחים. גם בצליל, וגם במסקנות המשתמעות.

נצחונם של רמון ו"רם" בהסתדרות, היה השינוי המהפכני ביותר שהתחולל בישראל בעשורים האחרונים. למהפכים בממשל כבר התרגלנו. לחילופי שלטון בארגון חברתי־כלכלי וולונטרי - המימסד השני בחשיבותו בישראל - היתה זאת "הפעם הראשונה". היו חששות מפני השינוי, גם בין אלה שהכינו שמה, שהיה לא יכול להימשך. רבים אחרים הביעו חשדנות כלפי משנתו החברתית־הכלכלית של חיים רמון: האם יש בכלל "חיה" כזאת, ואם כן, מה טיבה? אבל שיעור הניצחון לא השאיר ספק לגבי כמיהתו של הציבור לשינוי, וגם לגבי נכונותו להעדיף את הסיכון המצוי בחדש, על פני המגרעות הידועות והמכבידות של העבר.

וכגודל הניצחון כן גודל הציפיות. באופן טבעי, כל העיניים היו - ועדיין - נשואות אל אדריכל הניצחון. תמונתו נעלמה אמנם מן השלטים, אבל היא מופיעה ללא הפסק בכלי התקשורת, וגם הוא עצמו נראה בהתכנסויות במוסדות ההסתדרות ובמפגשים עם חבריה ברחבי הארץ. הוויכוחים סביב תוכניותיו והתנהגותו אינם פוסקים אף ליום, אבל לא היתה סיבה להטיל ספק בתחושת מחויבותו לחיין החדשים. עד שהשמועות על שיבת הפורשים מן ה"עבודה" אל נמל הבית קיבלו אישוש רשמי, ואיתם הוצפנו גם ניחושים מעוררי דמיון, על התפקידים המזומנים לחיים רמון מחוץ לבית ההסתדרות.

חיים רמון (צילום: יצחק הררי)

ייתכן, שמסיבות טקטיות יש לו עניין ליהנות מיתרונותיו של ערפל קרב, אבל אי־הוודאות שנוצרה סביב עתידו הציבורי, יש בה גם נזק ציבורי, לו ולהסתדרות. ומכיוון שלא נשמעה מפיו עמדה חד־משמעית בקשר לכך, יש מקום להערה, שנטישת ההסתדרות לפני תום הקדנציה תהיה שוות ערך לנטישת קרב על־ידי מפקד, אשר קרא קודם לכן לאנשיו את הקריאה "אחרי". בכל העולם, ובמיוחד בישראל, יש לכך משמעות קטלנית לגבי הנוטש. זהו כתם שאין כל אפשרות להסירו, גם לא באמצעות הפרשנות המתוחכמת ביותר. לא רק יריביו יקפצו על מציאה, גם חסידיו יראו בו קרייריסט, ששיקוליו האישיים קודמים לכל שיקול אחר. יריביו ילעגו לו שגימר את ההסתדרות, כדי שיוכל לטעון, שהיא קטנה עליו. מצביעיו פשוט ירגישו את עצמם נבגדים. אמינותו תיפגע ללא תקנה. התנהגות כזאת לא נסלחת לשום איש ציבור. היא תישאר לו בעקב אכילס, שכל אויביו יפגעו בו בקלות.

נכון, הפיתוי לא קטן, והמשבר במפלגת העבודה עוד מאפשר לרמון להעלות דרישות, מבלי שייראה כמפקיע מחירים. לבטח קיימים שיקולים של השתתפות במירוץ, שכבר החל אל ההנהגה המדינית המרכזית. לא נעים לאחר בו, או להחמיץ אותו. אבל בהשוואה לאחרים, לחיים רמון יש יתרון של "משאבי גיל", המאפשר לו לנהוג בלא חיפזון. בכל מקרה, אי־נטישת ההסתדרות לפני תום הקדנציה הראשונה היא מבחן פוליטי־מוסרי, שלא רצוי להיכשל בו.

לאחר הבחירות להסתדרות, היו כל העיניים (והן עדיין) נשואות באופן טבעי אל אדריכל הניצחון. תמונתו של רמון נעלמה אמנם מן השלטים, אבל היא מופיעה ללא הפסק בכלי התקשורת, וגם הוא עצמו נראה בהתכנסויות ברחבי הארץ. הוויכוחים סביב תוכניותיו והתנהגותו אינם פוסקים אף ליום, אבל עד כה לא היתה סיבה להטיל ספק בתחושת מחויבותו לחיין החדשים

על המשמר

בלי פסילות

מרכז מפלגת העבודה אמור לבחור ביום חמישי הקרוב את מועמדו לתפקיד יו"ר הסוכנות וההנהלה הציונית - ולהביא בכך להכרעה את ההתמודדות בין היו"ר בפועל יחיאל לקט, לבין ח"כ אברהם בורג, אשר הרימו לשעה קלה את הפרופיל הציבורי והתדמיתי הירוד של הסוכנות - לאחר התפטרותו המאולצת של היו"ר הקודם שמחה דיניץ, בעקבות משפטו.

אך אף שמועד כינוס המרכז כבר נקבע, יש חשש כי ההכרעה תידחה בגלל ההתמהמהות של ועדת "הייעוץ וההסכמה" של חבר הנאמנים של הסוכנות, אשר צריכה לאשר כל מועמד המבקש להתמודד על התפקיד. מסתבר כי למעשה, יש לוועדה זו זכות וטו, וכי יש בידיה אפשרות למנוע מאחד המועמדים ואף משניהם, להעמיד עצמם לבחירה מכל סיבה הנראית בעיניה.

הענקת מעמד כזה לוועדה מייעצת, עם כל הכבוד, נראית בלתי סבירה. בוודאי כאשר מדובר במקרה זה, בשני אנשים בעלי רקורד ציבורי, ואשר צריכים לעמוד לבחירה בתוך מוסד מרכזי של מפלגת העבודה.

אמנם באופן רשמי נאמר כי מדובר רק בשהות נוספת הדרושה לוועדת הייעוץ וההסכמה, כדי לבחון ולשקול את נתוני המועמדים. אך מאחר שאין מדובר באנשים עלומי שם ובלתי מוכרים, מעוררת בקשת הדחיה חשד כי זהו אולי תרגיל. ספק אם במתח שכבר עלה ב"קמפיין" שמנהלים שני המתמודדים, לקט ובורג, יש טעם למשוך את המערכה עוד זמן.

האפשרות כי וועדת הייעוץ וההסכמה תפסול את אחד המועמדים או את שניהם, כפי שנרמז אתמול, כבר עוררה תגובות חריפות. אמנם לכאורה, זכות זאת מצויה בידיה, אך ציבורית פסילה כזאת תקומם נגדה את מפלגת העבודה כולה ואף חלקים רבים בציבור.

בכך אין לגרוע מתפקידו ומשקלו של חבר הנאמנים, אשר זכותו, אם הוא רוצה בכך, לנסות ולהשפיע מאחורי הקלעים למען מועמד זה או אחר, בטרם הבחירה במרכז מפלגת העבודה. העובדה כי לתפקיד יו"ר הסוכנות מציגים עצמם שני מועמדים, היא בסופו של דבר, מחמאה למוסד הוותיק בעל הזכויות ההיסטוריות הרבות, אשר נמצא לאחרונה במשבר ואשר סובל מדימוי ציבורי נמוך.

השותפות בין הציבור הישראלי והציבור היהודי - במסגרת הסוכנות וההנהלה הציונית, הוכיחה את עצמה בעבר. יחד עם זאת, דרושים רוויזיה וריענון בשותפות הזאת, ובמיוחד יש להרחיבה לקהילות וציבורים יהודים, שאינם מאוגדים בתוכה.

שתי גדות לשלום

הגבול עם ירדן הוא הארוך בגבולות ישראל. זהו גם הגבול היחיד, ששורר בו שלום בלי משקיפי או"ם ובלי פטרולים זרים. אפשר לקוות ולהאמין, כי רק אינטרסים משותפים ויחסי שכנות טובה יספיקו בעתיד, כדי לשמור על השקט ועל היציבות. השלום לא יתבסס על כוחות מבחוץ, אלא על שיתוף פעולה אמיתי

אורי אור

רבבות ישראלים מציפים את חוצות עמאן ועקבה, ופוקדים את אתרי התיירות שמציעה הממלכה ההאשמית. ממעברי הגבול, זה שעל הנהר בצפון וזה שבערבה בדרום, מדווחים כי המכסה שנקבעה - 500 איש ליום - אינה מספקת. הדרישה להיתרי יציאה לירדן הולכת וגוברת. מחוזות שהיו כה רחוקים התקרבו, והם בהישג יד. אין ספק שהשינוי הדרמטי שחולל השלום בין ירדן לישראל, מורגש ומורגש. התבססות השלום תהפוך אותו לנכס קיומי לממלכה ההאשמית, אשר החליטה לבחור בנסים של דו־קיום, ותחזק את מעמדה של ישראל במרחב.

המלך חוסיין, השליט הערבי הוותיק ביותר במזרח התיכון, האוחז בהגה השלטון למעלה מ־40 שנה, מאז הומלך כנער, ראוי לשבח על הכרעתו בעד מסלול השלום. הכרעה אמיצה זו לא הבשילה ביום אחד, היא סופו של תהליך ארוך ומיוסר. שורי מאז מלחמת העצמאות ידענו עימותים צבאיים מרים עם שכנתנו המזרחית.

הקשר האישי שלי לבקעת הירדן ונהר הירדן הוא רב־שנים, והוסף את שירותי הצבאי.

כמו לוחמים רבים אחרים, אני זוכר בבהירות יתירה את חברי שלחמו בגבורה, ואת פניהם של הלוחמים שנפלו על הגנתה. היו כאלה שנהרגו במלחמת ההתשה, בששת הימים ובמלחמות שקדמו להן. אני זוכר את החברים, שהיה לי הכבוד להילחם איתם יחד נגד החדירות מירדן, נגד פעולות טרור, את חילופי האש בגבול בית־שאן, בבקעת הירדן, ואת החדירות בערבה. ואני זוכר היטב את ההרוגים, הרוגי ונפגעי מבצע כראמה, במרס 1968.

כמו כולם, אני מיצר וכואב על כל אלה שאינם איתנו היום, ואינם יכולים לראות את הסכם השלום. אני שמח על הפצועים שהחלימו, והיכולים לשמוח עם כולנו על חתימת ההסכם.

קשה להימנע מהשאלה המעט בנלית, האם לא היינו יכולים לחתום הסכם עם ירדן מספר שנים קודם לכן. אינני רוצה לעסוק בסוגיה זו. לא נעשה קיצור דרך, וזו עובדה היסטורית.

הגבול עם ירדן הוא הארוך בגבולות ישראל. זהו גם הגבול היחיד, ששורר בו שלום בלי משקיפי או"ם, בלי פטרולים זרים. רק אינטרסים משותפים ויחסי שכנות טובה יספיקו בעתיד, כך אני מאמין, לשמור על השקט ועל היציבות, תוך פריסת כוחות מצומצמים משני עברי הגבול בינינו לבין ירדן. השלום לא יתבסס על כוחות זרים, לא על משקיפים זרים ולא על כוח או"ם כלשהו, אלא על שיתוף פעולה אמיתי, בשמירת הביטחון ובמניעת כל מעשי טרור ותחרנות.

האמת היא, שמאז 1973, מאז אותה חטיבה ירדנית שהשתתפה - והרבה שכחו זאת - במלחמה ברמת הגולן נגדנו, תחת פיקוד סורי, ירדן איננה נתפסת במיוחד כאיום צבאי. ישראל רצתה תמיד בשכן ירדני חזק ויציב. דרישותינו הבטחוניות מירדן היו, שהיא לא תשתתף בשום קואליציה מלחמתית נגד ישראל; ששטחה לא יהיה בסיס לפעולות טרור ולפריסות צבא של מדינה שלישית, בעיקר עירק. אך לא רק עירק: וסעיף חשוב מאוד, שאף מבוסס בהסכם, שלא יהיה בסיס לשום כוח התקפי בשטחה.

היה זה המלך חוסיין שהיטיב לדעת, כי ללא מלחמה במחבלים, עלול כיסאו להתמוטט. כל פעם שנכנע להם, הביא הדבר להסלמה ניכרת בפעילותם. זכור לי היטב שהנסיך חסן, אחיו של המלך ויורש העצר, ניסה - בתקופה בה שלטו המחבלים בבקעת הירדן - לבוא אליהם ולשכנע את ראשי הארגונים, כי זו איננה הדרך למלחמה בישראל.

התוצאה - הוא גורש משם בבושת פנים. הלקח נלמד, חוסיין סילק את המחבלים מתחומי הממלכה, ולנשארים אין הוא מניח להרים ראש. היום, במקום גדרות התיל ושדות המוקשים בגזרת הבקעה, שורר בה שלום. האינטרס הירדני היה, עד כה, והוא יישאר גם בעתיד, שישראל תקיים את מאזן הכוחות האזורי מול סוריה ותמנע תחרנות פלסטינית.

בהסכם השלום יש סעיף מיוחד, על מאבק משותף נגד הטרור. זהו מאבק חשוב מאוד, ואם נרצה להצליח בו, יהיה עלינו לבנות קואליציה של כוחות מתונים, פלסטיניים וירדניים, ואני מקווה שבעתיד גם סוריים, כדי להילחם בו.

על שתי גדות נהר הירדן, משני צידי הגבול, חיו דורות של אנשים, שחשבו כי השלום לא יגיע לעולם. והנה רואים חקלאים ירדנים ועובדי אדמה ישראלים עובדים איש מול רעהו, משני עברי הגבול, שהפך לגבול שלום.

איש לא יטען לבעלות על אדמת שכנו מעבר הגבול. שינוי מבורך זה, והפיכת האויבים מאתמול לידידים בהווה ובעתיד, מחזקים את הסיכוי להסדר אזורי כולל. עיצובו וחיזוקו של יחסי השלום עם ירדן הוא הישג חשוב של מדינת ישראל, במעגל השלום עם שכניה.

בלי שכפ"צים ובלי הכשרה

לפני שבוע בדיוק היה הפיגוע במיכלית הדלק במחסום ארז. כמה מחבריו של יבגני גרומוב, שנהרג בפיגוע, העובדים כמאבטחים בחברת "יהב", החליטו לדבר על הליקויים הקשים באבטחה, הגובלים בשערוריה – עד כדי כך, שהמאבטחים סיכנו את חייהם בקביעות. עם בני (שם בדוי), ועם מנהל "יהב", יהודה מאיר

בני: חנשק נתקע

שלי יחימוביץ': כמה מעובדי חברת "יהב" התפטרו מאז הפיגוע לפני שבוע?

בני: שמונה. נשארנו שם בערך 12, וקיבלנו תגבור של חבר'ה שעבדו בחברה בעבר.

אתה וחבריך ביקשתם לדבר בתרבות, על דברים רבים שמציקים לכם. לפני שבוע, ביום הפיגוע, אמר כאן יהודה מאיר, מנהל "יהב", שבכל מיכלית דלק – בנוסף לרכב האבטחה – היו שני מאבטחים. זה נכון?

בשיירה לפני שבוע היו שלושה מלווים: שניים ברכב הליווי, ומאבטח אחד בלבד על שתי המיכליות. לפני שבוע, בראיון עם יהודה מאיר, נודע לנו לראשונה שעל פי התקן צריכים להיות שניים בכל קבינה.

באותו ראיון הוא אמר, שלכל המאבטחים יש הכשרה קרבית וכולם יודעים לתפעל נשק. זה נכון?

לגמרי לא. עבר אצלנו בחור אחד, שיצא למשימת ליווי של מיכלית גז, ושלחו איתו עולה חדש מברה"מ. אותו עולה לא ידע להשתמש בנשק והחזיק ב"עוזי" טעון, עם אצבע על ההדק, מול המאבטח השני. לא היה לו מושג מה היה עלול לקרות. ויש עוד כמה כמוהו, שמועסקים ב"יהב".

לחברה הזאת, שהעבודה בה היא מסוכנת ודורשת במירדש ידע מבצעי, מתקבלים אנשים שאין להם שום ריקע של שימוש בנשק?

החברה הזאת היא חברה עיסקית, וכל מה שנדרש הוא להביא בוארים לעבודה, לא משנה מי ומה הם.

איך השכר אצלכם?

נמוך.

אני מצטטת שוב את יהודה מאיר, בראיון מהשבוע שעבר. הוא אמר, שהמסלול של המיכליות וכל עניין האבטחה מתואמים וקבועים מראש עם שלטונות הצבא.

זה לא נכון. אני לא יודע מהן הדרישות של הצבא, אבל מה שאני יודע הוא, שיש לפעמים מחסור בכוח אדם. לכן באותה משימה בה נהרג גרומוב ז"ל, וגם במשימות אחרות, שלחו שתיים או שלוש מיכליות עם שני מאבטחים בלבד.

המיכליות עוברות במרכזי אוכלוסין צפופים?

הן עוברות בצירים מרכזיים. בעבר, כדי לרצות את חברת "דור אנרגיה", היה מה שנקרא שילוב אינטרסים. "דור" הבטיחה לרשות הפלסטינית לספק דלק לכל דורש, בכל מקום. זה אומר, שהיו צריכים לשלוח מיכליות ענק למרכזי אוכלוסין, שהמשטרה הפלסטינית לא הרשתה לרכב של חברת "יהב" להיכנס לתוכם. אז "יהב" העלתה למיכלית שני מאבטחים, וכך היא נכנסה לתוך המרכזים ופרקה את הדלק, כשעל המאבטחים נאסר לרדת מהרכב. לו היה, חלילה, קורה פיגוע, לא היתה להם כל אפשרות להושיע עזרה, משום שהקשר איתם לא היה אפקטיבי.

מהיותם על התנאים האלה, של חוסר ביטחון מוטלי וסיכון חיים יומיומי? דיברתם על זה עם יהודה מאיר?

כן, ניסינו לדבר איתו. התגובה שלו היתה, שהוא עובר בשביל כסף בטו.

ואחרי הפיגוע בשבוע שעבר דיברתם איתו שוב?

לא ישירות, וקשה לי לפרט.

איך הוא תיפקד אחרי הפיגוע?

מה שהכעיס אותנו, שהוא פשוט ניצל את האירוע לפרסום החברה בתקשורת בכל הזדמנות.

למה התפטרו שמונת המאבטחים בשבוע האחרון, כמאס להם לסכן את חייהם?

כן, והחברה לא היתה מוכנה לספק את דרישותיהם לספק להם אמצעי מיגון. היום קיבלנו שכפ"צים, שלדעתי אינם אפקטיביים נגד ירי. עד היום גם זה לא היה לנו.

איזה ציוד ביקשו המאבטחים שהתפטרו?

קודם כל, נשק אוטומטי. יוני, למשל – אותו בחור שנפצע בפיגוע בו נהרג יבגני גרומוב – היה חמוש בנשק לא אוטומטי, כך שלא היה לו סיכוי מול האש האוטומטית שנורתה עליו מהמארב. גרומוב ירה מספר קטן של כדורים, ואז נתקע לו הנשק. אני לא יודע אם כלי הנשק במצב לא תקין, או המחסניות, מכל מקום, משהו שם פגום. מה גם שהתחמושת שהחברה מספקת לנו היא של אקדחים, ואינה מתאימה ל"עוזי".

הייתי רוצה להוסיף, שאף אחד מאיתנו לא עבר שום הכשרה ייעודית, כפי שיהודה מאיר טען, ואני מקווה שהוא יסיק את המסקנות.

ומה אתה מצפה שהוא יעשה?

שלפחות יעביר אותנו איזושהי הכשרה.

יהודה מאיר: הכל לפי התקן

בראיון שלי איתך לפני שבוע אמרת, שבכל קבינה של מיכלית אמורים להיות שני מאבטחים, בנוסף לרכב המאבטחים המתלווה לשיירת המיכליות. שוחחתי עם כמה מהמאבטחים שלך – וגם בחור ב"יהב", שדיברו כאן – וכולם אמרו שזה לא נכון, ושהיה מאבטח אחד לשתי המיכליות.

יהודה מאיר: בליווי הקונקרטי שמדובר בו, היו אמורים להיות ארבעה מאבטחים והיו רק שלושה.

לפי החישוב שלי, היו צריכים להיות שישה: שניים בכל קבינה של שתי המיכליות ועוד שניים ברכב הליווי.

אני חוזר ואומר, שהיו שלושה במקום ארבעה.

והמאבטחים שלך אומרים, שהנשק של יבגני ז"ל הפסיק לפעול, ושהמבצע, יוני, היה מצויד בנשק לא אוטומטי, ולא היה לו שום סיכוי מול האש האוטומטית מהמארב.

חברות האבטחה בארץ קונות את כלי הנשק בחנויות פרטיות, המוכרות לנו נשק חצי אוטומטי. לא מוכרים בחנויות נשק אוטומטי. אנחנו שוכרים מקלעי "עוזי" ממשטרת ישראל. במקרה האמור, היו שני "עוזים" וכלי נשק מעולה נוסף, חצי אוטומטי, תוצרת איטליה. לא בדקתי מי השתמש במה.

אולי הנשק המעולה לא פעל. כי כלי אחד נתקע באמצע והשני לא היה אוטומטי.

כלי הנשק פעלו כולם, ובנשק הכי משוכלל קורה שבשלב מסוים הוא עלול להפסיק לפעול.

בראיון לפני שבוע שאלתי אותך שאלה, שהייתי בטוחה שהתשובה עליה מובנת מאליה – האם כל המאבטחים שלכם הם יוצאי יחידות קרביות. ענית בחיוב. דיברתי עם מאבטחים עולים חדשים מחבר העמים, המועסקים בחברה שלך, והם סיפרו שלא עברו מעולם שום הכשרה מבצעית כלשהי, וגם סיפרו על מקרה אחד לפחות, שבו מאבטח אחד פשוט לא ידע להחזיק נשק.

לשמחתי, אנחנו מעסיקים עולים חדשים רבים. רוב העולים החדשים רוצים לעשות צבא, לרובם לא מאפשרים. יבגני היה קצין בצבא הרוסי ועבר הכשרה נוספת בחברה שלנו.

העולים עוברים הכשרה אצלכם?

בהחלט. ואני חייב לציין, שאנחנו גם מעדכנים ומכשירים כל פעם את האנשים.

אז איך זה שבפועל מגיעים לעבודה בשטח אנשים שלא יודעים להחזיק רובה?

אין דבר כזה.

סיפרו לנו גם על כניסה שלכם לריכוזי אוכלוסיה – בעקבות התחייבותה של חברת "דור" לספק דלק לכל תחנה – למרות שהמשטרה הפלסטינית לא הסכימה לתת למיכליות שלכם להיכנס. כל המאבטחים נכנסו לקבינה, בלי יכולת לצאת ממנה או ליצור קשר במכשירי הקשר עם החברה.

לפני שלושה חודשים היו מקרים שהבלעדיות באספקת דלק לרצועה הועברה ל"דור", וכתוצאה מאי־הבנה נכנסו מיכליות בלי מאבטחים, או עם מאבטחים, למקומות שכבר מזמן אנחנו נמנעים מלהיכנס אליהם. בדרך כלל אנחנו נכנסים רק למקומות מורשים. אני חייב לומר, שגם באותם מקומות מורשים קיים חוסר ידע וחוסר תיאום עם המשטרה הפלסטינית, אינני יודע אם הוא מכוון.

איך זה שרק אתמול חילקת למאבטחים שלך שכפ"צים?

לפני שלוש שנים חילקתי לכל המאבטחים שכפ"צים. לצערי הרב, חלקם לא לובשים אותם. נכון שלפני יומיים שיפרנו את השכפ"צים, ובמקום כאלה שעומדים נגד רסיסים הבאנו את השכפ"צים הכי משוכללים, של היחידה ללוחמה בטרור, כי הגענו למסקנה שעלינו ברמה מבחינת האיום. גם כלי הרכב שלנו ממוגנים נגד אבנים. המאבטחים אומרים שהם לא ממוגנים נגד ירי.

נכון שצריך למגן אותם גם נגד ירי. אבל להערכתי, מכיוון שמדובר בתקציב אדיר, לא נעשה זאת. או כנראה שנפסיק לעבוד. כי הרי בסך הכל זו חברה כלכלית.

עם זאת, לאחרונה השקנו רכב וגרורה אחד ממוגן נגד ירי.

תפסיקו לעבוד, משום שהעמידה בכל תנאי הבטיחות היא יקרה מדי ולא כלכלית?

אם נגיע למסקנה שאנחנו מסכנים את חיי הלקוחות והמאבטחים.

זה כבר קרה, לפני שבוע.

הפיגוע היה בתוך הרצועה, על כביש עוקף עזה, בין חאן יונס לסג'עיה.

אתה שלם עם האמצעים שסיפקת למאבטחים שלך לפני שבוע, ביום הפיגוע?

בהחלט כן. אין סוף לשיפור הביטחון והמיגון, אבל במסגרת המגבלות נתתי את כל מה שהיה לי.

הוגט לא תאכל אצל לאה ויצחק

יממה בלבד לפני שפורום "שרינר" היה אמור להיפגש בביתו של ראש הממשלה לארוחת ערב באווירה חברית, כדי להחזיר למפלגה את הרוח הטובה, התקשר אתמול מנכ"ל לשכת רוה"מ, איתן הבר, לשניים מחברי הפורום – יחיאל לקט ומזכ"ל מפלגת העבודה, נסים זווילי – והודיע להם שההזמנה מבוטלת. עם הוגט אלחדד, בת־זוגו של זווילי

שלי יחימוביץ': ספרי לנו מה בדיוק קרה.

הוגט אלחדד: כל הפרטים שמסרת מדויקים. מעבר לעלבון האישי הצורב, אני רואה את הדברים ברמה הרחבה יותר ואומרת לעצמי, שבכל זאת מדובר בשני אנשים בעלי תפקידים מכובדים, שלא הגיעה להם סטירת הלחי הזאת. מההיבט האישי, מבחינת הנימוסים המקובלים בכל מקום בעולם, זה לא היה צריך לקרות.

את אשת העולם הגדול, וזו לא טראומה. את מפיקה סרטים ומשתובבת בארצות רבות, בעיקר בצרפת. איך היית שופטת את המעשה, מבחינת גינוני הנימוס המקובלים?

כטעות קשה מאוד. חנה בבלי, עליה השלום, ודאי מתהפכת בקברה. לא עושים דבר כזה 24 שעות לפני מועד ההזמנה. אני מבינה שהיתה להם בעיה קשה, רצו שהפורום לא יהיה מפלגתי, אלא של קואליציה יותר רחבה. זה מקובל עלי לחלוטין. אבל אם מישהו שם לב לכך מאוד באיחור, ללא תכנון לטווח ארוך – שזו כשלעצמה בעיה, כאשר מנהלים מדינה – הוא היה צריך לעשות שני דברים: ראשית, לעשות את פורום "שרינר" כמקובל, עם שרי מפלגת העבודה ושלושת האנשים האחרים בעלי הפונקציות המרכזיות במפלגה, ושנית, להזמין כמה ימים אחרי כן את כל שרי הקואליציה, ללא פונקציות מפלגתיות. ואז, כמחיר ארוחה נוספת, כולם היו יוצאים נשכרים.

מתי קיבלתם את ההזמנה לאירוע?

לפני שלושה שבועות.

הזמנה פורמלית, מודפסת?

אינני יודעת אם הגיעה הזמנה מודפסת ללשכה של נסים, אבל אני קיבלתי אותה טלפונית, דרך לשכתו של נסים, משם מסרו לי שאנחנו מוזמנים לאותו ערב לארוחת ערב אצל יצחק רבין, בפורום "שרינר". זה מאוד שימח וריגש אותי, מעולם לא הוזמנתי לביתו של ראש ממשלה. בעצם, בצרפת הוזמנתי פעמיים לביתו של ראש הממשלה, במסגרת תפקידי באוניברסיטת בן־גוריון. הספונסר שלנו בצרפת היה יו"ר הסנאט הצרפתי, אלן פואר.

ושם לא ביטלו את ההזמנה?

לא... על דעתו של מיטראן, למשל, לא היה עולה לדחות את הזמנתו של אנרי עמנואלי, מזכ"ל המפלגה הסוציאליסטית בצרפת, 24 שעות לפני מועד ההזמנה.

אני מאוד נפגעתי, ואינני מתביישת לומר זאת. לא הייתי זקוקה להזמנה הזאת מלכתחילה, אבל היא כבר ניתנה. יש סדר טבעי של זרימת הדברים. אם עשו טעות, צריך לתקן אותה, אבל לא על חשבוננו.

היית מצפה שאיתן הבר ירים אלייך עכשיו טלפון ויאמר "אני מתנצל, טעיתי פעמיים, אתם מוזמנים לארוחה"?

הייתי שמחה מאוד לו הבר היה מודה שעשה טעות נימוסית. יכול להיות שזו לא טעות מבחינה מפלגתית־קוסמית, אבל באופן אישי היינו צריכים לקבל מכתב התנצלות, עם הסבר על החלטתם. אם יזמינו אותי שוב, אני חוששת שלא אוכל להשתתף בארוחה. בכל זאת, כולנו בני אדם. אגב, אני מדברת בשם עצמי, לא בשם נסים.

גם הוא נפגע?

כאשר דיברנו אתמול, אמרתי לו: "תעזוב את כל השיקולים האחרים; אני רוצה לדעת מה אתה חושב כאדם". והוא אמר שאישית זה לא איכפת לו, שתהיה עוד פעם אחרת. באמת שמחנו על ההזמנה, כי היא נעשתה תחת הדגל של קירוב לבבות ואחדות השורות, היתה כותרת לארוחה הזאת. ואז שאלתי אותו: "אתה היית עושה זאת בביתך שלך?" והוא פשוט ענה "לא".

אני לא יודעת מה לחשוב, ומעדיפה להניח שראש הממשלה לא ידע על כך.

ומי אשם בסיפור הזה, להערכתך?

אני חושבת שהיתה אי־הבנה בלשכה של רבין, ושהיה חשבון מאוד מוטעה לגבי יחסי אנוש ותקשורת נכונה. אינני יודעת אם הטעות נובעת מחוסר שיקול לטווח ארוך, או שזו פשוט שגיאה גסה.

דיברת על הכותרת של הארוחה. עכשיו, אחרי ההתרחשות הבלתי מנומסת הזאת, הכותרת הזאת בטלה, ולא יהיה שם ממש איחוד שורות?

לא צריך להיסחף. ודאי שיהיה, וחשוב מאוד שיהיה. וגם חשוב מאוד שהזמינו גם את שרי מרצ. אני תמיד בעד פגישה אנושית ובלתי אמצעית בין בני אדם. זה מקטין את החיכוך ומביא להבנה בין אנשים שצריכים להגיע יחד להחלטות.

אם בעוד חודש־חודשיים לאה רבין תטלפן אלייך ותזמין אותך לארוחה בביתם, תמחלי ותלכי?

לא תופסים אדם בכעסו – ואני עדיין נרגשת וכועסת – כך שאני מעדיפה לענות לך לאחר שהיא תזמין אותי. אז התשובה שלי תהיה ללא ספק מנומסת וטובה יותר.

אני מאמינה שהאשה צריכה לשמור על הגחלת בבית. כך שאני מקווה שידה של לאה רבין לא היתה בכך. קשה לי להאמין שאשה רגישה כל כך בנושאים רבים, היתה נותנת לזה לעבור בצורה כזאת.

הודרו מהרשימה. הוגט אלחדד ונסים זווילי

מועמדים בהמתנה

סביר להניח, שהמאבק בתוך מפלגת העבודה יגבר – כל עוד לא יודיע רבין מהן כוונותיו האישיות באשר למועמדותו לראשות הממשלה. בינתיים מראים לפחות שלושה משריו – שחל, בן אליעזר ושטרית, נכונות לרוץ לראשות הממשלה, בתנאי שרבין יודיע כי יש בכוונתו להסיר את מועמדותו

□ יהודה צור

כל שמתקרבת שעת ההכרעה של יצחק רבין על עתידו הפוליטי, הולכים ומתחדדים חילוקי הדעות בתוך ממשלתו – לאו דווקא בגלל מגמות שונות לגבי תהליך השלום, אלא בעיקר מפני שהולך וגדל מספרם של אלה הטוענים לכתר ראשות הממשלה, העשוי להתפנות במועד כלשהו עד הבחירות הבאות.

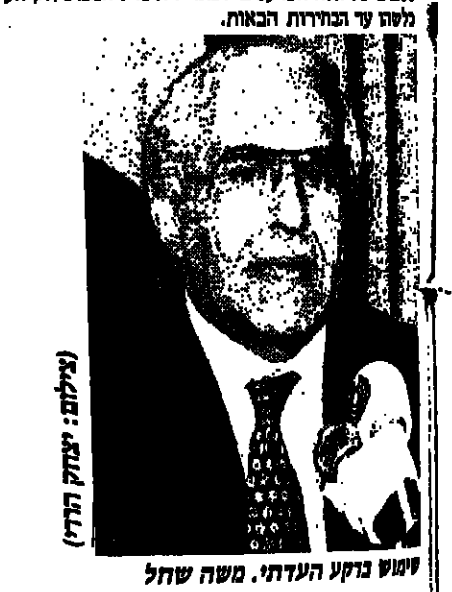

שימוש ברקע העדתי. משה שחל

(צילום: יצחק הררי)

לא השתלב במשבצת. שמעון שיטרית

אין פליטות פה. בנימין בן אליעזר

(צילום: ישראל הדרי)

כל עוד רבין לא יכריע אם הוא מתייצב פעם נוספת למירוץ על ראשות הממשלה, ילכו ויתגברו הקולות הקוראים תיגר על מנהיגותו ויגדל מספרם של המועמדים הפוטנציאליים, הסבורים שגם הם יכולים – וגם אם אינם יכולים, הם בהחלט רוצים להיות במקומו של רבין. בשנה הראשונה לכהונת הממשלה הנוכחית, כאשר נראה היה כי היא הולכת מחיל אל חיל, כשהסכם שלום רודף את משנהו וההישגים הכלכליים מתחרים עם ההצלחות במישור המדיני, לא שיער איש כי יגיע רגע, בו יימצא ראש הממשלה ומנהיג מפלגת העבודה במצב בו קמים (גם אם בינתיים לא בגלוי) מתחרים למנהיגותו.

> *למרות חילוקי הדעות בין שחל, שטרית ובן אליעזר, חלקם אידיאולוגיים וחלקם מפני ששלושתם חותרים לראשות ממשלה, הרי הם מאוחדים בהתנגדותם למתחרה הפוטנציאלי, חיים רמון, ובחששם מפני אהוד ברק. כאשר שחל או בן אליעזר מדברים על ראשות הממשלה אחרי עידן רבין, הם בונים אולי יותר על עתיד ללא ברק, ללא רמון וללא יוסי ביילין*

נשאו סלילת הכבישים, כהודעות הרודפות זו את זו על ירידה מרשימה באבטלה וכסיפוק הגלוי מהישגי הממשלה בתחום החינוך, לא נותר לאלה שלא נטלו בעל כורחם לזוז הצידה, כדי לפנות את מקומם לרבין בבחירות האחרונות, אלא להבליג ולהמתין לשעת כושר שתבוא אולי לאחר עידן רבין.

וכאן, כנראה, טמונים שורשי אי־ההבנה והעירפול, האופפים את כל היחסים הפנימיים במפלגת העבודה ומאפילים על הישגי הממשלה ותפקודה. כל עוד גילו הסקרים, כי ההפרש בין רבין לנתניהו הוא כזה, שאינו מאפשר אף לחלום על החלפתו של ראש הממשלה הנוכחי, הסתירו שריו – לפחות אלה הרואים עצמם כראשי ממשלה בפוטנציה – את שאיפותיהם האישיות, בשל הרצון להישאר בשלטון. אולם עם הצמצום ההדרגתי והמתמיד בפער בין רבין לנתניהו, כשהתברר שמפלגת העבודה חדלה להוביל בסקרי דעת הקהל, נותר השדה פתוח בפני אלה שעד תמול־שלשום חששו לחלוק על דברי רבין.

ראש הממשלה עצמו עדיין לא מתייחס לתקופה שתיפתח בסוף 1995, בה יהיה על מפלגת העבודה להחליט מי יעמוד בראשה. בצמרת "העבודה" יש חילוקי דעות מתי הוא הרגע המתאים להכרעה, אך ברור שלא רבין יהיה זה שיפזר את הערפל בו שרויים שריו, שלפחות שלושה מהם רואים עצמם מנהיגים פוטנציאליים של האומה. השר משה שחל, למשל, סבור כי הוא אינו נופל ממנו עשויים ראשי ממשלה ומנהיגים. הוא לא הסתיר מעולם את שאיפותיו להיות ראש ממשלה, וכבר לפני הבחירות האחרונות נמנה עם אלה הסבורים, כי מפלגת העבודה מפסידה בכך שאינה מעמידה אותו בראשה. הוא נסוג ברגע האחרון, ולא העמיד את מועמדותו בפריימריס הפנימיים של מפלגת העבודה. בכך אולי השיג הישג בדיעבד. הוא משמש היום מצבור של תמיכה, אשר טרם נבחנה באופן אמיתי וממשי בקלפי.

מאוחדים נגד רמון וברק

שחל יכול להשתבח בכושר עבודתו, המתחרה לעתים בזה של ראש הממשלה. הוא יכול "לחסל" 18 שעות עבודה, ולהיראות כאילו יצא זה עתה מהמקלחת, כששערו עשוי בקפידה ולבושו אופנתי. כאשר שאלו אותו לא מכבר בראיון פומבי, מה פתאום הוא מעז להציג את מועמדותו לראשות הממשלה, לא היסס שחל לעשות שימוש מרומז ברקע העדתי, והטיח במראיין דברים קשים, כשהוא טוען – ובצדק – כי זה לא היה מפנה שאלה כזאת לדן מרידור, למשל.

בעימות שהיה לשחל עם שולמית אלוני, בראשית הקדנציה של הממשלה הנוכחית, הוא לא היסס להבליט את ייחודו העדתי, אשר ודאי לא יפגע בסיכוייו להתמנות ביום מן הימים לראשות הממשלה, אם הדברים יסתדרו על פי הכנתו. שחל כבר הקים חוג, המקיף גוונים שונים של מפלגת העבודה. תוך שבוע־שבועיים הוא יקיים פגישה נוספת, ויש הסבורים, כי הוא עשוי להודיע אז על כוונתו להציג את מועמדותו לראשות הממשלה – כמובן, תוך הסייג המקובל על כל המועמדים הפוטנציאליים, שזה יהיה רק אחרי פרישת רבין.

שחל יודע, כי הוא אינו היחיד שרץ לתפקיד הזה, וכי מן האגפים נושפים בעורפם של השרים השייכים לדור הביניים, והמתקרבים לגיל 60, אהוד ברק וחיים רמון.

לפני שבוע, בפגישה עם תא כתבי מפלגות, אמר שחל, שאם רמון יהיה ראש ממשלה, הוא לא יסכים לכהן תחתיו. אולם בפוליטיקה הכל יחסי, ויריבים מאתמול יכולים לשתף פעולה מחר, ללא בעיה, כל עוד הדבר משרת את האינטרסים העכשוויים של שני הצדדים.

מועמד אחר, שאצה לו הדרך להחדיר לתודעת הציבור את השתתפותו במירוץ על ראשות הממשלה, הוא שר השיכון, בנימין בן אליעזר. כל עוד הדבר היה בגדר תרגיל אינטלקטואלי, ואיש לא ערער על עדיפותו של רבין על פני כל מועמד אחר לראשות הממשלה, היו מחשבותיהם של בן אליעזר, שחל, שיטרית ואחרים תרגילים על יבש. אך לפני חודשים אחדים החליט בן אליעזר להבהיר לציבור, שהוא פנוי ומוכן למשימה. אם תהליך השלום ייתקע, אם הבעיות הכלכליות והחברתיות במדינה לא ימצאו את פתרונן, ואם רבין יחליט להסיר את מועמדותו לראשות הממשלה בבחירות הבאות, אזי הכל פתוח, והרשות נתונה בידי בן אליעזר להציג את מועמדותו.

מי שסבור, שדברי בן אליעזר על הביטחון האישי של אזרחי ישראל, השואף לאפס, שנאמרו בעת ביקורו בארה"ב, היו פליטת פה – אינו מכיר את בן אליעזר. זהו אדם המתכנן מראש צעדים רבים קדימה. הוא שוקל מאוד דבריו נאמרים לאחר מחשבה ו"פליטות הפה" שלו אינן מקריות. בן אליעזר יודע היטב את ההשפעה שיש לדבריו, בעיקר בארץ, על תומכי הממשלה ומתנגדיה. הדבר קשור גם להתייצבותו החד־משמעית בעד הרחבת הבנייה בירושלים רבתי. בכך השיג הרבה מאוד נקודות בשטח האפור של מצביעים פוטנציאליים, המשתרע בין אוהדי הממשלה לבין מתנגדיה. לציבור הזה, במרכז – אשר טרם החליט בעד מי להצביע, אבל רוצה קודם כל ביטחון אישי, מתרכז בתמיכה בגבולות בטוחים, בירושלים רבתי בירת ישראל ובהסדרה מאזורים המיושבים בצפיפות על־ידי פלסטינים – מתכוון בן אליעזר, בפעולותיו והצהרותיו בחודשים האחרונים. אין ספק כי זכה בכמה נקודות יתרון, כמנהיג פוטנציאלי של מרכז המפה הפוליטית, ושל המרכז ימינה בתוך מפלגת העבודה, לעומת השר שמעון שטרית, למשל, אשר מאוד רוצה, אבל לא מצליח להשתלב במשבצת הזאת.

למרות חילוקי הדעות בין שחל, שטרית ובן אליעזר, חלקם אידיאולוגיים וחלקם מפני ששלושתם חותרים לראשות ממשלה, הרי הם מאוחדים בהתנגדותם למתחרה הפוטנציאלי, חיים רמון, ובחששם מפני אהוד ברק. כאשר שחל או בן אליעזר מדברים על ראשות הממשלה אחרי עידן רבין, הם בונים אולי יותר על עתיד ללא ברק, ללא רמון וללא יוסי ביילין. כי למרות

> *כל עוד גילו הסקרים, כי ההפרש בין רבין לנתניהו הוא כזה, שאינו מאפשר אף לחלום על החלפתו של ראש הממשלה הנוכחי, הסתירו שריו את שאיפותיהם האישיות, בשל הרצון להישאר בשלטון. אולם עם הצמצום ההדרגתי והמתמיד בפער שבין רבין לנתניהו, כשהתברר שמפלגת העבודה חדלה להוביל בסקרי דעת הקהל, נותר השדה פתוח בפני אלה שעד תמול־שלשום חששו לחלוק על דברי רבין*

נסיונם להכחיש את מציאות הדור הבא אחריהם, העתיד לרשת את מקום המנהיגות הנוכחית של רבין ופרס, דור זה קיים. זהו הדור שלא עבר את כל שלבי ההתקדמות שנאלצו לעבור בן אליעזר ושחל, ואשר אצה לו הדרך להגיע לפסגת ההר, בלי הצורך לעבור קודם דרך כל סניפי מפלגת העבודה.

לכן סביר להניח, שהמאבק בתוך מפלגת העבודה יגבר – כל עוד רבין לא יכריז מה כוונותיו האישיות באשר למועמדותו לראשות הממשלה. ועל זה, כך נראה, רבין יחליט רק לפני המועד הקבוע בחוק.

בין טבח לטבח

הקריאה "כולנו ברוך גולדשטיין", שמהדהדת בחברון, ירושלים וערים אחרות, היא תמרור מסוכן. התעלמות ממנה מצמיחה פרי באושים, שגולדשטיין הוא נציגו הנאמן. יום השנה לטבח הנורא בחברון הוא מועד ראוי לפתיחת מערכת הסברה, שתוקיע את המבצע ותחשוף את הביצה הממארת בה נבט

□ בצלאל עמיקם

שישים וחמש שנים חלפו בין טבח לטבח. מוראות "עיר ההריגה" של חברון מ־24 באוגוסט 1929 לא נמחו מתודעת העם, חרף פרק הזמן הארוך שנקף מאז. הם נחרטו בדפי ההיסטוריה כאחד הפרקים העקובים מדם של הישוב המתחדש. השנה שעברה מאז הטבח במערת המכפלה הינה זמן קצר יחסית בזיכרון הלאומי, אולם תושבי חברון הערבית לא ישכחו עוד ימים רבים את 111 כדורי רובה הגליל, שהמטיר עליהם ברוך גולדשטיין בחמת רצח.

ב־1929 ספג מפעל ההתיישבות הצעיר בארץ ישראל מהלומה קשה. הערבים ציפו כי תהיה זו מכת מוות לתקוות המדיניות של התנועה הציונית, אולם התבדו. מרחץ הדמים הבהיר לישוב היהודי החבול את עומק האיבה בין שני העמים. הרצח במערת המכפלה, בעיצומו של המשא ומתן עם הפלסטינים, יצר משבר אמון בין שני העמים והחיה מחדש את חוויית הדמים של הסכסוך. והיום, במלאות שנה לטבח המזוויע בחברון, שוב אי־אפשר להתעלם ממוקד הבעיה, הימצאותם של קומץ יהודים בלב ליבה של עיר ערבית.

קרית־ארבע היהודית מקרינה על שאר הישובים הישראלים בשטחים. ישוב זה, כשאר הישובים שהוקמו לאחר מלחמת ששת הימים, הוא תוצאה של מדיניות ממשלתית, שרצתה לקבוע עובדות בשטח. ממשלות ישראל הן שיצרו עובדה מעוותת זאת, של קהילה יהודית מצומצמת, המונה 6,000 נפשות, החיה בתוך ישוב ערבי בן למעלה מ־90 אלף נפש ומצויה בעימות אלים עימו.

למרבה הצער, מפת ההתנחלויות משובצת בישובים רבים כקרית־ארבע.

במשך שנים היתה חברון "יודנריין". הישוב היהודי עתיק היומין בעיר האבות חדל להתקיים באוגוסט 1929. הקהילה היהודית הקטנה נטשה את העיר, כשהיא מותירה אחריה 59 חללי פוגרום ורכוש רב.

בערב פסח, באפריל 1968, התארחה במלון פארק, שבמבואות הצפוניים של חברון, קבוצת מתנחלים ראשונה. רובם הביאו עימם ציוד לימי החג בלבד: הרב משה לוינגר לקח עימו מקרר, מיטות וכלי בית. הוא ידע, כי אין הכוונה לאירוח סתמי וארעי, אלא מדובר בהתיישבות קבע. בתום ימי החג חנכו המתנחלים בית הספר מאולתר לילדיהם, והכריזו בריש גלי, כי דעתם נחושה לחדש את מניין של הישוב היהודי בחברון. ממשלת המערך, בראשותו של לוי אשכול, נבוכה. הוקמה ועדת שרים לענייני חברון, שהחליטה לפרוס את חסותה על המתנחלים. אישים מכובדים, כשר יגאל אלון המנוח, שר הביטחון המנוח משה דיין, וייבדל לחיים ארוכים שמעון פרס, אפשרו למתנחלים להישאר בחברון. כדי להגן על המתיישבים, הם העבירו אותם להתגורר זמנית בחצר בניין המימשל הצבאי, שם נטו אוהלים. כבר אז ראו המתנחלים באיתות הממשלה תמרור דרך לקראת השתרשותם בעיר. ב־1970 החלה הממשלה לבנות בכספה, למען המתנחלים, את קרית־ארבע, פרבר יהודי בצפון מזרח חברון. ביוני 1971 נכנסו ראשוני קרית־ארבע לדירותיהם החדשות, והמקום היה לישוב עירוני. הקריה התפשטה במהירות על מעדף הגבעות שהקיף את השכונה הקיימת, ונפתחו בה מדרשה, ישיבות ואפילו בית מלון. התשתית הכלכלית כוללת תעשייה קלה, מסחר ושירותים.

הישוב בקריה לא היה אלא קרש קפיצה לקראת החדירה אל לב חברון. איוש "בית הדסה" ובניינים צמודים לו, היווה בעיני המתנחלים סמל להיאחזות בעיר האבות וקריאת תיגר על הרוב המוחלט של תושביה. כך נזרעו זרעי העימות.

זהו הרקע ממנו צמח ברוך גולדשטיין. לאחר הרצח הנתעב, פרצו כברק שמועות בקרב ערביי א"י, לרבות אלה החיים בתחום הקו הירוק, שיד השלטונות עמדה מאחורי הרוצח מקרית־ארבע. ועדת שמגר רק הניחה יסודות משפטיים למה שהיה ידוע עוד קודם להקמתה. מבצע הפשע היה אדם יחיד. הוא פעל ללא שותפים ולא היו לו עוזרים. גם לחיילים וגם למתפללים היהודים ולחבריו של גולדשטיין, לא היה שמץ מושג על כוונותיו.

הטבח במערת המכפלה, המקום המקודש למוסלמים וליהודים, חולל זעזוע כבד. הוא אירע בתקופה של שינוי בתמונה המדינית והביטחונית. ברוך גולדשטיין רצה לטרפד את תהליך השלום. הוא סבר, כי המהלך שלו יסכל אותו. אחרי פעולות טרור עקובות מדם, נוטים רבים לערער על עצם קיומו של תהליך השלום, עובדה שהיתה נהירה היטב לגולדשטיין. הוועדה בראשות נשיא בית המשפט העליון איתרה את המקרה כאירוע יחיד וחריג, אלא שלא יכולה לחוות את התהליך, שהפך את הרופא מארה"ב לדמות הרואית בקרב אוכלוסיית המתנחלים הקיצונים. ברוך גולדשטיין הפך למושא הערצה, ותלולית הקבר שלו בקרית־ארבע מהווה מוקד משיכה ועלייה לרגל לרבים, לא רק מקרב אנשי יו"ש.

מערכת החינוך נרתמה תחילה למתקפה חינוכית, כדי להסביר לנוער את חומרת המעשה ואי־מוסריותו. עד מהרה גוועה ההסברה, והותירה את הזירה פנויה לאוהדי הרוצח. כידוע, חלל שנוצר נסתם עד מהרה, ומול הדממה של המימסד החינוכי נשמע ברמה קולם של תומכי גולדשטיין. ילדים רבים גדלים בהתנחלויות בצל דמותו אפופת ההילה, והוא משול בעיניהם לקדוש שמסר נפשו על קידוש השם.

הקריאה "כולנו ברוך גולדשטיין", שמהדהדת בחברון, ירושלים וערים אחרות, היא תמרור מסוכן. התעלמות ממנה מצמיחה פרי באושים, שגולדשטיין הוא נציגו הנאמן. כל מי שחרד לדמותו של הנוער הגדל בארץ ולדרך עיצובו, חייב להתריע ולהיאבק נגד תופעת הסגידה לרוצח ולמעשהו הבזוי.

יום השנה לטבח הנורא בחברון הוא מועד ראוי לפתיחת מערכת הסברה, שתוקיע את המבצע, תחשוף אותו ותגלה את פניה של הביצה הממארת, בה נבט.

רקוויאם לחזון הרואי

מותר להסתכן בקביעה, כי אלמלא הממשלה, לא היו מפעלי ים המלח קמים כלל, וכי משקמו, הוכח כי לא בהכרח כל מה שהממשלה שולחת בו ידה, נחרץ דינו לכישלון, וכל מה שהופרט הוא סיפור הצלחה □□□ אמנם גם נתיב הפיתוח של הממשלה אינו נעדר כשלונות – ובכללם תקופות שפל קשות של מפעלי ים המלח – אלא שמאחורי הכישלון עמדה אחריות

□ מאיר בן מאיר

עולמנו מתנהל, כידוע, על־ידי כלכלנים. מיום שרוכש לעצמו כל בר־בי־רב תואר ראשון בכלכלה, הריהו נעשה מומחה לכל, ובכלל זה גם לאורחות החיים שעל פיהן ננהג. בין יתר הנושאים שהפכו להיות עמוד האש, שלאורו עלינו ללכת, תופסת ההפרטה מקום בכותל המזרח. הכל מפריטים, ההפרטה כמוה כתרי"ג מצוות לירא שמיים.

עכשיו הגיעה סוף סוף השעה להפריט את ים המלח. לנוכח חוק זכיון ים המלח, אני אומר במתכוון ים המלח, ולא מפעלי ים המלח. ההפרטה, העושה אותנו מערביים יותר וממילא נאורים יותר, מעמידה את ים המלח בשורה אחת עם "אתא". מעתה, על פי שאול אייזנברג יישק הכל, ואם תעשה רשות החברות את מלאכתה כדבעי, עוד נזכה ונחוה בהפרטת "אל על", "צים", חברת החשמל, ואין צורך לומר התעשייה האווירית, התעשיות הבטחוניות, ובכללן המחקר, והמחקר החקלאי לא כל שכן.

איני יודע אם לכלכלנינו כיוון ש"י עגנון את הדברים שלהלן. מכל מקום, מכיוון שהם מנהלים את חיינו, אני נוטל רשות לעצמי להביא מובאה מדברים שכתב, כנתינתה: "החכמים מושכים ידיהם מהנהגת העולם, מפני שיודעים הם שיש חכמים מהם, ורוצים שיתנהג העולם על־ידי חכמים גמורים. בתוך כך קופצים הטיפשים ונוטלים את העולם לידיהם, ומנהיגים את העולם כפי זדונם וכפי רשעותם. מעתה, היאך נותנים החכמים לעולם, שיאבד על־ידי השוטים והרשעים? אלא, מתוך שהחכמים חכמים, ומוסיפים חכמה, כל שנראה להם אתמול כחכמה שלמה, רואים אותו היום שאינו חכמה, ואינם עומדים על דעתם, ואינם תוקעים עצמם לשום דבר, מפני החכמה, שמוליכה את החכמים ממעלה למעלה. לא כן הטיפשים, כל דבר שנתנו בו עיניהם, הרי הם מחזיקים בו, ואינם מניחים ממנו. שאם יניחו ידיהם ממנו, אין להם מה יעשו בעולם. לפיכך, כל ימיהם תחבולות, ובלבד שיחזיקו את העולם בידיהם". עד כאן עגנון. לעניין שלפנינו, הפרטת ים המלח, ראוי להביא מובאה אחרת, מתוך תוכנית פיתוח כוללת, שהוכנה בשנת 1920, בעת שהישוב היהודי בארץ מנה 70 אלף נפש בלבד, ושנועדה לקליטת מיליון עולים, ופורסמה על־ידי י.ח. ברנר בחוברת "האדמה".

(ראוי לשוב ולהדגיש: לא תוכנית לקליטת מיליון עולים על־ידי מדינת ישראל, בעשור החמישי לקיומה, בעת שתושביה היהודים מנו כ־4.5 מליון, אלא 28 שנים לפני קום המדינה, בעת שקומץ היהודים שחיו בארץ מנה 70 אלף נפש).

"קניין הלאום באוצרות הטבעיים ובמשק, וסידור השותפות של העבודה, הנן אבני היסוד שעליהן יוקם בניין ההתיישבות ההמונית. האדמה, אוצרות הטבע, המכרות, זרמי המים, חופי הים, היערות, אמצעי ההובלה והקישור, מסילות ברזל, נמלים, טלפון, טלגרף, מכשירי התעשייה, הבניינים הגדולים, ומובן מאליו בתי הספר ומוסדות התרבות – כל זה הוא קניין הכלל. עומדים אנו עכשיו בתקופה של בניין דרכים, מסילות ברזל, נמלים, ובעבודות הכשרה לשם ניצול כוחות המים שבארץ (חשמל – מ.ב.מ), ולאחר זה ייסוד בתי חרושת לכל התעשיות הנזכרות למעלה. למעשה עומדים אנחנו לפני שני מחנות: מאות אלפי יהודים במזרח אירופה, ומחנה כבר מערביי הכפר והעיר במצרים ובא"י, מצד שני. אם המפעלים היסודיים יעברו לידי אנשים פרטיים, הם לא יוכלו לתת עבודה למהגרים העברים, וממילא לא יוכלו אלה ליצור את המשק העברי. אם התעשייה ועבודות ההכשרה הגדולות תיעשינה על חשבון העם, על יסוד ההון והקרדיט הלאומי, רק אז תיעשינה אלו בקנה המידה הראוי, ולעיניהן תהיה תמיד טובת הכלל, צורכי הארץ וההגירה. רק אז תנוצל א"י לא כקולוניה, אלא כמטרופולין של העם העברי".

אפשר, כמובן, לגחך למקרא הדברים, גם לסגנונם, כמו גם לתוכנם, שרבה בו הנאיביות. אפשר אפילו לומר, שאין הם חפים מבולשביזם. אבל כל השוואה בלתי משוחדת בין תשתית הענק הכלכלית שמציגה התוכנית, כמו גם המסר הלאומי והחברתי, לבין היישגיה של כלכלת השוק בבניין הארץ, לא תחמיא לאחרונה. יתר על כן, מותר להסתכן בקביעה, כי אלמלא הממשלה, לא היו מפעלי ים המלח קמים כלל, וכי משקמו, הוכח כי לא בהכרח כל מה שהממשלה שולחת בו ידה, נחרץ דינו לכישלון, וכל מה שהופרט הוא סיפור הצלחה. "אתא" היה מפעל פרטי ששבק חיים לכל חי, בבעלותו של שאול אייזנברג, ואילו הופרטו "אל על" ו"צים" כאשר היו נתונות במשבר, ספק אם היו מתקיימות. אכן, גם נתיב הפיתוח של הממשלה איננו נעדר כשלונות – ובכללם תקופות שפל קשות של מפעלי ים המלח. אלא שמאחורי הכישלון עמדה אחריות. אחריות למפעלי ים המלח, כמו גם אחריות לקיומה של דימונה, שכונתה בפי כלכלנים של פרוטה, דמיונה.

ואילו ממדי ה"אחריות" הנחשפת של ההון הפרטי, אינם מצטמצמים ל"אתא" בלבד. והדברים ידועים. אין ביטוח מפני מבחני משבר. ואם, חלילה, יפקוד משבר את מפעלי ים המלח, ישתמש שאול אייזנברג בגרעין השליטה להגנת ענייניו הוא. תושבי דימונה והנגב יעניינו אותו כשלג דאשתקד. הפרטת גרעין השליטה בים המלח הוא רקוויאם לחזון, שעליו קמה ונבנתה מדינת ישראל. אגב, באותה תוכנית נועזת מ־1920, שמחבריה מכנים אותה בשם הצנוע דו"ח, נכתב כי "מצב הקרדיט זהו אחד הדברים האפלים ביותר בישוב. בנק אנגלו־פלשתינה (קודמו של בל"ל – מ.ב.מ.) אינו יכול למלא אפילו חלק קטן מצרכי הישוב. בה בשעה שהבנק משלם לבעלי מניותיו דיווידנד קטן מזה של שאר הבנקים, הוא מקבל ריבית גבוהה יותר מאשר בנקים אחרים. ריבית גבוהה זו, גוררת אחריה התייקרות הסחורות בארץ". (ראוי כי גם הנגיד יעיין בדברים – מ.ב.מ.) כזכור, כאשר הגיעו הבנקים אל עברי פי פחת, היתה זו הממשלה, ולא השוק, שהצילה אותם. ואם, חלילה, ישובו הבנקים ויקרסו, לאחר שיופרטו, לא יהססו חלוצי ההפרטה לשוב ולהתרפק אל פתחה של הממשלה. אפילו בארה"ב, מושא החיקוי של מפריטינו, היו דברים במחצית שנות השמונים הזרים הפדרל רזרב סכומי עתק להצלת בנקים פושטי רגל.

על דהפרטת הפריטוך וכל מפריטייך יפורטון.

מבזקים כלכליים

מערכות סינון של עמיעד בפרויקט "מפעל עיון"

חברת "עמיעד־מערכות סינון" מקיבוץ עמיעד זכתה לאחרונה במכרז חברת "מקורות" להתקנת מערכות סינון מים בפרויקט ההשקיה "מפעל עיון". במסגרת הפרויקט – הגדול מסוגו שנערך בארץ בשלוש השנים האחרונות – ייעשה לראשונה שימוש במי הקולחין של קרית־שמונה לצורך השקיית שדות חקלאיים בדרום עמק־החולה. במסגרת הפרויקט תסנן המערכת של "עמיעד" 6,400 קוב מי שעה. היקפו הכספי של הפרויקט נאמד בכ־500 אלף ש"ח.

"עדיף בטלפון"

"בזק" יוצא בקמפיין המשך לעידוד השימוש בטלפון תחת הכותרת "עדיף בטלפון". בקמפיין, בביצוע פרסום אריאלי, נבחרה כמדיית פרסום תוצות חבילת תלרוף 2002 במריסה ארצית. כן כולל הקמפיין ג'ינגלים ברדיו ומודעות בעיתונות.

ממשרד הפרסום נמסר כי הקמפיין – שהוא פיתוח לקמפיין הקודם והמצליח של בזק, "זה בן לטלפון" – בא להצביע על כך, שיעיל וקל יותר לבצע משימות רבות באמצעות הטלפון, מאשר בפגישה פנים אל פנים.

נדל"ן

קוטג' ברעננה – 400 אלף דולר

עיסקאות יד שנייה ברעננה, כפי שנמסרו על־ידי משרד התיווך "דיור פלוס", חבר מלד"ן, ארגון המתווכים בישראל:

★ דירת 3 חדרים ברחוב א. יפה ברעננה, נמכרה ב־159 אלף דולר. הדירה משופצת והבית בן 15 שנה.

★ דירת 3.5 חדרים + ממ"ד וגינה צמודה נמכרה ב־221 אלף דולר. הבניין חדש ומושקע ונמצא בתוכנית "לב הפארק" של רעננה.

★ דירת 5 חדרים במרכז העיר, במצב מעולה, נמכרה ב־242 אלף דולר.

★ קוטג' בן 6 חדרים ברח' רבוצקי, היושב על 375 מ"ר קרקע פרטית (בן 15 שנה), נמכר ב־400 אלף דולר.

הוחל בבניית פרויקט "שער העיר" בהרצליה

חברת "דיזנגוף סחר" החלה בבניית מרכז העסקים והמסחר בפרויקט "שער העיר" בהרצליה.

הפרויקט הינו קומפלקס ענק, המאגד בתוכו שלושה מגדלי מגורים, בניין העירייה החדש, מרכז משרדים ומרכז מסחר ופארק בשטח של כ־5 דונם.

מרכז העסקים החדש מתאפיין בעיצוב ארכיטקטוני מרשים במיוחד וכולל את בניין העירייה בשטח של 8,000 מ"ר, שני מבני מסחר ומשרדים בשטח של 8,000 מ"ר ובתווך פיאצה יפהפייה בסגנון אירופאי. חניון תת־קרקעי ובו כ־700 מקומות חנייה נבנה מתחת לקומפלקס. בחניון מעליות המאפשרות גישה ישירה למשרדים.

רמת הגימור בפרויקט גבוהה במיוחד. המבנים יצופו בגרניט, לובי הבניין וקומותיו יחופו וירוצפו בשיש גרניט.

הפרויקט תוכנן על־ידי האדריכלים אברהם יסקי, חתן פרס ישראל, ויוסי סיוון. אדריכלות הגוף בוצעה על־ידי האדריכל שלמה אהרונסון.

המרכז המסחרי החדש בפרויקט "שער העיר" בהרצליה

המרכז המסחרי יאוכלס על־ידי עסקים מהשורה הראשונה ומהרשתות המובילות בארץ ובעולם.

מיקומו של פרויקט "שער העיר" בצומת הצירים המובילים מהמרכז לאיזור השרון, ופתיחתו העתידית של ציר איילון להרצליה, מבטיחים חשיפה מירבית וקהל לקוחות רב.

דמי השכירות למבנה המסחר ינועו בין 45 ל־65 דולר למ"ר, או אחוזים מהמחזור (הגבוה מבין השניים). דמי השכירות למבנה המשרדים יעמדו על 19 דולר למ"ר.

המשרדים והחנויות ינוהלו ויתוחזקו באמצעות חברת ניהול המצויה בבעלות "דיזנגוף סחר".

עלות הפרויקט המסחרי כ־20 מיליון דולר.

"מצפה שאנן" – שכונה חדשה בחיפה

חברת מפעלי לוקי לבנייה תחל בימים אלה בשיווקה של שכונת "מצפה שאנן", שאותה תבנה החברה בנווה שאנן שבחיפה.

בשכונה יהיו 66 יחידות דיור ב־6 בניינים, שבכל אחד מהם 11 דירות, 2 דירות בכל קומה, ודירה אחת בקומה התחתונה ובצידה גינה.

בקומה העליונה, בכל אחת מהבניינים, ייבנו 2 דופלקסים.

סמנכ"ל מפעלי לוקי לבנייה, טל לדר, אומרת כי בשכונת "מצפה שאנן" בחיפה יהיו רוב הדירות בנות 3 ו־4 חדרים, וכן מספר דופלקסים בני 4 ו־5 חדרים.

השכונה תיבנה על מורדות נווה שאנן, באיזור המשקיף לים ולנוף פתוח.

דירות בנות 3 חדרים, בשטח בנוי של כ־83 מ"ר ועוד כ־8 מ"ר מרפסת, יימכרו במחירים של החל מ־117 אלף דולר.

דירות בנות 4 חדרים, בשטח בנוי של כ־101 מ"ר ומרפסת בשטח של כ־7 מ"ר, יימכרו במחירים של החל מ־141,600 דולר.

דופלקס בשטח של כ־113 מ"ר, ובו 4 חדרים ועוד מרפסת בשטח של כ־10 מ"ר, יימכר ב־164,600 דולר.

דופלקס בשטח של כ־130 מ"ר, ובו 5 חדרים בתוספת מרפסת בשטח של כ־14 מ"ר, יימכר ב־188,500 דולר.

הדירות התחתונות, בנות 3 חדרים בתוספת גינה, בשטח בנוי של 83 מ"ר, יימכרו ב־121,250 דולר.

קוטג'ים ופנטהאוזים ב"נווה מור" ברחובות

חברת "מבני מור עוז" מקבוצת ד.ש.מ. חברה לבניין ופיתוח, החלה בבנייתה של שכונת "נווה מור" ברחובות. הבנייה נעשית על קרקע פרטית.

החברה בונה בשכונה 36 יחידות דיור, ובהן 24 קוטג'ים צמודי קרקע בני 6 ו־7 חדרים ו־12 פנטהאוזים בני 8 חדרים כל אחד, עם כניסות נפרדות.

הקוטג'ים בני 6 חדרים הם בשטח בנוי של כ־160 מ"ר על מגרשים בני [illegible] מ"ר, במחיר של החל מ־235 אלף דולר ליחידה, כולל מע"מ ופיתוח.

הקוטג'ים בני 7 חדרים, בשטח בנוי של כ־190 מ"ר, על מגרשים בני [illegible] מ"ר, ומחירם החל מ־260 אלף דולר ליחידה, כולל מע"מ ופיתוח.

הפנטהאוזים, בני 8 חדרים, הם בשטח בנוי של כ־200 מ"ר, במחיר של החל מ־245 אלף דולר ליחידה, כולל מע"מ ופיתוח.

לכל יחידת דיור שני מקומות חניה צמודים, אחד מהם מקורה.

מנכ"ל ד.ש.מ. חברה לבניין ופיתוח, שמשון צור, אומר כי שכונת "נווה מור" תהיה שכונה יוקרתית וסגורה, עם כניסה ויציאה אחת, ברמת גימור גבוהה ואיכותית במיוחד, עם רחובות הולנדיים. התשתית כולה תהיה תת־קרקעית.

קומפלקס רב־תכליתי בפארק התעשייה ביקנעם

חברת "תגמול שוקי הון" מחיפה יוצאת בימים אלה בשיווק המרכז לתעשייה למפעלים מאושרים, "מרכז תעשייה מתקדמת", שבנייתו [illegible] לקראת מחצית שנת 1995. הפרויקט יוקם בפארק התעשייה ביקנעם, [illegible] לציר התנועה המרכזי יקנעם־ת"א.

"מרכז תעשייה מתקדמת" הינו קומפלקס רב־תכליתי, המורכב מ[illegible] בניינים, המשתרעים על שטח של 6,000 מ"ר ומתנשאים מעל למרכז מסחרי בשטח של 4,000 מ"ר. קומת הקרקע מיועדת לחנויות (שכבר הושכרו [illegible]), הביניים מתוכננת למרכז רפואי, רשת שיווק ארצית, ושני [illegible] היכולים לשמש בשעת הצורך כאולמות כנסים, הרצאות, הדרכה [illegible].

הקומפלקס כולל כ־10 אלפים מ"ר שטחי השכרה המיועדים לתעשיית הי־טק, לתעשיות נקיות, למשרדים וכן למרכז מסחרי גדול.

כל אחד משני גושי הבניינים המיועדים לתעשיות הי־טק, לתעשיות הנקייה ולמשרדים מתנשא לגובה 5 קומות ומשתרע על שטח של [illegible] מ"ר לכל קומה.

אירן צוברת נשק כימי

ארצות רבות מסייעות לה, תחת סיפורי ניסוי רבים. יש קושי בהטלת עיצומים על מדינה מנודה

□ ג'יימס אדמס

למגינת לבן של ארצות־הברית ובעלות בריתה, נעשתה גם אירן מדינה מנודה, הרוכשת בחשאי טכנולוגיה למלחמה כימית ומכינה תוכניות לייצור נשק ביולוגי קטלני. לדברי מקורות במודיעין האמריקאי, סיפקו חברות גרמניות לאירן ציוד וחומרי גלם, המשמשים כרגיל לייצור חומרי הדברה, ועוזרים לאירן לפתח את הנשק הנ"ל. וושינגטון חוששת פן יימסר הנשק הזה לארגוני טרור, הנתמכים על־ידי טהרן.

דו"ח של הסי.איי.איי, שהופץ בחודש האחרון בין בכירים בצמרת המימשל, מדבר על "התפתחויות מאוד מסוכנות", ומזכיר ארבעה מפעלים באירן, בהם מיוצרים סארין, טאבון וגאז חרדל. לדברי הדו"ח, עוברת אירן גם בפיתוח גאז עצבים בינארי, ומנסה לרכוש את היכולת לשגר נשק ביולוגי וכימי באמצעות טילים בליסטיים. "זוהי עיסקה גדולה, גדולה מאוד", אמר קצין מודיעין, "ובה מתחמש אחד המשטרים המסוכנים ביותר בעולם בכלי נשק מן המסוכנים בעולם. זהו שילוב בעל עוצמה רבה".

בתקווה למנוע ייצור נשק כימי בהיקף מלא באירן, מתחלקים האמריקאים בדאגתם עם מספר ממשלות. מתארגן מאמץ בינלאומי, בהשתתפות סוכנויות המודיעין של רוב המדינות המערביות, למנוע הגעת חומרי גלם נוספים לאירן. לדברי המקורות, אניות החשודות בנשיאת מטען מהסוג הזה מוחזרות בשקט לנמלי הבית שלהן. מופעל גם לחץ דיפלומטי, לרבות סוגי עיצומים עם ממשלות גרמניה והודו, אך נראה שהברחה נמשכת.

דאגה מיוחדת מעורר בוושינגטון הידוק הקשרים בין אירן לצפון־קוריאה: באחרונה התגלו שני מטוסי ג'מבו, שהיו בדרכם מפיונגיאנג לטהרן, סבורים כי האירנים מחליפים מידע על נשק כימי וביולוגי עם הצפון קוריאנים, שעוסקים בייצור דומה. גם מדענים רוסים, שהוצעו להם סכומים נאים על שירותיהם, חשודים בסיוע לטהרן, בפרט בחזית הנשק הביולוגי. "קשה לנו מאוד לשפוט, אם אדם זה או אחר עבר משולחנו באחד המפעלים הרוסיים למפעל סודי באירן", אמר פקיד בכיר אמריקאי, "אך אנו מניחים שכמה מהם נסעו לשם". התגלה, שאירנים ניסו לפני שלוש שנים לקנות ציוד כימי בשוק הבינלאומי. מאז היה קשה לאסוף מידע מוסמך על התוכנית.

לדברי המודיעין האמריקאי, פתחו האירנים במבצע סודי בהיקף עצום, בו שותפים משרדי ממשלה שונים. במקום להקים מפעל אחד גדול, הולכים האירנים בעקבות סדאם חוסיין בעירק, ומחביאים הן את מעבדות המחקר והן את מפעלי הייצור במספר בתי חרושת תמימים למראה. במלחמת עירק־אירן הפעיל סדאם פגזי ציאניד, גאז חרדל וגאז עצבים לסוגיו בשדה הקרב. ההתקפות הללו גרמו אלפי אבידות וזרעו דמורליזציה בקרב הצבא האירני. בתגובה על כך פיתח הצבא האירני נשק כימי גם, אך המנהיג באותם ימים, האייאטוללה חומייני, סירב להתיר את השימוש בו, בטענה שהאיסלם אוסר לזהם את האוויר במלחמה.

מפעלי הנשק הכימי והביולוגי החדש של אירן ממוקמים בתוך בתי חרושת פטרוכימיים בבאנדר־אבאס ובמקומות אחרים. דבר זה לא רק מקשה לעקוב אחרי התוכנית, הוא מונע גם ממדינה כמו ישראל לתקוף ולהרוס את המפעלים. דאגה נוספת גורמות לארה"ב ולאירופה עסקות הנשק האירניות בסך 46 מיליארד דולר, שנועדו להפוך את אירן למעצמה הצבאית החזקה ביותר במזרח התיכון, אולי פרט לישראל. מלבד טנקים, תותחים ומטוסי קרב, קונה אירן טילי סקאד בי. וסי. מצפון קוריאה ומנסה לפתח טילים משלה. אירן גם מעודדת את צפון־קוריאה לפתח דור חדש של טילים בליסטיים, שיוכלו להגיע מאירן עד לאירופה.

[illegible] מכחישה כל ידיעה בדבר מעורבות אך מודה באספקת סחורות למפעלים לייצור חומרי הדברה. סדאם נזקק לאותה תחבולה, כאשר פיתח כושר ייצור של נשק כימי: חלק מן החומרים המשמשים לייצור חומרי הדברה משמשים גם לייצור נשק כימי.

"הפרוייקטים לבניית מפעלים של חומרי־הדברה באירן הוצעו במכרז בינלאומי, וחברות הודיות זכו בהן", אמר חבר של ממשלת הודו: "בשעת התחרות לא הובעו שום חששות, לא מצד המתמודדים ולא מצד ארצות מוצאם, באשר לאופיים ולשימושים האפשריים של המפעלים הללו". גם ממשלת גרמניה מכחישה כל ידיעה באשר לתוכנית. לגרמניה היסטוריה של תמיכה חשאית בלתי חוקית בתוכניות לפיתוח נשק בלתי־קונוונציונלי, והיא עזרה ללוב להקים את בית החרושת שלה לנשק כימי בראבתה. היא גם תרמה להקמת המפעל החדש בטאהונה, המייצר טונות רבות של נשק כימי.

במימשל קלינטון חלוקות הדעות בדבר הפעולה שיש לנקוט. הפנטגון והסי.איי.איי חוששים, שבלי פעולה בינלאומית תקיפה תפתח אירן בייצור נשק כימי וביולוגי בהיקף גדול. הפחד העיקרי הוא, פן תמסור אירן נשק מסוג זה לארגוני טרור פונדמנטליסטיים, שהיא תומכת בהם. שר ההגנה האמריקאי, ויליאם פרי, השמיע אזהרה, כי האיום שבפניו עומדת אמריקה "אינו בא דווקא מן המזרח אלא מן הדרום", רמז ברור לפונדמנטליזם האיסלמי. הוא טוען שעל נאט"ו לשנות את מוקד מדיניות ההגנה שלה, כדי להביא בחשבון את האיום החדש הזה.

הדבר גרם לוויכוח בין הפנטגון לבין משרדי ממשלה אחרים. היועץ לענייני ביטחון לאומי, טוני לייק, רוצה שפרי ימחוק את איזכור הפונדמנטליזם האיסלמי, אם הדבר למורת רוחם של בעלי בריתה של ארה"ב במפרץ. בה בעת, פקידי המימשל לא יודעים עדיין אילו צעדים ניתן לנקוט – אם בכלל – נגד אירן, כדי לאלצה להפסיק את תוכניות החימוש שלה. עיצומים נחשבים כבלתי־יעילים וכפוגעים במטרה. קשה להפעיל לחץ על מדינה, הנחשבת "מחוץ לחברה" בקהילייה הבינלאומית. המימשל אינו רוצה לעשות דבר העלול להרגיז את צפון קוריאה, לבל יתפורר ההסכם הגרעיני – שהושג אשתקד בעזרת תיווך – לשים קץ לתוכנית הגרעינית של המדינה הזאת.

עתה נראה כמעט ודאי, שאירן תתחיל לייצר בעתיד הקרוב מלאי גדול של נשק כימי, ולא יחלוף זמן רב עד שיעמוד לרשותה גם נשק ביולוגי יעיל. ורק עניין של זמן הוא עד שתחליט, אם להשתמש בנשק הזה בעצמה או לתיתו למישהו אחר, שיעשה זאת.

(סאנדיי טיימס)

דמוקרטיה, רפורמות והתרוששות

המעבר לשוק חופשי לא היטיב עם זמביה, שכלכלתה התבססה על נחושת, אשר מחירה צנח. שנות המעבר יהיו רבות וקשות

□ צ'ולה צ'ימבאנו

שלוש שנים אחרי רפורמת השוק, אשר נועדה לשיפוץ כללי של המשק בזמביה, נעלמו התורים לפני החנויות הריקות והמדפים התמלאו. אך המעבר, לו התכוונה התוכנית הכלכלית, ושהומלץ על־ידי קרן המטבע הבינלאומית וזכה לשבחים מפי המדינות נותנות הסיוע, היה קשה. לדברי כלכלנים, רוב תושבי המדינה, שאוכלוסייתה מונה 5.6 מיליון נפש, נעשו עניים יותר מאז התחילה התנועה לדמוקרטיה רב־מפלגתית, השלטת בזמביה, בתוכניתה להתאמה כלכלית.

אם היכתה לא־מכבר את בתה בת הארבע למוות, על שאכלה פרי שנועד לארוחת הצהריים של המשפחה, וזהו רק אחד ממקרי האלימות על רקע מזון, המדווחים על־ידי המשטרה. שש ביצים עולות 1,000 ק' (1.42 דולר), סכום שאף לעתים רחוקות נמצא בכיסו של אזרח זמבי כלשהו. רבים לא אכלו בשר חודשים, הבשר הזול ביותר עולה 3,000 ק' (4 דולרים) הק"ג. עניי זמביה, אפילו הם עובדים, מתקשים יותר ויותר לספק אוכל ודיור למשפחותיהם.

"יש לי חובות גדולים", אמר המומחה למחשבים לסטר מוואנמר בן ה־32, סרן בחיל האוויר של זמביה, שמשפחתו בת חמש הנפשות חיה ממשכורתו, המגיעה ל־50,000 ק' (70 דולר) נטו בחודש. בארץ הזאת, שאין בה שכר מינימום, רק מעטים יכולים להרשות לעצמם ארוחה הגונה אחת ביום. "לפעמים אני מסתובב בלי אוכל כל היום", אמר מארטין זולו, בשעה ששתה קטפה עלי צמחים כדי להשלים את ארוחת הצהריים שלהם, התפריט של רוב בני זאמביה. זולו, המשתכר 25,000 ק' (35 דולר) בחודש, אמר שדרושים לו 60,000 ק' (85 דולר) בחודש כדי לקנות את ההכרחי ביותר. רבים אחרים אפילו אינם מסוגלים לקוות שאכן יקבלו את שכרם הדל. "לא אכלתי במשך יומיים", אמר אחד מאלפי מחפשי העבודה שנהפכו לפושטי־יד, החיים את חייהם הקשים ברחובותיה של לוסאקה הבירה.

יחד עם עליית האבטלה עלו מחירי המצרכים בשנתיים האחרונות, בהן השתלט המגזר הפרטי על המשק, פי ארבעה. הרוב מבין 1.2 מיליון התושבים של לוסאקה הבירה, מתגוררים ברובעי מגורים מאולתרים, ללא כל סידורי תברואה. ברחובות הראשיים של הבירה נמכר מזון מתקלקל, כגון דגים ובשר, בלא פיקוח תברואתי. העוני המנוון הוא תזכורת מרה לימי הזוהר של העצמאות, ב־1964, כאשר הובטח לתושבי זמביה, שבסוף העשור איש לא ילך עוד יחף ולכולם תהיה ביצה לארוחת בוקר. אך שורותיהם של חסרי הנעליים גדלו, וביצה בשבוע, ולא כל־שכן ביום, היא בבחינת מותרות שכמעט איש אינו יכול להרשות לעצמו.

עושרה של זאמביה, שהיה מבוסס על המשאב הכלכלי הראשי שלה, הנחושת, נהרס על־ידי ירידת המחירים בעולם ומדיניות ההלוואות הגדולות וההוצאות הרבות של ממשלת הנשיא דאז, קנת קאונדה. הנשיא שוחר הרפורמות, פרדריק צ'ילובה, שעלה לשלטון בנובמבר 1991, הבטיח לשים קץ לריקבון הכלכלי ולשפר את מצב עמו המרושש. אף כי רק מעטים העלו בדעתם שפגיעת הרפורמות תהיה כה קשה, סבורים רבים מתושבי זמביה שהיה עליהם לבלוע את הגלולה הכלכלית המרה, אחרי שפונקו במשך שנים במחירים מסובסדים.

"אנו יודעים שהמצרכים יקרים מאוד כיום, ושהם מחוץ להישג ידנו, אך איננו צריכים עוד לעמוד בתור אף למוצרים של מה־בכך, כמו סבון. אנו גם לומדים לעבוד למחייתנו", אמרה הרוכלת אננס באנדה.

לדעת זמבים רבים, הם יצטרכו לעבור זמנים עוד יותר קשים בטרם ישתפר המצב. "אי־אפשר לעקוף את התהליך הזה. עלינו לעבור אותו, ולרוע המזל רבים מאיתנו ייפגעו", אמר תומאס צ'אפומאמפונדה, בעל תואר שני, המחפש עבודה זה שנה תמימה.

(רויטר)

יותר חופש, פחות אבטלה

בדנמרק נהגתה ומתבצעת תוכנית חופשות (לימודים, הורות, מנוחה), שלא מקפחת את העובדים ומיטיבה עם המובטלים. מתנהל ויכוח על המחיר

□ לארס פוין

אתה חולם לקחת שנה חופש כדי להיות עם ילדיך, ללמוד או סתם לשכב על הספה ולקרוא רומנים? החלום הזה נעשה מציאות בדנמרק, כיאה למולדתו של מספר האגדות האנס כריסטיאן אנדרסן.

בסוף 1994 נהנו קרוב ל־80 אלף דנים מחופשה מסוג חדש, במסגרת תוכנית תעסוקה שנועדה לעודד שיתוף במקומות עבודה ולהקטין את שיעור האבטלה. ראש הממשלה פאול נירופ ראסמוסן, סוציאל־דמוקרט פרגמטי שהנהיג את התוכנית הזאת, מרבה לדבר על חברת העתיד, בה יוכלו בני־אדם לעצב את חייהם תוך שילוב עבודה, השכלה ומילוי חובותיהם כהורים, על פי צורכיהם האישיים.

התוכנית, שהיא בת שנה אחת – ומעניקה זכות לחופשה לימודים, חופשת הורות או חופשה לשם מנוחה ונופש במשך שנה – היא נכונה מבחינה כלכלית, אנושית ופוליטית. להלכה, כל עובד שייטול חופש בהתאם לתוכנית, יוחלף על־ידי מובטל. המדינה משלמת לנוטל החופשה בין 70 ל־100 אחוז של דמי האבטלה המירביים, בסך כ־350 דולר בשבוע ברוטו. המחליף זוכה לשכר ממשי ולניסיון חשוב בשוק העבודה. השינוי לא יעלה למדינה אף פרוטה, נוטלי החופשה שמחים ומספר המובטלים יורד, משום שאלה שנמצאים בחופשה אינם נחשבים מחוסרי עבודה.

יפה מכדי להיות אמת? לרוע המזל, כן – אומרים מתנגדים. לדברי האופוזיציה מן המרכז־ימין המעסיקים, התוכנית גורמת כבר עתה צוואר בקבוק בשוק העבודה. הלוחצים על השכר, מאיימים ללבות את האינפלציה, ובסופו של דבר, לדבריהם, עלולה התוכנית גם לעלות כסף רב למדינה. "חופשה לשם לימודים היא חיובית, משום שהיא מעלה את מיומנות כוח העבודה, שבטווח הארוך אמורה להבטיח כושר תחרות וליצור מקומות עבודה", אמר קלאוס ראוסמן, כלכלן בקונפדרציה של התעשייה הדנית. "אך את חופשת ההורות וחופשת המנוחה והנופש יש לבטל מייד, משום שהן מקטינות את כוח העבודה ויש להן תוצאות לוואי שליליות".

התוכנית הביאה הישגים פוליטיים לממשלה, על־ידי הקטנת מספרם הכולל של המובטלים – נוטלי החופשה מנוכים ממספר המובטלים. המובטלים זכאים להשתתף בתוכניות ההשכלה וההורות והתוכנית אטרקטיבית בשבילם, משום שהיא מאריכה את פרק הזמן בו הם זכאים לדמי אבטלה מלאים.

לפי חישובי כלכלנים, כמעט כל הירידה באבטלה (מ־12.5 אחוז בינואר 1994 ל־11.1 אחוז בנובמבר אותה שנה) נבעה מתוכניות החופשות – נקודה שהאופוזיציה של המרכז־ימין מדגישה אותה. ולדברי המתנגדים, מפריעות תוכניות החופשות ליצירת מקומות תעסוקה של ממש במגזר הפרטי.

מתברר, שהתוכנית פופולרית מאוד בקרב העובדים. הממשלה ציפתה ל־20 אלף נוטלי חופשה ב־1994. מועצת שוק העבודה אישרה 80,798 פניות לחופשת הורות, רובן של נשים במגזר הציבורי, כ־47 אלף בחרו בחופשה לימודים וכ־12 אלף – בחופשת מנוחה ונופש. מצפים שגם ב־1995 יהיו התוכניות פופולריות, לפחות באותה מידה.

איגודים מקצועיים יצירתיים מנצלים את תוכניות החופשות למניעת פיטורים והרחבת התעסוקה. כך, למשל, הנהיגו נהגי האוטובוסים, עובדי המספנות ופועלי הניקיון רוטציה, שלפיה 30 עובדים שותפים ל־24 מקומות תעסוקה, כל עובד מקבל חופש כל שבוע רביעי, כאשר רוב ההפסד מכוסה על־ידי תוכנית החופשה למנוחה ונופש, נוסף על החופשה השנתית בשכר של חמישה עד שישה שבועות.

נוכח הביקוש הגדול לנטילת חופשה והסכנות הכלכליות שהיא עלולה להביא עימה, הקטין ראסמוסן את התשלום מ־80 אחוז מדמי האבטלה המירביים ל־70 אחוז, הקטנה נוספת ל־60 אחוז מתוכננת ל־1997, אך דמי חופשת הלימודים יישארו בגובה של מאה אחוז.

לדברי מדעני־חברה, התוכנית עשויה להשפיע על מוסר העבודה והמנטליות של כוח העבודה. "ההשפעה לטווח ארוך של התוכנית על הדנים תתבטא במסקנה, שהם לא חייבים לעבוד תמיד. הם צריכים להיות מוכנים לכך, שתקופות ממושכות של חייהם יהיו מחוץ לשוק העבודה", אמר המרצה הבכיר לפילוסופיה אולה תיסן.

(רויטר)

דנים נהנים מן השמש

עורך: גלעד פדבה

לדפוק את הראש בקיר - ולהתרענן

תקופת הבחינות היא סיוט מתמשך. סטודנטים רבים מקיאים ומתעלפים לפני כל בחינה, סובלים משלשולים והקאות ועוברים את הימים הנוראים עם כדורי מרץ. קשה להתמודד עם 10 בחינות בזו אחר זו ● ד"ר תור גונן ממליצה להכין את החומר לפליטה מדויקת. ראש צלול, קנה נקי, כדור מלא בחומר נפץ ● ד"ר אבנר דה־שליט: "אנו זקוקים לאנשים בוגרים, חושבים וביקורתיים. באוקספורד אין בחינות אפילו בתואר הראשון!"

□ רוני־שרון בשן

ב שבוע הבא כבר לא תזכרו כלום. מעל למעונות הסטודנטים ברמת־אביב מסתלסלים ענני עשן סיגריות, וכמו בכל סוף סמסטר, תחושה של סוף העולם אופפת את היקום. משהו עומד להתרחש בכל רגע. איש לא יודע מה בדיוק, אבל זה יהיה גדול, חזק, כואב וסופי. כמה סטודנטים, שהתבקשו להתייחס למכת המבחנים, השמיעו זעקות כאב ודיווחו על תלישת גבות עצבנית, הלקאה עצמית בסרגלים, הטחת הראש בקיר וכמה אירועים נוספים, שנלקחו מהמדריך האישי של המרקיז דה סאד. במלים אחרות, המבחנים הם סוג של סאדו־מזוכיזם. לא פחות ולא יותר.

"אם המבחן מיועד לבדוק את רמת הזיכרון – אז הכל בסדר, זו שיטה מצוינת; אך אם רוצים לבדוק הבנה לעומק ויכולת יישום, אז השיטה בפירוש לא משיגה את מטרותיה", טוען שרון ימת, שנה ג' בכלכלה וניהול באוניברסיטת תל־אביב. "במבחנים רגילים, הלימוד שטחי ומתמקד בעיקר בשינון. מבחנים עם חומר פתוח הם קצת יותר טובים, אבל כמובן יותר קשים. בגלל זה, לא במפתיע, הסטודנטים מעדיפים מבחן בחומר סגור. לשנן ולפלוט".

ד"ר אבי גריפל, מרצה לסטטיסטיקה ושיטות מחקר באוניברסיטת חיפה ובבית הספר למינהל עסקים בתל־אביב, אינו חולק על ימת. "הבחינות, כשיטה, הן לא שיטה טובה, אבל הן הרע במיעוטו. נכון שבמקום להרחיב דעת משננים לטווח קצר, אבל מנסיוני, אם לא היו הבחינות, הסטודנטים לא היו לומדים כלל. אמנם מעבודות לומדים יותר, אבל קיימים הרבה מקרים של העתקה מעבודות קודמות, או עבודה בקבוצות, בהן רק אחד מהסטודנטים עושה את העבודה לכולם. אין דרך לשלוט בזה, ובגלל כוודים שמרמים לא ניתן לתת אמון ברבים אחרים, שעובדים קשה ומגישים עבודות מקוריות".

גריפל מפריד בין רמת ההעמקה בשני סוגים של קורסים. בכיתות הגדולות, הבחינות מתמקדות בהיכרות שטחית עם החומר, ובתואר שני, כשהוא פוגש את התלמידים שוב, הם זוכרים מעט מאוד, אם בכלל, מהקורס שלמדו בתואר הראשון. "בשיעורי ניהול, הבחינה שאני נותן כוללת כמה שאלות 'כבדות', שמקיפות את כל החומר, ושאלון הבחינה נמסר לסטודנטים שבוע לפניה. השאלות מקיפות את התכנים העיקריים של החומר, ומי שעונה נכון כבר זוכר את מה שלמד. אני יודע מנסיוני בשנים מאוחרות יותר, שזה עובד".

האם יש מקום לבדיקה מחודשת של שיטת הבחינות?

"יש לעורר נסיונות שונים, אבל המצב היום מאפשר, פחות או יותר, חופש למורה – וזה טוב. כפיית רוויזיה תהווה פגיעה בחופש האקדמי".

רגע לפני ההתמוטטות

נעם קנולר לומד במסגרת התוכנית הרב־תחומית באוניברסיטת תל־אביב. "הבחינה האמיתית לכישורים אקדמיים היא בכתיבת עבודות", הוא אומר, "הבחינות טובות כשרוצים הפגנת ידע בפרטים, אבל היא לא בודקת בכלל, למשל, כישורי הבעה בעל־פה. כל מרצה יש לו חסרונות, וכדי להכיר באמת יכולת של תלמיד, אין תחליף להיכרות אישית. בתוכנית הרב־תחומית אין כללים, וזה נהדר. לדעתי, כל האוניברסיטה צריכה להיראות כך, או, לפחות, יש להרחיב את התוכנית במידה ניכרת. האידיאל הוא, שיציעו אותה כאופציה לכולם, אבל באופן כללי", מוסיף קנולר, "בחינות זה דבר רע. כולם סובלים".

על כך אין ויכוח בין הסטודנטים שדיברנו איתם, אבל רובם רואים את הבחינות כגזירה משמיים ומוצאים אפילו במצב הכמעט־פסיכוטי של תקופת הבחינות יתרונות מסוימים.

כשהתקשרתי לשגיא חמין, שנה שלישית מדע המדינה ומינהל בבר־אילן, נשמעה האווירה פרועה למדי. חששתי שמא חמין, כתב רציני לענייני נדל"ן בעיתון הכלכלי "גלובס", עומד בפני התמוטטות מעורכות כללית. למרבה הפליאה, נראה כי הוא ראה את האור במנהרת הבחינות האפלולית. "אני עושה המון ג'אגלינג ודופק את הראש בקיר לפעמים, כדי להתעורר", הוא מספר, "אבל למרות שזו תקופה רעה, זו התקופה היחידה בה לומדים באמת".

נעם רויטמן, אף הוא שנה שלישית בבר־אילן, מדע המדינה ולימודי המזרח התיכון, לומד עם שגיא. הוא מספר על סטודנטית שמקיאה ומתעלפת לפני כל בחינה, תופעות פסיכולוגיות־פיסיולוגיות של שלשולים והקאות, סטודנטים שעוברים את הימים הנוראים עם כדורי מרץ, כי אחרת איך אפשר להתמודד עם 10 בחינות בזו אחר זו? לנעם יש ספקות לגבי האמירה של שגיא. "לסטודנטים כמונו, שאינם מצטיינים בנוכחות בהרצאות פרונטליות, יש כמות עצומה של חומר שאנחנו פשוט לא מבינים. רמת הלחץ עולה, אנחנו מעשנים המון ולומדים 8־10 שעות ביום נטו. זה עולה לי בבריאות".

הצילו, מבחנים! כדור מלא חומר נפץ (תמונה: לורי אנדרסון ב"בית האמיצים")

ראש צלול, קנה נקי

ד"ר תור גונן, מרצה לאיור ספרות ילדים בסמינר לוינסקי, לא מוכנה להכניס את תלמידותיה לסיטואציה שתעלה להן בבריאות. "אף פעם אני לא בוחנת", היא אומרת. גונן, העוסקת בתחום בתולי, שעד כה נחקר מעט מאוד, רואה את תפקידה בפיתוח עתודה שתשביח את ספריות בתי הספר היסודיים והגנים, תוך התייחסות שווה לטקסט ולאיורים. "כדי שתקום עתודה איכותית, חשובים לי העידון וההעמקה שיפתחו הסטודנטים.

"אני רוצה שילמדו לטעום את היין הזה, ואיתו, שירגישו אותו ואת הדרך בה הוא מעביר את המסר, בכל הגוף. לשם כך הסטודנט צריך לחשוב בינו לבינו, והכל פעם להגיע לפן נוסף. הישיבה מול הספר מאפשרת לסטודנט להיבנות ולרקום את העבודה בתוכים איכותיים. בבחינה זה לא אפשרי. הסטודנט לחוץ בזמן, ולפעמים לא מזדמנת לו ההגדרה הנכונה וזו מתפקשת. מעבר לזה, אני לא קובעת חוקים לבחינת איכות, אני מנסה ללמד שפה מסוימת ונותנת בחירה אינסופית כמעט לגבי הספר שהוא נשוא הניתוח. מה אני יכולה לשאול בבחינה?"

ד"ר גונן מציאותית לגבי שתי השיטות. "אולי יהיו לי אילוצים בשנים הבאות – עבודות הרי עוברות בירושה, ואם לא תהיה לי ברירה, ארכיב בחינה. אבל זה יכפה הגבלות בבחירה ובזמן, וזה פחות טוב. עקרונית, בשביל חלק לא קטן מהסטודנטים הציון חשוב, כי הוא קובע את המשך האפשרות להתפתחות מקצועית. בעבודה ניתנת להם האפשרות להקטנת העוולות במתן הציונים, קבלה של ציון אקוויוולנטי ליכולת הנרכשת, ולא ליכולת עמידה בזמנים ובמצבי לחץ. כך גם רפרט בעל־פה, שחלק מהסטודנטים מצליחים בו יותר מאשר בכתיבת מבחנים ועבודות. לי זה מאפשר לשמוע אותם, להרגיש באמת מה הם אומרים".

גונן עצמה נבחנה בתקופת לימודיה פעמים אינספור, ועל אף שהבחינות אינן מתאימות לצרכים האקדמיים בתחומה, היא הרוויחה מהן משהו. "הבחינות חייבו אותי לחדד את הכלים הלשוניים שלי ולהצליל את המחשבה – להכין את החומר לפליטה מדויקת. ראש צלול, קנה נקי, כדור מלא בחומר נפץ. אני לא פוסלת את הכלי הזה על פניו".

בלי להתעמק בדקויות

נטלי קנ'צמן, בוגרת טרייה מאוד של החוגים לפילוסופיה והיסטוריה באוניברסיטת תל־אביב, דווקא מאמינה שהמבחנים משקפים את הידע של הסטודנטים. "מבחנים אמריקאיים פחות ומבחנים בחומר פתוח יותר. אבל שניהם דורשים היכרות אמיתית עם החומר. אין ספק שבמבחנים יותר קל לי להוציא ציונים טובים. יש לי זיכרון טוב. אני לא יודעת אם אחרים זוכרים".

אריאל בר־יוסף, שנה ב' במשפטים באוניברסיטה העברית, דווקא מאמין באלטרנטיבה שמציעות העבודות. "במבחן אין תנאים אופטימליים לעבודה", הוא אומר. "במשפטים נותנים לנו בבחינות קייס מסים, שצריך לאבחן בלי להתעמק בדקויות. הבקורות והתשובות בולטות בדרך כלל וצריך רק ללקט אותן ולרשום ממחברת את הדעות השונות. אין בזה שום דמיון לעבודה משפטית בעולם האמיתי".

"אבל אם להיות מעשיים", מוסיף בר־יוסף, "ההשתרשות במימסד האוניברסיטאי כל כך גדולה, שעד שישנו משהו, נצא שנינו לגמלאות".

מרצה נוסף המסתייג מן הבחינות הוא ד"ר אבנר דה־שליט, מהמחלקה למדע המדינה באוניברסיטה העברית. "אם התקנון מאפשר לי, אני לא מקיים בחינות", אומר דה־שליט, "והיום אני מחויב לכך רק במבוא למדע המדינה בשנה א'. בסמינריונים ובקורסים לשנים ב' ו־ג', אני מעדיף לתת עבודה על נושא קרוב לנושא הקורס".

מה המצב באוקספורד

אבל גם במבוא המציא דה־שליט "עוקף בחינה" משלו. "אני נותן שתי אופציות לבחירה. אחת מהן היא מבחן מסורתי סטנדרטי, והשנייה היא חיבור פתוח כמעט על כל נושא שרוצים. נדמה לי שזה נותן אינדיקציה ראשונית, אם כי די גסה, לגבי לימודי המשך לתארים מתקדמים. הבחינות משקפות בעיקר יכולת עמידה בלחץ, שזה חשוב, אבל זה לא מה שאנחנו רוצים לבדוק. מה זה אומר אם סטודנט מקבל 85 או 95 בבחינה? מנסיון חשוב יודעים, שזה לא בהכרח משקף את עתידו האקדמי. זה לא מתאים כקריטריון ללימודי המשך וזה ודאי לא מתאים כי זה מיועד ללמד את היכולת להפנים אינפורמציה ולהעביר איזשהו עיבוד בסיסי. בתארי המחקר מדובר על סקרנות אינטלקטואלית, ובעיקר על היכולת לשאול את השאלה הנכונה. מבקורה זו, הכלי של הבחינות הוא כישלון גדול".

ד"ר דה־שליט עשה שנים אחדות באוקספורד, ומספר ששם אין בחינות גם בתואר הראשון. "במקום זה כל תלמיד תואר ראשון, בשונה מישראל, כותבים שם כ־8 עבודות סמינריוניות בשנה. בישראל הסטודנטים לא מקבלים על־ידי גופים ציבוריים והסגל קטן יותר, לי, למשל, אין שום אפשרות לבדוק 240 עבודות, שיוגשו במבוא למדע המדינה".

ואולי מה שהכי חשוב: "מטרת האוניברסיטה, כפי שאני רואה אותה, היא מטרה חברתית – להוציא לחברה אנשים בוגרים, חושבים וביקורתיים. הבחינה אינה תורמת להביא ליצירת סוג כזה של אנשים".

אחת, שתיים, איקס

חלק מהמבחנים באוניברסיטת חיפה ובטכניון מתקיימים לפנות בוקר או לפנות ערב. הסטודנטים טוענים, שלא צריך לקבוע את הציון הסופי לפי תוצאה אחת ויחידה

□ אינסה קליינמן

ה אוניברסיטאות החליטו השנה לקצר את מועדי הבחינות בשבוע. לפיכך מתקיימות באוניברסיטת חיפה ארבע משמרות של בחינות ביום, ולא תמיד הן נוחות לתלמידים. החיפאים מעדיפים להתלונן בשקט, ולהתרש. חלק מהמבחנים מתקיימים בשעה 8.00, מה שמחייב השכמה בשעות בלתי אפשריות, בעיקר כשמדובר בתושבי הקריות. בחינות אחרות מתקיימות בשעה 18.00 בערב, גם זו שעה קשה להיבחן בה. חבל שהאוניברסיטה לא משתדלת להתחשב בסטודנטים, לפחות מהיבט הזה.

ערן לוינסון, תלמיד שנה ב' בחוג למזרח התיכון ומדעי המדינה באוניברסיטת חיפה: "עקב פעילות פוליטית, יצא לי להיעדר ממספר רב של שיעורים בקורסים שונים. כחודש לפני סוף הסמסטר קיבלתי מכתב ובו הודעה רשמית, כי אינני רשאי לגשת לאף אחת מהבחינות. חבל שהאוניברסיטה לא נתנה לי את הזכות להשלים חומר באופן עצמאי ולגשת להיבחן בכל זאת".

סיגל גיל, שנה ב' בחוגים לספרות ותולדות האמנות בחיפה, אומרת שעבודות בית עדיפות בעיניה על מבחנים. "אמנם, בעבודה יש להשקיע יותר זמן מאשר בהכנה לבחינה, אבל הסיכוי לקבל ציון טוב, גבוה יותר וזה חוסך לחץ ועצבים. בקורסים שבהם אני לומדת נותנים יותר עבודות מאשר מבחנים, מה שמסביר את העובדה שאין לי חרדת בחינות. דבר נוסף שמקל הוא הידיעה, שתמיד יש מועד ב' וקיימת אפשרות לשפר את הציון.

בריתלי לבון, שנה א' בחוגים לתקשורת וחינוך: "יש לי עשרה מבחנים בסמסטר הזה, ולא היתה לי ברירה אלא להחליט, שאני מוותרת מראש על חלק מהבחינות במועד א' וניגשת ישר למועד ב'. החלטתי ללמוד באוניברסיטה וליהנות, ולא לסבול ולהרוס לי את החיים. אני לא נלחצת בשום שלב – לא לפני או אחרי הבחינה, ולא במהלכה".

גם לסטודנטים בטכניון יש טענות רבות. פרזי רוזנ, סטודנטית שנה שנייה לתעשייה וניהול, אומרת כי רבים מהמבחנים הם אמריקאיים. "לאחר שפתרת תרגיל על כל המורכבויות שלו, עליך לסמן רק תשובה אחת, כי יש מרצים שלא מאמינים בדרך, אלא רק בתוצאה. אין שום סיבה, שהמבחן יהווה את כל 100 האחוזים של הציון בקורס, וסטודנט שהרגיש לא טוב או נלחץ באותו יום, יפספס את הקורס כולו".

הכניסה לזכרים אסורה בהחלט

חשיפה: הבניין הכי שמור בבר־אילן הוא בניין "וולפסון", בו מתגוררות סטודנטיות מארצות־הברית. חלק מהישראליות מאלצות להסתפק באסבסטונים צפופים, וחלק מהישראלים מתקלחים יחד ● אם אתה לא דתי, אין לך סיכוי לקבל מיטה

□ דני יעקב

"כ אשר התקבלתי לאוניברסיטה, הגשתי בקשה למעונות כעולה חדשה. בשאלון הבקשה נשאלתי היכן למדתי והאם זה היה בית ספר דתי. כמובן נשאלתי האם אני דתייה. כמובן שיכולתי לשקר, כי בחוץ לארץ כל בית ספר יהודי נחשב דתי, אך העדפתי לומר את האמת – שאני חילונית – ובסופו של דבר לא קיבלתי מעונות", אומרת א. דבריה ממחישים את הקשיים העומדים בפני מי שמבקש להתקבל למעונות באוניברסיטת בר־אילן.

התנאי הראשון שמעמידה האוניברסיטה בפני המבקש מעונות, הוא עבר דתי. עליך להיות בוגר בית ספר דתי, ועדיף ישיבה תיכונית או אולפנה לבנות. אם אתה בוגר ישיבת "הסדר", או פרויקט ה"כולל" של האוניברסיטה, וגם אתה מחויב ללמוד 23 שעות שבועיות בבית המדרש באוניברסיטה, ואז אתה פטור מלימודי יסוד ביהדות וזכאי לקבלת מילגה של 100% שכר לימוד), או לחליפין את לומדת במדרשת הבנות המקבילה, תתקבלו למעונות בקלות יחסית.

אם אינך דתי/ה, עומדת בפניך ברירה אחת בלבד: לשכור דירה ביחד עם שותפים, ולשלם בחודש אחד את הסכום שהיית משלם עבור חדר במעונות למשך חודשיים, או חודשיים וחצי.

באוניברסיטה מספר מבנים המשמשים כמעונות, והקבלה אליהם נעשית עפ"י "פז"מ" במעונות הקודמים. ממש כמו בצבא. המעונות לבנות מתחלקים ל־3 סוגי מבנים: האסבסטונים – אשר כשמם כן הם, מבנים טרומיים בני 30־25 שנה לערך, כאשר בכל מבנה כזה ישנם שישה חדרים, ובכל חדר שתי בנות. שירותים, מקלחות ומטבח משותפים לכל תריסר הבנות. במבנים עתיקים אלה הדשא גדל לא רק בחוץ, כי אם גם בתוך הצד. חיים בחיק הטבע.

120 דולר בחודש

מי שזוכה לגור במעונות בשנה הראשונה, נאלצת להתחיל באסבסטונים. אם היא לא נשברה, וסיימה את השנה במעונות האלה, עתירי העשב (ולא "עשב" המעונות החילונית), היא תתקבל למעונות גם בשנה השנייה, וזה כבר סיפור אחר.

בשנה השנייה, המעונות מתחלקים לשני סוגים. האפשרות הראשונה, הפנימייה לבנות ע"ש מוסקוביץ' שושן, בניין בן 29, ארוך ונמוך, ובו חדרים לזוגות עם שירותים ומקלחת צמודים, ו"מועדון" בסוף כל קומה.

האפשרות השנייה – המעונות החדשים, המתנשאים לגובה ובנויים כמו חלת דבש של דבורים.

באחד מבניינים אלה ישנה אף מגזה חלבית וכיתות לימוד (מחוץ לבניין). יש שלושה בניינים הבנויים בצורה זו: בניין שרמן, בניין גאון ובניין וולפסון.

לבניין וולפסון הכניסה לבנים אסורה באיסור חמור. לשני הבניינים האחרים – שרמן וגאון – הכניסה לבנים מותרת עד שעה 23.00. בזכות ההשגחה הקפדנית, אף תלמידה אמריקאית לא תיכנס להריון בלתי רצוי, חלילה. לבנים אסור להיכנס לבניין הזה. נקודה.

התשלום עבור המעונות הוא כ־120 דולר לחודש. על הבנות במעונות מוטלת חובת שמירה. חובה זו היא משעה 22.00 ועד הבוקר, והתורנות הזו מוטלת על כל בת פעמיים בשנה בממוצע.

על הבת המקבלת מעונות לחתום על טופס מיוחד, בו היא מתחייבת לא להכניס בנים לחדרה, לשמור על צניעות, כשרות ושבת וכיוצא בזה. במידה שהבת עוברת על התחייבויות האלה, רשאית אם הבית להמליץ על סילוקה מהמעונות.

איך הברחתי מאהב

גם מצבם של הבנים לא שפר עליהם ביותר. לבנים יש שני בנייני מגורים בלבד, כאשר אחד מהם ממוקם בלב הקמפוס, ליד המכונות של האוניברסיטה. גם להם יש שירותים ומקלחות משותפים ומועדון אחד בבניין. כל בן המקבל מעונות, מתחייב אף הוא בחתימה על הצהרה, בה הוא מתחייב להשתתף בתפילה במניין מדי יום וכל שבוע, בנוסף לשאר ההתחייבויות, כמו אצל הבנות.

"בבחירות בשנה שעברה לאגודת הסטודנטים תבע תא "גלעד", המזוהה עם הליכוד, שוויון גם לחילונים, וקרא לאוניברסיטה לשכור דירות באיזור האוניברסיטה ולהשכירן במחיר סמלי לסטודנטים החילונים הגרים רחוק מהמרכז, ושעל פי שאר הקריטריונים זכאים למעונות. תא "גלעד" לא זכה בבחירות. אנשי "יחדיו" המזוהים עם המפד"ל, ניצחו אותם.

אך מסתבר שלא די בחתימה על הטופס ובאיום הסילוק מהמעונות, כדי להרתיע בנות או בנים מלהיפגש בתוך המעונות.

ע., סטודנטית שנה שלישית באחד החוגים למדעי החברה, וכיום נשואה לבחור שהיה חבר שלה בחמש השנים האחרונות, מספרת: "כאשר מ. היה מגיע אלי לביקור, הייתי מוצאת לשותפה שלי חדר אחר לישון בו, ובשעה 23.00 הייתי פשוט נועלת את הדלת ומכבה את האור, והיינו הולכים לישון. אם מישהו היה דופק בדלת, מ. היה פשוט קופץ לתוך המקלחת ומסתתר שם עד יעבור זעם".

מסיבות מובנות סירבה ע. להיחשף בשמה, פן יבולע לה. למעשה, כל אלה ששוחחתי עימם היו מאוד גלויים בשיחה, אך כששאלתי אם אוכל לפרסם את שמם ותמונתם היתה תשובתם שלילית באופן כמעט היסטרי, וזאת מחשש לתגובה מצד האוניברסיטה. גם אצל הבנים אפשר למצוא סיפורים כאלה, וכזה הוא אחד המקרים שקרו לי. בשנה שעברה קפצתי לבקר חבר במעונות. זה היה בשעות אחר הצהריים. לאחר זמן־מה יצאתי מחדרו והלכתי לחדר הסמוך, על מנת לקרוא למישהו אחר. דפקתי בדלת, ומשלא היתה תשובה חזרתי לחדר הראשון והודעתי זאת לחברי, שענה בטבעיות: "מה, אתה לא יודע שהוא נמצא עכשיו עם החברה שלו?" וכמו שניתן להבין, הם לא שיחקו שם ברוקים.

"רוצים לשלב תורה ומדע"

דובר אוניברסיטת בר־אילן טוען, כי מעונות הסטודנטים מנוהלים במסגרת המחייבת את כל דייריהם. זאת מתוך מחויבותה של האוניברסיטה כלפי הסטודנטים המתגוררים בה. במקביל, חייב הסטודנט שעמד בקריטריונים וזכה למקום במעונות, לקיים בקפדנות את סדר ותקנות המעונות.

לדבריו, מסגרת התמיכה הכוללת בסטודנט המבקש סיוע בתחום הנסיעה ו/או המגורים, מתייחסת למכנה הרחב ביותר של הסטודנטים. כך, לדוגמה, נעזרים הסטודנטים גם במערכות של תמיכה כספית ספציפית ייעודית בדיור וסיוע בדמי נסיעה לקמפוס וממנו, הניתנות דרך לשכת הדיקאן, ואת מעבר למערכת המילגות הרגילה, הנקבעת על־ידי ועדת המילגות.

"קבלת הסטודנטים למעונות באוניברסיטת בר־אילן נעשית על פי נוסחה, כאשר הקריטריונים לקבלה הם מרחק המגורים של הסטודנט מהאוניברסיטה, מצבו הסוציו־אקונומי, שירות צבאי או לאומי ועוד", מוסיף הדובר. "אופי המעונות תואם את אופיה של האוניברסיטה, כפי שהוא נקבע בתקנות האוניברסיטה מיום היווסדה. אופי זה ידוע לכל סטודנט לפני הירשמו לאוניברסיטה.

"אוניברסיטת בר־אילן, שאחד מעקרונות היסוד שלה הוא שילוב בין תורה ומדע, מעוניינת לעודד תלמידים מתאימים ללמוד, במקביל ללימודים האקדמיים, גם במכון הגבוה לתורה ובמדרשה לבנות. בתוכנית זו, עומס הלימודים המוטל על הסטודנט הוא גדול מאוד. כפועל יוצא מתוכנית זו, נדרשים סטודנטים להשאר בקמפוס שעות רבות במשך היממה", הוא מוסיף.

הדובר מודה, כי חלק ממעונות הסטודנטים אכן ישנים למדי. "אנו מתחזקים אותם בצורה הטובה ביותר. לכל מעון יש איש תחזוקה קבוע, עובד ניקיון, אב או אם בית ומדריכים חברתיים, המסייעים לדיירים בכל עניין. מעונות האסבסטונים, שהם הישנים ביותר, עומדים בפני הריסה בעתיד, כשעל שטח זה ייבנו מבני מעונות מודרניים. תוכנית זו נמצאת בטיפול להשגת אישור בנייה.

"האוניברסיטה פנתה לגורמים שונים, כולל למשרדי הממשלה הנוגעים בדבר, על מנת להקל על מציאת פתרון לבעיית הדיור המעיקה במעונות. רק לכשישה אחוזים ניתן כיום פתרון, והמועצה להשכלה גבוהה החליטה לא לממן ואף לא לסייע בבנייה, או מציאת פתרון דיור לסטודנטים. לאוניברסיטה עצמה אין מקורות מימון לאלה", הוא טוען.

לפי דובר בר־אילן, בפנימיית וולפסון מתגוררות סטודנטיות צעירות דתיות מחו"ל, המגיעות ארצה לתוכנית לימודים של שנה אחת. דיירות אלה נמצאות רחוק מהבית וללא משפחה, ולכן קיימת לגביהן גישה מיוחדת.

"גם מסיבות של חוסר מקום בקמפוס הנוכחי, וגם מסיבות של חוסר באמצעי מימון, ימשך המחסור היחסי במעונות בהשוואה למספר הסטודנטים. לצורך זה מונה צוות, שיקדם מציאת פתרונות לא שיגרתיים, על מנת לפתור הנושא בהקדם האפשרי", מוסיפה ההנהלה.

א ב ר מ ו ב

רומן סוחף לפני הבחינות

לשיעור הראשון באים כדי לראות, האם המרצה שווה משהו. כדי להצליח בבחינה, צריך לישון בלילה עם מישהו

ב צבא מאיימים על החיילים: "לכל שבת יש מוצאי שבת", או בעברית: חכו חכו מה יהיה לכם, אם לא תהיו ילדים טובים. לגירסה הסטודנטיאלית קוראים "סוף סמסטר", או בעברית: תקופת הבחינות. את התקופה הזאת, החוזרת פעמיים בשנה, ניתן לגלות לפי מספר הנוכחים בשיעור, בשיטת הפעמון ההפוך: הרבה נוכחים בתחילת הסמסטר ובסופו, מעט נוכחים באמצע הסמסטר. לשיעור הראשון באים כדי לראות מי המרצה, אם הוא שווה משהו, ובעיקר ממי אפשר לקחת חומר.

בשאר הזמן, הסטודנטים מתפקדים על תקן נוכחים־נפקדים, ובסוף הסמסטר נרשמת נוכחות שיא: לפי החוקים העולמיים, שאלות שיופיעו בבחינה תמיד מתייחסות לחומר האחרון. קראתי לא מזמן על כל מיני תלמידי תיכון, שרוצים לבטל את בחינות הבגרות. כדי להרגיע אותם, אני רוצה לציין שביטול הבחינות הוא נושא מדובר עוד מהימים שהייתי בכיתה ח' (די מזמן, למעשה), ונראה שכאשר הם ישתחררו מהצבא, עדיין ידברו על ביטול הבחינות.

הסיכוי היחיד של התלמידים בעתיד הוא שיום יבוא, מישהו מהם יגיע לממשלה, ויהיה כל כך נואש בריייטינג עד שיבטל את הבחינות. אבל כמו כולנו, הילדים האלו מתבגרים, תופסים שכל, מגיעים לאוניברסיטה ואז קולטים שהבגרות היתה משחק ילדים, ולכן אין סיבה לוותר עליה.

איך הרגשנו כמו גדולים

בזמנו, גם אנחנו קיווינו ורצינו שיבטלו את הבחינות, אבל בסתר לבנו ידענו שזה לא יקרה וכדאי שנתכונן כמו שצריך. באותה שנה פתאום התחילו לדבר על פסיכומטרי וכך, בנוסף למבחני המגן הבגרות ושאר הלהיטים הרגילים של בני ה־18, פתאום נפל עלינו גם פסיכומטרי. עשינו אותו, ובכלל הרגשנו גדולים, עם חצי רגל בתואר השני, למעשה.

להמחשה עד כמה אין לילדים האלה מושג באוניברסיטה, אני זוכרת איך בכיתה י"ב, מכיוון שלמדתי ספרות חמש יחידות, הציעו לי לעשות עבודה גדולה שתיכנס לציון. במרץ בחרתי בדויית ולברמן כמטה ובמרץ גם ידעתי מהנושא, בעיקר מהפתר שכתבתי עליו לכתוב עבודה בהיקף סמינריוני, נראה לי אז כמו לכתוב את התנ"ך מחדש, כיום קשורות.

אבל היום, כל מה שאני יכולה לאחל לעצמי, זה מבחנים ברמת הקושי ובהיקף החומר של הבגרויות. עדיין לא הזכרתי את החומר שצריך לתרגם, ואין אפילו בפני מי להתלונן.

לא מוצא חן בעיניך? אל תבוא לשיעורים. אל תלמד.

רק שעכשיו, זה עולה לך שבעת אלפים שקלים לשנה. איפה הימים שבכית על דמי שכלול או שכפול, או מה שזה לא יהיה.

איך מיטה קשורה לבחינה

אבל המקרים הכי מעניינים בקשר למבחנים הרי אינם המבחנים עצמם, אלא מה שמסביב. יש מבחנים שיתהרגו אותי, אני לא יודעת איך עברתי, אלא מה, בגילי המופלג כבר לא מדברים על תרישה. פשוט מתחילים לגבש טריקים ואמונות תפלות.

אצלי, למשל, הניסיון מוכיח שרמת ההצלחה עומדת ביחס ישיר לחוסר נוכחותי בשיעורים. לא יודעת למה. ככה זה. אקסיומה.

אקסיומה שנייה שהוכחה באופן סטטיסטי הראתה, לא יודעת למה, שתמיד בסוף סמסטר אני עתידה להקלע לרומן סוחף, אשר נגמר שתי דקות לפני הבחינה הראשונה של הסמסטר. בשנה שעברה נמנע ממני הדבר בגלל שלא היו לי מבחנים, רק עבודות, אבל השנה כבר דאגתי למבחנונצ'יק, כדי לא לפספס את ההתרגשות (ערבונים יבואו).

האקסיומה השלישית, שהיא בגדר המלצה בלבד, אומרת שכדי להצליח בבחינה צריך לישון באותו לילה עם מישהו (לישון, אמרתי). ועל כך, כל מלה מיותרת (אצל נשואים זה הפוך – לא לישון עם מישהו).

איך באתי למגדת עתידות

אבל החוויה המסעירה ביותר הקשורה אלי ולמבחנים היתה, ללא ספק, במבחן של גוריית יערי, שהיה המבחן הראשון באוניברסיטה לי ולכל בני מחזורי בתיאטרון. כדי להכין את הסצינות שהלכו בימים שלפניו, רק אומר שכגודל המבחן כן גודל ההיסטריה.

באותו הזמן כתבתי במקומון נירה בראשל"צ ושלחתי לרווח מרואבות על מגדת עתידות כלשהי. שאלתי אותה מה יהיה גורל הבחינה. המגדת בירכה את התאריך, עשתה קצת נומרולוגיה ואמרה לי לא לגשת, כי התאריך לא טוב לי ואני אכשל.

באתי הביתה, עשיתי חשבים והחלטתי ללמוד בכל מקרה. התחלתי למשימה שלוש בנות, וביחד גמרנו במכולת את מלאי השוקולד והקשיו וכל היום ספסתי דמעות על זה שעזב אותי, ראה אקסיומה שתיים, לשתים נתתי להן ללמוד).

הסוף, אגב, היה שקיבלתי 95, ואני עוד רוצה לשאול את המגדת, האם לזה היא התכוונה כשאמרה שאכשל. יכול להיות שגם היא מאלה, שעבורם זה 100 או כלום.

אמצע הספסל

מהי אהבה חופשית?

□ אורית ענבר

כן לעשות, לא לעשות. אהבה חופשית (צילום אמנותי: יורם בונולן)

יריב רסטר, חוג לתקשורת המונים, שנה ג', האוניברסיטה העברית, ירושלים: "זה בולשיט".

נעמה, חוג למקרא, שנה ג', אוניברסיטת ת"א: "אני טיפוס שמרני. בעד בן זוג קבוע. לא צריך להחליף ולעשות את זה בכל מקום".

טל מרגלית, משפטים, שנה ד', אוניברסיטת ת"א: "זה כיף אם שני בני הזוג רוצים את זה. זה טוב בנסיבות מסוימות ובאחריות לא".

אוסנת חזן, קורס לניהול והפקת אירועים, בר־אילן: "זה לא מקובל עלי. מה שאני לא אוהבת שאחרים יעשו לי, לא אעשה לאחרים".

רונן כרמלי, ספלטה להנדסה, שנה א', ת"א: "לי זה מצוין. אבל לבת־הזוג שתי סטירות. וברצינות, זו לא אהבה אם זה חופשי".

ירון רזון, חוג לכלכלה, שנה ג', בר־אילן: "אני בעד, כי זה נהדר לאהוב. אבל יש הרבה דברים שאני אוהב והייתי רוצה לעשות – ולא עושה אותם".

ליפור רזון, חוג לעיצוב גרפי, שנה א', בי"ס לעיצוב גרפיקה, ר"ג: "אני בעד אך רק כשמדובר בחופש לבלות עם ידידים וידידות, אבל לא לגבי עניינים שבינו לבינה".

נגה אפשיו, חוג לפסיכולוגיה, שנה ב', האוניברסיטה העברית: "זה נשמע מאוד יפה, אבל זה ממש לא מתאים לי".

שירלי כהן, חוג למדעי ההתנהגות, שנה א', המכללה למינהל, ת"א: "לגבי זו אהבה ללא גבולות, ואם מדובר בזה – אני תמיד בעד".

חיים יפת, חוג למינהל עסקים, שנה ב', המכללה למינהל, ראשל"צ: "אני אוהב לחיות כמו פרפר, ואם מדובר באהבה חופשית שקשורה לפרפרים, אני אוהב את החופש".

עורכת עדה סער

בכלל לא קל

מה זה ספונינים, ומה הקשר שלהם לכולסטרול

מחלת הלב הכלילית היא אחת הסיבות העיקריות של מוות בעולם המערבי. בין גורמי הסיכון למחלות לב כליליות ניתן למנות גורמים שאינם ניתנים לשינוי, כמו היסטוריה משפחתית, גיל ומין, אולם קיימים גורמי סיכון שניתן בהחלט להביא להפחתה בהשפעתם השלילית, כמו למשל סוכרת, יתר לחץ דם, עישון, ורמות כולסטרול גבוהות.

רמות כולסטרול גבוהות בדם הן אחד מגורמי הסיכון העיקריים לטרשת עורקים – תהליך שבו חלה הפרעה בזרימת הדם בעורקים עקב התעבות דפנותיהם והיווצרות החלל בהם, טרשת עורקים גורמת למחלת לב כלילית המתבטאת בתעוקת חזה, התקפי לב ומוות.

משאבים רבים מופנים לחקר נושא הכולסטרול והטיפול באנשים עם כולסטרול גבוה. ידוע כי תזונה נכונה מסייעת בהורדת רמות הכולסטרול בדם.

הטיפול הדיאטתי המקובל כיום, מבוסס על דיאטה דלת כולסטרול ושומן רווי, צריכת שומן חד בלתי רווי, ורב בלתי רווי (בכמויות המתאימות), וצריכת פירות, ירקות, דגנים וקטניות העשירים בסיבים תזונתיים ובתרכובות הנקראות ספונינים. כאשר הדיאטה לא מביאה לירידת הכולסטרול לרמת הרצויה, יש צורך במתן טיפול תרופתי, חלק מהתרופות להורדת כולסטרול פועלות ע"י עיכוב ספיגת כולסטרול ומלחי מרה במעי, וחלקן ע"י עיכוב ייצור הכולסטרול בכבד.

לטיפול התרופתי מספר חסרונות:

א. תופעות לוואי – בעיקר הפרעות במערכת העיכול כמו עצירות, גזים וכאבי בטן בתרופות המעכבות את ספיגת מלחי המרה במעי, התרופות האחרות יכולות לגרום להפרעות בתיפקודי הכבד ולהפרעה בשרירי השלד.

תופעות הלוואי וכן אי הנוחות הכרוכה בנטילת התרופות, מקטינות את היענות המטופלים ומגבילות את השימוש בהן.

ב. מחיר גבוה של מרבית התרופות.

ג. התנגדות של המטופלים לקבל טיפול תרופתי קבוע וכרוני. רבים מהאנשים הסובלים מרמות גבוהות של כולסטרול, אינם רואים עצמם כחולים וקיימת אצלם התנגדות פסיכולוגית לנטילת תרופות באופן קבוע במשך שנים, לעומת זאת רוב האנשים אינם מתנגדים לשימוש בחומרים טבעיים.

עקב בעיות אלו נערך כבר זמן רב מחקר שמטרתו, למצוא תכשירים על בסיס חומרים טבעיים, אשר התוספת שלהם למזון תביא להורדת רמות הכולסטרול בדם.

בין החומרים הטבעיים שנמצאו עד כה נמנים שמן הדגים, סיבים תזונתיים מסיסים במים שנמצאו כמורידים את רמות הכולסטרול בכ־10%, וכן ספונינים.

מהם הספונינים?

הספונינים הם קבוצת תרכובות המצויה בצמחים כמו אספסת וקטניות נוספות. הספונינים יוצרים במעי תרכובות עם הכולסטרול ועם מלחי המרה, באופן המונע את ספיגתם במעי ועל ידי כך מעלים את הפרשת הכולסטרול מן הגוף ומורידים את רמתו בדם.

הכולסטרול משמש כידוע לייצור מלחי המרה, ולכן הקטנת ספיגת מלחי המרה או הגברת הפרשתם בצואה תביא להגברת השימוש במאגרי הכולסטרול בגוף ולהקטנתם. אפקט זה של הספונינים נחקר והוכח בחיות מעבדה בהן נמצא כי תוספת של ספונינים להיות שקיבלו תזונה עתירת כולסטרול ושומנים מנעה התפתחות טרשת עורקים.

מרבית המחקרים בתחום הספונינים נערכו בצמח האספסת (אלפלפה) המהווה מקור עשיר במיוחד לספונינים.

במחקרים שנערכו בבני אדם עם רמות כולסטרול גבוהות בדם, נמצאה ירידה של כ־30% ברמות הכולסטרול עקב תוספת של ספונינים למזון.

בקרב חולי סוכרת עם רמות כולסטרול גבוהות נמצא, כי מתן מיצוי של ספונינים הביא לירידה ברמות הכולסטרול הרע (LDL) בשיעור של 21%, ולעליה ברמות הכולסטרול הטוב (HDL) ב־28%, לאחר טיפול של חודש ימים. לאחר 3 חודשים נצפתה ירידה ברמות LDL ב־32%, ועליה ברמות HDL ב־35%. רמות הטריגליצרידים ירדו ב־15%.

המדד הטרשתי (היחס בין LDL ל־HDL) פחת בשיעור של 38% לאחר חודש, וב־48% לאחר חודשיים.

כיום ניתן למצוא את הספונינים בתכשירים המהווים תוסף מזון. השימוש בהם מאושר ע"י ארגון המזון והתרופות האמריקאי, וע"י משרד הבריאות בארץ.

הספונינים אינם באים כתחליף לדיאטה דלת כולסטרול או לטיפול תרופתי, אלא כנוסף. יתרונם בכך שלא נמצאו להם תופעות לוואי.

ניתן להשיג את התכשירים בבתי הטבע ובבתי המרקחת, ואפשר פשוט להוסיף לסלט נבטי אספסת.

עדינה בכר
דיאטנית קלינית

השכלה רפואית

מימצאי סקר: היגיינת הפה אצל ילדים חריגים – לקויה ביותר

בסקר, שנערך לאחרונה בארץ, ע"י ד"ר חיים גת, מומחה לרפואת שיניים לילדים ולחריגים, ומנהל מרפאת השיניים בבית איזי שפירא, רעננה, נמצא כי היגיינת הפה בקרב אוכלוסיית ילדים חריגים לקויה פי־3 מאשר בקבוצת ילדים בריאה, מקבילה.

עוד מצא הסקר, כי מחלות החניכיים בקרב אוכלוסית החריגים נפוצות פי שלושה מאשר בקרב האוכלוסיה הרגילה, ואילו מספר השיניים הנעקרות גם הוא גדול פי שלושה מאשר באוכלוסיה הרגילה, וזהו למעשה "הטיפול" היחידי שהילדים החריגים מקבלים כיום.

הסקר בדק את מצב בריאות הפה בקרב אוכלוסית החריגים הצעירה החיים בביתם, במחיצת הוריהם. במסגרת הסקר נבדקו 300 ילדים חריגים (עם בעיות של אוטיזם, שיתוק מוחין ופיגור שכלי) בגילאי 2־10 שנים.

לאור מימצאי הסקר, ממליץ ד"ר גת על שני צעדים עיקריים בהם יש לנקוט בקרב אוכלוסיה זו: ראשית, יש ללמד הורים ומטפלים טכניקות מעשיות לניקוי הפה בקרב ילדים אלה. שנית, על המטפלים להקפיד על תכיפות גדולה יותר של הרגלי נקיון, משום שבדרך כלל הרפלקסים הטבעיים של ניקוי הפה אשר אצל ילדים רגילים מתבצעים על ידי תנועות הלשון בחלל הפה, אינם תקינים אצל החריג.

במדינת ישראל קיימים כ־16,000 חריגים עם פיגור שכלי ונכויות התפתחותיות, מתוכם לשליש יש יותר משני מצבי חריגות.

רוב המחקרים והסקרים שנערכו עד עתה בארץ ובחו"ל בקרב האוכלוסיה החריגה, התייחסו לגילאי 15 ומעלה (בדרך כלל אוכלוסיה פנימייתית), ותוצאותיהם מראות, כי התחלואה הדנטלית של חריגים גבוהה ביותר, והטיפול בהם נערך בתכיפות הנמוכה פי 50% מזו של האוכלוסיה הרגילה.

ד"ר גת ממליץ, כי רופאי השיניים יקפידו ויודיעו הורים לילדים חריגים וצוותי טיפול בבני הילדים/ בתי הספר לחינוך מיוחד, בדבר טכניקות שונות לניקוי הפה. על המטפלים באוכלוסית החריגים יקפידו בתכיפות גדולה יותר על הרגלי נקיון הפה מאשר זו הנהוגה בקרב האוכלוסיה הרגילה.

פרוייקט חדש

נוער מחונן מתכתב באמצעות המחשב

היחידה לנוער שוחר מדע, בביה"ס לחינוך באוניברסיטת תל־אביב, מפעילה פרוייקט חדש לבני נוער מכל רחבי הארץ, "שרוצים לדעת יותר". השרות הוא בחינם.

מעתה יכול כל בעל מחשב ביתי לפנות לרש"ת: רעיונות־שאלות־תשובות. במסגרת השרות (24 שעות ביממה), ניתן להפנות לרש"ת שאלות או רעיונות בתחומי ידע, הנלמדים בבתי הספר, ולקבל תשובות והתייחסויות מאנשי מקצוע בתחום, וגם מתלמידים אחרים, המתעניינים באותו נושא.

בפנייה לרש"ת ניתן לקבל ייעוץ והכוונה אישיים בנושאים כלליים, מקורות לרקע כללי, הפנייה לספרות מקצועית בתחום ספציפי, ויצירת קשר עם חוקרים שזהו תחום התמחותם והם, כאמור, עונים באופן אישי. הרש"ת משמשת גם מקום ל"סיעור מוחות" בנושאים מסויימים.

ניתן להתקשר לרש"ת באמצעות מודם מספר 03־6407674.

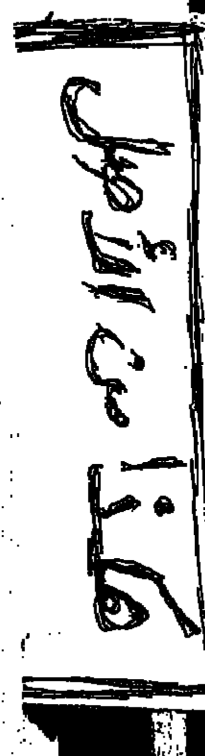

הוא והוא מתחתנים

בארצות נאורות באמת – לא רק לפי דימוי עצמי נרקיסיסטי, כמו אצלנו – כגון שוודיה או דנמרק, אם שני גברים מבקשים להפוך למשפחה, ולהינשא כדת וכדין, הדבר אפשרי. כדין, כי יש חוק כנדון, וכדת, כי יש בכנסיות הפרוטסטנטיות השונות כמרים, המוכנים להשיא בני אותו המין ולהביאם בברית־הנישואין.

אצלנו יש רק גישושים בכיוון זה של תיקון עוול, כפי שהתברר במשפטו של דייל בחברת אל־על וחברו לחיים, שקופח בזכויותיו, לעומת אילו היתה זו "הידועה בציבור" שלו.

מתברר, שהסוגיה אינה חדשה כלל. כבר בכתבי יד שהתגלו בין היתר בסנטה קתרינה שבסיני, מדובר על תמונות חד־מיניות בראשית ימי־הביניים. כך מכל מקום כותב החוקר האמריקני,

יש אפילו ציורים המקשטים כנסיות, בייחוד בחלקה המזרחי של הקיסרות הרומאית, ביזנטיון, של זוגות הומו־אירוטיים כאלה. אחד הציורים המפורסמים היה זה של שני חיילים, סרגיוס ובכחוס, שהאחד הוצא להורג במלקות, ואז הופיע בחלום של חברו לחיים, והאיץ בו "למהר ולהתוודות, וכך להצטרף אליו לעולם האמת".

צריך לומר, ששני המרטירים, שמתו על קידוש האמונה, לא הוצאו להורג בגלל נטיותיהם המיניות, אלא בשל היותם נוצרים...

לאחרונה, עם צאתו לאור של ספר שיריו החדש של אילן שיינפלד "תשליך", הוא התראיין בנושא זה. שיינפלד מנהל חיי משפחה עם חברו הצעיר, ואולי השנים גם עשו את שלהן, וכך הוא הגיע לרצון למסד את הזוגיות.

שני המומתים על אמונתם: סרגיוס ובכחוס.

ג'ון בוסוול, בספר מחקריו בנושא.

מתברר, שלמעשה עד המאה ה־13, הכנסיה הקתולית לא ראתה בברית־הנישואין משהו קדוש במיוחד, אלא רק סידור נוח. לכן עד הכנס הכנסייתי הרביעי של אבות הכנסיה בשנת 1215, התייחסו לנושא של כמרים עם פילגשיהם, או יחסים בין שני גברים, כאל משהו שאולי לא מעורר התלהבות, אבל מצד שני גם לא פסול מעיקרו.

תחילה היה הטקס רק עניין של תפילות וברכות בנוכחות הכומר, אבל במאה ה־12 שני הגברים הנישאים זה לזה היו נשבעים אמונים, כשידם מונחת על כתבי־הקודש, והכל מסתיים בנשיקה.

לפי המוסכמה ההומופובית המקובלת, אין יחסים קבועים בין בני אותו המין אפשריים, כביכול. אם כי כולנו מכירים זוגות מאושרים כאלה, החיים יחד שנים ארוכות. כנראה שאין בעניין זה שוני בין זוגות הרמיניים וחד־מיניים. אלה ואלה לא תמיד נשארים קשורים אלה באלה.

המאבק לזכויות ההומוסקסואלים אינו דורש סימוכין מהמסורת הנוצרית, או היהודית, אבל פשוט מעניין להיווכח שוב, שאין חדש תחת השמש.

גיורא מנור

תרמוס בצורת קונוס

תרמוסים בעיצוב חדשני בצורת קונוס, במגוון צבעים, מיובאים בימים אלה מהמזרח הרחוק על־ידי חברת "גאד יוזמות", ומשווקים בארץ. התרמוסים בקיבולת של 1 ליטר, שומרים על קור או חום, במשך זמן רב. מחיר תרמוס לצרכן כ־27 שקלים. ניתן להשיג ברשתות השיווק ובחנויות לכלי בית.

קדימה אוכל

פיצה קפואה עם גבינה בולגרית

חברת "דקר", יצרנית פיצות קפואות, פיתחה לראשונה בארץ, פיצה קפואה עם גבינה בולגרית. על פי סקרים שערכה החברה בקרב צרכנים, עולה, כי הגבינה הבולגרית פופולרית מאוד אצל הצרכן הישראלי.

הפיצה החדשה ששמה "פי כמה", עשויה בצק פריך וטעים, עשירה בתוספות (בצל, זיתים, פלפל אדום), רוטב עשיר ועשבי תיבול עדינים. הפיצה ארוזה באריזת קרטון מהודרת ונוחה לאיחסון. על גבי האריזה מצולם המוצר באופן ברור, בגודל טבעי, המאפשר לצרכן להתרשם מאופי המוצר. בכל אריזה ארבע פיצות (160 גרם כ"א), והן משווקות בשלושה טעמים: ים תיכוני (גבינה צהובה, בולגרית, זיתים וירקות); כפול גבינה (גבינה צהובה ובולגרית); תוספת זיתים (גבינה צהובה, בולגרית וזיתים). מחיר אריזה לצרכן: 11.90.

כריכים מוכנים למיקרוגל

"טיב טירת צבי" יצרנית מוצרי בשר מקיבוץ טירת צבי, החלה בימים אלו בשיווק מוצר חדש: "סופר טרנץ'" – כריך פריך וחם השומר על טעמו ופריכותו, גם לאחר ההכנה במיקרוגל.

הכריך החדש מוצע בגיוון של ארבעה מוצרים פופולריים: המבורגר מ־100% בשר בקר, נקניקיית עוף, רוסט ביף עם רוטב חרדל, פסטרמה הודו בלחמניית חיטה מלאה.

המוצר משווק קפוא באריזת קרטון, ובכל אריזה שני כריכים באותו הטעם. כל שנדרש הוא להכניס את הכריך למיקרוגל, לחמם כ־2 דקות (בהתאם לסוגי המיקרו), וה"סופר טרנץ'" מוכן לאכילה.

מוצר חדש זה, מהווה פיתרון כארוחת צהריים לילדים, למבוגרים במהלך יום עבודה, או לפינוק בשעות הערב. ה"סופר טרנץ'" מיוצר מבשר כשר ואיכותי, מועשר בויטמינים המספקים עד 25% מכמות הויטמינים היומית המומלצת, מכיל פחמימות וחלבונים.

לתהליך הייצור קדמו מחקרי שוק ופיתוח שנמשכו כשנה וחצי, וכללו ניסוי שיווקי באיזור השרון. בפיתוח מוצר זה משתלבת טיב טירת צבי במגמה העולמית של ייצור מוצרים ייחודיים לשימוש במיקרוגל, התואמים את השינויים בהרגלי הצריכה, הבילוי וסגנון החיים.

מחיר מומלץ לצרכן לאריזה המכילה שני כריכים: נקניקיות – 9.80 שקלים, המבורגרים – 11.80 שקלים, כריכי הודו – 12.80 שקלים, כריכי רוסטביף – 14.80 שקלים. ניתן להשיג בכל רשתות השיווק.

לבנון בגירסה רזה

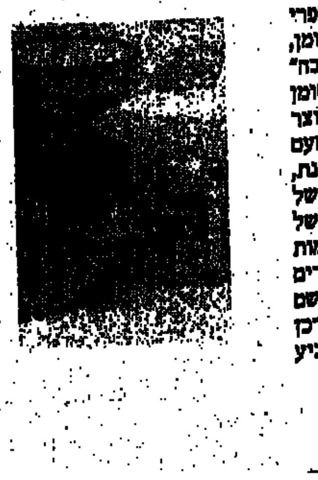

חודשיים אחרי צאתו לשוק של הלבן הכפרי "שלי" ב־4.5% שומן, מוציאה עתה "תנובה" "שלי" של 3% שומן בלבד. זהו מוצר המשלב את הטעם העשיר של השמנת, רעננות הטריה של הלבן והמרקם של היוגורט. משלושת המוצרים האלה נגזר השם "שלי". המחיר לצרכן – 1.31 שקל, לגביע של 200 מ"ל.

משהו קומפקטי

מוסקה בלי חצילים

ל־8 מנות:

- 700 גרם בשר טחון, עדיף בבשר לא שמן
- בצל גדול פרוס דק
- 2 כפות פטרוזיליה קצוצה דק
- 100 גרם רסק עגבניות
- מלח, פלפל, מעט אגוז מוסקט טחון
- רבע כוס יין אדום יבש
- קישוא גדול (עדיף מזן זוקיני)
- 6 ביצים
- 3/4 כוס חלב (או שמנת צמחית)
- 100 גרם גבינה צהובה מגורדת (גבינל לשומרי כשרות)

מטגנים את הבצל במחבת כבדה. כשהוא מזהיב – מוסיפים את הבשר וממשיכים לטגן, תוך עירבוב ומעיכה במזלג. כשהבשר משחים מוסיפים כף פטרוזיליה קצוצה, תבלינים, רסק עגבניות ויין. מרתיחים ומנמיכים את האש. שומרים על אש קטנה, כשהתבשיל מבעבע (מערבבים מדי פעם), עד שהתנור מתחמם ל־200 מ/צ.

רוחצים (או קולפים, אם הוא זקן) את הקישוא, ופורסים לפרוסות בעובי 1 ס"מ. משמנים תבנית ריבועית, מסדרים לסירוגין שיכבה של קישוא ושיכבה של עיסת בשר, מכסים ברדיד אלומיניום ואופים במשך 40 דקות.

מערבבים את הביצים עם החלב (שמנת צמחית), מסירים את הרדיד, ושופכים את הבלילה על המשטח החמה. זורים גבינה מגורדת מעורבבת בכף פטרוזיליה, ומחזירים לתנור לכ־15 דקות, עד שהגבינה משחימה. (צב"ש).

קדימה אוכל

מזון אמריקאי

רשת ההיפרשוק קשרה קשר עסקי עם ענק המזון האמריקאי סופקו, ומביאה לארץ ביבוא ישיר את סדרת FOOD CLUB – מוצרי מזון איכותיים. מוצרים אלה כוללים סדרה של דגני בוקר, קרקרים, עוגיות שוקולד "Chips'cookies", עוגיות שיבולת שועל, מוצרי עגבניות: עגבניות חתוכות, עגבניות מתובלות, קטשופ לסוגיו, רטבים, סירופים, מיונזים ועוד. כן יש מוצרי "CLUB PET", שהם מוצרי מזון לחיות מחמד. מוצרים אלה ישווקו בלעדית בכל סניפי הרשת ברחבי הארץ.

מחירים לדוגמה: קורנפלקס 500 גרם – 9.75 שקלים, קטשופ 790 מ"ל – 8.75 ש', קרקר לאירות 450 גרם – 8.90 ש', עוגיות שוקולד צ'יפס 300 גרם – 9.45 ש', מיונז 940 גרם – 9.95 שקלים.

מחית תפו"א עם פטריות

בחברת "ויטה" הכינו מנת לאנצ' אישית בטעם חדש: פירה עם פטריות. זהו הטעם ה־11 בסידרה, וגם המנה הזאת מועשרת בויטמינים, ללא כולסטרול, ללא חומר משמר, ללא צבע מאכל וללא תוספת מונוסודיום גלוטמט. 168 קלוריות. המחיר לגביע: 4.50 שקל. להשיג ברשתות השיווק.

עטיפות אישיות בתוך אריזה

חברת "ורד הגליל" מקבוצת תמ"י, יוצאת בימים אלה עם אריזות חדשות ל"קליק". האריזות החדשות, במתכונת של אריזות באירופה ובארה"ב, מכילות עשר עטיפות אישיות של "קליק", 30 גרם כל אחת, בחבילה משפחתית אחת. האריזות החדשות נועדו להיות חסכוניות יותר, ויתרונן בכך שקיימת אפשרות לחלק לילדים או להכניס לשקיות יום הולדת, מנות של 30 גרם בשקית, במקום חלוקה בתפזורת. מחיר מומלץ לצרכן: אריזה המכילה 10 עטיפות אישיות: 11.90 שקלים.

יפות־יפות

מוצר חדש לחיזוק ובניית ציפורניים

בימים אלה החלה חברת "נורית" לשווק בארץ מוצר חדש, פרי פיתוח של החברה האמריקאית "אורלי" ("ORLY"), המתמחה בייצור מיגוון רחב של מוצרים לטיפוח הציפורניים. המוצר החדש שנועד לחיזוק ולבניית ציפורניים נקרא: "CALCIUM SHIELD".

הקלציום מחזק, כונה ומעבה את הציפורניים, וע"י כך מאפשר להן לצמוח ולהתארך, באופן אחיד ויפה.

המוצר החדש, המיועד לנשים בעלות ציפורניים חלשות, מכיל ג'ל סידן, פרי פיתוח של מעבדות חברת "אורלי", המגן על הציפורניים מפני שבירה ויותר עם זאת שומר על גמישותן.

השימוש במוצר קל ופשוט, ודומה למריחת לק על הציפורניים. ניתן להשתמש בו כבסיס ללק או למורתו מעל הלק. כן ניתן להשתמש בו ללא לק בכלל, להדגשת המראה הטבעי של הציפורן. להשיג בפרפומריות במחיר מומלץ לצרכן: 42 שקלים.

מדבקות ג'מבו לחדרי ילדים

מדבקות קיר ג'מבו לעיצוב חדרי ילדים ותינוקות, מיובאות ארצה חברת M.C.I במבחר העשיר של המדבקות, ניתן למצוא ערכות גדילה, המשמשות כלוח מדידה לגובהו של הילד.

ערכת הגדילה לתינוקות מכילה לוח מדידה ברוחב 88 ס"מ, ובגובה 170 ס"מ, להדבקה מעל מיטת התינוק, ובנוסף מדבקות מסגרת לתמונות העולל, וטוש זוהר, לסימון על גבי הלוח. הערכה מתאימה לחדרי ילדים, לקליניקות של רופאי ילדים, ולמרכזי טיפת חלב.

ערכת המדידה מעוטרת בדמויות כלבים ודלמטים מנוקדים של וולט דיסני, המטפסים על גבי סולם המדידה. מחיר: 48 שקלים.

המדבקות האחרות לקישוט חדרי הילדים, נושאות מבחר של דמויות מצוירות מתוך סדרות טלוויזיה ועדכניות לילדים. כל המדבקות קלות להדבקה, ניתנות להסרה ולהדבקה חוזרת על גבי משטחים חלקים וקירות (אם איכות הטיח ירודה – לא מומלץ להדביק עליו דבר), ואינן פוגעות כלל במשטח עליו הן מודבקות. המדבקות אינן רעילות, ניתן לנקותן בקלות רכה וחלקן אף לרחיצה ממש.

המדבקות נמכרות ב־4 גדלים שונים: קטן, בינוני, גדול וג'מבו, במחירים הנעים בין 4.80 שקלים ל־135 שקלים.

ממש חדש

פקק על כל קרטוני המיץ

חברת "פריגת", יצרנית מיצים טבעיים וטריים, היא הראשונה בישראל המרכיבה על כל קרטוני המיץ שלה את הפטנט העולמי: פקק "צ'יק צ'ק". בעזרת הפקק מובטחת מזיגה קלה ונעימה. אין צורך במספריים או בסכין לחיתוך פינת הקרטון, המיץ לא "משפריץ" בזמן המזיגה, ובגמר מזיגת הכמות הרצויה ניתן לסגור שוב את הקרטון, ובכך למנוע ספיחת ריחות מהמקרר.

החברה השקיעה כמיליון דולר בציוד חדיש להרכבת פיות המזיגה. מוצרי "פריגת" מיוצרים בקיבוץ גבעת חיים, ומשווקים ברשתות השיווק ובמרכולים ברחבי הארץ. החברה מייצרת מיצים טבעיים קפואים ובקרטונים, מיצי ירקות, תרכיזים ועוד.

מברשות שיניים עם איורי בעלי חיים

סדרת מברשות שיניים חדשה של "אורה פרש" מיועדת לילדים בגילאים 12־6. בסדרה שבע אריזות, עליהן מאויירות דמויות בעלי חיים ידידותיים, שנבחרו ע"י ילדים ברחבי הארץ. לבקשת הילדים שונו צבעי המברשות, והפכו לזוהרים בגוונים של ורוד, צהוב, כתום, כחול וירוק. הדמויות המאויירות: כלבלב, ברווזון, פיל, אפרוחים, ג'ירף, דג ואוגר.

גודל ראש המברשת מותאם לפה של ילד. הסדרה עוצבה ע"י המעצבת ענת נגב. מברשת השיניים אושרה ע"י איגוד רופאי השיניים בארה"ב ומיוצרת על־פי דרישות דנטליות של רופאי השיניים בישראל.

מחיר מומלץ של שלוש מברשות במחיר שתיים: 16.60 שקלים. להשיג ברשתות השיווק והחנויות.

כסא אוכל לתינוק בחמישה מצבים

חברת פרימה שיווק בע"מ, החלה בימים אלה בשיווקו של כסא אוכל חדש לתינוקות, תוצרת חברת C.T.M איטליה, המעוצב לנוחות התינוק וההורה. את הכסא ניתן להתאים בחמישה גבהים שונים, כהתאם לגובה שולחן האוכל הביתי ואפילו כגובה נמוך במיוחד ככסא למשחק. לכסא מגש אוכל רחב במיוחד עם שוליים גבוהים, כדי למנוע במידת האפשר את לכלוך סביבת הכסא. מושב הכסא מרווח ומאפשר ישיבה נוחה לתינוק. הריפוד עשוי פלסטיק נשלף בקלות לכביסה. הכסא שעוצב במחשבה רבה, קל מאוד לקיפול ולנשיאה, אם מחליטים "לאכול בחוץ". מחיר הכסא (לא כולל תינוק): 260 שקלים.

במקום הטיפקס הנוזלי

ברשת "קרביץ" ("קרביץ סטוק סנטר") נמכר "טיפקס" BLANCO ROLLER מתוצרת PELIKAN. המוצר החדש בא להחליף את ה"טיפקס" הנוזלי, שמשרד החינוך ממליץ לתלמידים ולמורים להפסיק להשתמש בו.

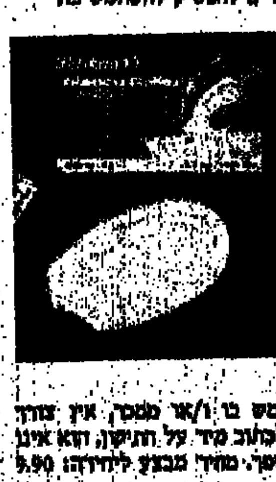

בחוזר שהופץ בימים אלה על־ידי מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמעון שושני, נקבע שמערכות העצבים המרכזיות, הלב ומערכות הנשימה עלולים להיפגע מהאדים והרעלים הנפלטים מה"טיפקס" הנוזלי, ולכן מומלץ שלא להשתמש בו. ה"טיפקס" החדש אינו מוצר המיועד לתלמידים, אינו מסוכן לבריאות המשתמש בו ו/או מסביבו, אין צורך להמתין שיתייבש, ניתן לכתוב מיד על התיקון, והוא אינו מלכלך ואין סכנה שיישפך. מחיר מבצע לחידוש: 9.90 שקלים.

מודיעין

טלוויזיה

06.30 חדשות
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 ביוה מלאכותית – סדרה חינוכית הדנה ביסודות הבינה המלאכותית, בתיאוריה, במחקר וביישומים. פרק אחרון: מעבר לחיזיון
08.30 עידוד הקריאה – קסמור אריך
08.55 לדאות חשבון – ריאורסות ורפים
09.25 הגיל הרך
10.00 קשר משפחתי – להכיר את ילדינו. עם דני קורין
10.30 חברה – סיבוב מסוכן
11.00 מדע ומכנולוגיה – דיסי בעקבות התוליות הגרולות. הרפתקאות בחלל
11.25 מדעים – עולו ומשקעים אחרים
11.35 אנגלית
12.00 גיאוגרפיה – קווי גובה
12.10 מדעים – רביית הארס
12.35 ספרות – מרסל פרוסט: בעקבות הזמן האבוד (חלק ב)
13.05 החי והצומח באוסטרליה – יצורי הים והחוף
13.30 טאלתיאל קוואק – סדרה בהופעה
14.00 קימי קם וחוסי – סדרה בהופעה
14.15 בגוות בפיז'מות – סדרה מרובבת בהופעה
14.30 פילוני וחבריו – סדרה מרובבת בהופעה
14.30 מעשיות חיות – אגדות שעוות בהן מככבים בעלי־חיים
14.45 שעת כושר
15.00 חדשו בעניים – תכנית אקטואליה לילדים
15.30 חום וני'רי – סדרה בהופעה
16.00 זאפ לראשון – ילדים וחיות אחרות. בשידור חי. כל מה שרצית לדעת על חיות, על וסרינר שעשוע פופ ואוכל בריך, על איגואה וקיפוד שעושים סמנרי אף ועוד. מנחים: רוה דבורין, חגן לדרמן
17.00 ערב חדש
17.35 שיגעון של עיתון – סדרת דרמה לנוער
18.00 עכבר בלש – סדרה בהופעה
18.15 חדשות באנגלית
18.30 אפרופו – תכנית דיון בענייני היום
19.00 חדשות בערבית
19.30 צעירי ת"א – סדרה לצעירים
20.00 מבט
20.55 ההגרלה השבועית של הלוטו בשידור חי
21.00 החמישייה הקאמרית – תכנית הומור וסאטירה מקורית, עם השחקנים: שי אביבי, רמי הויברגר, קרן מור, רב נבון, מושה וי
21.30 מבט שני – בתבות, התקירים וראיונות באולפן
22.30 נשיקה לבת התותחן – סרט טלוויזיה המבוסס על מותחן של הסופרת רות רנדל
23.30 מהיום למחר – יומן חדשות עם רוד ויצמום ושמואל הלפרין
00.00 פסוקו של יום

ערוץ 2

14.00 זהו זה (ש.ח.)
15.00 פליק פלאק – תכנית לילדים
16.00 היפים והאסיצים – אופרת סבון
17.00 5 עם רפי רשף – תכנית בענייני היום
17.30 ספורטע 7 – סדרה
18.00 פאואר ריינג'ר – סדרת המצינה זאור חדש של סרטי פעולה בדיוניים שמשתחפות בהם דמויות חיות
18.30 חוף פרדייס – סדרה
19.00 אלף – סדרה קומית
19.30 מי הבוס? – סדרה קומית

20.00 החדשות
20.30 גלגל המזל – תחרות בחידת מוחת גלגל המזל החדשה. מנחה: ארז טל
21.05 לא דופקים חשבון – תכנית המחיחות של יהורה ברקן
21.48 גבי וזית
23.03 NYPD – סדרה משטרתית
00.00 החדשות
00.05 החשוד העיקרי – דרמת מתח משטרתית.
01.05 שיר בלילה

רדיו

קול המוסיקה

06.06 שחרית מוסיקלית
09.05 קונצרט בוקר – בעריכת ציפי ויצמום; ויליאם לואוס: שתי פנטסיות: בסול מינור ובסול מז'ור, ל"ג ביוונות, לוויולה והגמבה ולעוגב (לונדון ברוק); פרסל: אודה ליום הולדתה של המלכה מרי (1693) (סולוים, מקהלה והקונו קונסורס/ ר. קינג); היידן: סימפוניה מס' 47 בסול מז'ור (מאפל מוזיק); בטהובן: רביעייה מס' 7 בפה מז'ור לכלי־קשת, רזומובסקי, אופ' 59 מס' 1 (רביעיית ליורס); ברהמס: שישה קטעים, אופ' 118 (ראדו לופו); מאהלר: שירי מות ילדים (קתלין פרייר/ פילי וינה/ ברונו ולטר)
11.57 בימת שיר – בעריכת אילנה צוקרמן. יואל הופמן: נומפרשה – קוראת אני מוסטול
12.00 קלאסיקל
13.00 אמני השבוע – רביעיית אלבן ברג – בעריכת שאול אלקנה. מוצרט: רביעיית כלי־קשת מס' 19 בדו מז'ור, ק. 465, הריסונסים; היידן: רביעייה בדו מז'ור לכלי־קשת, אופ' 3/76, הקיסר
14.06 הדרך. מוסיקה עכשווית
15.00 מאולפן ההקלטות – בעריכת חיוחה רביב. לורמילה ברמן – פסנתר. ברהמס: וריאציות על נושא של פגניני, אופ' 35; לורמילה ברמן: סונטה לפסנתר; רחמנינוב: אטיור טבלו, אופ' 39
16.00 מנצחים ישראלים בהזמנות חו"ל – בעריכת דוי אורסתיו. שוסאן: הפתיחה מופרד, אופ' 115 (תז' סוציורי, אוסקה/ אורי סגל); מוצרט: קונצ'רטו בלה מזור לפסנתר ולתז' (הגרול), ק. 488 (אילנה ורד/ פיל' לונדון/ אורי סגל); רחמניוב: אי המתים, אופ' 29 (סימ' סודייווה/ יואב תלמי); סטרווינסקי: פולחן האביב (גרסת 1947) (סימ' אפלומה/ יואל לוי); סטרווינסקי: סוויטת פולצ'ינלה (גרסת 1949) (סימ' אפלומה/ יואל לוי)
18.00 תקליטורים חדשים מביא ישראל דליות. בסרכן התמיה – הפסנתרן סלוסון
20.05 מאולמי הקונצרטים בעולם – התזמורת הסימפונית של ברלין/ ניון אדמס; סטרווינסקי: שירת הזמיר; דביסי: חמישה שירים לפיזמים של בודלר (בעיבוד ג'. אדמס) (רוברמה אלבסורד – סופראן); ניון אדמס: תורת ההרמוניה
22.00 מעברים – מסע בצלילים עם שלמה ישראלי – הרכבים לא שגרתיים וגרסי מוסיקה בהחהחה, יחד עם ג'אז ומוסיקה קלאסית

רשת א'

06.06 שירים עבריים
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 שירים עבריים
08.10 עצות לנהגים
08.30 פסלי אוויר
08.45 תאריכון – היום לפני
09.05 מומחים מייעצים – חוקי בנייה
09.30 עסרה – עם יעל צרוק

09.45 מדע לצרכן
10.05 מלדריו – עם משה מימור
10.30 אצבע על הדופק – בריאות
11.05 ניל הזהב
11.30 מלח הארץ
11.45 חורדיו
12.05 ארץ מולדת – עם רות בקי
13.00 חוכניות באנגלית וצרפתית
14.05 מספר הסיפורים
15.05 בראש צעיר – מוזין לילדים
16.05 חגה – עם בני הורל
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 קול האמנויות – ספורטרבות עם אייל מגר
18.05 הכל מורשת
19.05 יומן מורשת
19.50 עוד סיפור אחר ודי
20.00 מבט לחדשות – מהטלוויזיה
21.05 ברכי נפשי – פרקי חזנות
22.05 מושגים – מוסף עיוני (ש.ח)
23.05 שירים עבריים

רשת ב'

05.05 אור ראשון – עם עמיקם רוסמן
06.06 הבוקר הזה – חדשות ומוסיקה
09.05 מה היה לנו שם – עם רבקה מיכאלי ואהוד מנור
10.05 הכל דיבורים – עם שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום – משדר צהריים
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ – עם יואל רפל
16.05 צבע הכסף – עם עוזי דוידוב
17.05 חמש אחרי החדשות – עם צבי לידר
18.05 היום הזה – חדשות ומוסיקה
19.05 שעת חברה – עם מיכאל מירו
20.00 מבט לחדשות – מהטלוויזיה
20.30 שירים עבריים
21.05 אחוז החסימה – דברים שלא הגיעו לבחירות
23.05 כל היום
00.05 יומן חצות
00.15 כל היום
01.05 מועדון הלילה השלישי – עם יובב כץ

רשת ג'

06.06 הכל פתוח
07.05 אוקטן וימל
09.05 בוקר בוקר – עם מוחם פרי
10.05 תוכנית עשר – עם אורנה יקיר
11.05 היום כבר לא מתים מאהבה – עם נתיב רוביוון
12.05 אהבה עצמית – עם גיל קוסר
13.05 להום – עם שוש עפרי
14.05 חדש, חדיש וחודוש – עם טוני פיין
15.05 חולה רדיו – עם דידי הרדי
16.00 קופסת הלהיטים – עם עופר נחשון
17.05 ברוק אחד – עם צירלי בוגלו
18.05 מצעד הפזמונים הלועזיים – עם עופר נחשון
21.05 כותל המזרח
22.05 שיר לאחותי – ד"שים
23.05 חולם בהקיץ

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת – תפיסת האדם באידיאולוגיה הנאצית. מרצה פרופ' צבי בכרך
06.30 בוקר טוב ישראל – מהדורה ראשונה
07.07 שבע אפס שבע – עם אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל – מהדורה שנייה
09.05 מוסיקה על הבוקר
10.05 וכון לעכשיו – עם קובי מידן ואבדי גלעד

12.50 בילוי היום – מדריך יומי
13.00 בצהרי היום – סיכום חדשות
13.15 מוטל בספק – עם טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר – עם איתן ליפשיץ
16.00 שעה לפני – עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.30 האוות סחר – עם דורי בן־זאב
20.00 חדשות ערוץ 2
20.30 פרקלימי FM – מוזין גלי צה"ל לטוויי משפט
20.30 לנופו של עניין – בריאות
21.05 שבוע דוב – עם רובי לנץ
22.05 ויסמינים – מוסיקה בריאה עם דני קרפל
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה – עם ירון וילוסקי
00.00 יומן חצות – סיכום חדשות
00.15 ציפורי לילה – עם אורי לומן
02.00 לא רוצים לישון – מוסיקה

גלגל"צ

07.05 מדיוה בדרך – עם אמיר אשור
09.05 התרוממות – שירים שכיף לשמוע
10.05 שמש – עם אלי ישראלי
12.05 מיזג אוויר – עם ארי שמאי
13.05 מפמוף – עם טיין דורון
14.05 משהו לדרך – עם אורלי יניב
15.05 יואב קוטור ממשיך לנסוע
16.05 חכם בכביש – עם רון לוינטל
18.05 נגלאה – עם לאה עוז
20.05 מתחת לחנורה – והינה סוונת
22.05 לילה טוב – עם רווית כפיר

קולנוע

תל אביב

גורדון: האישה שיצרה שמן שוסשוס. 18.00, 20.00; היומן של ני מורטי. 22.00.
גת: חידון האשליות. 17.00, 19.25, 21.55.
דקל: ספיד. 19.30, 21.30.
הוד 1: ג'וניור. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00.
הוד 2: נהר הפרא. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00.
הוד 3: פריסילה. 13.30, 16.30, 19.30, 22.00.
הוד 4: פורסט גאמפ. 13.30, 16.30, 19.15, 22.00.
טיילת 1: רוצחים מלידה. 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 2: קפה עם לימון. 17.00, 19.30, 22.00.
טיילת 3: ריאיון עם ערפד. 17.00, 19.30, 22.00.
לב 1: חומות של תקווה. 11.45, 14.10, 16.40, 19.15, 22.00.
לב 2: שחור. 11.30, 13.20, 15.20, 17.20, 19.20, 21.50.
לב 3: נרסת בראוניז. 11.30, 15.45, 20.00, 22.00; עירום. 13.30, 17.45.
לב 4: סיפור חיים. 12.00, 14.15, 16.50, 19.20, 21.50.
מוזיאון 1: ממזר קטן. 17.00, 19.45, 22.00.
מנדרין 1: פורסט גאמפ. 19.30, 22.15.
מנדרין 2: רק אותך. 19.30, 22.00.
רב אור 1: ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 2: ספרות זולה. 16.15, 19.05, 21.55.
רב אור 3: הסיום לפני חג המולד. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 4: איסא סדרתית. 17.00, 19.30, 21.50.
רב אור 5: סיפולים אישיים. 17.00, 19.25, 21.50.
רב חן 1: סחרור בשחקים. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 2: ספרות זולה. 13.25, 16.15, 19.05, 21.55.
רב חן 3: מושבעים על הכוונת. 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 4: פרנקנשטיין על פי מרי שלי. 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 5: רק אותך. 17.00, 19.30, 21.50.
שחף 1: גבעת הסודות. 17.00, 19.30, 22.00.
שחף 2: פורסט גאמפ. 16.30, 19.15, 22.00.
תל אביב 1: חשיפה. 17.00, 19.15, 22.00.
תל אביב 2: שיעור בחיזור. 17.00, 19.30, 22.00.
תל אביב 3: נהר הפרא. 17.00, 19.30, 22.00.

ירושלים

גיל 1: ג'וניור. 16.30, 19.00, 21.30.
גיל 2: חומות של תקווה. 16.15, 19.00, 21.50.
גיל 3: גבעת הסודות. 16.45, 19.15, 21.45.
גיל 4: נהר הפרא. 16.30, 19.15, 21.45.
גיל 5: פורסט גאמפ. 16.15, 19.00, 21.50.
גיל 6: שודדת על עקבים. 16.30, 19.00, 21.30.
גיל 7: שבוע ימים של סחף חושים. 16.30, 19.00, 21.30.
גיל 8: חשיפה. 16.30, 19.15, 21.45.
תיאטרון ירושלים: ניחוח הפפאיה. 19.00, 21.30; המלווה. 19.00, 21.30.

חיפה

אורלי: חומות של תקווה. 18.45, 21.15.
רב גת 1: סחרור בשחקים. 16.45, 19.00, 21.20.
רב גת 2: ספרות זולה. 18.30, 21.20.
רב אור 1: חידון אשליות. 16.30, 18.50, 21.20.
רב אור 2: מושבעים על הכוונת. 19.00, 21.20; חופשה בחיתולים. 16.30.
רב אור 3: סיפור חיים. 16.20, 18.50, 21.20.
רב מור 1: חומות של תקווה. 18.40, 21.20.
רב מור 2: מושבעים על הכוונת. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 3: סיפולים אישיים. 16.30, 19.00, 21.20.
רב מור 4: סחרור בשחקים. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 5: ספרות זולה. 16.00, 18.40, 21.30.
רב מור 6: איסא סדרתית. 16.45, 19.00, 21.20.
רב מור 7: רק אותך. 16.45, 19.00, 21.20.

אשדוד

גיל 1: שיעור בחיזור. 16.30, 19.00, 21.45.
גיל 2: סחרור בשחקים. 16.30, 19.00, 21.45.
גיל 3: סיפולים אישיים. 16.30, 19.00, 21.45.
גיל 4: חשיפה. 16.30, 19.00, 21.45.
גיל 5: ג'וניור. 16.30, 19.00; נהר הפרא. 21.45.

אשקלון

חן 1: מושבעים על הכוונת. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: סיפולים אישיים. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: סחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 4: ארבע חתונות ולוויה אחת. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 5: ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50.

נתניה

חן 1: סחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 2: מושבעים על הכוונת. 17.00, 19.30, 21.50.
חן 3: ספרות זולה. 16.10, 19.15, 21.50.
חן 4: סיפולים אישיים. 17.00, 19.25, 21.50.

ראשון לציון

נגמן: חכם על גדולים. 19.30, 21.45.
קולנוע הזהב 1: חשיפה. 16.45, 19.15, 21.45.
קולנוע הזהב 2: ספרות זולה. 16.15, 19.00, 21.45.
קולנוע הזהב 3: חומות של תקווה. 16.15, 19.00, 21.45.
ראשון: שמש בוגדנית. 19.00, 22.00.
רב חן 1: סחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.
רב חן 2: רק אותך. 17.00, 19.25, 21.50.
רב חן 3: חידון האשליות. 17.00, 19.25, 21.50.
רב חן 4: ספרות זולה. 16.10, 19.05, 21.50.

חולון

גל 1: סחרור בשחקים. 16.45, 19.15, 21.45.
גל 2: שחור. 16.45, 19.15, 21.45.
גל 3: ג'וניור. 16.45, 19.15, 21.45.
גל 4: נהר הפרא. 16.45, 19.15, 21.45.
גל 5: פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45.

באר שבע

רב נגב 1: סחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 2: ספרות זולה. 16.10, 19.00, 21.50.
רב נגב 3: רק אותך. 17.00, 19.30, 21.50.
רב נגב 4: מושבעים על הכוונת. 17.00, 19.30, 21.50.

חדרה

לב 1: חומות של תקווה. 16.30, 19.15, 21.50.
לב 2: סחרור בשחקים. 16.30, 19.30, 21.50.
לב 3: ג'וניור. 16.30, 19.30; נהר הפרא. 21.50.
לב 4: מה אוכל את גילברט. 16.20, 19.20, 21.50.

רמת גן

אואזיס 1: סחרור בשחקים. 17.00, 19.30, 21.50.
אואזיס 2: חתיכה על תנאי. 17.00, 19.30, 21.50.
אואזיס 3: חשיפה. 17.00, 19.25, 21.55.
רב גן 1: ספרות זולה. 16.00, 19.00, 21.55.
רב גן 2: נהר הפרא. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 3: מה עובר על גילברט. 17.00, 19.30, 21.50.
רב גן 4: מושבעים על הכוונת. 19.30, 21.50; ג'וניור. 17.00.

פתח תקווה

היכל 1: סחרור בשחקים. 17.00, 19.15, 21.45.
היכל 2: ג'וניור. 17.00, 19.15, 21.45.
היכל 3: חשיפה. 16.45, 19.15, 21.45.
רם 1: שחור. 17.00, 19.15, 21.45.
רם 2: נהר הפרא. 17.00, 19.15, 21.45.
רם 3: פורסט גאמפ. 16.30, 19.00, 21.45.

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 14.2
ב־20.30 – "בוקר של שוטים" – מונודראמה. ע"פ ספרו של יצחק בן נר. בימוי: ג'ק מסינגר. משחק: פניני מיטלמן. פרס שני בתיאטרונטו 93. פרינג'. (צוותא 2)
ב־22.00 – יעקב כהן סטנד אפ קומדי

שירותי חירום

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקווה – טל' 100. באר־שבע, טבריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

בתי חולים

תל־אביב והמרכז

"שיבא" תל־השומר – *
"בילינסון" פתח־תקווה – *
"איכילוב" תל אביב – *
"וולפסון" חולון – *
"אסף הרופא" צריפין – *

* כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

"לניאדו" נמצא בתורנות לטיפול במקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ – ילדים
ביקור חולים – פנימית, נשים
שערי צדק – כירורגיה, אורתופדיה, עיניים, א.א.ג.

בתי מרקחת

בת ים: מזור, חביבה רייך 20
חולון: אהרון, הופיין 52
ירושלים: קופת־חולים הכללית שטראוס א, אביגדור ג
נתניה: אריאלה, סלומון 2
פתח תקווה: קופ"ח הכללית, ההסתדרות 21
רמת גן: עסית, בן גוריון 130
תל אביב: כלל פארם גן העיר, אבן גבירול 71; אפרסמון, יהודה הלוי 10; תורנות לילה מיוחדת עד השעה 03.00, בימים א – ה. "בן יהודה", בן יהודה 142: עד השעה 24.00, בימים א – ה ובמוצ"ש, סופרפארם רמת אביב, איינשטיין 40
חיפה: דרך הים, דרך הים 209

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע בימים א'–ה' בין השעות 20.00–08.00. בימי ו' 13.00–08.00. טלפון: 177022"1908.

יד ביד – אחן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה. ירושלים – 243358-02; ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 229488-04 (11.00–20.00); גליל מערבי – 820222-04.

הקו הלבן – 204327-03, ימי א', ג', ה' 19.30–23.30.
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה'. 222732. ארגון הורים ארצי "קו פתוח". אוזן קשבת לילדים ובני נוער 621515-03 (24 שעות).

עזרה ראשונה לשיניים

עזרה ראשונה לשיניים שליד החסות לרפואת שיניים בישראל: בחיפה: רחוב הופן 26, קומה ג', טל. 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה הרפואה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00, אחרי חצות בתיאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 294869, 285822-03.
מרפאת שיניים תורנית 24 שעות גם בשבתות וחגים בתיאום טלפוני איתרית 5449911 טל' 4318, רח' יהודה המכבי ת"א.
"S.O.S Doctors" ביקורי בית ע"י רופאים 24 שעות ביממה. טל': 5033939-03

סיוע לקורבנות אונס

לדרגעה ואיזור העזרה, טל' 32432-09 א', ה' בשעות 17.00–21.00. תל־אביב 234819-03; חיפה 660111-04; ירושלים 24554-02; 72245-09.

אלי – עזרה באלימות כלפי ילדים במשפחה טל. 6956763, 261070. פועל מ־08.00 עד 22.00

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים – טל' 610303-02
ער"ן תל־אביב – טל' 5461111-03
ער"ן ילדים ונוער, ת"א – 6961113-03
ער"ן חיפה – טל' 672222-04
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) – 988410-04
ער"ן נתניה – טל' 625110-09
ער"ן כפר־סבא – 913999-09
ער"ן באר־שבע – טל' 418111-07
מוקד. מוקד חירום – אס.אג.לב שרות טיפול וסרין לב, חיפה. 24 שעות ביממה. טל. 679999-04

מגן־דוד־אדום

ירושלים, ת"א, חיפה – טל' 101.
רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים – טל' 5793333; לוד רמלה – 101, טל' 221022-08; עפולה – טל' 93334-065; מבטן – 101, טל' 931401-04; נהריה – טל' 823333-04; בת־ים – טל' 5511111; באר־שבע – טלפון 74767-07; שדרות בטוח דן, טל' 130848-03; פתח תקווה – 101, 93, 9311111; חצור – 938233-06.

רכבות

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 05.45, 06.35, 07.35, 09.35, 11.34, 13.30, 15.27, 16.33, 17.33, 18.42.
מחיפה לתל־אביב (מחיפה מרכז 6 דקות לפני היציאה מבת־גלים): 05.30, 06.00, 06.20, 06.42, 07.15*, 07.35, 08.30, 09.30*, 10.30, 11.30*, 12.30, 13.30*, 14.30*, 15.30*, 16.30, 17.10, 17.30, 18.30, 19.30.
מחיפה לת"א ולרחובות: 13.30, 15.30.
מנתניה לתל־אביב: 06.40, 08.13, 06.57, 10.20, 12.20, 13.50, 15.15, 15.55, 17.07, 17.50, 18.20, 19.03, 20.03, 21.05.
מנתניה לתל־אביב ולרחובות: 17.50.
מתל־אביב לרחובות: 07.12, 14.40, 16.00, 17.15, 18.13.
מתל־אביב לירושלים: 08.35.
מירושלים לתל־אביב: 15.05.
מרחובות לתל־אביב: 06.35, 07.20, 07.55, 15.20, 16.50, 17.25.
מרחובות לת"א ולנהריה: 07.55, 16.50.
מרחובות לתל־אביב ולחיפה: 17.25.
מתל־אביב לנהריה: 07.13, 08.27, 09.40, 11.10, 13.10, 14.40, 15.20, 16.20, 17.20, 17.40, 19.30, 20.30.
מתל־אביב לחיפה: 06.00, 06.35, 07.25*, 08.05, 08.40*, 09.20, 10.00, 11.00*, 12.00, 13.00*, 14.00, 15.00*, 16.00, 14.40, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00.

מתל־אביב לנהריה: 06.35, 08.05, 12.00, 14.00, 16.00, 17.00.
מחיפה (בת־גלים) לנהריה: 08.00, 09.20, 16.05, 15.26, 13.20, 12.10, 18.10, 17.30.
מקריית חיים לנהריה: 09.32, 06.25.

בימי ו' וערבי חג בלבד

מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 04.30, 10.30, 13.05.
מנהריה לחיפה: 14.45.
מקריית מוצקין לת"א: 12.30.
מחיפה לתל־אביב (מחיפה מרכז 6 דקות לפני בת גלים): 06.00, 06.35, 08.30, 09.30, 10.00*, 10.30, 11.30, 13.00, 14.00.
מתל־אביב לרחובות: 12.55.
מתל־אביב לירושלים: 08.40.
מירושלים לתל־אביב: 12.05.
מרחובות לתל־אביב: 07.20.
מת"א לחיפה: 06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 11.40*, 12.00, 14.00.
מתל־אביב לנהריה: 08.00, 10.00, 12.00.
מחיפה לנהריה: 09.08, 11.20, 13.23.
מקריית חיים לנהריה: 04.15.

במוצאי שבת וחג

מחיפה לתל־אביב: 19.00.
מתל־אביב לחיפה: 20.30.

* מידע נוסף בטלפון: 5452200-03, 6937515-03; 04564111 ובלשכות המודיעין.
* רכבת ישירה

ספורט
עורך מוטי חביב

מכבי ת"א פגשה את סאנטה קלאוס באילת

□ מיכאל נוימן

"ניצחון במתנה" – זה מה שהעניקו אמש כדורסלני הפועל אילת למכבי תל אביב. לא מצאתי שום הגדרה טובה יותר למה שקרה אתמול על הפארקט באילת. הקבוצה המקומית, שכבר צעדה לניצחון מבטיח והשאירה את האלופים נבוכים, החטיאה בסיום קליעות עונשין גורליות וגם חילקה כמה אסיסטים ל...מכבי תל אביב.
ומכבי תל אביב עתירת הנסיון יודעת שבשמקבלים מתנות צריך לקחת אותן, ומהר. י תל אביב מקבלים מתנות הם לוקחים. ג'מצ'י והבריו הודו לסאנטה קלאוס והבריו והם מאושרים לתל אביב, תוך שהם מכניסים לעצמם את המקום כפיינל־פור תאורטית ומעשית גם יחד.
אילת רצה בפתיחה ביתרון 11:4, תוך שהיא מנצלת את הקטאון בקרב שחקני מכבי תל אביב. מולי קצורין, מאמן מכבי תל אביב, מיהר ליטול פסק זמן ובדקה הי5 הכניס את ישראל אלימלך במטרה שיעצור את קו אילת גיא קנטור.
המכבים צימקו את ההפרש בהדרגה. בדקה השמינית היה יתרון אילת בן נקודה אחת – 13:12, ואחר כך תוך ניצול איבודי כדור של אילת עלו ליתרון 16:19 בדקה הי10.
אז נטל מאמן אילת, ישראל לב, פסק זמן. ארי דוונברג החליף את קנטור, ווילי סימס החל לרכז את אילת. דיכוז זה הביא ליתרון 21:25 להפועל אילת בדקה הי14.
יתרון השיא של אילת במחצית הראשונה נרשם בדקה הי16 – 32:25. במצב זה, הוציא מאמן אילת את וילי סימס מהמשחק ומכבי תל אביב רצה 0:11, כשהיא מנצלת עד תם את ההססנות בקרב שחקני אילת, ומצמצמת את התוצאה ל־33:35 לאילת במחצית.
המחצית השנייה היתה צמודה – 43:43 (דקה 24), 54:54 (דקה 30), כשכל קבוצה מובילה לסרוגין ואילת לא מנצלת את המומנטום של היתרון כדי להגדיל את התוצאה. בדקה הי4, נרשם השיוויון האחרון במשחק – 60:60.
מכאן נטלה מכבי תל אביב את ההובלה עד סיום המשחק – 70:73 (דקה 38), ו־73:79 (דקה 39).
בדקה זו עצרו שחקני אילת את השעון ושלחו את שחקני מכבי תל אביב לקליעות עונשין והם לא החטיאו. גודס העלה ל־76:81, 33 שניות לסיום, ראוסם צימק ל־77:81, 27 שניות לסיום, קנט העלה ל־77:82, 25 שניות לסיום וג'מצ'י הגדיל ל־79:84, 9 שניות לסיום. וילי סימס חתם את התוצאה בשלשה 82:84 למכבי תל אביב.

מכבי תל אביב – הפועל אילת
82:84 (35:33)
★ האולם באילת. 800 צופים. שפטו: אמא קמינר ויואב נרימן.
★ קלעו למכבי ת"א: הנמלד 21, ג'מצ'י 18, קולמן 14, צורצייניך 12, מ. דניאל 8, גודס 6 וקנט 5.
★ קלעו להפועל אילת: ראוסם 20, רוזנברג 19, קנדי 15, סימס 10, חי 9, איציק כהן 6 וקנטור 3.

ביתי"ר ר"ג משתפרת

□ יצחק לביא

בית"ר רמת גן "משתפרת" לקראת סיום משחקי הליגה. אמש היא נוצחה בהפרש קטן, יחסית, 38 נקודות, 107:69 (47:31) להפועל עמק יזרעאל.
★ קלעו לעמק יזרעאל: גארווין 23, מונרו 21, קדוש 13, שוורצמן 13, לב 8, כרג 8, אברהמי 6, מיינץ 5, גרמן 5, קטן 3 ואברהמוב 2.
★ קלעו לביתי"ר ר"ג: יונה 18, אמסלם 16, חן 13, דיין 10, ורדי 7, יקר 3 ואורליך 2.
שפטו מיכאל קליין ויצחק מליץ, לעיני 50 צופים, באולם העירוני ברמת גן.

יוצאים ל"משחק החשוב ביותר"

□ יצחק לביא

אלופת ישראל בכדורסל, קבוצת מכבי תל אביב, תצא אחר הצהריים למוסקבה, שם תקיים מחרתיים את משחקה הי13 במסגרת גביע אירופה לאלופות מול צסק"א.
המשחק ביום חמישי יתחיל בשעה 7 בערב לפי שעון ישראל.
עם הקבוצה ייצא גם הרכז ישראל אלימלך שבמשחקו אתמול באילת הבהיר שהחלים מפציעתו.
הקבוצה תתאמן מחר פעמיים ובבוקר המשחק.
המאמן, מולי קצורין אמר: "מדובר במשחק החשוב ביותר מבחינתינו. כל העונה האירופית על כף המאזניים."

אודרה אגאסי ניצח את מייקל צ'אנג

בגמר כל אמריקני בטניס, בסאן חוזה, קליפורניה, גבר אנדרה אגאסי על מייקל צ'אנג 6:2, 6:1, 6:3.
מגדלנה מאלייבה מבולגריה זכתה בטורניר הנשים בשיקאגו לאחר שניצחה את ליזה ריימונד מארה"ב 5:7, 6:7.

מוצקין בראשל"צ וצפת ברוממה

□ יצחק לביא

שני מאבקים מסקרנים יהיו במשחקי המחזור הי20 בליגה לאומית ב' בכדורסל. השנייה בטבלה, הפועל צפת, תתארח אצל מכבי חיפה (8), השלישית, מכבי קרית מוצקין, תתארח אצל ראשון לציון אצל אליצור (8).
שאר המשחקים: בית"ר מגדל העמק – ע.מ. רמת השרון (8); מכבי רחובות – מכבי חדרה; מכבי הוד השרון – הפועל נהריה מ.ס. גבעת שמואל – הפועל עפולה (8); מכבי דרום/קרית – מכבי נתניה.

עולה ברמת השרון מכבי ת"א בחולון

□ י. חכם

במשחק המרכזי במחזור הי20, בליגה הלאומית לנשים בכדורסל, תארח נתניה באולם בקרית־הצעירים ברמת השרון שם תארח א.ס. רמת השרון את אליצור "נווה־דוד" רמלה. המשחק יתחיל בשעה 7 בערב.
משחק מעניין נוסף יהיה בקרית שלום בו תארח האלופה, אליצור חולון, את מכבי תל אביב. גם משחק זה יתחיל בשעה 7.
שאר המשחקים: הפועל קישון – אליצור ראשל"צ (20.00); מכבי ראשל"צ – הפועל גבעת־בשר (20.30, 18.30); מכבי ביה"ד – אס"א ...

שום החליף את... ברקוביץ'

□ נפתלי כהן

נבחרת ישראל תקיים היום משחק בין־ארצי נגד נבחרת לוכסמבורג, בשעה 5 באיצטדיון העירוני באשדוד, כהתחלת ההכנות למשחק נגד נבחרת צרפת בסוף מארס, במוקדמות אליפות אירופה.
אתמול, באימון המסכם שלפני המשחק, ישב בצד קשר מכבי חיפה, אייל ברקוביץ', בגלל מחלה. את מקומו במשחק האימון הפנימי מילא מאמן הנבחרת האולימפית, יצחק שום, שהפגין יכולת טובה.
המשחק האחרון שקיימה ישראל נגד נבחרת לוכסמבורג היה לפני 11 שנה. אז ניצחה ישראל 0:2 משערים על אורי מלמיליאן ואלי אוחנה.
המאמן שלה שרף התייחס בסיום האימון לעובדה שהמשחק אינו מהווה את שיא ההכנות וההתייחסות של שחקני הנבחרת כאילו הניצחון בטוח והשאלה היא רק כמות השערים. שרף טען כי המשחק היום יהווה הזדמנות טובה לכל שחקני הספסל לצבור נסיון נגד יריבה אירופית, וההרכב שיעלה אינו בהכרח מלמד על תוכניותיו למשחק עם צרפת. המאמן מתכוון לפתוח היום עם שני חלוצים, בניגוד לסגנון הקבוע שלו. הכוונה לרונן חרזי ועמיר תורג'מן, או עופר מזרחי.
בעמדת בלם האחורי ישחק קשר מכבי ת"א, ניר קלינגר. שרף רוצה שקלינגר יתרגל לעמדה הזו לקראת המשחק מול צרפת. ייתכן שבמהלך המשחק ינוסה בעמדה זו גם אלון חרזי ממכבי חיפה.
במשחק תשפוט שלישייה מתורכיה.
★ ההרכב המשוער: ר. כהן (גינצבורג), גלאם (אמסלם), א. חרזי, קלינגר, שלת, חזן, ר. לוי, בנין, נימני, תורג'מן (ע. מזרחי) ר. חרזי.

הטבלה

1.	מכבי תל אביב	21	1585–1978	40
2.	מכבי ראשל"צ	21	1744–2008	36
3.	בני הרצליה	21	1789–2017	35
4.	הפועל ת"א	21	1860–2008	35
5.	הפועל חולון	21	1700–1906	34
6.	הפ' גליל עליון	21	1756–1939	34
7.	הפועל אילת	21	1774–1867	31
8.	מכבי ירושלים	21	1853–1950	32
9.	הפועל ירושלים	21	1738–1737	32
10.	מכבי רמת גן	21	1891–1970	29
11.	עמק יזרעאל	21	1841–1804	28
12.	הפועל חיפה	21	1767–1715	27
13.	הפ' גבעתיים	21	1895–1867	25
14.	בית"ר ר"ג	21	1768–1283	21

האולימפית נוצחה ע"י צסק"א 1:0 ברמת גן

□ נפתלי כהן

הנבחרת האולימפית של ישראל סיימה אתמול את מחנה האימון שלה בין היומיים בהפסד 1:0 לקבוצת צסק"א. המשחק נערך במגרש האימונים שליד איצטדיון ר"ג.
זה היה משחק מבחן אחרון לפני המשחק שיערך בעוד שלושה שבועות נגד הנבחרת המקבילה של תורכיה, ולפני המשחק החשוב יותר שיתקיים בסוף חודש מארס נגד צרפת.
הנבחרת שיחקה מול יריב אירופי ברמה גבוהה. צסק"א שיחקה משחק מהיר ונוקשה. במחצית הראשונה הרחיק השופט, רחמים שאשו, את הקשר הרוסי בושמנוב בוגין לאחר שבעט ללא כדור בחלוץ גג'ואן גרייב.
העובדה שהקבוצה הרוסית נותרה בעשרה שחקנים נוצלה ע"י האולימפית להתקפות, אבל לא לכיבוש.
חמש דקות לפני הסיום כבשה דווקא צסק"א שער. הבלם סרגיי ממנג'ור דייק בבעיטה חופשית מ־20 מטרים והכניע את השוער שי הס.
ממש לפני השריקה האחרונה יכול היה גדי ברומר לאזן את התוצאה, אך כדורו נגעץ בקורת השער.
לאחר המשחק אמר המאמן יצחק שום: "חשוב לי היה לראות את השחקנים מול קבוצה חזקה המשחקת אגרסיבי. המשחק היה יותר טוב מ־10 משחקי אימון שאני עורך נגד קבוצות בארץ. אין ספק, יש לי בעייה בקישור. לצערי אין לי בנבחרת שחקן שיכול להכריע משחק כמו אייל ברקוביץ'".
מהמשחק חסר קשר הפועל תל אביב, אלון אופיר. על כך אמר שום: "הענשתי את אופיר וניפיתי אותו ומניות מהנבחרת בגלל הפרת משמעת. הוא נסש את המשחק בשבוע שעבר מול נבחרת ישראל אחרי שנפצע בלי לקבל אישור, אבל אני במעקב אחריו".
★ נבחרת הכדורגל של בולגריה תארח בסופיה את נבחרת ארגנטינה. משורות הבולגרים ייעדרו חמישה כדורגלנים בינלאומיים.

מרצ'ינסקי בא להיפרד מורדוב קיצר אותו

□ נפתלי כהן

פרשת פיטוריו של מאמן בית"ר ת"א, אברהם מרצ'ינסקי, עדיין ממשיכה לעורר הדים. אתמול בבוקר הגיע המאמן המפוטר למגרש בית"ר ת"א כדי להפרד מהשחקנים, והיו"ר בן ציון מורדוב, ביקש ממנו לומר את דברי פרידתו "קצר ביותר" ולעזוב מיד את המגרש. מרצ'ינסקי לקח את הדברים בצורה קשה ביותר, עד לדמעות.
אמש אמר המאמן הכפר סבאי ל"על המשמר": "הגעתי לאימון כדי להפרד מהשחקנים. הכנתי דברי פרירה בכתב. השחקנים התרגשו, וחלקם אף בכה. לפתע הגיע בנצי מורדוב, קטע לי את המלים והורה לי ללכת הביתה בטענה שאני מכניס אווירה לא טובה בשחקנים. להצתי ידיים עם השחקנים והלכתי הביתה".
לגבי הפסקת הפעילות שלו בקבוצה אמר מרצ'נסקי: "חבל שהפסיקו לי את העבודה. רציתי לבנות שם פרוייקט לשנים, ושהפירות ייקטפו בשנים הבאות, אבל היו"ר בבית"ר ת"א הוא לא מענף הספורט. הוא הגיע ממקום אחר במינוי פוליטי".
לגבי העתיד הבסיסי אמר מרצ'נסקי: "אני מוגן. איגוד המאמנים, בראשות זאב ולצר ואמציה לבקוביץ', אמר לי שיגנו עלי".

מכתבי מחאה מאיגוד המאמנים

□ אורי טל

הנהלת איגוד המאמנים החליטה לשלוח מכתבי מחאה חריפים להתאחדות לכדורגל, מרכז בית"ר ובית"ר ת"א על צורת הפיטורים של המאמן אברהם מרצ'ינסקי באמצעות הטלוויזיה.
במיוחד קובלת הנהלת איגוד המאמנים על ההתבטאויות וההשמצות של יו"ר הקבוצה, בן ציון מורדוב, כלפי המאמן.
הנהלת האיגוד שיגרה מכתב תנחומים לאריגו סאקי, מאמן נבחרת איטליה, על מות אביו.

בפתח תקוה מתנפלים על הכרטיסים לשבת

□ עמי רוזנברג

משחק העונה מספר 2, בין הפועל פתח־תקווה למכבי תל־אביב, הביא כבר אתמול לביקוש ניכר של כרטיסים.
הנהלת הפועל פתח־תקווה החליטה לא להוציא הזמנות למשחק זה וגם שחקני הקבוצה לא יקבלו הזמנות. כל שחקן יוכל לרכוש חמישה כרטיסים במחיר מוזל.
גם "זקני פתח־תקווה" לא זוכרים שבמכירה מוקדמת, חמישה ימים לפני המשחק, כבר נמכרו כמה מאות כרטיסים אתמול בפתח־תקווה. 3000 כרטיסים הועברו לתל־אביב.
מחר תערך פגישה בין המשטרה לראשי הקבוצה, כדי לתכנן את ההיערכות למשחק בו צפויים להיות לפחות 9000 צופים.
במישור המקצועי, שחקני הקבוצות, כהרגלם, לא התאמנו אתמול. למאמן אלי מחפוד ולמנג'ר גיא לוי יש בעיה מציעתו של אלון מאיה ברדבי בשבת. הכדורגלן הצטווה לנוח מספר ימים ולפי שעה לא ברור אם יוכל לשחק בשבת.

ניצחון ראשון לקרית שרת

□ י. חכם

סוגרת הטבלה הלאומית בכדורסל, קבוצת מכבי קרית שרת/חולון, השיגה במחזור הי20 ניצחון ליגה ראשון העונה.
החולונים הדהימו כניצחון חוץ על הפועל פתח תקוה 17:18 (10:8). את שער הניצחון כבש שמונה שניות לסיום ויקטור דיין.
הירבו להבקיע לחולון: דיין 5, י. ישועה 3, ה. ישועה 3 ושובל 3. לפתח תקוה: קולגריה 8 וגרייצריך 4. שפטו: יוסי כהן ושלמה כהן, באולם רשיש בפתח תקוה.
★ א.כ. נס־ציונה – מכבי רעננה 18:19 (10:11)
את שער הניצחון לנס־ציונה כבש ליביו ברסקה, במהלך המשחק פספסו השופטים, הרס ויעשרוביץ', 9 מכות 7 מטר לזכות רעננה. 7 מהן נוצלו. הירבו להבקיע לנס־ציונה: רפאלי 5, ביצ'קוכסקי 4, ברשסקו 3 ורונן 3. לרעננה: מוגלוב 8 ואדרונביץ' 4.
★ הפועל רחובות – הפועל רמת־גן 20:24 (14:12)
הירבו להבקיע לרחובות: בוטנקו 8, וייסמן 4, מוריץ 4 ושפירא 4. לרמת־גן: סומך 6, אסף כהן 6, מירב 3 וקלסקין 3. שפטו: זינגר ובוקר ברחובות.
★ אליצור הרצליה – מכבי נתניה 23:26 (10:11)
הירבו להבקיע להרצליה: צישר 7, טורקניך 6, יורעאלי 4 וגולדשטיין 4. לנתניה: דגן 7, מסלטון 4 ואליושין 4. שפטו: איטין ווילברצוניג בהרצליה.
שאר התוצאות: הפועל ראשל"צ – מכבי פ"ת 18:28 (11:15); מכבי תל־אביב – מכבי רחובות 22:27; אס"א תל־אביב – מכבי ראשל"צ 17:21 (9:11).
השתתפו באיסוף החומר: שי קרנר, אמיר בקריקה ויחזקאל תמיר.

כוכבי המערב הלהיבו בפיניקס

נבחרת הכדורסל של כוכבי המערב ניצחה בפיניקס את כוכבי המזרח 112:139, במשחק האול סטאר הי49.
מעניין שדווקא שחקני הספסל הירבו לקלוע למערב – 77, מול 44 של המזרח.
מכללת קונטיקט זכתה בניצחון חשוב וגדול ביותר העונה כשגברה בחוץ על סירקיוז 70:77, לעיני 30 אלף צופים.
דורון שפר קלע 11 נקודות וקלט 7 כדורים חוזרים.
נצחון זה העלה את קונטיקט למקום הראשון בדירוג הי"ב איסט".

העמקים/זבולון מארחת את כפ"ס

□ גבי חביב

במוקד משחקי המחזור הי18 בליגה לאומית א' בכדורעף, תארח הערב השנייה בטבלה, הפועל העמקים/זבולון, את השלישית הפועל כפר סבא. לשתי הקבוצות מספר נקודות זהה. המשחק יהיה באולם הפיס הקהילתי בזבולון בשעה 20:00.
המובילה, הפועל מטה אשר, תארח את הרביעית, הפועל בת ים. בת ים, במוראל שפוף לאחר התבוסה במוצאי שבת להפועל העמקים/זבולון בחצי גמר הגביע תנסה לתקן את הרושם הרע, שהשאירה באור עקיבא. המשחק יחל ב־20:00 בנעמן.
הפועל המעפיל/מנשה, תתארח בגבעת הרקפות, למשחק מול הפועל קרית אתא. המשחק יתחיל ב־19:00.
מכבי תל אביב, תוכה בשתי הנקודות, לאחר שתנצח את מכבי הרצליה באולם בוסתן רעות בהרצליה. המשחק יחל בשעה 19:30.

תיקו בין ווסטהאם לאברטון – 2:2

קבוצות ווסטהאם ואברטון נפרדו אתמול בתיקו 2:2. טוני קוטי הקנה יתרון לווסטהאם בדקה הי22, אך פאול רידאוט השווה שתי דקות לפני סיום המחצית הראשונה.
בדקה הי60 שוב העלה קוטי את ווסטהאם ליתרון 1:2, אך השבדי אנדראס לימפאר השווה 11 דקות לפני הסיום.

השתיל
לך על בטוח!
ייצור ושיווק שתילי איכות
• ירקות • צמחים עונתיים • רב שנתיים
• דשא • תבלינים ועוד...
מושב תדהר 07-924653 פקס' 07-925343

אפיקומן לפסח!!
10 לילות בלונדון כולל טיסה
$ 699
פרטים בעמוד 11

הלוות הדף הירוק בעמ' 21-22

הדף הירוק

שבועון - העתון לתנועה הקיבוצית מס' 441 • 14 בפברואר 1995 • י"ד באדר א' תשנ"ה

מטבחי שנות ה-
...עוץ והתאמה ע"י מעצב מטבחים מקצועי
אולם תצוגה חדש וגדול עם מבחר
...שינה וילדים, פינות ישיבה, פינות אוכל
כורסאות טלביזיה, ריהוט למקלחת
אזור החליט והחוט ניר דוד
06-488012, טל' בחווה 06-488007

על המשמר

התחזית

מעונן חלקית עד מעונן, הטמפרטורות יירדו וגשם מקומי יירד בדרום ובמרכז
ירושלים: 6־14, גולן: 6־14, הרי הגליל: 6־13, חיפה: 8־19, דגניה א': 7־20, עפולה: 6־19, תל אביב: 8־19, עין גדי: 16־23, באר שבע: 7־20, אילת: 11־24

בהסתדרות נערכים למאבק בעניין צווי ההרחבה למס ארגון

בוועד הפועל מכינים חוות־דעת נגדית לזו של היועץ המשפטי לממשלה □ קבלו: אם הקיבוצים ינטשו את ההסתדרות ילכו מועצות הפועלים בעקבותיהם

□ אבשלום קווה

המחלקה המשפטית בוועד הפועל מגבשת חוות־דעת נגדית לזו של היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, בעניין צווי הרחבה החלים על שורה של מרכיבים במערכת יחסי העבודה, כולל דמי הטיפול הארגוני (מס ארגון). חוות־הדעת תוגש בימים הקרובים.

כמו כן פועלים נציגי ההסתדרות לזרז את הדיון בעתירה שהגישה הסתדרות העובדים הלאומית. בג"ץ הוציא צו מניעה האוסר לפי שעה על המעסיקים הציבוריים לגבות את דמי הטיפול מעובדים שאינם מאורגנים. בימים הקרובים יתבררו נתוני הגבייה של דמי הטיפול הארגוני, הן מהמגזר הציבורי והן מהמגזר הפרטי־תעשייתי.

יצוין, כי יו"ר ההסתדרות חיים רמון הזהיר בישיבת בית הנבחרים שהתקיימה ביום ראשון כי אם שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, תדבק בהחלטתה שלא לחתום על צווי הרחבה בעניין דמי הטיפול הארגוני, אזי צפויים זעזועים במשק.

ראש הממשלה יצחק רבין הצהיר מעל בימת הוועידה הי"ז, שהתקיימה לפני כשבועיים בכפר המכביה, כי הוא יפעל להחלת הצווים. גם השרה נמיר, שנכחה בדיוני הוועידה, הודיעה כי תחתום על צווי הרחבה.

מזכיר מועצת פועלי בית־שאן, פיני קבלו, המשמש יו"ר חבר מזכירי מועצות הפועלים, אמר אתמול כי אם חברי הקיבוצים יחליטו לנטוש את ההסתדרות, אזי גם מועצות הפועלים ילכו בעקבותיהם. הדברים מתייחסים למחלוקת הנטושה בתוך התק"ם, בשאלה האם להצטרף להסתדרות או לוותר על השירותים השונים שהיא מציעה.

המזכירות המצומצמת של התק"ם החליטה ביום ראשון להמשיך במשא־ומתן על תנאי ההצטרפות, אך בתק"ם קיימת אופוזיציה של ממש למהלך זה. האופוזיציה למהלך טוענת, כי ההנהגה הנוכחית מובילה את ההסתדרות להרס מוחלט.

"להצטרפותם או אי־הצטרפותם של חברי התק"ם תהיה השפעה על קבוצות אחרות שעימם מתנהל משא־ומתן, כהסתדרות המורים העל־יסודיים, ההסתדרות הרפואית ועוד קבוצות עובדים חוץ הסתדרותיות".

לדברי קבלו: "מזכירי מועצות הפועלים המומים מהרעיון כי חברי המשקים יעזבו את ההסתדרות. בחלומות הכי גרועים שלנו לא תיארנו לעצמנו כי מייסדי ההסתדרות יעזבו אותה," עוד אמר קבלו, כי הוא מברך על המגעים המתנהלים לחזרתו של חיים רמון לממשלה: "רמון לא נמצא במקום הנכון. ככל שהוא יחזור מהר יותר לממשלה, כך יובטח עתידו הטוב יותר של ציבור העובדים בישראל," אמר.

שלום על כל הראש

תלמידי המגמה לספרות בתיכון עמל־1 אשדוד מציגים את התספורת שעוצבה לפסטיבל השלום ש... אתמול בהיכל התרבות בתל־אביב. התלמידים היו הצעירים שבין הספרים מכל העולם שבאו להשת... באירוע. לראשונה השתתפו גם ספרים פלסטינים וספרים מירדן (צילום: רפי ד...)

עובדי אל־אוף יפגינו מחר מול מלון "דן" בתל־אביב

ההנהלה סגרה את המפעל כהשבתת מגן לפני שבוע □ העובדים קוראים לרמון להתערב לטובתם בסכסוך על הארכתו של הסכם העבודה במפעל

□ אבשלום קווה

מאות מעובדי "אל־אוף" יפגינו מחר מול מלון "דן" בתל־אביב. המפעל לרכיבים אופטיים, הנמצא בנס־ציונה, הוא בבעלות משפחת פדרמן, שהיא גם בעלת רשת מלונות "דן".

שערי המפעל נסגרו על־ידי ההנהלה לפני שבוע, לאחר שורת עיצומים שבהם נקטו העובדים. במפעל מועסקים קרוב ל־900 עובדים.

המשבר ביחסי ההנהלה עם העובדים נמשך כבר יותר מתשעה חודשים. המחלוקת בין הצדדים נסבה על תוקפו והארכתו של הסכם העבודה במפעל. מועצת פועלי נס־ציונה עומדת מאחורי נציגי העובדים והצעדים שהם נוקטים.

ועד עובדי "אל־אוף" פנה אתמול במברק אל יו"ר ההסתדרות חיים רמון, בדרישה שייכנס לעובי הקורה של הסכסוך הארוך. רמון יוצא מחר לסיור של עשרה ימים בארצות־הברית, והטיפול בעניין נמצא בידי ראשי האגף לאיגוד מקצועי.

לדברי יו"ר ועד העובדים, בצלאל חריש, "הנהלת המפעל מגלה זלזול מחפיר כלפי העובדים, וכעת היא אף משבשת את פעולתו של המפעל, אשר בכל קנה מידה נחשב למפעל מצליח." עוד טוענים נציגי העובדים, כי תחת הכותרת של גמישות ניהולית מבקשת ההנהלה לבטל את הסכם העבודה ולפטר את כל מי שעולה על דעתה ללא תיאום, בבחינת "הכושי עשה את שלו, הכושי יכול ללכת".

בפנייה לרמון מציינים נציגי העובדים, כי למפעל חוזים והזמנות של כ־400 מיליון דולר לשנים הקרובות, וכוונת ההנהלה להפיק את מקסימום הרווחים, תוך פגיעה חמורה בעובדים ובשכרם. "עתה, כשאתה וחבריך להנהגה פועלים להוכיח את מרכזיותה של ההסתדרות בשמירה על זכויות העובדים, עליך לא רק לתמוך במאבקנו, אלא לפעול בכל כוחך כדי להביא את הסכסוך לסיום מוצלח," נאמר בפנייה של הנציגות אל יו"ר ההסתדרות.

הנהלת החברה הודיעה עם סגירת שערי המפעל, שפירושה המעשי הוא השבתת מגן, כי המפעל לא ישוב לעבודה תקינה וכן לא ישולם שכר העובדים כל עוד נמשכים העיצומים.

לטענת נציגי ההנהלה, תביעות שכר מופרזות מצד העובדים הן המונעות קידום המשא־ומתן. עוד דורשת ההנהלה עיגון של סעיף ניידות עובדים בהסכם העבודה החדש, אם וכאשר ייחתם. לפני סגירת השערים פרצו כמה עובדים אל לשכת המנכ"ל.

חברת אל־אוף היא סיפור הצלחה בינלאומי: חברת היי־טק ויצואנית בתחום מערכות אלקטרו־אופטיקה לשימושים בטחוניים. בשנים האחרונות החלה החברה בייצור מוצרים לשוק האזרחי. שני מוצרים בולטים בתחום זה: מכשיר מיון אוטומטי של תפוחים וכן מכשיר מיון של אריחים.

הרוג ופצוע אנוש בתאונה בגבעת אולגה; הולך רגל נדרס למוות

(ע). טאהא נאיף סער (38) מהכפר אבו־סנאן נהרג אתמול בבוקר ו־30 בני־אדם נפצעו בהתנגשות בין טנדר לבין אוטובוס שהסיע תלמידים בצומת גבעת־אולגה בכביש הישן לחיפה.

טאהא סעיד נהג במכונית טרנזיט וסטה ממסלול נסיעתו מסיבות שטרם נחקרו. הוא התנגש באוטובוס פרטי שבא מולו. באוטובוס נסעו תלמידים של בית־הספר האורתודוכסי בחיפה.

כתוצאה מההתנגשות נהרג נהג הטרנזיט במקום. אחד מנוסעי האוטובוס נפגע באורח אנוש, ו־30 נוסעים נפצעו קל.

ניידות מגן־דוד־אדום פינו את הפצועים לבתי־החולים רמב"ם בחיפה והלל־יפה בחדרה. רוב הפצועים שוחררו לבתיהם עד שעות אחר־הצהריים.

● הולך רגל נהרג אתמול בערב בתאונת דרכים בכביש מס' 44, סמוך למחסני הסוכנות שליד המרכז הרפואי אסף־הרופא בצריפין. משטרת התנועה של מרחב השפלה פתחה בחקירה.

● בעשר השנים האחרונות חלה ירידה של 58 אחוזים במספר תאונות הדרכים בצה"ל. "צה"ל פועל בשני מישורים עיקריים לצמצום תאונות הדרכים ולהגברת מודעות החיילים לנושא," אמר אתמול רע"ן בטיחות בדרכים בצה"ל, סא"ל צביקה בר־דרור.

בראיון לקול ישראל אמר בר־דרור, כי המישור האחד הוא אכיפה, שיפוט וענישה, כשחוקי התנועה נאכפים על־ידי המשטרה הצבאית בכבישים עירוניים ובינעירוניים, ונהגים עבריינים עוברים הליך של שיפוט מהיר ונענשים.

במישור החינוכי מפעיל צה"ל השתלמויות למפקדים ולנהגים בנושא נהיגה מונעת.

התנגדות להקמת מוסד חרדי לשואה

□ נעמי ריפתין.

ח"כ ענת מאור (מרצ) פנתה אל שר החינוך בדרישה לרחות על ה... הנסיונות של גופים חרדיים להקים מוסד נפרד לנושא השואה. לדבריה... כזה הוא חילול זכר הנספים ופגיעה בגבורתם של לוחמי הגיטאות.

מאור טוענת, שאסור לממשלה לתת יד לפילוג בעם היהודי ... הטראומטי של השואה, המאחד כל בית בישראל ואת יהדות התפוצות.

מזכירות המפלגה
תתכנס ביום ה 16.2.95 בשעה 16.00
על סדר היום: 1. מידע
2. המשך הדיון המדיני
3. הסדר הקיבוצים – הפותח עמירם ... מזכיר הקבה"א
4. שונות
ועדת חברה וכלכלה תתכנס בשעה 14.00
בהשתתפות פרופ' אפרים צדקה
★ חברים מתבקשים להבטיח את השתתפותם ...
חנן ארז ...

ההסתדרות בירושלים תיאבק נגד סגירת מפעל תע"ש במישור אדומים

מזכיר ההסתדרות בירושלים, שמעון צוריאלי, מסר אתמול בפגישה עם עובדי מפעל תע"ש במישור אדומים, כי לנוכח השיפור המשמעותי בתפוקת והייצור במפעל לעובר הוכפל, ללא שינוי במצבת כוח־האדם והתחזית ל־95' מצביעה על מגמה זהה, יש הצדקה מלאה להמשך פעילותו.

"מועצת הפועלים תובעת כי הנהלת תע"ש תפעל להבאת עבודות למפעל, ולא תפגע בו על־ידי העברה מלאכותית של הזמנות עבודה למפעלים אחרים בארץ," אמר.

בצלאל עמיקם

משרד התחבורה הודיע לאולמרט: לא נתיר סגירת רחוב בר־אילן בשבת

(ע). המפקח הארצי על התעבורה במשרד הפנים, אלכס לנגר, הודיע לראש עיריית ירושלים, ח"כ אהוד אולמרט, כי המשרד לא יתיר לסגור את רחוב בר־אילן לתנועת כלי־רכב בשבתות ובחגים.

ראש הוועדה לבדיקת נושא התנועה ברחוב בר־אילן, אלעזר שטרום, מסר בתגובה כי תפקיד הוועדה הוא ללמוד את הנושא ולהמליץ בפני ראש העיר על הפתרון הטוב ביותר.

לדבריו, אם אכן תמליץ הוועדה לסגור את הרחוב בשבתות ובחגים או בחלק מהם, יפנה ראש העיר אל הממונים על המפקח על התעבורה ויגיע איתם להסכמה בנושא. הוא סירב לנקוב במועד לסיום עבודתה של הוועדה.

סגן ראש עיריית ירושלים, חיים מילר, אמר בתגובה כי מועצת עיריית ירושלים היא גוף דמוקרטי, ואם יחליטו נציגי התושבים לסגור את הרחוב לתנועה, לא יוכל איש למנוע זאת.

זוג קשישים נוסף ניסה להתאבד בבליעת כדורי שינה

(ע). זוג קשישים ממושב עשרת שליד גדרה, הבעל בן 71 והאשה בת 72, ניסו אתמול לשים קץ לחייהם, יממה לאחר הפירסום אודות זוג הקשישים אברהמי, שהתאבדו בקיבוץ מגן.

בנם של בני־הזוג הגיע לבית הוריו ומצא אותם במצב של תרדמת עמוקה, לאחר שבלעו מספר רב של גלולות שינה. הוא הזעיק אמבולנס של מד"א, שהעביר את השניים לביה"ח קפלן ברחובות.

מנהל חדר המיון בבי"ח מסר כי מצבם של השניים בינוני עד קשה, אך יציב. הם הגיעו לבית־החולים במצב של תרדמת, ולא ניתן היה לשוחח עימם.

עוד מסר, כי לפי הידוע לו סובלת האשה ממחלה ממארת.

בני משפחה שעמדו ליד החדר שבו מאושפזים בני־הזוג היו המומים והתקשו לדבר. הם סירבו למסור פרטים אודות זוג הקשישים.

אחד המפעלים המוצלחים והיפים ביותר

בעקבות מכתבם של פעילי המוזיקה מאזורנו ("הדף הירוק", 31.1.95) והתגובות לו ("הדף הירוק", 7.2.95), אנחנו מבקשים להעיר:

א. תזמורת בני הקיבוצים היא אחד המפעלים היפים ביותר והמוצלחים ביותר מכל בחינה שהיא (כולל יעילות וכיו"ב) – לא רק בתחום זה או בתנועה הקיבוצית – מבין המפעלים הקיימים בארץ.

ב. ככל שידוע לנו, מתוך היכרות קרובה וממושכת עימם, שותפים נלהבים להערכה זו גם הבנים המנגנים, הצוות הנהדר שעובד איתם, פעילי המוזיקה והאולפנים באזורים השונים, ההורים, הקיבוצים המארחים, אנשי מקצוע מהארץ ומחו"ל ומוסדות התנועה הקיבוצית.

ג. מתוך הערכה רבה לכל הצוות, הערכה מיוחדת מגיעה גם למנהלי התזמורת ולמארגניה על המסירות, האחריות והאכפתיות ועל הרגישות האישית, החינוכית והציבורית שלהם. לכל מילה כאן יש כיסוי מלא.

ד. לפנינו מקרה שבו כולם טובים ועושים נכונה, ובכל זאת, נעשה דבר קשה: אי אפשר להעלות את דמי ההשתתפות בתזמורת. הקיבוצים מתקשים לעמוד בתשלום ואינם רוצים לפגוע בבנים ובפעילות. לכן חובה וזכות היא לתנועה לגייס את המקורות הממלכתיים והציבוריים לתמיכה, והרבה מעבר לכך.

ה. והערה: אולי זה לא פופולרי, אבל אפילו אם יש גירעון כלשהו, אין זה בהכרח סימן לניהול כושל וכיו"ב. במציאות של ימינו ובתרבות העמידה בחובות ובמחויבויות מצד מוסדות וממלכות, שמרשים לעצמם גרעונות, גירעון לא גדול נובע לפעמים דווקא מאחריות ורגישות ומהכרת הדינמיקה של התקצוב המוסרי.

תודה לצוות הניהולי של התזמורת ולצוות המקצועי, תודה לפעילי האיזור שלנו ולאכפתניקים אחרים גם אם טעו בדרך ההצגה של בעיה אמיתית ותודה לברית התנועה ולתנועות ולכל מי ששותף למפעל הכל כך חיובי הזה.

המכתב נכתב בשם כמה אנשים שאיתם דיברנו, ואנחנו מניחים שבשם רבים נוספים, שלא הספקנו לדבר איתם.

משפחת בית אור/גבים

הקיבוץ סירב להצעת בוררות

בעקבות הידיעה "קיבוץ רמת רחל ישלם מזונות לאשת חבר" ("הדף הירוק", 7.2.95), ברצוני להתייחס לדבריו של מרכז המשק מר מוסינגר, בנוגע לגובה דמי המזונות: "הסכום הגבוה הזה נובע מכך שראובן סירב להגיש כתב הגנה בתביעה שהופנתה אישית כנגדו... כיוון שסירב לחתום על ייפוי זה".

מר מוסינגר שומר לעצמו את הזכות למסור מידע לא מדויק, כמו שנהג בעבר גם כלפי בית המשפט וגם כלפי החברים בקיבוץ. מי שגרם לכך שלראובן לא יהיה כתב הגנה בפועל היה אך ורק מר מוסינגר, שניסה לאלצו לחתום על כתב הגנה, שמדבר נגדו. כמו כן לא איפשרו הוא ועורך הדין מטעם הקיבוץ לתת לראובן גישה למסמך משפטי זה, ואף לא טרחו להציגו בבית המשפט. לפני שהוגשה עתירה לבית המשפט בדבר תשלום המזונות, פנה בא כוחו של ראובן לעו"ד שי גרנות (בא כוח הקיבוץ) בבקשה לבוא לבוררות על גובה המזונות. גם כאן סירבו באי כוחו של הקיבוץ בשם הקיבוץ.

במהלך הדיון ביקשה אותו השופטת להתפשר על סכום סביר, אך נתקלה בסירוב. בא כוח הקיבוץ ניסה להציע לראובן 100 אלף שקל בעבור עזיבתו ולאחר מכן לבוא לחתום על הסכם עזיבה, כפי שנתתם בקיבוץ צובה במקרה דומה לפני חמש שנים. מי שמתיימר לגרוס, כדברי מוסינגר, שהמשפחה ושלמותה הן ערכים עליונים, לא יכול להסביר באופן ברור איך פירק משפחה בפועל, כשלפי דבריו "הפירוד מלאכותי". בידי מסמכים החתומים על ידיו, כדי להוכיח את ההיפך. דבריו אלו קוממו אף את השופטת.

עוד ברצוני לציין, שבעבר נמנעה מבעלי הזכות, כחבר קיבוץ מהמניין, להביא את דבריו למזכירות הקיבוץ. תמוה בעיני, איך קרה שסוף סוף המזכירות קוראת לו לדיון ומאלצת אותו, בהחלטה שלה, לפנות לעורך דין אחר, שהקיבוץ בחר עבורו, כדי להגיש תביעה להסכמת גובה המזונות. מי שחשב שרמת רחל יכול להתנער מאחריות כלפי אישה וילד שסולקו מהקיבוץ – התבדה, ומי שחשב שיוכל להתנער מחבר שנתן את מיטב שנותיו כדי לעזור בבניית הקיבוץ ולהביאו עד הלום מבלי לקבל תמורה לכך – בטוחתני שיתבדה. האופציות המשפטיות עומדות לרשותי כמו שעומדות לרמת רחל.

טלי אביאן

הסוציאליזם הקיבוצי

התנועה הקיבוצית אינה רק צירוף של מאות יישובים, אלא גם הבסיס החשוב ביותר להמשך עמידתו של הבית השלישי. את המאבק המתנהל כיום בתנועות הקיבוציות נגד התהליכים הטבעיים הנכפים עלינו מנהלים חברים שנרתמים לכך על ידי מה שנקרא טבע האדם. אבל החברה האנושית שאנחנו מדברים עליה יכולה להיבנות אך ורק בעזרת ידע. לכן חייבת התנועה, אם הציונות יקרה לה, להעביר את ניהולה לידיהם של אנשי הידע מבינינו, ואלה לא חסרים.

כמי שמכיר את המציאות ויודע שתהליך זה לא יכול עדיין לקרות, אנצל במה זו כדי להעלות את דעותי. הן רק נוגעות בתחום הידע, אבל אולי ינערו אותנו לראות את האנטי־סוציאליזם השולט בנו.

המאבק המתחולל כיום בתנועה הוא למעשה מאבק אישי, שבו כל אחד מנסה להעביר לרשותו כמה שיותר חלקים מהעוגה המשותפת. במאבק הזה החבר כבר אינו מתבייש לנשל עמית שותף מחלקו ברכוש. המאבק הזה גם מסביר לדעתי את הפירוק של המערכות התנועתיות, והוא הבעיה הסוציאליסטית הראשונה במעלה שעימה עלינו להתמודד כיום.

אנחנו חייבים לשנות את השיטה של ניהול הכלכלה וחישוב הרווחים שלנו. הסוציאליזם הקיבוצי של שנות ה־2000 פירושו חלוקה צודקת של הרווחים. בחלוקה זו אין יתרון למנהל המפעל על עובד הייצור או למהנדס על מחלק התה. המאבק על השתתת שכר דיפרנציאלי אינו המאבק הסוציאליסטי האמיתי. המאבק על השכר חייב להתמקד בריסונו, כך שהשכר הגבוה ביותר לא יהיה גדול ממכפלה מסוימת של השכר הנמוך ביותר.

אלה הם הצעדים הראשונים שעל אנשי הידע לעשות, כדי למצות את היתרונות העצומים של הכלכלה השיתופית שלנו על הכלכלה הפרטית.

היש בנו עוד כוח לציונות?

חיים הרחול/כינרת

גיבוב מילים שאין בו ממש

אני עומד נפעם ונבוך מול שפע המלל שמגיע מדי פעם מהצוות האסטרטגי של הקבה"א דרך "הדף הירוק" או דרך מבול של עלונים. מאז החלו עם הקורס הגבוה לניהול שתפני, לפני כארבע שנים, החלו להקים בכל קיבוץ מקורות רווח בניהול אסטרטגי. לצערי, לאחר איסוף אינפורמציה, התברר לי שמכל מקורות רווח אלה הרוויחו בשנת 1994 פחות ממה ש… אחת מרוויחה בלילה אחד בתל ברוך.

הצוות האסטרטגי סיגל לעצמו מילים … כמו משאבי אנוש, מחשבה אסטרטגית, … פורצת, מוטיבציה שיתופית ועוד כהנה וכהנה מילים חדשניות, שאין מאחוריהן דבר, … כריטואל של תופי טם־טם בטקס קבורת הקיבוץ.

ניקח את המונח משאבי אנוש: הוא בסך הכל … להחליף את המונח מימוש עצמי. המונח מחשבה פורצת בא במקום מחשבה מקורית. כך ש… שונה לאותו מושג אינה משנה דבר במהות, … מתחזה לכאילו היתה משהו שונה, עדכני יותר. … מציע לחבורת האסטרטגים: הפסיקו לגבב מילים שאין מאחוריהן רעיון חדש. אנו נמצאים במקום ששני קיבוצים לא צעירים לקחו גננת שכירה לניהול החברה והמשק. הקיבוצים האלה חזרו ממש לגיל הרטבה.

כשאומרים משאבי אנוש, מתכוונים לכך שבמשק המודרני ניצול מרב הפוטנציאל האנושי עומד במקום ראשון. מכאן נובע שכל אחד ילמד את המקצוע שבו הוא מעוניין ואשר בו הוא יכול … את מיטב כישוריו ועל ידי כך ייצא גם הוא נשכר וגם החברה נשכרת. אך מה יעשה קיבוץ אם אין חבר נשכר מביא למשק משכורת אשר … בהרבה מעלות יום עבודה?

ברוב המקרים, אלה שעובדים בחוץ מקבלים רכב. אז יש להם רכב ויש להם אש"ל, אך תרומתם בשכר למשק מזערית. ומה לעשות כשבקיבוץ … ארבע נשים למורי ספרות, אך הואיל ואף אחת … אינה רוצה לעבוד במקצוע הזה הספרית …

כלומר, משאבי אנוש עלולים להביא … למצב שהרבה חברים יעבדו במקצועם בחוץ, … יביאו משכורת פחותה מעלות יום עבודה, … יעבדו שכירים. יש כבר לא מעט קיבוצים … שמשלמים לשכירים הרבה מיליונים של שקלים בשנה. במצב זה החברים יהיו מסופקים … אך הקיבוץ יפשוט את הרגל.

אין לנו ברירה, חברי הקיבוץ, ועם כל … צריך לפעמים להפשיל שרוולים ולעבוד … מכונה בבית הרושת. עבודה משעממת, … תרומתה החומרית רבה ומאפשרת רמת … גבוהה, למשל לשלוח את הבנים ללימודים אקדמיים, לצבור קרן פנסיה אישית ועוד.

אגב, קיבוצי שולח זה שנים רבות את כל … המעוניינים בכך ללמוד את כל אשר יבקשו, … אין לנו אשליות באשר לתרומתם הכספית לקיבוץ. אלה מהם שירוויחו הרבה יחשבו ודאי פעמיים … להישאר. דוגמאות לא חסרות.

לפני שקובעים אסטרטגיה צריך להגדיר מטרות, ואחרי האסטרטגיה קובעים את הטקטיקה. נראה לי שהצוות האסטרטגי לא קבע עדיין מטרות ובמקום אסטרטגיה הוא עוסק רק בטקטיקה – … ללא כיוון ומסמן עיגולים סביב הפגיעות. … לא למד את הכלל הרביעי של פרקינסון, "אף פעם אל תיקח את עצמך יותר מדי ברצינות".

לפי אחת האמרות, "לאדם ניתן הדמיון כדי לפצותו על מה שאינו, ואילו ההומור ניתן לו כדי לנחמו על מה שהינו". נראה לי שהצוות … את הרישא של אותה אמירה (ביקורת זו, אגב, אינה מתייחסת לעבודתו של אמרי רון בביצוע … הקיבוצים). חושבני שהדבר הכי חשוב שהצוות האסטרטגי יכול לעשות זה להתפרק, ובא לציון גואל.

רפי רון/שריד

הדף הירוק

בברית פיקוח מורחים ומרססים

שלב חדש במאבק של עובדי ברית פיקוח בהנהלה: בשבוע שעבר רוססו כתובות נאצה, כולל צלבי קרס, המשוות את ההנהלה והמנהל להיטלר ולנאצים. לפני כשבועיים נמרח הטלפון בחדר המנכ"ל בצואת אדם

עודד ליפשיץ

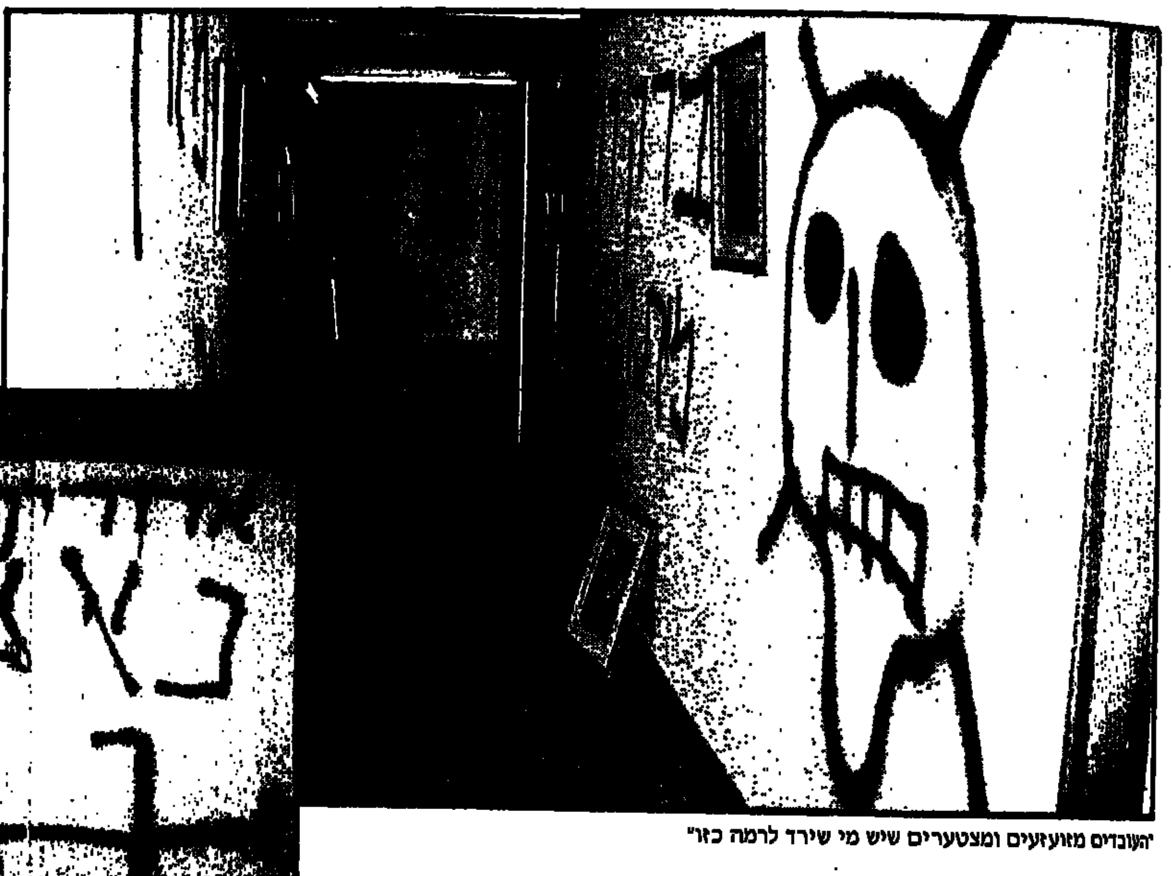
"העובדים מזועזעים ומצטערים שיש מי שירד לרמה כזו"

כ"ץ: "מעשה פסול של יחיד או יחידים"

ביום שישי האחרון רוססו הקירות והרצפה במסדרונות ברית פיקוח בתל אביב בכתובות נאצה שחורות וענקיות, … צלבי קרס והשוואות לא מחמיאות בין … ברית פיקוח והמנהל, טוביה ברק מחמריה, לבין היטלר והנאצים.

אלא הוונדליזם החל כבר לפני כשבועיים: … אלמוני או אלמונים, אולי אלה שאחראים גם לכתובות הנאצה, מרחו בצואה את הטלפון בחדר המנכ"ל. שני האירועים הם נקודות שפל בצורמות … בן השנתיים שבין ההנהלה לעובדים, … מיד אחרי מינוי ברק למנכ"ל התאגיד. … לא הסתיים גם אחרי שרשם האגודות השיתופיות, אורי זליגמן, הפעיל את סמכותו … לברית פיקוח מפרק, עו"ד צוריאל לביא, … ועדיין גורם נזק רב לתפקודו ולשמו … של התאגיד.

איתן כ"ץ, בעבר יו"ר ועד העובדים, מגנה בתקיפות את מעשי הוונדליזם: "זה מעשה פסול של יחיד או יחידים שאיננו יודעים מי הם, שחשבו בטעות שזו הדרך להילחם בהנהלה. כל שאר העובדים, כולל עובדים שפוטרו לאחרונה, מזועזעים מהמעשים ומצטערים שיש מי שירד לרמה כזו. ניהלנו, ואנחנו מנהלים, מאבק תקיף, אבל הקפדנו להשתמש רק באמצעים לגיטימיים, וגם בהם השתמשנו בזהירות. טובתה של ברית פיקוח עמדה תמיד לנגד עינינו, ועשינו הכל כדי לא לפגוע בשירות שלה ללקוחות, הקיבוצים והמושבים. רק במקרה אחד דחינו ליום־יומיים מתן שירות ללקוח אחד". בהתייחסו לסכסוך אומר כ"ץ: "לצערנו, לא די בריסון שלנו כדי לשמור על התאגיד. מדיניותה הכושלת של ההנהלה גרמה נזק למוניטין של ברית פיקוח, ויש לקוחות שעזבו אותה לטובת רואי חשבון אחרים. חבל שלאורך כל הדרך התק"ם, שיזמה את מינויו של ברק למנכ"ל, ממשיכה לתמוך בו, ואילו הקיבוץ הארצי, למרות שהשמיע ביקורת נוקבת על המנהל ומדיניותו, נגרר אחרי התק"ם".

לדברי כ"ץ, המפרק החתים את רוב העובדים על חוזים אישיים, במקום להשאיר על כנו את הסכם העבודה הקיבוצי, שהיה נהוג בברית פיקוח במשך עשרות שנים. כ"ץ עצמו סירב לחתום על חוזה כזה, גם בגלל שלדבריו קיצצו בשכרו, וגם מטעמים עקרוניים: לדעתו אין שום סיבה לוותר על שיטת ההסכם הקיבוצי. בתגובה הוא קיבל, כמו גם ארבעה עובדים אחרים שנהגו כמוהו, מכתב פיטורים מהמפרק.

רבים מהעובדים, טוען כ"ץ, במיוחד היותר טובים שביניהם, חתמו על חוזה אישי רק כדי שיוכלו להמשיך לקבל שכר עד שימצאו לעצמם מקום עבודה אחר. "הבוקר שמעתי", הוא אומר, "שאחד ממנהלי החשבונות בברית פיקוח חתם על חוזה העסקה עם קיבוץ מסוים, אחרי שנבחר מבין שלושה מועמדים, כולם מברית פיקוח".

לדברי כ"ץ, מאבקם של העובדים יימשך. כרגע אין ועד רשמי, אבל יש קבוצת עובדים שממשיכה להיאבק, בעזרת עו"ד גלילה אורנשטיין, בהנהלה. הקבוצה פנתה לשרת העבודה, אורה נמיר, בבקשה שתפעיל את סמכותה כממונה על הרשם זליגמן ותבטל את צו הפירוק שהוא הוציא. היועץ המשפטי של משרד העבודה התחייב להשיב לפנייה עד יום רביעי השבוע. אם יתברר שאין כוונה לבטל את צו הפירוק, יפנו העובדים לבג"ץ. "זה הגוף היחיד שאנחנו בוטחים בו ומאמינים שהוא משוחרר משיקולים פוליטיים וזרים", אומר כ"ץ.

עד סגירת הגיליון, למרות פניות חוזרות ונשנות, לא הצלחנו להשיג את תגובתו של טוביה ברק, מנהל ברית פיקוח. אריק רייכמן, מזכיר התק"ם, דוחה את טענות העובדים וטוען, שתוכנית ההבראה שביצע ברק בברית פיקוח מוצלחת ופתרה את בעיות העבר. הבעיה הקשה, מוסיף רייכמן, היא איך להבטיח את המשך קיומו של התאגיד בעתיד: ברית פיקוח פועלת בסביבה תחרותית, מול רואי חשבון פרטיים, וזקוקה לבעל בית טוב, שינהל אותה ביעילות. הניסיון, לדעת רייכמן, מוכיח שתנועות קיבוציות אינן בעלי בית טובים ויעילים, ו"צריך לשבור את הראש" בחיפוש אחרי פתרונות אחרים.

בחייהם ובמותם

"שהקיבוץ ימשיך להצלית, וכולם, כולל המשפחה שלנו, ירגישו טוב פה, והקיבוץ ייתן בית יפה וטוב לעוד מאות יהודים. לתפארת מדינת ישראל! (אנחנו, בכל אופן, לא נזוז מפה)". זהו נוסח המכתב שהשאירו צילי ויוסף אברהמי לחברי קיבוץ מגן, לפני ששמו קץ לחייהם

רמי שני

צילי (83) ויוסף (85) אברהמי מקיבוץ מגן, ששמו בסוף השבוע שעבר קץ לחייהם באמצעות שתיית תמיסת רעל שהרכיבו מכמה סוגי גלולות, השאירו לקיבוץ מכתב קצר, שבו הם מפרטים את מניעיהם למעשה. להלן נוסח המכתב:

"לקיבוץ מגן שלום

החיים הם יפים ובמיוחד במגן היו לנו שנים יפות, ומגן היה עבורנו 'גן עדן'. אבל עכשיו אנחנו עייפים והגענו לסוף הדרך. - אנו מבקשים שתקברו אותנו בבית הקברות היפה שלכם, בלי טקס דתי.

יש לנו משאלה, שהקיבוץ ימשיך להצליח, וכולם, כולל המשפחה שלנו – ירגישו טוב פה, והקיבוץ ייתן בית יפה וטוב לעוד מאות יהודים. לתפארת מדינת ישראל!

(אנחנו, בכל אופן, לא נזוז מפה)

קצת צחוק גם צריך להיות.

צילי ויוסף"

←

הרשת הארצית והאמין לחברי הקיבוצים
שיווק אור בע"מ
מרכז ארצי לשיווק מוצרי חשמל ביתיים לתנועות הקיבוציות ולהתיישבות העובדת
ישירות מהיבואן לצרכן הקיבוצי
הגיענו טלויזיות 25" TV רק 2680 ש"ח
סטריאופונית, מולטיסיסטם, היפרבנד, 3 שנים אחריות
הגיענו טלויזיות 21" רק 1550 ש"ח
מולטיסיסטם, היפרבנד, דגם חדש
וידאו שרפ מולטיסיסטם - מחיר מיוחד
רדיו טייפים ומערכות מהחברות
סניו * שרפ * איווה
במלאי רחב ובמחירים מיוחדים
להזמנות: מולי, משקי תק"ם - טל' 03-5212397 יורי, משקי הקבה"א - טל' 03-6925474
לרשותכם אולם תצוגה מפואר ברח' עמינדב 23 תל-אביב (ליד אשקי הדרום)
שעות הפתיחה: א'-ה' 09.00 - 20.00, ו' 09.00 - 14.30
טל' 03-5628818-28 פקס' 03-5628838

קטלוג מרצים אקדמאים
בתנועות הקיבוציות
האם אתה מרצה ברמה אקדמאית
בשפות זרות?
הצטרף לקטלוג מרצים חדש
שיוצא לאור במלה"ב, אפעל

מחלקת הקליטה תק"ם
מחלקת הקליטה הקבה"א
סמינר נקלטים משותף
לדוברי רוסית ועברית
יתקיים ב-5-7/3 בגבעת חביבה
מטרות הסמינר:
א. יצירת קבוצת תמיכה לנקלטים בקיבוץ.
ב. העשרה בכל הקשור לנושאים קיבוציים.
ג. חיזוק המוטיבציה לחיים בקיבוץ.
לפרטים והרשמה: מרים/ יעל-תק"ם- 03-6927544/5
אביבה - הקבה"א- 03-6925249

ניתן לרכוש גם באמצעות המחאות של משקי התק"ם והקבה"א
★ מערכת סטריאו סנסואי + CD + שלט רחוק
+ 4 רמקולים XBR
רק 1599 ש"ח כולל מע"מ
★ מכונת כביסה חדשה
אוטומטית 12 תכניות כביסה
רק 1640 ש"ח כולל מע"מ
★ מייבשי כביסה
החל מ 990 ש"ח כולל מע"מ
★ תנור קיבוצי-איטלקי חדיש
4 פעולות אפיה, דלת קרה.
רק 1199 ש"ח כולל מע"מ
חשמל נתן בע"מ
מוצרי חשמל בשיווק ישיר
רח' המלך ג'ורג' 67, דיזינגוף סנטר, ת"א.
טל' 03-5281063, 03-5287622 פקס 03-5289317
ספקים מורשים של התנועות הקיבוציות

בני הזוג אברהמי השאירו שתי בנות ובן, שבעה נכדים ושני נינים, וגם קיבוץ שלם, שאהב אותם בחייהם ואוהב אותם גם במותם. אנשי מגן קיבלו את מותם בכאב ובהשלמה. "הם רצו למות ביחד, כמו שחיו ביחד, ואף אחד לא יכול היה למנוע את הזכות הזאת מהם", אמר השבוע אחד מחברי הקיבוץ.

"אבא חשב", אומרת הבת מיכל שצקי, "שהתפתחות הרפואה, ואיתה התארכות תוחלת החיים, לא צריכה להיות סיבה לא לתת למי שבוחר בכך למות בכבוד כרצונו".

מטים את המיסיסיפי, למקרה של פתיחה מירבית
צילום: תמי חיימי סלילת

הלאה ירדן, הלאה סוב

ליד בית זרע מרחיבים את אפיק הירדן כדי למנוע הצפה. בגלל ממדיו קיבל הפרויקט את השם "מבצע הטיית המיסיסיפי". יצחקי גל, חבר אפיקים וחבר מנהלת הכינרת, קורא לזה "מגלומניה לשמה"

תמי חיימי סלילת

לפני כשנה הוחל בהרחבת אפיק הירדן שליד קיבוץ בית זרע. המטרה היתה להגן על הבתים הקיצוניים של הקיבוץ מפני התמוטטות, במקרה שבו זרם חזק יחתור מתחת לגבעה שעליה הם בנויים. בינתיים זרמו מים רבים בירדן, ונראה שהמטרה נשכחה בלהט העשייה. הסרט "תעלת בלאומילך" הוא משל טוב לבנייה המואצת באפיק, שעקב ממדיה קיבלה את השם "מבצע הטיית המיסיסיפי".

"הכל התחיל", אומר יצחקי גל מאפיקים, איש החברה להגנת הטבע העובד במנהלת הכינרת זה 16 שנה, "מההיסטריה שעוררו מספר אנשים, ביניהם ראש המועצה זאב שור (עלוולה) בשנת 1991, בגלל חשש להצפה". בגלל החשש הזה הוחל אז בעבודות לפתיחת ערוץ נוסף לירדן, שיוכל לקלוט בבת אחת כמות מים גדולה במקרה של פתיחה מרבית של סכר דגניה, פתיחה שמאפשרת מעבר של 120 קוב מים לשנייה. אנשי המקצוע, לפי יצחקי, טענו בשעתם כי הסיכוי שיווצר צורך בפתיחה מרבית של הסכר קלוש ביותר. "מבצע ההטיה הענקי הזה הוא פשוט פתרון של ראש קטן, של אנשים שרצו לחסוך לעצמם את ההתלבטויות והתישובים האלה, שאינם מסובכים כלל", טוען יצחקי.

הפרויקט מרשים אמנם, אולם השאלה האם הוא חיוני והאם הוא מצדיק את ההרס שחולל בנופו הטבעי של הירדן ממשיכה להציק לחברי בית זרע. בשיחה עם כמה מצעירי הקיבוץ אמר גל כי גם הוא אינו שבע נחת מהפרויקט, שתקציבו מגיע לכשלושה מיליון שקל, וכינה אותו "מגלומניה לשמה".

המגוחך בכל העניין הוא כוונתה של המועצה האזורית להקים במקום פארק נופש. איך ישתלבו חומות האבן והבטון הענקיות והחפיר המכוער שכירסם בגבעות עם פארק טבעי? בעצם אולי יש אנשים שחושבים שבטון ומלט הם טבעה של ארץ ישראל.

שבע נקודות מחלוקת

האווירה בפגישות האחרונות עם שר האוצר, למרות חילוקי הדעות, היתה חיובית. לפיכך תמה אריק רייכמן, מדוע מצא שוחט לנכון להודיע השבוע, שאין טעם בהמשך המו"מ על ההסדר. בתנועות מעריכים, שהקשיים בהשלמת ההסדר גברו אחרי פרשת מס הבורסה

עודד ליפשיץ

ביום ראשון דווח בתקשורת, ששר האוצר בייגה שוחט הודיע כי לנוכח חילוקי הדעות בין האוצר לתנועות הקיבוציות אין טעם בהמשך המו"מ על ההסדר. אריק רייכמן, מזכיר התק"ם, הגיב בפליאה: האווירה בפגישות האחרונות עם האוצר ושר האוצר היתה לדעתו, למרות חילוקי הדעות, חיובית, ולא הצדיקה הודעה דרמטית על משבר.

בתנועות מעריכים שהקשיים בהשלמת ההסדר גברו בעקבות פרשת מס הבורסה. שר האוצר ובכירי משרדו, שספגו בה ביקורת קשה, חוששים מביקורת עוינת דומה על הסדר הקיבוצים. לדבריו של רייכמן, נסיגתו של האוצר מהבטחתו לכלול בהסדר תמריצים בסך 800 מיליון שקל, שיינתנו לקיבוצים שיעמדו בפרעון חובם על פי ההסדר, עלולה למוטט את כל ההסדר. תמריצים אלה הם תחליף לדרישת התנועות, להכיר בפחת מלא על הרכוש היצרני של הקיבוצים. התמריצים גם נועדו לתת תשובה לסיכון הקשור באומדן קבוע מראש של כושר החזר החובות של הקיבוצים בטווח הארוך, של 20 שנה. האוצר מציע כיום להקטין את התמריצים ל־200־300 מיליון שקל, והפער של כחצי מיליארד שקל הוא בלתי סביר ובלתי נסבל.

יש גם מחלוקות רבות אחרות, המובאות להלן, שבהן פער העמדות אינו כה קיצוני אך עדיין משמעותי.

שווי הקרקעות בהסדר:

הקרקעות של הקיבוצים באזורי הביקוש יוערכו על ידי שמאי, אך ערכן הריאלי ייקבע רק בעתיד, כשיימכרו בפועל. התנועות דרשו שההפרש, המכונה "דלתא", יוחזר לידי הקיבוצים. האוצר הציע בתחילה שהסדר כזה יחול רק על קרקע שתימכר בפועל בחמש השנים הקרובות, אחר כך הסכים לעשר שנים, אך הוא מציע רק החזר חלקי. כידוע, התמורה לקיבוץ היא 27 אחוז מערך הקרקע, מתוכם רק 17 אחוז יועברו לקיבוץ ואילו עשרה אחוזים יקבל האוצר.

התנועות מציעות הסדר דו־צדדי: הקיבוצים יקבלו את מלוא ההפרש, אבל אם הקרקע תימכר בפחות מהערכת השמאי כיום, הם יחזירו למדינה את ההפרש.

עזרה הדדית בקרקע:

מוסכם על הצדדים שהקיבוצים באזורי הביקוש יתרמו 5–8 אחוזים מהקרקע שתימכר לעזרה הדדית. התנועות דורשות שכספי העזרה ההדדית יוקצו להשקעות ולביטחון סוציאלי בקיבוצי הספר והפריפריה. האוצר דורש ש־250 מיליון שקל ממכירת הקרקעות האלה יוקצו להחזר חובות של קיבוצים שאינם באזורי ביקוש, והתמורה ממכירת יתרת הקרקע תוקצה לעזרה הדדית לאחר ... התנועות מוכנות לפשרה, שלפיה מהרגע ה... ואילך מחצית מכל שקל שייכנס ממכירת ה... לעזרה הדדית תוקצה להחזר חובות, והמ... השנייה להשקעות וביטחון סוציאלי.

מיסוי על קרקע:

האוצר דחה את דרישת התנועות, שהכנ... ממכירת קרקע שנועדו למחיקת חובות ... פטורות ממס. לאחרונה הושגה פשרה בין ה... תמורת קרקע למחיקת חובות "בלון", ס... שהקיבוצים אינם יכולים להחזיר, ותמורה ל... הדדית יהיו פטורות ממס. הכנסות ממכירת ק... בקיבוצים שמצבם טוב יותר ואשר לא נזק... למחיקות – יחויבו במס.

קיבוצים באזורי ביניים:

האוצר דרש שכל קיבוץ שבבעלותו קרק... שהן נכסי נדל"ן יחויב בתרומת קרקע לע... הדדית, גם כשנכסי הנדל"ן מעטים, כמו במק... בפריפריה, שיש בו אתר תיירות אחד. לאחר... ויתר האוצר על הדרישה הזו.

שינוי במגבלת מכירת הקרקע:

התנועות דרשו ששום קיבוץ לא יידרש לה... יותר מ־30 אחוז מהקרקע שברשותו, מהם ע... אחוז למחיקת חובו וחמישה אחוז לעזרה הד... לאחרונה קיבלו את דרישת האוצר, שלפיה ... ה־30 אחוז תישאר בעינה, אך כל הקרקע ... במקרה הצורך, לפרעון חובות הקיבוץ. ה... מקטין את היקף המחיקות הנדרש מהממ... ומהבנקים, וגם מקטין את היקף העזרה ההד...

מניות "תנובה":

האוצר דורש ש־50 אחוז ממניות "תנו... בקיבוצים הזקוקים למחיקה: חובות יהיו ... מהמחיקה. התנועות מתנגדות, בטענה שזו ... כפולה: פעם בתוך התנועה הקיבוצית, שבה ... הקיבוצים החלשים בספר ובפריפריה שאין ל... נדל"ן וזקוקים למחיקות יופלו לרעה ... לקיבוצים בעלי נדל"ן, ופעם בין הקיבוצים ל... המושבים, בפריפריה ובאזורי הביקוש. למושבים יש מניות "תנובה" כמו לקיבוצים, וגם ... למחיקת חובות במסגרת חוק גל, אבל ... נדרשים לתרום מניות "תנובה" לטובת ... החובות.

• • •

כדי לשבור את הקיפאון, אומר רייכמן, ... ובה שני נציגים מכל תנועה תיפגש ... רבין ותדרוש ממנו להכריע בבעיות ... שנויות במחלוקת.

קשה לדעת מה יהיה בפגישה ומה ... יש הרבה תסריטים, וגם תסריט אחד ... כאלה שמאמינים בו ותמיד הוא מכויל: ... שמנבא הסדר טוב שייחתם בקרוב.

מרכז הדרכה – גבעת חביבה

לרכזי ועדות בריאות, שיקום, אחיות ומנהלי חשבונות בקיבוצים

הנכם מוזמנים ליום עיון שיתקיים ביום ב 20.2.95 בשעות 09.00 – 15.00 בכיתה 7, בגבעת חביבה

תנושא: **השלכות חוק ביטוח בריאות על הקיבוצים**

מרצים: ד"ר כרמל שלו – יועצת שר הבריאות
מוניק ורטהיים – קופ"ח הכללית
זהבה גביש – קופ"ח מכבי
טלי קאנץ ודליה זלצמן (קוקי) – ועדת הבריאות הבין־קיבוצית
עדנה סולודר – מזכירת ברית התנועה הקיבוצית

מנחה: ג'וני גל

לרכזי משק, למנהלי כוח־אדם/משאבי אנוש ולחשבי שכר בקיבוצים ובמפעלים

הנכם מוזמנים ליום עיון בדיני עבודה וזכויות עובדים שיתקיים באולם בית תקבח"א בתל־אביב, ביום ... 21/2/95 בשעות 09.00 – 15.00

הנושא: **כללים בהעסקת עובדים**

מרצים: איתן אגמון – יועץ לניהול כוח־אדם ודיני עבודה
עו"ד גיורא מיכאלי – מומחה בדיני עבודה וייעוץ לקיבוצים

לפרטים נוספים ולהרשמה: חני מורן מרכז הדרכה גבעת חביבה טל' 06-309258/9 פקס' 06-...

אורנים

החטיבה האוניברסיטאית – אוניברסיטת חיפה

נפתחה ההרשמה ללימודי BA בלשון וספרות אנגלית ותעודת הוראה

אנו מציעים:
- ★ רמה אקדמית גבוהה
- ★ אוירת לימודים נעימה
- ★ כיתות קטנות
- ★ הכנה להוראה בבית הספר היסודי, חטיבת הביניים ובית הספר התיכון
- ★ השתלמויות קצרות למורים לאנגלית

ההרשמה דרך אוניברסיטת חיפה

לפרטים נא להתקשר אל החוג לאנגלית, בי"ס לחינוך, אורנים, טבעון 36006

טל. 04-9838835, פקס. 04-9832167

הודעה לציבור

מכירת עודפי מכס של מוצרי חשמל ביתיים.

הנהלת חברת "מחסני מכר ושיווק יפו בע"מ" מודיעה בזאת לציבור הצרכנים כי עקב הגברת תנועת הסחורות הרחבנו את המחסנים ופתחנו מחסני מכירה לקהל הרחב, באזור התעשיה החדש באור יהודה, שטח המחסנים כ 700 מ"ר, תנאי המכירה זהים כבעבר ולאור ההעברה וקבלת מגוון סחורות חדש אנו מוזילים את המחירים לתקופה קצרה עקב שחרורי מכס ועודפי מלאי גדולים אשר הצטברו במחסנים. ההנחות מגיעות עד 49%

להלן פרוט מחירים חלקי

טלויזיות "20 מתוצרת אקאי, טושיבה, רודקס, טקנאווה, שארפ, סנסוי	החל מ-	1290	סוג א'
טלויזיות "21 מתוצרת אקאי, טושיבה, רודקס, טקנאווה, שארפ סנסוי , בלאופונקט	החל מ-	1490	סוג א'
מייבשי כביסה; קריס-קרוס, זרוואט, קנדי, פילקו, קונסטרוקטה, קלוינטור, ברדר	החל מ-	1190	סוג א'
מכונות כביסה פתח חזית; פילקו, קנדי, קלוינטור, ברדר, קונסטרוקטה	החל מ-	1590	סוג א'
מכונות כביסה פתח עליון; פילקו, קנדי, קלוינטור, ברדר, קונסטרוקטה	החל מ-	1690	סוג א'
מקרר אמריקאי 500 ליטר; גנרל אלקטריק, פילקו, ווסטינהאוז, קלווינטור, אמנה	החל מ-	3990	סוג א'
תנור אפיה ובישול מפואר תוצרת איטליה כולל הצתה, מכסה זכוכית, גריל מסתובב	החל מ-	1890	סוג א'
תנור אפיה בנוי מפואר תוצרת איטליה כולל-גריל מסתובב	החל מ-	1290	סוג א'
כיריים בנויות תוצרת איטליה/ צרפת	החל מ-	570	סוג א'
שואב אבק הובר חובט כולל כבל נשלף, מנורת עבודה טורבו	החל מ-	890	סוג א'
שואבי אבק סופר טורבו, רודקס, הובר, tec , אולימפיק	החל מ-	490	סוג א'
קולטי אדים; רודקס אלקטרה סאוטר	החל מ-	250	סוג א'
רדיאטורים; רודקס, מייסטר, זקש, ברדר, ווסטינהאוז	החל מ-	245	סוג א'
ווידאו; jvc ,שארפ, טושיבה, ברדר	החל מ-	1740	סוג א'
מדיח כלים גדול מפואר, 12 מערכות כלים	החל מ-	2390	סוג א'
מיקרו גל דיגיטלי, צלחת מסתובבת, רודקס, טטונג, ברדר, שארפ, סנסוי	החל מ-	650	סוג א'
מערכת סטריאו פנסוניק+ שלט+קומפקט דיסק+דבל קסט+דיגיטלי+אקולייזר	החל מ-	1590	סוג א'
טלפונים אלחוטיים פנסוניק, קוברה, יונידן,	החל מ-	370	סוג א'

כמו כן מוצעים במקום מוצרים קטנים כגון: זרועות לתליית טלוויזיות, מסחטות פרי הדר וגזר, רדיאטורים, טוסטרים, מיקסרים, בלנדרים, מגהצים, קומקומים, קולטי אדים, רדיוטייפ מונו / סטריאו ועוד...

ועוד מגוון מוצרים מהחברות: אמנה, R.C.A., ג'נרל אלקטריק, קריסטל, סאוטר, הובר, אלקטרה, באוקנכט, רטפון, פילקו, דלונגי, פאגור, קלווינטור, בלאופונקט, J.V.C., אקאי, איווה, שניידר, מצואמה,

תנאי מכירה לציבור הקונים: תשלום במזומן, בכרטיסי אשראי: ויזה, ישראכרט, דיינרס, עד 18 תשלומים. אספקה מיידית. בשקים: אספקת סחורה 5 ימים ממועד פרעון השק. כל המוצרים חדשים באריזה מקורית ומלווים בתעודת אחריות מלאה של היבואנים / יצרנים

הובלות לכל הארץ כולל ביטוח

המחירים כוללים מע"מ ואינם כוללים הובלה

אור יהודה
רח' העמל 8
אזור התעשיה החדש
ליד אולמי אור יהודה
היפר חביב והיפר אמין

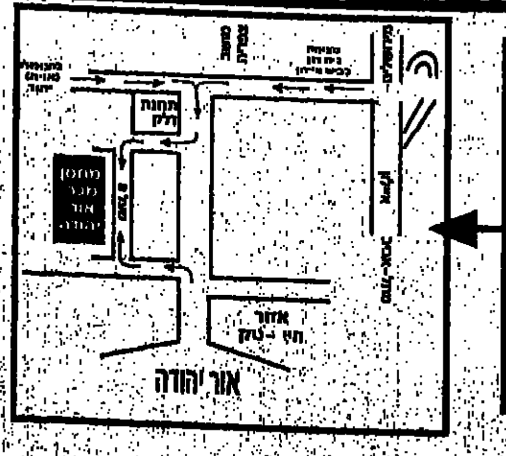

יפו
יהודה הימית 36
(צמוד לגשר, מתחת לבנין המכס ומע"מ)

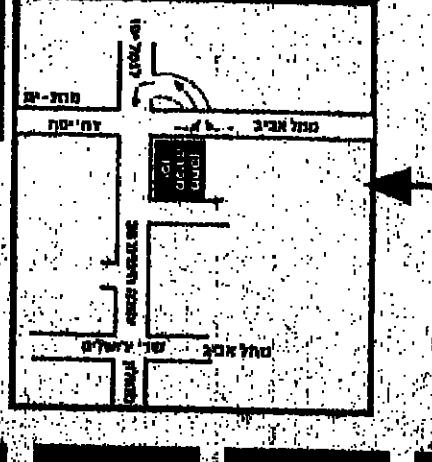

שעות פתיחה (בכל הסניפים)
א-ה: 9:30-19:00
ו: 9:30-14:00
מוצ"ש: 18:30-23:00

באר שבע:
1. סניף סופר סנטר דרך חברון 4 (בנין גלין)
2. סניף קניון שאול המלך שכון יא' קומת תחתונה דרך שאול המלך באר שבע

"מחסני" מכר ושיווק יפו בע"מ

יעקב לור

ביולי 1999 יתרחש אסון נורא

יעקב פסו, פועל ירושלמי שנחטף על ידי חוצנים ואולץ לנהוג בעב"ם, ראה על מסך את כדור הארץ ולידו כתובת בעברית: "הרס יהיה כאן". אינפורמציה דומה מסרו חטופים אחרים בכל רחבי העולם. החוצנים מזהירים אותנו מפני אסון נוראי, מלחמה עולמית או אסון טבע שכמוהו לא היה, שיתרחש ככל הנראה ב־1999 או בשנת 2001. ישי נאור משער העמקים מסביר שיותר מלהזהיר אין אנשי החלל יכולים לעשות דבר, מכיוון שאמנה בין־גלקטית אוסרת עליהם להתערב בעניינים הפנימיים של הכוכבים

[redacted]

בפרדיס, הכפר למרגלות הכרמל שכיכב בשבוע החולף בכלי התקשורת המקומיים כוונציה של מדינת ישראל, אירע לפני שנתיים מקרה מעציב: דייג מאנשי הכפר יצא לים לדוג. כשהגיע למרחק של שניים–שלושה ק"מ מהחוף, תקף אותו עב"ם, שחולל גלים בגובה של שמונה מטרים. הגלים הגבוהים הפכו את סירת הדייג, והדייג נחבט קשה ושבר את גבו. מה מביא חוצן, שמטיס עב"ם מרחק של עשרות אלפי שנות אור בהרף עין, להפוך בלב ים דווקא דייג מפרדיס? אין לכך תשובה ברורה; לך תבין נפשם של חוצנים. האירוע הזה מסווג אצל חובבי העב"מים הישראלים כדוגמה מובהקת של הפגנת רוע לב חוצני לשמו. היצורים הללו, שבאים מהחלל החיצון, מסוגלים גם למעשי קונדס בלתי מוסברים, ולהבדיל, לרפא אנשים ולגאול אותם מייסוריהם.

האגודה לחקר עב"מים בישראל נוסדה לפני כשנה, ועד היום הצטרפו אליה כמאה חברים. אחד מהם הוא ישי נאור משער העמקים. ייצוגם של הקיבוצניקים באגודה סמלי למדי. ישי מסביר זאת בכך, שמאז הפסיקו חברי הקיבוצים להאמין בסוציאליזם, הם כבר לא מסוגלים להאמין בשום דבר. ביום שלישי שעבר התייצבו חלק מהחברים במפגש בתקומה, שבו הציג דורון שחם, חבר רשפים לשעבר, שתי אבני צורן שנמצאו אחרי אחת הנחיתות של עב"מים בשדות מושב קדימה. האבנים הללו נבדקו במעבדה, והתברר מעל לכל ספק שהן עשויות מצורן אלמנטרי, שאינו מצוי על כדור הארץ. אבני הצורן של שחם הן חלק ממערך ההוכחות לכך, שחוצנים אכן מבקרים בארצנו ומותירים אחריהם עקבות ברורים.

קדימה, מרס '93

לאירועים שקרו במושב קדימה במרס '93 מייחס נאור חשיבות רבה. באותו חודש חטפו חוצנים את דני יעקובי מביתו. "חלמתי", סיפר יעקובי לנאור, "שאני מרחף באוויר. פתאום אני לא בבית שלי, אלא בשדה בחוץ. ראיתי בחשיכה כלי טיס, בקוטר של 15 מטר בערך. אני לא זוכר שנפתחה דלת, ופתאום אני בפנים. ובפנים זה כלי ענקי, אולי 30 מטרים, עם עמוד תומך במרכז. האולם היה מואר באור חזק, כוהק, שבא מהקירות. הושיבו אותי על כיסא נוח מאוד ועשו לי חתך ביד שמאל. אני לא זוכר איך נראו החוטפים. הם אמרו לי שהם מכשירים אותי לתפקיד חשוב שהועידו לי. פתאום מצאתי את עצמי שוב במיטה, והיה בוקר".

נאור מספר שבעקבות מלחמת יום כיפור חלה יעקובי בדלקת פרקים קשה. הוא היה משותק באחת מידיו ונזקק למקל הליכה. לאחר ליל החטיפה הוא לא נזקק יותר למקל, הצליח להניע את ידו ובכלל חלה הטבה גדולה במצבו. תיאורו את פנים העב"ם, הוסיף נאור, תואם לעדויות של חטופים אחרים.

לדעתו של יעקובי, בסוף יולי אותה שנה התרסק עב"ם בין עצי הפרדסים ממזרח למושב. "זה רגיל אצלנו שמדי פעם מגלים בין עצי הפרדס סליק ישן מימי הבריטים ומפוצצים אותו. לכן לא ייחסתי חשיבות מיוחדת לקול הפיצוץ החזק ששמעתי בשעה שמונה וחצי בבוקר ממזרח לבית שלי. בהתחלה חשבתי ששוב נחשף סליק ישן. אלא שהפעם זה נראה משונה מאוד. שלטונות הצבא סגרו את השטח לתנועה במשך שלושה ימים, וכשהתאפשר לי להגיע לאיזור שבו אירע הפיצוץ, הבחנתי באדמה בסימני חיכוך ושריפה שאופייניים להתנגשות של עב"ם בקרקע. להשערתי, העצם החוצני נחבט בקרקע וקיפץ פעמים אחדות עד שהתרסק. מצאתי בשטח גושי מתכת לא ידועה, חול אדמדם ואבנים ירוקות, שבבדיקת מעבדה התברר שהן עשויות מתרכובת של צורן נקי, שאין כמוה על פני כדור הארץ".

יש הסבר מדוע נבחר מושב קדימה כאתר נחיתה לעב"מים?

"אי אפשר לדעת. צריך לזכור שהחוצנים מקדימים אותנו אולי במיליון שנה, וקו המחשבה שלהם שונה משלנו. הם עושים כל מיני מעשים שאין להם הסבר. מה שברור, שבישראל הם מופיעים בריכוז ממש מדהים. בקדימה, בורגתא ולאחרונה בכפר יציץ. הם מתעניינים במיוחד בישראל, מסיבות שאנחנו לא יודעים".

לנאור עצמו אירעו שני מקרים הקשורים בחוצנים. לילה אחד ב־1980, כשגר בבית סמוך לכביש חיפה–נצרת, הרגיש בנוכחות חזקה של יצורים בחדרו. בדרך כלל הוא סובל מחוסר שינה כרוני, אבל בלילה ההוא הוא ישן כמו תינוק, וראה מבעד לשמורות עפעפיו שלוש דמויות שריחפו בחדר. המקרה השני אירע ב־13 במרס '92. נאור יצא את שערי המפעל שבו הוא עובד ולפתע שמע שקוראים בשמו. הסביבה היתה שוממה מאדם, אך הקריאות נשמעו פעם אחר פעם. ההסבר היחיד שלו לאירוע הוא נוכחות של חוצנים.

"יש להם", אומר נאור, "טכניקה להעלים את עצמם. הם פוגעים בחוש הראייה של האדם הניצב מולם כך, שהוא רואה רק את מה שהם רוצים שיראה. בקיץ '93 ביקש דני מצלם ירושלמי שביקר בקדימה לצלם אותו באתר הנחיתה. כשפותח סרט הצילום התגלו בו דמויות של שני חוצנים, שעמדו כשלושה מטרים מדני. גם דני וגם הצלם לא הבחינו בהם בעת הצילום".

הרס יהיה כאן

בכנס שהתקיים בדצמבר '94 בתל אביב סיפר יעקב פסו, פועל במלטשת יהלומים בירושלים, כיצד בשנת '74, במהלך שמירת לילה בבסיס צבאי, נחטף על ידי חוצנים. "בערך בשעה שתיים וחצי הרגשתי קרן אור חזקה מתמקדת בי. בהתחלה חשבתי שזה אור של פנס, אבל משהו שאני לא יכול להגדיר אותו משך את המבט שלי כלפי מעלה. הרמתי את הראש וראיתי עצם ענק בצורת מלבן, מואר באורות מסנוורים. עקבתי אחריו עד שהתרחק מעבר לאופק, אבל מאז חייתי בהרגשה שקרה לי משהו בלתי רגיל. סבלתי מסיוטי לילה נוראיים, ועקב כך הורעו מאוד היחסים ביני לבין אשתי, שלא הבינה אותי".

בשלב מסוים פנה פסו למומחה להיפנוזה, שהיפנט והחזיר אותו לפרק הטראומטי שעבר. הוא שיחזר איך נחתה לידו החללית ואיך ציוו עליו חוצנים גבוהים להיכנס אליה ולנהוג בה. לפי סימנים שונים גרמו לו החוצנים פצעים, שהגלידו. פסו זוכר שראה על מסך את כדור הארץ ולידו כתובת בעברית "הרס יהיה כאן".

הדיווח הזה, מסביר נאור, מתאים היטב לדיווחים של חטופים אחרים ברחבי העולם, שקיבלו מחוצנים מסר ברור על הרס וחורבן שיתרחשו על פני כדור הארץ בזמן הקרוב – מלחמה או אסון טבע שכמוהו לא היה מאז ימי המבול. "אחד ההסברים לחטיפות הוא, שהחוצנים מנסים ליצור יצור כלאיים בין בני אדם ליצורי חלל, כזה שיוכל לשרוד אחרי שכדור הארץ יהפוך לגיא צלמוות".

בקרב אנשי האגודה בארץ נפוצו שמועות, שלפיהן אישה אחת מתל אביב, היא למעשה הכלאה שכזו. ההוכחה: לאישוני עיניה צורה של מלבנים מאונכים.

מדוע החוצנים אינם משאירים הוכחה ניצחת לקיומם, כזו שגם ספקנים גמורים יודו שלא מדובר בסיפורי מעשיות?

"הזכרתי את אבני הצורן של דורון שחם. יש אבקה אדומה שנקראת 'שער מלאכים', שנשארת במקום הנחיתה של העב"מים ומכילה ריכוז גבוה של קרמיום. מצאו אותה באתר הנחיתה בקדימה".

למה אתם לא נותנים את שער המלאכים למעבדה מוכרת, שתקבע כי אכן מדובר בחומר שאינו מכדור הארץ?

"האגודה רוצה מאוד שהחומרים ייחקרו. אבל כל בדיקה במכון ויצמן עולה 700 שקל, ואין לנו את הכסף הדרוש לכך".

מדוע החוצנים לא נוחתים ומודיעים "אנחנו פה"?

"יש המון סימנים לכך שמועד הנחיתה שלהם הולך ומתקרב. עד עכשיו הם נתקלו ביחס עוין, ולכן לא חשפו את עצמם. ירו בהם או שניסו ליירט אותם. אבל בקרוב מאוד הם ינחתו על כדור הארץ בצורה רשמית, באלפי או אפילו עשרות אלפי כלי שיט. גם בישראל".

במושב קדימה נצפו שני סוגי חוצנים. ענקים, בגובה 2.5–3 מטרים, שנצפו לאחרונה בכפר יציץ, ויצורים נמוכים מקומת אדם, בגובה של 1–1.20 מ', שנקראים בעגה של חוקרי העב"מים "האפורים". חוקרים אחרים סבורים, שהאפורים הם אלה שחוטפים אנשים, בודקים ופוצעים, ולמעשה אינם אלא רובוטים ביולוגיים הנשלטים על ידי מפקדיהם גבוהי הקומה. המומחים מונים כ־70 סוגים שונים של חוצנים, המשתייכים לשלוש קבוצות: קבוצת האפורים, קבוצת הענקים וקבוצה של חוצנים בגובה בני אדם שגם נראים כמו בני אדם.

אמנה בין־גלקטית

התנגשות נוספת עם חוצנים היתה לציפורת כרמל, גם היא ממושב קדימה. נאור: "ביום שבת 20 במרס, בשעה שש בבוקר, הרגישה ציפורת שכוח בלתי ידוע מושך אותה לצאת מדירתה. היא הבחינה שבעמק קטן, במרחק של 150 מטרים ממנה, עומד חוצן ענק, בגובה 2.5 מטרים, עם כובע רחב שוליים ורעלה. כאילו במתכוון נחשף בפניה בהדרגה עצם מתכתי דמוי תיבת הדרים, שהיה מורכב משני חלקים, אחד על השני. כדאי לשים לב לכך שלא במקרה עמד החוצן כשגבו מופנה אליה. מטרת העמידה הזו היתה להודיע לציפורת: אני לא מסוכן, אני לא מתכוון להתקיף אותך. ואז, שלא במקרה, אנחנו נזכרים שגם אלוהים, במעמד הר סיני, עמד על פסגת ההר ואחוריו כלפי משה רבנו. סיפור מקראי זה חייב להיות מובן במשמעותו הנכונה: מתן תורה מראש הר סיני נעשה על ידי חוצן. על ראש ההר, הוא הר כרכום שבדרום הנגב, גילה החופר פרופ' עמנואל ענתי מוקד של שריפה שחרכה את האדמה המדברית. חום אדיר כזה בני אדם לפני 3,300 שנה לא יכלו ליצור".

כרמל שבה אל ביתה, וכדי להיות מוגנת מביקור אפשרי של האורחים הלא קרואים לדירתה, הכניסה למיטתה בלילות הקרובים כלבה דנית גדולה, את מאלה ששומרות על הבניין. באחד הלילות שלאחר המפגש עם החוצן התחילה הכלבה להסתובב בחוסר מנוחה במיטה. כרמל הרגישה פתאום שהיא מרחפת מעל המיטה, והבחינה שהיא מוקפת בחוצנים בחלוקים לבנים המבצעים תנועות של חיתוך באוויר ומשוחחים בשפה שדמתה לפינית. בעקבות האירוע בדקה כרמל את תקינותו של השער בכניסה לביתה וגילתה לתדהמתה, שסורגי הברזל העבים שלו התפוררו בידיה לאבקה.

גם נאור חווה בקדימה אירוע בלתי שגרתי ובלתי ניתן להסברה: "ביום קיץ חם של סוף יולי 93' ביקרתי במושב. הנסיעה המתישה גרמה לי כאב ראש קל, אבל ברגע שנכנסתי לתחום שדה הנחיתה העיקרי של העב"מים, מצפון למושב, נעלם כאב הראש כלא היה. כשיצאתי מתחום השדה, בדרכי לביתו של דני, שב ופקד אותי כאב הראש כמו קודם. באותו זמן, מורות במושב דיווחו על התחדדות חושים. מורה סיפרה בהתרגשות כי חוש השמיעה שלה חודד עד כדי כך, שתלמידים שדיברו איתה בשיעור בקול לחש נשמעו באוזניה כמו צעקה אדירה. היא סיפרה שיכלה לאתר את מקום הנחיתה הבא של החללית על פי מסר טלפתי ויזואלי שהועבר אליה על ידי החוצנים. לדבריה, לפעמים בלילות היא הרגישה שהיא מרחפת אל מקום הנחיתה העתידי".

"מקרה אחר הוא של אישה שיצרה קשר טלפתי עם חללית. היא הרגישה שעומדים לחטוף אותה ורצה בבהלה לדירתה. היה גם זוג צעירים שהאזין במכונית לקסטת שירים של אתניקס, פתאום השידור נפסק, וחוצנים שוחחו איתם על שאלות חברתיות במושב. ילד נשלח כדי לספור תרנגולות, אבל חזר לחיק המשפחה רק לאחר שעות, כשהוא שותק ומסרב לדבר. החשש שהחוצנים הועידו לילד תפקיד של מנהיג בשעת...

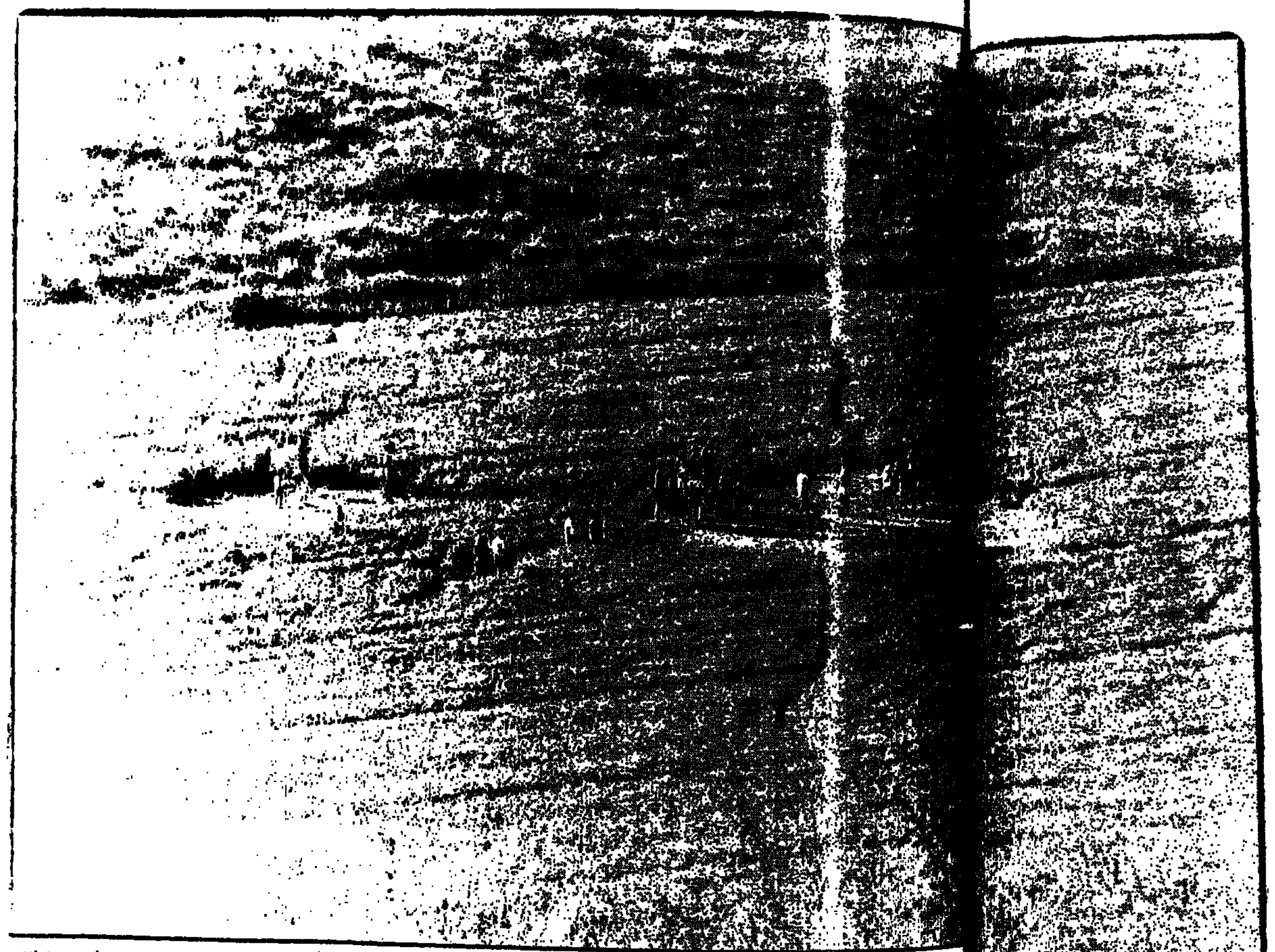

יוני 1993, אתר נחיתת עב"מים בשדות קיבוץ רמות מנשה. באתר התגלו ארבע ביצים שלמחרת הביקור בקעו מהן שני גוזלים

צילום: בועז לניר

אחרי שמושב קדימה התפרסם כאתר נחיתה של עב"מים, באה לבקר בשטח קבוצת נערים מהקריות. כשהם באו לשדה הם קיבלו בדרך טלפתית הוראה לא להתקרב יותר על המידה למקום מסוים, שחללית עמדה לנחות בו. נער אחד סקרן התקרב כנראה יותר מדי והועף באוויר 400 מטרים אחורנית – תופעה ידועה אבל נדירה שנקראת טלפורטציה".

נאור, יש קשר של השתקה סביב הוכחות לקיומם של חוצנים?

"יש קשר כזה, מסיבות לא ידועות. אחת האפשרויות היא שהחוצנים העבירו ידע לקבוצה מצומצמת של מדענים, ואלה לא מעוניינים לשתף אחרים בידע שלהם. אפשרות אחרת היא שהם התקשרו למדענים מסוימים והבטיחו להציל אותם במקרה של מלחמה עולמית, והאנשים האלה הוזהרו שאם הם יגלו את הקשר שנוצר הם לא יינצלו. על כל פנים, היו אנשי מדע רציניים מאוד שדיווחו על נוכחותם של חוצנים. הסופר וויטלי סטרייבר טוען, שכ־20 אלף חוצנים שנמלטו מהכוכב שלהם נמצאים במקלטים בארצות הברית".

מדוע, בעצם, בגלל עליונותם המוחלטת עלינו, לא מונעים החוצנים את הקטסטרופה שמפניה הם מזהירים אותנו?

"טכנית לא צריכה להיות להם באמת בעיה. למעשה קיימת כנראה אמנה גלקטית או אפילו בין־גלקטית, שלפיה חוצנים שבאים לכוכב אחר לא מתערבים בנעשה בו, עד שהגזע המקומי יגיע לאינטליגנציה שמאפשרת הבנה איתם".

יש השערה מתי יקרה האסון הזה?

"מדובר על יולי 1999 או שנתיים אחר כך, בשנת 2001".

המפגש עם החוצנים לא מפחיד אותך? פתאום יתברר לגזע האנושי שבהשוואה ליצורים מהחלל הוא נחות ועלוב, וכל ההישגים הטכנולוגיים שלנו הם כאין וכאפס לעומת מה שהשיגו הם.

"אנחנו לא צריכים להרגיש רגשי נחיתות. חלק מאותם חוצנים הגיעו כנראה לניוון רוחני, והם מקנאים למעשה בגזע האנושי על היכולת שלנו לחוש רגשות, דבר שהם כבר לא מסוגלים לו".

"חוצנים מקדימים אותנו אולי במיליון שנה, וקו המחשבה שלהם שונה משלנו. הם עושים כל מיני מעשים שאין להם הסבר. מה שברור, שבישראל הם מופיעים בריכוז ממש מדהים. בקדימה, בורגתא ולאחרונה בכפר יציץ. הם מתעניינים במיוחד בישראל, מסיבות שאנחנו לא יודעים".

"אחד ההסברים לחטיפות הוא, שהחוצנים מנסים ליצור יצור כלאיים בין בני אדם ליצורי חלל, כזה שיוכל לשרוד אחרי שכדור הארץ יהפוך לגיא צלמוות". בקרב אנשי האגודה בארץ נפוצו שמועות, שלפיהן אישה אחת מתל אביב, היא למעשה הכלאה שכזו. ההוכחה: לאישוני עיניה צורה של מלבנים מאונכים.

"יש המון סימנים לכך שמועד הנחיתה שלהם הולך ומתקרב. עד עכשיו הם נתקלו ביחס עוין, ולכן לא חשפו את עצמם. ירו בהם או שניסו ליירט אותם. אבל בקרוב מאוד הם ינחתו על כדור הארץ בצורה רשמית, באלפי או אפילו עשרות אלפי כלי שיט, גם בישראל".

MBK

BOOster קטנוע שטח

- עבירות שטח מעולה בשדות, שבילים וחולות
- צמיגי בלון 130/10
- מבנה תחתון מוגבה ומיגון תחתי המאפשר מעבר מכשולים
- 50 סמ"ק – אוטומטי
- התנעה חשמלית/מכנית
- שקט במיוחד
- אחריות לשנה ללא הגבלת ק"מ
- מתאים לשימוש גם בעיר (כלי צר במיוחד המאפשר כושר תמרון בפקקי תנועה)

יבוא ושיווק בלעדי: ל.ת.ס. (1983) בע"מ.

משרדים: רח' בית הלל 34 תל-אביב, 5617830/32 מוסך מרכזי: נתניה, פנקס 8 א"ת ישן טל' 09-620951

מרום גולן – תקציב שווה, פלוס 20 אחוז שכר דיפרנציאלי

חמש הצעות לשינוי מבני במרום גולן הגיעו לגמר, ומתוכן נבחרה ההצעה המתונה, הצהובה. חבר במרום גולן יקבל תקציב רגיל־מופרט. לתקציב הזה יתווספו תוספת ותק ותוספת המותאמת לגודל המשפחה. 20 אחוז מהתקציב יהיו שכר עבודה, על פי דירוג שתקבע ועדה חיצונית, שעל החלטותיה ניתן יהיה לערער

גוגה קוגן

בצנעה ותוך שמירה על פרופיל נמוך החליט לאחרונה קיבוץ מרום גולן לערוך שינוי מבני, הכולל הנהגת שכר עם מרכיב דיפרנציאלי. השינוי אינו קיצוני, כנהוג בקיבוץ עין זיוון השכן, אלא פשרה בין דגם הקיבוץ החדש לישן. בבסיס ימשיך התקציב להיות שווה לכל חבר, אך שיעור מסוים בו יהיה פונקציה של תרומת העבודה של החבר. משמעות הדבר היא שנכסי מרום גולן ימשיכו להיות משותפים, אך החברים יומרצו להשיג תקציב גדול יותר. "אם חבר יראה כי שכנו מעלה את רמת חייו, הוא אולי ישתדל יותר למצוא עבודה שיש עימה משכורת גבוהה יותר", אומרים בקיבוץ.

"השכר הדיפרנציאלי המוצע", אומר דורון בוגדנובסקי, אחד ממזכירי הקיבוץ, "יהווה רק כ־20 אחוז מהשכר המתומחר, כך שלא ניצור פערים כלכליים ומעמדות של עשירים ועניים".

לפני כחמש שנים קיבלה מרום גולן החלטה, שבשעתה נחשבה מהפכנית, על הפרדת העסק מהקהילה. משמעות ההחלטה היתה היתה הפיכת הענפים למרכזי רווח וענפי השירות למרכזי אחריות והנהגת שכר המדורג על פי רמת האחריות והתפקיד של החברים, בהתאם למקום העבודה.

בוגדנובסקי: "הפעולה הזו הובילה אותנו למצב חיובי, שבו רכזי הענפים שמו לעצמם כמשימה אישית לייעל את המערכת שלהם. כמובן שבהתאם למסורת הקיבוצית לא יכולנו להתייעל במידה המקסימלית הרצויה, בגלל הרצון לעזור גם לחברים חלשים יותר. אולם עצם ההחלטה שהחבר אחראי לפרנסתו עוררה מוטיבציה אצל כולם לתת תשומת לב לתרומתם לקהילה. עם חלוף הזמן, ומתוך מגמה להעביר ככל שניתן לאחריות החבר על עצמו, נכנסנו להפרטה בחלק גדול מתקציבי הקהילה.

"לפני כשנה וחצי קיבל צוות של חברים מנדט מהאסיפה, לבחון ולהגיש הצעות לשינוי מבני. בסוף 1994, לאחר עבודה ממושכת, הגיש הצוות שתי הצעות: הצעה אחת דגלה בשינוי מרחיק לכת – כניסה מוחלטת לרמת שכר שונות. השנייה היתה מתונה יותר – חלוקת שכר באופן דיפרנציאלי מתון, מתוך מגמה ברורה לשמר את אורח החיים הקיבוצי והערבות ההדדית, מבלי לפגוע במרקם החברתי של מרום גולן.

"לקראת ההחלטה הסופית התקיימו במרום גולן חוגי דיון, שירדו עד רמת הפרט. מי שחש עצמו כעלול להיפגע או מקופח מהשיטה החדשה, נפגש עם חברי הצוות לפני האסיפות המכריעות, וניתנה גם הזדמנות, לכל מי שחפץ, להגיש הצעות נוספות.

"כאסיפה שלפני האחרונה הגיעו לגמר חמש הצעות. החלטנו לערוך ביניהן הצבעת פריימריס, וההצעה המתונה – שנקראה אצלנו הצהובה, בגלל שהודפסה בדפים בצבע צהוב – זכתה ברוב גדול, של מעל 50 אחוז, והיא היא שעלתה לשלב ההכרעה הסופי, מול המצב הקיים. הרף שהוצב לקבלת השינוי הוא רוב של 75 אחוז מכלל המצביעים.

"נפתחה קלפי ל־24 שעות בלבד, ובמקביל בחרה האסיפה ועדת קלפי שתבדוק את ההצבעה. בסך הכל הצביעו 93.3 אחוז מהחברים, כולל אלה שבחופש. 76 אחוז מהם הצביעו בעד השינוי – רוב מוחץ. אני מציין, ולא בצנעה, שלא כופפנו ידיים. נתנו הזדמנות לכל אחד להביע את דעתו, להסתייג ולהכניס תיקונים ושיפורים".

החבר במרום גולן יקבל תקציב רגיל־מופרט. לתקציב הזה תתווסף תוספת ותק, תוספת בהתאם לגודל המשפחה ו־20 אחוז מהשכר שירוויח על פי דירוג שתקבע ועדת שכר חיצונית (!), שעל החלטותיה תינתן אפשרות ערעור. כמו כן ייפתח מכרז על כל תפקיד. השיטה החדשה מאפשרת למוסדות הקיבוץ לתת שכר מועדף לענפים חיוניים, כגון חינוך.

בוגדנובסקי: "אנחנו סוברנים להחליט שהגננת שלנו ומקום עבודתה לא פחות חשובים מריכוז ענף הבקר. לכן אין מין ההכרח שהיא תקבל שכר לפי השוק או לפי דירוג משרד החינוך; החשיבות שאנו מייחסים לעבודה שלה היא שתכריע. מטרות השינוי הן ברורות: הקטנת תלות החבר במוסדות, ייעול מערכת העבודה, הגברת המוטיבציה לנשיאת תפקידים ולקיחת אחריות, הגדלת הלכידות החברתית ושמירה על עקרון הערבות ההדדית".

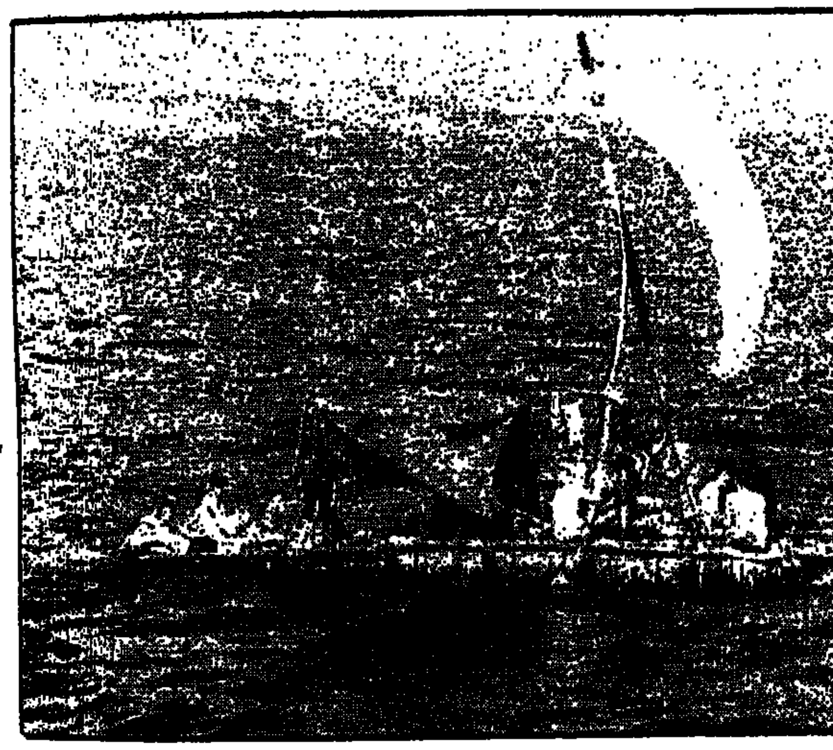

לאן שטה הרפסודה, כאשר הקיבוץ איננו מוגדר יותר כיעד הגשמה בלעדי?

השוה"צ בוחן יעדי הגשמה

"תנועת השומר הצעיר תפעל לביטול או הפחתה של בחינות הבגרות, כמהלך לקעקוע אי־ השוויון החברתי הנובע מהעמדת הציונים כמדד מרכזי לערך האדם לחברה". זהו נוסח אחת ההצעות שתועלה להצבעה במועצה הפ"ה של השומר הצעיר שתתקיים בשבוע הבא, בירוחם

נחמן גלבוע

לאחר סיום הפרק הראשון בוועידה של הגדולים, בהשתתפות נציגות מרשימה של לובשי החולצות הכחולות, הגיע תורם של חניכי השומר הצעיר לקיים דיונים ברומה של תנועה. זה יקרה בסוף השבוע הבא, מיום חמישי ועד מוצאי שבת, במועצה הפ"ה של השומר הצעיר, שתתקיים בירוחם שבנגב. נושא המועצה הוגדר כבחינת יעדי ההגשמה של בוגרי תנועת הנוער.

הבחירה בירוחם היא חידוש מרענן, וייתכן שגם ציון דרך בבחירת יעדי ההגשמה. "הבחירה נעשתה בעקבות פניית החניכים במקום, שטענו שהמועצות נערכות תמיד במוסדות קיבוציים", מבהיר רכז ההנהגה הראשית, אבנר קובלינר (יסעור). "אנחנו חושבים שיש בבחירה הזאת גם מסר, שלא הכל מתמקד בקיבוצים". בהזדמנות חגיגית זו גם ייחנך המבנה החדש של הקן המקומי, המונה כ־70 חניכים, שפעל עד כה במקלט עירוני.

לדברי קובלינר, מטרת המועצה היא בחינה מחדש של ההגשמה על כל מרכיביה, "החל מיעדים קטנים, כמו להגיע לפעולות בקן, וכלה בבחירת דרך חיים ואפשרות לפתיחת מסלולים חדשים לחברה שיתופית".

הקיבוץ משמש עדיין יעד הגשמה יחיד לבוגרי התנועה. בשומר הצעיר מעדיפים לומר כי ההגשמה בקיבוץ היא פועל יוצא של ערכי התנועה. למועצה לא יוגשו כל הצעות לדיון מטעם ההנהגה הראשית, והיא תהיה פתוחה להצעות של החניכים בדבר יעדי הגשמה אפשריים נוספים כמתכונת של חברה שיתופית.

כדרכן של מועצות תנועתיות, הדיונים בנושאים שעל סדר היום החלו כבר לפני כמה חודשים בקבוצות והמשיכו במועצות אזוריות שנערכו לאחרונה. בסיכום המועצה האזורית המשותפת לאיזור השרון ולאיזור הדרום, שהתקיימה במוסד "מבואות עירון", הובעה אכזבה מהשתתפותם הדלה של נציגי החניכים בדיונים.

בהצעות ההחלטה למועצה הארצית נאמר כי "השוה"צ אינה שוללת כל צורת הגשמה מצד חבריה, כל עוד זו מתיישבת עם ערכיה", והקיבוץ לא מוגדר כיעד הגשמה בלעדי.

המועצה באיזור הצפון גיבשה הצעת החלטה שממליצה להקים ארגון גג של תנועות הנוער, שידאג לארגון מחנות עבודה בקיבוצים, לפעילות התנדבותית בעיירות הפיתוח ובאזורי מצוקה ולכתיבת דו"חות על תופעות של חוסר צדק חברתי, שיישלחו לגופים ציבוריים. הצעות נוספות שגיבשה המועצה עוסקות בקירוב לבבות בין חניכי העיר והקיבוץ, בפעילות לקליטת עלייה, בארגון מפגשים עם נוער פלסטיני ובפעילות בתחום הרעיוני. אחת ההצעות גורסת כי "תנועת השומר הצעיר תפעל לביטול או הפחתה של בחינות הבגרות, כמהלך לקעקוע אי השוויון החברתי הנובע מהעמדת הציונים כמדד מרכזי לערך האדם לחברה". עוד ממליצים בצפון להקים גוף תנועתי, שייבחן את אילוצי התנועה ויבדוק האם הם מתאימים לקיבוץ הארצי. המסקנות ישמשו כאמת מידה לשליחת גרעינים לקיבוצים, וכן לבדיקת הקשר בין חניכי התנועה לקיבוצים הוותיקים".

חניכי התנועה דנים בקשר בינם לבין הקבה"א בדיוק בימים שבהם מתלבטים קיבוצי הקבה"א בסוגיות של מידת השיתוף הרצויה בתוכם ומידת החיוניות של מוסדות התנועה, בהם תנועת הנוער.

אבנר קובלינר, האם תיתכן החלטה שלפיה קיבוצי הקיבוץ הארצי לא ראויים להיות יעד הגשמה?

"יש הצעות לא לשלוח גרעינים לקיבוצים שינהיגו שכר עבודה דיפרנציאלי לחבריהם. יש הצעות האומרות שגם לפעול בקרב החברה הישראלית, בירושלים לדוגמה, זו הגשמה. בסופו של דבר החניכים יכריעו. הרוב נוטה לכיוון הקיבוץ היותר שומרי".

אתם מתכוונים לזעזע את הקבה"א?

"אותם נושאים הנידונים בוועידת הקבה"א יידונו גם במועצה שלנו. ייתכן שיתקבלו החלטות לא ללכת לקיבוצים שאינם ממלאים עקרונות שומריים".

החלטות המועצה הקודמת שלכם הרגיזו חברים מרכזיים בקבה"א.

"במועצה הקודמת הוחלט לא להגשים בקיבוצים שאינם נאמנים לעקרונות הקיבוץ. מראיינת באחת מתוכניות הרדיו ביקשה דוגמאות לקיבוצים כאלה, ומסרו לה את השמות של מעברות ומענית כדוגמה לקיבוצים שיש בהם חברים שלא מעבירים את השילומים לקיבוץ. זו היתה טעות, וזה הרגיז חברים בקבה"א. הפעם אנחנו לא מתכוונים לתת שמות של קיבוצים, אלא להחליט החלטות עקרוניות בנושא".

תגי מעבר לחברי אשדות יעקב

האי של שני האשדותים הועבר בשבוע שעבר בטקס צנוע לחזקת הירדנים. מעתה יידרשו חברי הקיבוצים אשדות יעקב איחוד ומאוחד להציג תג מעבר בכל פעם שיגיעו לעבד את אדמותיו

עמי ווז'נסקי

החל מהשבוע נדרשים חברי אשדות יעקב איחוד ומאוחד להציג תגים מיוחדים בפני נציג ממלכת ירדן, בכל פעם שהם ניגשים לעבד שטחים שעד לפני שבוע היו שלהם לכל דבר. האי של האשדותים הועבר רשמית לחזקת הירדנים בשבוע שעבר, בטקס צנוע שבו השתתפה פמליה צנועה מישראל, שכללה חברים משני הקיבוצים, ופמליה צנועה מירדן.

הפמליה הירדנית מנתה פקידי ממשל, קצינים מזרועות הצבא השונות וכמה חקלאים. מוחמד, מגדל ירקות מהכפר שונה שבמורד הירדן, אמר "שלום, למה לא, שלום זה טוב ברוך השם". מהאפשרות שהשוק הירדני יוצף בירקות ישראליים הוא אינו חושש: "שהם ימכרו אצלנו, ואנחנו נמכור אצלם, ויהיה מספיק לכולם".

דובר הפמליה הישראלית, אליקים רובינשטיין, נאם בנוסח שמעון פרס, על עתיד מבטיח יותר באיזור בכלל ובישראל וירדן בפרט. מבחינתו היתה לרגע הזה משמעות רבה. רובינשטיין ישב בראש הצוות המשותף הישראלי–ירדני שגיבש את הסכם השלום, שבין השאר מקנה לירדן ריבונות כאי אבל מאפשר לאנשי אשדות להיכנס לשטח ולעבד אותו ללא הצגת פספורט.

תגי המעבר יהיו אישיים ויישאו תצלומים של בעליהם. כל התמונות כבר נמסרו לידי נציגי ממשלת ירדן, הרואים בעצם הסכמתם לרעיון התגים ויתור גדול מצדם. אל חברי שני הקיבוצים, שיורשו להיכנס לאיזור חמושים, יוכלו להצטרף גם אורחיהם, כולל תיירים. סעיף זה הוכנס בהסכם לקראת הקמתו האפשרית של פרויקט תיירות גדול באיזור. כניסה של ירדנים לאי תותר רק לאנשי ממשל.

משה מלמוד, אשדות איחוד, מנתח את עצמו: "אנשים הגונים מחזירים מה שהם לקחו. אנחנו לקחנו את האדמה הזאת, ואנחנו הרי אנשים הגונים, לא?" מלמוד מספר כי בתום קרבות מלחמת השחרור נהגו חברי הקיבוץ, בכל פעם שיצאו לחרוש את השטח, המשתרע על כ־600 דונם, לסגור את הסכר בנהריים כדי להוריד את פני המים בירדן לאפס. בתחילה, מסביר מלמוד, התייחסו החברים אל עבודת האדמה הזאת כאל תרגיל פוליטי, ורק אחר כך החלו לגדל שם גידולים של ממש.

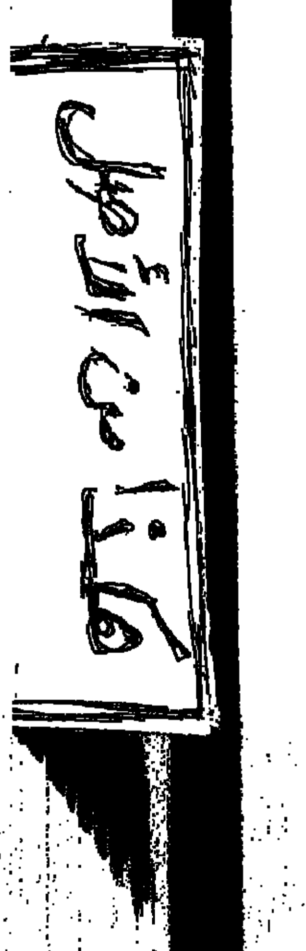

שופוני יא נאס

הנפילה ממרומי התקווה למעמקי הספק, רצחנות מאיימת המשתוללת בכל מקום ובכל פינה, טירוף עיבוי ההתנחלויות המגובה על ידי ממשלת הגמגום הלאומי – כל אלה יכולים להניב תוצאות נוראיות, שסימנים ראשונים להן כבר נראים בשטח

אנושי גרוסמן

שנתיים כבר מלאו לממשלת העבודה. מתהליך השלום נשמעות גניחות של עייפות מזייפת. יהודים וערבים חוזרים אל בורות המים, איש איש לבורו שלו. סמלי ראש חוזרים אל קדמת הבמה. נראה שמה שהיה הוא גם מה שיהיה. יותר ויותר יהודים יודעים בטוח שאי אפשר להאמין לאף ערבי, כי כולם, כולל ערביי ישראל, רוצים רק דבר אחד: לזרוק אותנו לים. ואילו ערביי ישראל הולכים ומסתגרים בתוך עצמם, לוחמים על שוויון זכויות פורמלי אבל מאבדים במהירות את האמון שמדינת ישראל, מדינת היהודים, תהפוך למקום שבו יחושו שותפות אמת, זיקות נפשיות אל דגל, סמל ותשתית ...

יהודים איבדו את האמון, וערבים מטפחים את הקלסון, המוליך אל הטינה, ומשם, בדרך בטוחה, אל השנאה. הסיכוי שנפתח ונסגר, הפיכתו של ... מסמל נערץ לממשות פתטית, גירוש ה־... מבצע "דין וחשבון", ועכשיו הבנייה בשטחים ... "ידענו אבל לא ידענו" – כל אלה היכו ... אנושה את מעמדם של אלה שהתיימרו כל ... להיות אופוזיציה שמאלית לוחמת. כוונתי ... המרכיבות את מרצ. זרמי המעמקים ... כאן ערבים ויהודים במולדת המשותפת ... העמים, זרמים הכוללים בתוכם מרכיבים ... זה בזה של השלמה, פשרה, עוינות, ... אכזבות, אילוצי מציאות וחלומות פורחים באוויר – וזרמים אלה משדרים אלינו קצרים, המאותתים על הפרדה בדרך לניתוק מוחלט.

בעוד אנחנו עושים שלום עם ירדן, מתכננים קשרים כאלה ואחרים עם מדינות ערביות רחוקות ומדברים על שלום אפשרי עם סוריה, הרי שבבית פנימה, היחסים בין יהודים לערבים אזרחי מדינת ישראל הולכים ומשתבשים. ייתכן שמבצעי ההתנחלות בחסות החשיכה שנחשפים עתה, המיליציות היהודיות בגדה המערבית שמאיימות לקחת את החוק לידיים אם וכאשר יעזוב צה"ל את מרכזי הערים, חובשי הכיפות ולובשי הדובונים הנוטעים ומסקלים הרים ועמקים, מין "שופוני יא נאס" יהודי המופנה לעבר כל ערבי באשר הוא – כל אלה הם אולי נקודת אל־חזור ביחסי יהודים־ערבים בארץ.

אינטלקטואלים ערבים צעירים חוזרים אל בורות המים שלהם, אל ערביות פלסטינית גאה ולעתים גם לוחמנית. "אני ערבי פלסטיני אזרח ישראל", הם יגדירו את עצמם, והם מלהזכיר את ההגדרה הקודמת, "אני שייך לערביי ישראל". מדינת ישראל חייבת להיות מדינה של כל אזרחיה, יהודים וערבים, בדומה לכל המדינות המתוקנות בעולם, טוענים הם בלהט רב, הנשען על עקרונות היסוד של הדמוקרטיה, בעודם מזדהים רוחנית־תרבותית עם מקומות אחרים. הם במערב, מנהלים מאבק מתמשך על שוויון זכויות פונקציונלי, ולבם במזרח, מזדהים רוחנית ותרבותית עם אחיהם הערבים, בעיקר הפלסטינים – מציאות מתמשכת מורכבת, שעומק השסע בין המאבק לשוויון זכויות מלא לבין ההזדהות הרוחנית־תרבותית מעניק לה משמעות חדשה.

לא ערכתי מחקר מלומד, אין לי ממצאים סטטיסטיים, וודאי יימצאו כאלה שיוכיחו לי כי בידיהם ממצאים המצביעים על מגמות הפוכות, ואני רוצה להאמין שהצדק יהיה אז איתם; אני רק מקשיב. מנסה להבין את המנגינות הבאות לידי ביטוי בעיקר בשתיקות. משוחח עם הערבים שאיתם יש לי שפה משותפת, הבנויה על יחסי אמון וידידות אישית. והקולות מוליכים אל הכמיהה להיות אזרחים שווי זכויות במדינת ישראל, משולבים כלכלית אבל נפרדים ונבדלים תרבותית: להיות מיעוט המתקיים כאן אבל חווה את זהותו שם, במקום שבו מתעצבת תרבות ערבית הבנויה על מסורת עתיקה שנפגשת במציאות מודרנית סוערת – מיעוט בישראל ורוב באיזור. אולם שייכות למדינה מנצחת ולעם מוכה צבאית פעם אחר פעם וחברות אישית עם יהודים המשרתים בצבא כיבוש המדכא את אחיהם, בני עמם – אלה ועוד מוליכים אותם אל הייאוש מהסיכוי לעצב כאן חברה, שראוי להם להיות חלק ממנה.

ואולי צודק אחר מידידי, המוקף בידידי אמת ערבים, במשפטים שכתב אלי: "מבחינת הפלסטינים אזרחי ישראל, ה'שופוני יא נאס' היהודי כולל אותך, ואולי ביתר שאת אותי. החוויה הקולקטיבית העמוקה שלהם מזהה באופן מוחלט והיסטורי את הציונות עם האסון, החורבן. כל השאר – אבחנות ופרשנות". בהמשך מכוון ידידי את דבריו אל תשתית הוויתנו כאנשי שמאל יהודים וציונים. וכך הוא כותב: "כידוע לך, אני כבר בביזנס הזה של אחוות עמים יותר מ־20 שנה, קצת לפני שעמדתי על דעתי. מטבע הדברים ובתוקף תפקידי אני עומד בקו האש הראשון, ואכן סופג הרבה. במגע שלי עם הצד השני, תמיד אני הוא נציג הציונות, הממשלה, הקק"ל, הסוכנות היהודית, השב"כ, ועוד ארגונים שאינני יודע על קיומם. אתה יכול לתאר לעצמך את הכמות, אך לא את איכות האש שאני סופג. הגלויים שבהם לא נותנים מנוח ולא הנחות. מהם אני למד כיצד הציונות מקעקעת את אושיות חייהם, ולא בדמות מתנחל לובש דובון ונושא נשק, אלא בדמות פעיל שלום מלא כוונות טובות. כולנו כאחד שייכים לאותה הופעה היסטורית דורסנית ופוגעת, ומשמשים בה בתפקיד זה או אחר".

דברים קשים, מחשבות הנוגעות בשורש האמונה והסיכוי שלי, שלנו. הנגיעה בליבת העלבון והזעם המונחת בתשתית עולמם הפנימי של רבים רבים מבין הערבים אזרחי ישראל; הידיעה הכואבת שאנחנו, אנשי אחוות העמים ושוויון הזכויות, נתפסים על ידי רבים מבין ידידינו הערבים כשייכים קודם וראשית לכל לעמישראל, הרואה במדינת ישראל מדינה יהודית הנשענת ונבנית על ידי התנועה הציונית, המקור לכאב ולנזל: שתיקותיהם הפוגשות בהסברים חלקיים שלנו – כל אלה יכולים להוליך אל הייאוש, שתוצאתו היא כניסה אל מדור "שב ואל תעשה".

מכלי חולשת הדעת מתודלקים בעוצמה אדירה ממקורות הטרור האיסלמי הרצחני, המותיר פחות ופחות מאמינים בסיכוי לבנות מערכת יחסים של אמון ושוויון בין יהודים לערבים בארץ המיוסרת הזאת. וכידוע, להיות יחידים על החומה קשה יותר, מתסכל יותר, מאשר להיות חלק מרבים, היוצרים תחושה של זרם מרכזי ומנצח. גם הנפילה ממרומי התקווה (הסכם אוסלו) למעמקי הספק, הרצחנות המשתוללת בכל מקום ובכל פינה בארץ וטירוף עיבוי ההתנחלויות המגובה על ידי ממשלת הגמגום הלאומי – כל אלה יכולים להניב תוצאות נוראיות, שסימנים ראשונים להן כבר נראים על פני השטח.

על פניו נראה התהליך כבלתי הפיך, כאילו נגזר שכך יהיה. אלא שמי ששומע את תקתוק הפצצה, מי שמבין את משמעות האלטרנטיבה לחיים משותפים של אמון והשלמה הדדית, מי שיש לו ערך ראוי שעליו הוא מוכן להיאבק – לא מתייאש, ועושה את כל שביכולתו כדי לשנות את כיוון המגמה. מעניין שגם ידידי מגיע בסופו של הניתוח הנוקב למסקנות דומות. וכך הוא כותב: "אני חושב שכיום אין לנו ברירה אלא להציב צינורות קבועים ומחייבים של תקשורת בינינו לבינם, שאם לא כן, אנחנו עלולים למצוא את עצמנו בעוד חצי דור או דור מנותקים לגמרי, ואין לך יותר מפחיד מהלא ידוע. יש לנו הרבה מה לדון על אופיים וטיבם של צינורות אלה, זוויותיהם, כיוונם ושיפועיהם. שני דברים אין לנו: זמן וברירה אחרת".

"מטה גרנות" מודיע:

בשבת הקרובה, 18.2.95, נצא ל"שבת צמתים" לחיזוקה של הממשלה, לחיזוקו של תהליך השלום ולחזרתנו המחודשת לרחוב ולצמתים!

פגישת הכנה ועבודה של "מטה גרנות" המורחב, תיערך ביום שישי 17.2.95 בשעה 13.30, בחממה בעין שמר

מוזמנים בהמוניהם: מזכירי הקיבוצים פעילי "מטה גרנות" ולוחמי השלום!

רבין, אחריך לשלום!

"מטה גרנות"

* לקבלת שילוט, סטיקרים ופרטים, ניתן להתקשר לחמי 06-374426

אולפני אלרום מציעים:

שירות יעיל, מהיר ואיכותי בתרגום והטבעת כותרות לסרטי הדרכה תדמית ופרסום לערבית ולשפות שונות

תראה לאן הגיע ההיי-טק הישראלי. תראה אלביט

הסדר רכישה מיוחד למשקי התק"מ ולקיבוצי השומר הצעיר

לבחירתכם מגוון דגמי אלביט בגדלים "21, "25, "28

לקבלת פרטים והזמנות פנו אל:

משקי התק"מ - אולי טל: 03-5212397

קיבוצי השומר הצעיר - יורי טל: 03-6925474

ת.ד 800 מגדל העמק 10500 טל 177-022-7911 פקס 06-544177

מה קורה

הזורע

הנחל עלה על גדותיו

ארבעה בתי מגורים, שני בתי ילדים ומקלט הוצפו. במשק החי טבעה ארנבת. כמה ותיקים פונו מבתיהם והלכו לישון אצל ילדיהם. השומר שטילפן להעיר את המפונים הודיע להם בעדינות: "ברווזים שטים לכם ליד הבית"

הנחל היפהפה החוצה את קיבוץ הזורע זורם בנחת בדרך כלל. לפני שבוע, בסערת הגשמים העזה, עלה הנחל על גדותיו והציף בתי מגורים ובתי ילדים. בתוך זמן קצר ירדו באיזור 114 מ"מ גשם, ובערוץ החלה לזרום כמות אדירה של מים. חברי הזורע, שצפו את העומד להתרחש, ריעננו את נוהל החירום למקרי הצפה והמתינו לראות איך ייפול דבר. "ערב קודם הרגשנו שזה עלול לקרות לנו", אומר עלי דור, מזכיר הקיבוץ. "כאשר החלה ההצפה, העירו אותי שומרי הלילה, והתחלנו בנוהל יידוע הצפה בבתי המגורים שקרובים לציר הנחל. נאלצנו לפנות כמה ותיקים, שהלכו לישון אצל ילדיהם, ואת החיות ממשק החי. בסך הכול הוצפו ארבעה בתי מגורים, שני בתי ילדים ומקלט. במשק החי טבעה ארנבת. המים בבתים הגיעו לגובה של כ־30 ס"מ וגרמו נזקים לריהוט. יש חפצים, כמו תמונות וקלטות, שנהרסו לחלוטין. שטיחים עוד ניתן להחליף, אבל לא חפצים כאלה".

צוותי חירום יצאו לנחל כדי לשחרר סתימות בערוץ. דור: "צוות המרגה שלנו בא עם חליפות אטומות, ואנשי השלחין באו עם טרקטור 4x4 עם הנעה קדמית. עברנו לאורך הציר לנקות סתימות ולהרחיב את מעברי המים. לקראת בוקר פינינו את הילדים, שלא יכלו ללמוד בכיתות שהוצפו. כשהגשם נחלש מפלס המים החל לרדת, ואפשר היה לנקות את הסחף והבוץ. לקראת הצהריים כבר עסקנו באומדן הנזקים לביטוח".

"אנחנו כבר מתורגלים באירועים כאלה", מוסיפה טובה דור, המזכירה. "לפני שלוש שנים היה בדיוק אירוע כזה, ואמרו לנו ששיטפון כזה מתרחש כל 30 שנה. רוב המפונים שדירותיהם הוצפו הם חברים קשישים. השתדלנו למנוע פאניקה. כאשר השומר טילפן להעיר את החברים הוא אמר: 'ברווזים שטים לך ליד הבית'. היתה גם דירה אחת שהחברים היו מחוץ לקיבוץ. חבר'ה מהמשק נכנסו פנימה לפנות את הבוץ ולהציל כל מה שאפשר".

טידה שחם גולן

יונינה למדן מאורים, מציגה שתי תערוכות בו־זמנית

גבת

הסובארו של דדון

תמהוני הטוען כי הוא תושב קיבוץ מיצר נעצר בחשד שגנב את מכוניתו של החשמלאי של גבת. במיצר מכחישים כל קשר לגנב

מכוניתו של החשמלאי בקיבוץ גבת נגנבה לאור היום מחזית החשמלייה על ידי צעיר תמהוני וחסר בית, הטוען כי הוא מקיבוץ מיצר.

הרצל דדון מעפולה, העובד כחשמלאי בקיבוץ גבת, נדהם לגלות יום אחד כי מכונית הסובארו שלו, שחנתה כמו תמיד בחזית החשמלייה, נעלמה. הוא הגיש תלונה למשטרה, וכעבור כשבועיים, בשעת לילה מאוחרת למדי, התבקש על ידי המשטרה לבוא ולזהות את מכוניתו. התברר כי מחסום משטרתי שגרתי בצומת יגור עצר צעיר הנוהג ללא מסמכים במכונית שהתגלתה כמכוניתו של דדון. בתעודותיו של הנהג היה רשום כי הוא תושב קיבוץ מיצר שברום רמת הגולן. במכונית נמצאו מזרון וכלי מטבח, ונראה כי הצעיר חי בתוך המכונית. המכונית נמסרה לדדון כשהמנוע שלה הרוס.

לדברי מפקד משטרת מגדל העמק, רפ"ק זאב גיטרמן, האיש הוא בעל עבר עשיר למדי בגניבות רכב. מזכירת מיצר, דיניק בן צבי, טוענת כי האיש מעולם לא היה חבר מיצר, אך ייתכן כי גר במקום לפני שהגרעין הנוכחי קיבל לידיו את הקיבוץ. לדבריה, מדי פעם מגיעות תלונות על חבר 'מיצר' שהסתבך במעשים שונים, אך לחברי הקיבוץ אין כל קשר להן.

לאחרונה לכדה המשטרה חשוד ... פריצות לרכב בקיבוץ גבת. הפורץ הוא ... מהעמק שבילה בפאב המקומי, הפועל על ... מסחרי.

עמי רווח

דפנה

תלושי בוקר וצהריים

עד שיגיע הכרטיס החכם, אוכלים בקיבוץ ... בוקר וצהריים תמורת תלושים. המטרה, ... בכל הקיבוצים שעברו הפרטת מזון, לשפר ... רמת האוכל ולמנוע בזבוז

ברוב של 75 אחוז הוחלט בקיבוץ ... לעבור לשיטת התלושים, בחלוקת ... הבוקר והצהריים. ארוחת הערב ... לפני כארבע שנים. שיטת התלושים היא ... מעבר עד שיופעל "הכרטיס החכם", ... בעתיד הקרוב גם לפתיחת השער ... במרכולית. השיטה הונהגה לפני ... ונועדה "לשפר את רמת האוכל ולמנוע ... במזון", כפי שאומר עמרי כבירי, ... לשעבר, שרתף להנהגתה.

"זה זמן רב", אומר כבירי, "... שתקציב המזון גדול מדי, שאנחנו ... מרמת האוכל ושקיים בזבוז נורא. ... לאכול אצלנו בלי חשבון, והחלוקה ... היתה מתכון לבזבוז שנראה בפחי הזבל".

צוות בראשות כבירי ערך ... משאל, ועל פי תוצאותיו ... החרשה. "היינו חייבים להעביר את ... בצורה עדינה", אומר כבירי, "מאחר ... החברים המבוגר לא היה מוכן ... כזה".

בשיטת התלושים מווכה תקציב ... בסכום המשתווה לעלותן של 30 ארוחות ... צהריים וערב. בתחילת החודש ... תלושים לפי צרכיו, ובעבור אלה ... מנוצלים הוא מקבל החזר. כדי ... נעימויות, כל משפחה בדפנה מקבלת ... של כמה ימי תזונה להאכלת אורחים.

"המטרה היתה לשפר את המזון", ... כבירי, "שאנשים לא יברחו מחדר האוכל, ... להיפך, ולשמור עליו כמקום מפגש ... לחברי הקיבוץ". בינתיים, לדבריו, ... מרוצים ואוכלים טוב. עכשיו רק נותר ... ל"כרטיס החכם".

ענת ל.

אורים

יחס מיוחד לאמנים

12 אמנים מוכרים יש בקיבוץ אורים. ... מאורגנים בעמותה שקוראת לעצמה "נאמני הגלריה", ובימי הפרטה אלה עדיין מקבלים תקציב מהקיבוץ

מעשי ידיה של יונינה למדן מקיבוץ אורים מקשטים בימים אלה שני מוקדי אמנות ... שבעו את הגלריה לאמנות עכשווית ואת ... באר שבע, במסגרת תערוכה קבוצתית של ... הנגב. למדן זכתה בכך בעקבות 25 שנות ... לפני כן ובמקביל עבדה כמורה בקיבוץ, ... מהזמן ניהלה את בית הספר.

למדן נולדה ב־1929 בקליבלנד ... ובסוף שנות ה־40 באה ארצה ללמוד ... ההדרכה בתנועת הבונים. בתחילת שנות ... היא עלתה לארץ ומאז היא חיה בקיבוץ ...

לאחר שפרשה מהוראה עבדה למדן בייצור איורים לתכשיטים, ואז גם החלה ללמוד אמנות באופן מקצועי במדרשה לאמנות ברמת השרון. החל מ־1974 היא מציגה יצירות בתערוכות.

באורים מייחסים לאמנות ולאמנים משקל רב. למדן: "בשנות ה־70 יצרו כאן קריה לאמנים מקומיים. היו לנו שישה צריפים ששימשו כ־12 סטודיו, ובכל שנה היינו מקיימים תערוכה משותפת". הסטודיו שלה נמצא היום במבנה של ..., שהספיק להיות גם בית חרושת למברגים. "עכשיו יש לנו כאן גם עמותת אמנים לא רשמית, שקוראת לעצמה בשם 'נאמני הגלריה', ואנחנו מקבלים גם תקציב מהקיבוץ, המחולק בין העוסקים באמנות". בשנה שעברה היתה לחמישה מבין 12 האמנים המוכרים של אורים תערוכה משותפת במסגרת "ארט פוקוס" תחת השם "קציר יצירה בנגב".

למדן מפסלת בעץ, בחומר קרמי, בשיש, באבן גיר ובקרטון, והיא גם מציירת ועושה קולאז'ים, עבודות מתכת ועבודות אחרות.

רמי שני

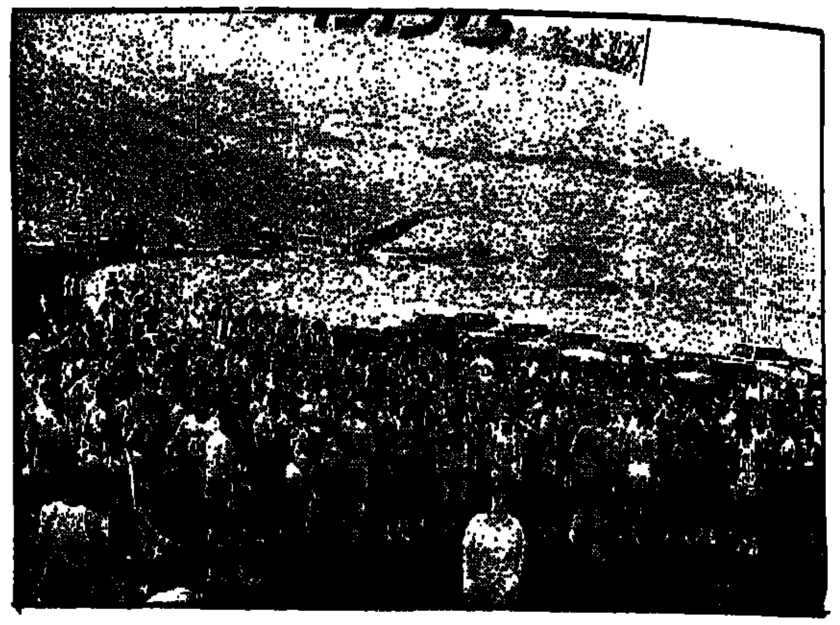
מירוץ עין־גדי השנה, ישתתפו לראשונה 5 רצים ממרוקו

עין גדי

המירוץ הנמוך בעולם

יותר מאלף רצים ישתתפו השנה במירוץ עין גדי, בהם רצים ממרוקו, מאירופה ומהכוח הרב־לאומי שבלבנון. בין האטרקציות: רצה בדואית יחפה, מחליקי רולר־בליידס ורצים מעל גיל 80

מירוץ עין גדי ה־13, שהוא מירוץ הכבישים הארוך ביותר בארץ, יתקיים בסוף השבוע הבא, 17–18 בחודש. המירוץ הנמוך בעולם ייצא ממרכז עין גדי ויעבור בכביש ים המלח, למרגלות מצדה. המירוץ יכלול שלושה מסלולים: חצי מרתון (תחרותי), עשרה ק"מ (תחרותי) ושלושה ק"מ (עממי), וילווה במופעים ואירועים לכל המשפחה.

כאלף רצים צפויים להשתתף במירוצים התחרותיים, בהם רצים ממרוקו (חמישה), מאירופה ומהכוח הרב־לאומי שבלבנון. בין האטרקציות הצפויות: קבוצה של בדואיות מצפון הארץ שירוצו יחפות, קבוצת מחליקי רולר־בליידס (גלגיליות) ורצים מבוגרים מאוד (מעל גיל 80).

האליפות נקראת על שמו של גיורא רון, בן קיבוץ עין גדי, שהשתתף במירוץ 81' ואף סייע בארגונו, ואשר נפל ב־82', במלחמת לבנון, בפריצה בכביש החוף. כל משפחת רון – האב, האם והבנים – משתתפים בקביעות במירוץ.

"כשאנו נמצאים, אולי, בפתח השלום המיוחל", אומר אלי רון, אביו של גיורא, "לא נשכח את הנופלים במלחמות ישראל, שבזכותם אנחנו יכולים לעסוק בדברים כמו מירוץ זה. אני מקווה שהמירוץ שנקרא על שם בני זכרונו לברכה יסמל את התקווה לשלום".

ערן נבון

איש המים ממסדה

[illegible]

<u>סימה טלמון</u>

הסימפוניה של פיסארו

התוכנית המקורית היתה לבקר בתערוכה של פיסארו במוזיאון ישראל. לתערוכה הם לא הגיעו, אבל המסעדה באבו־גוש היתה משהו משהו

פעמיים בשנה (בערך) אנחנו יוצאים עם חברינו הטובים לטיול. לפעמים עם ילדים, לפעמים בלעדיהם. יום אחד זרקה אחת מהחברות רעיון לחלל האוויר: "בואו ניסע לתערוכת הציורים של פיסארו, במוזיאון ישראל, בירושלים". הרעיון נפל על קרקע בשלה. אצל כולנו, כנראה, היה צורך לצאת קצת מהשגרה ולהתאוורר, ובלי ילדים.

כינינו, אף אחד מאיתנו אינו מבין גדול בתחום הציור, אך כל אחד מאיתנו רוחש הערכה גדולה לכל מה שקשור בתרבות ובאמנות. אם להיות ישרים, לעתים אנחנו נוטים להתהדר בנוצות של שוחרי תרבות. קודם כל כדי לעשות רושם על עצמנו, ואחר כך כדי לעשות רושם על אחרים. לא פעם אנחנו נופלים בפח הזה. אנחנו הולכים לשמוע קונצרט או אופרה, ולא בדיוק נהנים ממשמע אוזנינו. הרווח העקיף הוא התחושה: "אני שייך לאליטה תרבותית". כדי להיות שייך לאותה אליטה, צריך לעתים לשלם.

אבל במקום להתפלסף, הבה ואספר לכם את סיפור היום הנפלא שעבר עלינו. יצאנו בבוקר שטוף שמש, די מאושרים. הבנות ישבו במושבים האחוריים והבנים במושבים הקדמיים. מתוך ניסיון שרכשנו בטיולים כאלה, המבנה הזוגי מיותר. מיד מצאנו, הבנות, נושאים נהדרים לדיון. התחלנו בבישולים. כל אחת תיארה בלשון ציורית מה היא מכינה לילדיה ולארוחת ערב. שאבנו המון סיפוק מהשיחה הזו. אחר כך עסקנו בפירוט הקניות האחרונות שעשינו בשביל הילדים וריכלנו קצת על מכרים משותפים. הרגשנו שאנחנו מבלות בנעימים. לא פעם אני מתפלאת על כך שנשים אינטליגנטיות למדי, משכילות ובעלות ידע רחב בתחומים שונים מגיעות בסופו של דבר אל הנושאים הבסיסיים שמעסיקים אותן: ילדים ואוכל. הבנים שתקו. כדורגל, הנושא הגברי המובהק, לא עניין במיוחד שניים מהם, ועל פוליטיקה לא מדברים ביום כל כך יפה ושטוף שמש.

ארוחת בוקר, מוגזמת לכל הדעות, נפרשה בחיק הטבע. אכלנו כאילו עברנו שבוע שלם של צום, והמשכנו ירושלימה.

הגענו למוזיאון, ניגשנו בחגיגיות לדוכן הכרטיסים, וכאן נכונה לנו הפתעה לא נעימה. התברר שבימי ג' בבוקר המוזיאון סגור, ורק בשעה 16:00 הוא נפתח. חטפנו הלם. הרי גולת הכותרת של הנסיעה היתה אמורה להיות התערוכה של פיסארו. מהר מאוד התעשתנו, והחלטנו להפוך את המסלול: להתחיל עם מה שתיכננו לשעות אחר הצהריים, ולחזור בשעה 16:00 למוזיאון.

יצאנו אם כן לדרכנו, כשהמטרה היא מנהרות הכותל. כמו אנשים תלושים קצת וחסרי ניסיון בארגון טיולים, לא בירננו לפני כן מה צריך לעשות, וכשהגענו למנהרות הכותל התברר שיש להזמין מקום מראש. אנשי האתר לא היו מוכנים לסגת מעמדתם החד־משמעית, שאין מקום לאף אדם נוסף. שוב מפח נפש. ושוב התעשתות.

ברכנו אל מחוץ לרחבת הכותל וראינו שביל המוליך לעבר מתחם הר הבית. החלטנו, עם קצת היסוס, לעלות ולהציץ פנימה. היינו בטוחים שאין ליהודים דריסת רגל במקום. עלינו, הצצנו, והתברר שהמקום פתוח לתיירים. מצאתי את עצמי משוטטת באופן חופשי במתחם הסגור של הר הבית, ולא האמנתי. ראינו את המסגד המרהיב, שכיפת הזהב שלו חודשה בתמיכת המלך חוסיין, ונהנינו לעשות השוואות עם המסגדים שראינו בתורכיה. בכלל, ירושלים העלתה ניחוחות תורכיים, מה שהביא אותנו למסקנה שלא צריך לנסוע רחוק כדי להרגיש בחו"ל. הסתובבנו כחופשיים, דיברנו עברית בלא חשש. הכל נראה שקט ואביבי, ולמרות זאת הידקתי את אחיזת ידי בשברייה שנסחבת איתי לכל מקום.

נפרדנו מהמקום היפה הזה ונסענו לכנסיית המורמונים. אחר כך צפינו על הבקעה, וקפצנו למעלה ארומים.

השעה 16:00 הגיעה. במקביל החל ויכוח ניגוח למדי, אם לוותר על התערוכה של פיסארו, לנסוע לאבו־גוש ולאכול במסעדה, כפי שתיכננו מראש, או לחזור למוזיאון, לגולת הכותרת של המסע, התערוכה של פיסארו. תנחשו מה הוחלט.

כצפוי, הרעב קילף מאיתנו את המעטה התרבותי הדק והשביר שלבשנו בבוקר, וכולנו, למעט אחת המשתתפות שקיטרה מתחת לשפם אבל אף אחד לא האמין לה, בחרנו להמשיך במסלול שמוביל למסעדה. ואם מדברים על אמנות, או הארוחה הזו היתה חוויה אמנותית־גסטרונומית נפלאה. העיצוב של המסעדה, שהיתה מוסקת בתנור עצים ציורי והשקיפה על אורותיה של ירושלים, יפהפה. מוסיקה חרישית הנעימה את זמננו, ואנחנו הסתערנו על שלל סלטים בטעמים נפלאים, שהופיעו עם פיתות חמות ומשקאות קרים. המשכנו בטס ענקי של בשרים צלויים ומתובלים, שרבצו על ערימות של ציפס פריך ואורז. זאת היתה סימפוניה אמיתית, הנאת בשרים, תרתי משמע. אף אחד לא הצטער על התערוכה של פיסארו, וכולנו סיימנו את הטיול בתחושה מרוממת ובקפה ובקלוואה.

מה שכן, החלטנו לא לספר לאף אחד שאת פיסארו לא ראינו. שהקנאים ימותו ואנחנו נישאר עם הילה של שוחרי תרבות.

אדי אינטרנציונל מציע:
מיוחד לקיבוצים אפיקומן לפסח!
שלמו על המלון – הטיסה על חשבוננו
10 לילות בלונדון רק $699
יציאה 31.4 וחזרה 23.4
כולל: 10 לילות במלון RUSSEL או NORSLLK במרכז העיר, טיסה הלוך ושוב, העברות למלון וחזרה, כולל ארוחת בוקר ומלווה צמוד.
לא כולל מס נמל־$29, טיפים־$15 ודמי רישום־$40

ארגון נפגעי דוד דהאן ושות'
מפעלים או גופים עסקיים שנפגעו מהנ"ל מתבקשים לפנות:
לת"ד 848 טבריה
או לפקס: 06-792679
לשם התארגנות נגד החייב

בניגוד למה שפורסם

מקורות מהימנים ביותר בקיבוץ מבוא חמה מסרו לנו, כי הידיעות על כך שזוכה הלוטו, רסל הפיין, מסר חלק מכספי הפרס לקיבוץ היו מוקדמות ומוגזמות מדי. רסל אמנם חזר לעבודתו בלול, אבל בשלב זה לא יודעים במבוא חמה על שום תרומה כספית שהתקבלה ממנו. המידע כאילו מסר רסל מחצית מסכום הזכייה שלו, 18 מיליון שקל, לקיבוץ, הוא ככל הנראה ברווז עיתונאי.

אל תזנחוני לעת זיקנה

במשמר הנגב עומדים, בתוך חודש־חודשיים, להנהיג הפרטת מזון. על החששות והחרדות שהמעבר הזה גורם לחברים אפשר ללמוד ממכתב נוגע ללב, ששלחה אחת מוותיקות הקיבוץ לוועדת חברה. מכתב המתייחס לחוסר האפשרות שלה לארח את ילדיה ונכדיה בתקציב הארוחות המוצע לה.

"הפגיעה בארוחות הילדים והנכדים זו פגיעה מאוד קשה בשבילי. כל החלום שלי היה, אחרי המלחמות, שתהיה לי משפחה גדולה. אני עובדת בקביעות מגיל 18, ועכשיו, כשאני קרובה לגיל 70, האם זה מה שהרווחתי במשך כל השנים הרבות? האם לעת זיקנה לא אוכל לארח את ילדי ואת נכדיו? אני לא יכולה לממן את הארוחות מהתקציב שאני מקבלת. בלי הפרטת המזון, התקציב שעומד לרשותי מספיק לי בדיוק להוצאות השוטפות הרגילות, בלי לקחת בית הבראה או חופש. מאיפה אני אקח עכשיו את הכסף לשלם עבור אוכל לילדים ולנכדים? עוד אף פעם לא עברתי את התקציב במשק, ולא שקעתי בחובות גם כשהתקציב היה לירות ספורות לשנה. תמיד הסתדרתי והסתפקתי במה שהייתי מקבלת מהמשק. האם זה פשע שהקמתי לי משפחה אחרי שנשארתי לבד אחרי המלחמה?

עבדתי עבודה קשה ואחראית בקיבוץ רוב השנים שלי, ופירנסתי את עצמי בכבוד רב, ואני עדיין ממשיכה לעבוד ומפרנסת את עצמי בכבוד, למרות שאני כבר פנסיונרית. לילדים, שהם מחוץ למשק, לא עזרתי בכלום. הם מתמודדים לבד בחוץ, הן בהשכלה גבוהה והן בקיום, וגם מגדלים ילדים, וזה לא קל. אני אישית יודעת להסתפק במועט מאוד, כי בזמן המלחמה חייתי עם 200 גרם של לחם במשך 24 שעות, ויצאתי שלמה מזה. אני מציעה שהבנים והנכדים יזכו לארוחות של מזון מלא בשמחה, כאשר באים לבקר את הוריהם. אינני מבקשת בקשה זו בשביל אורחים אחרים, שאותם אארח על חשבוני."

מופע חדש לפי כתבי קאפקא יועלה ב"צוותא". עיבדו עדי עציון ומיכל פורת שגם מביימת

אנו בונים מוזיקה

"האופרה לילדים" של פאול הינדמית, בביצוע 200 ילדי בית הספר האיזורי "פלגים" ● קפקא נפגש עם דמויות מחייו ומיצירותיו ומבקש לעשות לעצמו "תיקון", הצגה חדשה ב"צוותא" ● הרעיון של המאפיה הרוסית לקנות קיבוץ איננו חדש

גיורא מנור

אנו בונים עיר גדולה,
יפה מכל ערי עולם
וניכנס כולנו לשם.
עם כל הרכוש שלנו הרב,
הגדול, עם בובות, עגלות וסוסים
מכונות ומכבש,
מסמרים, פטישים.
אנו בונים עיר גדולה,
יפה מכל ערי עולם".

כך נפתחת "האופרה לילדים" מאת המלחין פאול הינדמית. בעצם, לא בדיוק אופרה, אלא צורה בימתית–מוזיקלית שהיתה מקובלת בשנות ה־30 במרכז אירופה: מחזה עם שירים או מחזה מושר (Singspiel בגרמנית).

בשבוע שעבר עלו כל 250 תלמידי בית הספר "פלגים" של איזור מגידו על בימת האולם הגדול של קיבוץ הזורע, וביצעו את היצירה המשעשעת הזאת, שיש בה כל מה שנחוץ במחזה לילדים: דמיון, שעשועים, משחקים, הלצות, ובעיקר אווירה טובה של מוזיקה פשוטה אבל מעולה.

ל"אנו בונים עיר גדולה" היסטוריה בת כמעט 50 שנה באיזור זה. בשעתה הוצגה האופרה על ידי קבוצת ילדים במשמר העמק, לכבוד ה"עלייה למוסד" – איזה מושג ישן וחביב. המורה לריתמיקה ופסנתר של משמר העמק באותם זמנים, נושקה מרגסון, היתה תלמידתו של זיאק דלקרוז, האיש אשר המציא שיטה המקשרת בין מקצבים ותנועה והשפיע רבות על התפתחות החינוך המוזיקלי והמחול המודרני. גדולי המחדשים של המחול בראשית המאה, כגון מרי ויגמן או מארי ראמבר, היו תלמידיו. פרנסון היתה בוגרת המוסד המהולל בהלראו, גרמניה, שממנו יצאו אמני מחול חשובים, והיא שלימדה את הילדים את המוזיקה המצוינת של הינדמית. מאז, כל מי שבאותו זמן היה צעיר בקיבוץ יודע את "אנו בונים עיר" בעל פה.

כמו בכל שאלה היסטורית, גם בשאלה מי תירגם את הטקסטים הדעות חלוקות: האם היה זה המלחין יחזקאל בראון, היודע גרמנית, או משה שמיר, שגם הוא היה אז חבר הקיבוץ, ואולי שניהם יחד? אף שכותב שורות אלה היה אז כמאי צעיר, שהעמיד את "אנו בונים עיר גדולה" על הבימה, הזיכרון אינו עוזר להחליט בסוגיה זו.

המשתתפים הרבים בהפקה של "פלגים" ממלאים את הבימה בשלל צבעים. חשיבות המבצע, מעבר לעצם ההנאה של הילדים, היא בכך שעוד דור מכיר היטב את השירים הללו. עוד דור יודע מנסיונו האישי מהי אופרה וודאי לא יפחד מיצור מוזר זה. חבל רק ששפע המשתתפים לא נוצל לבימוי יותר עשיר ומובנה.

וכרגיל, ללא איזה יום עקשן ונחוש שום דבר לא קורה. המאיץ למבצע הפעם היה נועם דרור, איש המוסיקה, גינות חנוי ולאחרונה גם איש הבישול של משמר העמק, שנזכר בחוויית הילדות שלו עם הינדמית. רק אחרי מחקר שלם ונבירה בארכיונים הוא מצא את הפרטיטורה. את התמליל לא היה קשה לרשום מחדש: נועם, כמו גם כל מי שהיתה לו אז, לפני 40 שנה, נגיעה לביצוע האופרה לילדים, זכר לפחות שיר אחד ממנה.

קפקא בצוותא

שנה אחרי מותו של נסים ציון, האיש המסמל כיום יותר מאחרים את "צוותא", המקום עדיין הומה פעילות כמו בימיו הגדולים של משה ה[illegible] בניהולו של ציון או בניהולו של פיטר פירסטנברג בשעתו. בשני האולמות יש כנראה מקומות עמידה, אם לשפוט לפי מספר מופעי ה"סטנד־אפ קומדי" של אותם מצחיקנים, שאסור להם, לפי שם הז'אנר שלהם, לשבת.

לקראת סוף החודש יתקיימו ב"צוותא" הצגה בכורה של מופע חדש, שעיברו מיכל פורת ועדי עציון לפי כתבי פרנץ קפקא, שמת לפני 70 שנה. פורת גם מביימת, והשחקנים הם דוד בנדויד, בועז כהן, אמירה פולן וכמובן עציון עצמה.

"קפקא נפגש עם דמויות מחייו ומיצירותיו ומבקש לעשות לעצמו תיקון", אומרים היוצרים על עבודתם. השימוש במונח היהודי המיסטי "תיקון" רומז אולי למשהו שלא מהעולם הזה. "כך נוצר מהביוגרפיה והיצירה מקשה אחת", ממשיכים היוצרים. מסקרן, בייחוד למי שמכיר את כל המרכיבים הללו וכבר ראה לא מעט נסיונות בימתיים, הרחוקים מאוד מהאווירה המרכז־אירופית–יהודית, להעלות את רוחו של מבקר הביטוי הצעיר שהשפיע יותר מאחרים על התפתחות הספרות במאה ה־20. חוקה שיש לה לעדי עציון, על אף היותה צברית ובת קיבוץ יגור, יחס מיוחד וידע רב בכל הנוגע לתרבות ראשית המאה שלנו במרכז אירופה. היא ודאי לא תנסה להפוך את קפקא לצבר ישראלי.

להצגה הראשונה של "קפקא בצוותא" אמורים להגיע שרת האמנויות ונשיא עמותת קפקא בעיר הולדתו של הסופר, פראג, ד"ר זדנייק אורבנק. ב"צוותא" יוקדש לקפקא ערב נוסף, בהנחיית ד"ר שמעון לוי ובהשתתפותם של חיים באר ואילנה המרמן והשחקנים דורון תבורי, ענת וקסמן וגי קינר.

קונים קיבוץ

לפני ימים אחרים הגיע ארצה, למסע קצר, אחד מעשיריה החדשים של רוסיה. בראיון בטלוויזיה אמר האיש, העומד, לפי השמועות, בראש המאפיה הרוסית, שיש בדעתו "לקנות קיבוץ". מדי פעם אני נרהם לגלות, בראיונות

כאלה ואחרים, עד כמה עתירי נכסים מצליחים הם בעצם טיפשים. כנראה נחוץ יותר מזל משכל כדי להצליח בעסקים.

אבל הרעיון הגאוני לקנות קיבוץ אינו חדש. אני זוכר כמה וכמה מחזות הבנויים על נושא זה. אפילו תסכית הרדיו הראשון שביימתי עסק ברוזן עשיר מאמריקה, שמציע לקיבוץ, שאחד מחבריו היה בן אחיו, לקנות אותו בסכום עגול מאוד. כל המחזות האלה לפחות התייחסו לעניין כאל בדיחה.

מתברר כי מה שהיה פעם הלצה עלול בימינו להפוך לעסקה ממשית, משום שמי שחש שאין סיבה טובה לקיים את הקיבוץ כשותפות של בעלים חופשיים ועצמאיים ומוכן להפוך את עצמו לשכיר, ייתכן שימכור את עצמו לכל המרבה במחיר.

מאחורי הנהייה לשכר דיפרנציאלי עומד בסופו של דבר הרצון להסתלק מאחריות. זו מלחמת הדר עצמאות של הקיבוצניק, שלא רוצה לשבור לעצמו את הראש מה לעשות וממה להימנע בתחום הכלכלי והחברתי. הוא מוכן לוותר על חלק מהכנסותיו, ובלבד שלא יבלבלו לו את המוח. אם יהיו לקיבוץ בעלים, לא יהיה עוד אפשר לבוא בטענות לגוף אנונימי, הכולל גם את כל חטרוניות, על כל מחדל ממשי או מדומה, ולתלונות תהיה כתובת ברורה – בעל הבית.

במידה מסוימת, יש במחשבה שרצוי למכור את הקיבוץ לכל המרבה במחיר, סתירה פנימית. מו אותו גבר ואישה רווקים מהבדיחה הישנה, היושבים שנים על שנים בגן העיר. "אני חושב שאולי השעה להתחתן", מציע לבסוף הגבר. "אתה צודק", אומרת האישה, "אבל מי יתחתן איתנו?"

קיבוץ המוכן למכור את עצמו לא שווה שיקנו אותו. הלוא חבריו לא יהיו אחראים יותר, יעילים יותר, יצרניים יותר או חכמים יותר משהיו, כשלא ידעו איך לנהל את המשק שלהם. חשבון כשלעצמו אינו תמריץ ליעילות ולאחריות, אלא רק יוזה לאנוכיות, המתבטאת לרוב בניפוח הון של ש[illegible] עבודה ומלחמה בזולת על הטבות.

הספק הממלכתי והאמין לחברי הקיבוצים
שיווק אור בע"מ
מרכז ארצי לשיווק מוצרי חשמל ביתיים לתנועת הקיבוצים ולהתיישבות העובדת
"שירות מוהיבואן לצרכן הקיבוצי"
מוצרי חשמל במחירים מיוחדים
מכונות כביסה * מייבשי כביסה
תנורי אפיה * מדיחי כלים
מקפיאים * מיקרוגלים
לזהמנות: מולי, משקי תק"ם - טל' 03-5212307 יורי, משקי הקבה"א - טל' 03-6925474
לרשותכם אולם תצוגה מפואר ברחוב עמינדב 23 תל-אביב (ליד משקי הדרום)
שעות הפתיחה: א'-ה' 09.00 - 20.00, ו' 09.00 - 14.30
טל' 03-5628818-28 פקס' 03-5628838
אדלה הצוות

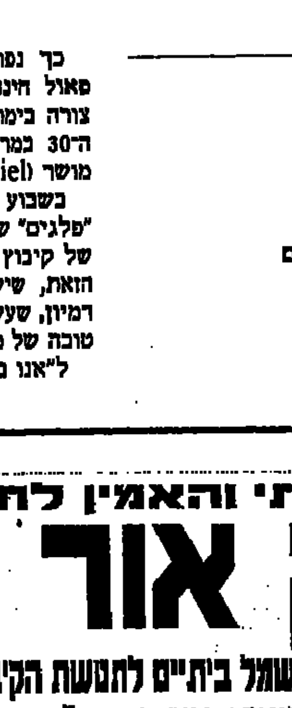

העור למכירה הבשר למנגל

עמי רוזינסקי

ארנק קטן, פשוט, מפלסטיק, מהסוג שבו נהוג להחזיק את כרטיסי האשראי, מחירו כמה שקלים. ארנק דומה, אבל מעור תנין, יכול לעלות 250 דולר. ולהשכלה כללית: תיק מנהלים בינוני מעור תנין עולה 800 דולר, וזוג נעליים – 2,500. אין להתפלא, איפוא, למה התנין הולך ונעלם, ולמה קמות חוות מיוחדות לגידול תנינים.

בחוות התנינים המסחרית של קיבוץ מבוא חמה, להבדיל מהחווה התיירותית באתר חמת גדר, לא יודעים איך נראות דמעות תנין. העסקים כאן, טפו טפו טפו, בכלל לא רעים. לדברי נח ציון, מנהל החווה, לתנין אין חברים, ועוד לא נולד האיש שיוכל לשכנע את הזוחל הזה להתיידד עם האדם או אפילו עם תנין אחר. הדברים נכונים אפילו לתנין שנולד בשבי ואכל מידי אדם כבר בקטנותו. תנין נשאר תמיד תנין, חיה טורפת. הדרך לעשות בו כרצונך היא לעייף אותו (דרך השמורה לאמיצים בלבד), כי אחרי כחמש עד עשר דקות של מלחמת התשה, כשחוטמים על אפו במקל ארוך, התנין מאבד את כוחו. אבל עד אז הוא משתולל. בכלל, הוא זריז כמו שד, חזק ומסוכן.

כמעט מכל חלקי התנין יכול המגדל להפיק תועלת כלכלית, לא רק מהעור. הבשר, לדוגמה, שאינו כשר, משמש בינתיים רק ל"תביא לי, תביא לי". רק מה"תביא לי" הזה של חברי המשק הולך כל שנה חצי טון בשר. לייצוא אין להם, במבוא חמה, כמות מספיקה. ציון אומר שהכי מומלץ לטגן את הבשר בשמן עמוק, כמו צ'יפס. לחדר האוכל של מבוא חמה לא מכניסים בשר שאינו כשר, אבל על המנגלים בחצרות עולה כמות רצינית. לדברי יודעי דבר, טעמו של הבשר מעולה. הוא לבן, דל כולסטרול, רך וטעים, ויש המאמינים, במיוחד במזרח הרחוק, כי הנועץ שיניו בבשרו של תנין הופך מיד לנמר במיטה. מבנות מבוא חמה קשה היה להשיג תגובה שתאשר או תפריך את הטענה הזו.

פעם התייצבה במבוא חמה אישה משדרות, שהגיעה לשם בפקודתו של הבאבא ברוך, וביקשה לקנות כמה ק"ג בשר תנין כדי לשים במקום כואב. איפה, סירבה לומר. "בהתחלה לא האמנו לה", אומר נח, "חשבנו שהיא מתלוצצת. אחר כך, כשראינו שהיא ממש אובדת עצות, נתנו לה גוש, שתשים אותו איפה שהיא רוצה". עסקים גדולים ברפואה אלטרנטיבית לא נלקחים כאן בינתיים בחשבון. לעומת זאת יש איזשהו מדען – נח מסרב לנקוב בשמו – שמשתמש בדם תנין לניסויים. שהוא עורך בתקווה למצוא תרופה לסרטן. מדובר במחקר גדול וחשוב, אבל חסוי בינתיים.

פעם הגיעה לחוות התנינים במבוא חמה, במצוות הבאבא ברוך, אישה משדרות. היא ביקשה לקנות כמה ק"ג בשר תנין, כדי לשים במקום כואב בגופה, וסירבה להיכנס לפרטים. "בהתחלה לא האמנו לה, חשבנו שהיא מתלוצצת", אומר נח ציון, מנהל החווה, "אחר כך, כשראינו שהיא ממש אובדת עצות, נתנו לה גוש בשר, שתשים אותו איפה שהיא רוצה". כ־700 עורות פושטים כאן בשנה, וכל חתיכה נמכרת לבעלי מלאכה באירופה, בעיקר בצרפת, ב־160 דולר

רכיב אלקטרוני בזנב

בעולם קיימים כמה סוגי זוחלים, שכולם מכונים בעברית תנין. זה של מבוא חמה הוא האליגטור, שהובא, בייבוא ישיר, מפלורידה. אחי האליגטור נחשב לתנין שקט יחסית, אם כי גם הוא יכול להגיב בתוקפנות. בארה"ב ידוע על מקרים לא מעטים שבהם נעלמו בני אדם בלוע האליגטור. בנחל התנינים שליד חדרה שרצו בעבר תנינים מהסוג המצרי, והתנין האחרון נצפה שם בשנת 1738 על ידי עולה רגל נוצרי. התנין האוסטרלי הוא המסוכן שבכולם: הוא חי במים מלוחים, ואורכו עשוי להגיע לשישה מטרים ויותר. באוסטרליה לא כל מי שיורד לרחוץ במי האוקיאנוס גם חוזר.

כשהובאו התנינים מפלורידה היישר אל מבוא גדר, איש לא ידע לצפות אם יסתגלו לאקלים הארצישראלי. רק כשהנקבות התחילו להטיל הבינו שהעסק הולך. כשהמכלאות התחילו להתפוצץ מריבוי אוכלוסין, מכרו אנשי חמת גדר את העודפים לקיבוץ מבוא חמה, שהפך את גידול התנינים למדע של ממש.

לזנבו של כל זוחל מוצמד משדר קטן, המאפשר מעקב ממוחשב אחרי התפתחותו. באמצעות דגימות דם ניתן גם לדעת מיהו האבא של התנינון שכרגע בקע מהביצה, ובעזרת הידע הזה ניתן להשביח את הגזע.

לבגרות מינית מגיע התנין בגיל שבע, ואילו התנינה כבר בגיל שש. בעונת הייחום הזכרים מתגנדרים. הם יוצרים בגבם מעין קשת, משמיעים קולות של אבוהדברקס ויורדים לעומק מסוי וחצי מתחת לפני המים, שבו קל להם יותר לתפוס. אחרי הכל, משקלו של תנין בוגר עשוי להגיע ל־350–400 ק"ג, ואורכו ל־5.5 מטר. הזכר והנקבה עורכים במעמקי הבריכה במחול הזדווגות, כשהזכר מתעקל ולופת את עצמו סביב גוף הנקבה. "יש לו איבר כמו מגיפה", מציין נח. בעונה 30 יום, בתוך

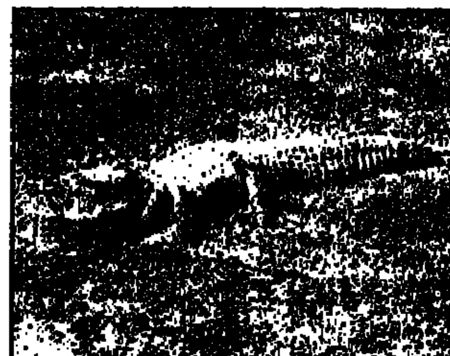

צילום: דוד עינב

מצע של קש שאנשי הענף הכינו להן, חופרות הנקבות קן ומטילות בו את הביצים. מהקן יעשו הביצים את דרכן לאינקובטור מודרני. העובדים מתגרים בנקבות, תוחבים באפן מוט ארוך עד שהן מתעייפות, ואז ניגשים לאיסוף הביצים. מינו של הזוחל הבוקע מהביצה נקבע על פי תנאי הסביבה, מה שמאפשר לבעלי הבית להחליט בסיבוב בפתור תרמוסטט, כמה זכרים וכמה נקבות יבקעו לאוויר העולם. אגב, לפי אחת התיאוריות, הדינוזאורים נכחדו בגלל שינוי דרסטי בטמפרטורת כדור הארץ, שהביא ללידתם של בני מין אחד בלבד.

את העור פושטים מהגב

בחורף התנין יודע להוריד את טמפרטורת גופו ואת קצב לבו ב־50 אחוז, כדי לצמצם את צריכת המזון ובזבוז האנרגיה. לא אחת אפשר לראות תנין הזוחל שעות ארוכות בלוע פעור, פשוט כי חבל על כל טיפת מאמץ. התנינים שורצים בבריכות של מי מעיין חמים, כדי שלא ייכנסו לתרדמת חורף וימשיכו לאכול ולגדול.

התנינים ניזונים מעודפי חלקי עוף, הנרכשים באחת המשחטות באיזור. התנינים־תינוקות מוזנים בבשר טחון. בגיל שנתיים הורגים אותם בירייה בראש מאקדח בקוטר של 0.22 מ"מ ופושטים את עורם.

עור הבטן של התנין הוא העור היקר ביותר, לכן את החתך לפשיטת העור מבצעים בגב, שם העור עבה והקשקשים קשים יותר. בשנה פושטים במבוא חמה כ־700 עורות. החתיכות, בשווי של כ־160 דולר ליחידה, נמכרות לבעלי מלאכה באירופה, בעיקר בצרפת, שמייצרים מהן מוצרים בשווי של כ־3,000 דולר. עכשיו שוקלים במבוא חמה להקים מפעל לעיבוד העור והבשר עד לכדי מוצר מוגמר.

החווה של מבוא חמה קיבלה על עצמה את כללי הארגון הבינלאומי "סייטס" שבשוויץ. הארגון מאגד מגדלי תנינים מכל העולם, ומי שאינו חבר בו לא יכול למכור תוצרת תנין ברבות מארצות המערב. כל עור שנמכר מחויב בחותם פלומבה מיוחד ובאישור. כך מקווים שוחרי הטבע והסביבה למנוע ציד, הפצה וסחר לא חוקי של תנינים.

מחסומי נירוסטה מותקנים במערכת הביוב, בדרך בין בריכות התנינים לבין הירמוך. נח מבקש להרגיע את הלא משוכנעים, ואומר שאין סיכוי שאיזשהו תנין יסתנן מכאן לכינרת. גם אם יעבור איזה תנינונצ'יק, קשה לשער שהוא יוכל להתקיים במימיו הקרים של הירמוך. "הוא ילך 20 מטר ויעצור, יהיה לו קר מדי", אומר נח. אבל אם בכל זאת יגיע תנין אל הירמוך, ובכל זאת ישרוד את החורף הקר, הוא לא יישאר רעב. מחכים לו שם שפע דגה והרבה בעלי חיים גדולים, כמו צבאים או חזירי בר, שבאים לשתות מים מהנהר. "אחרי הכל, תנין אינו צרכן גדול של מזון", מציין נח בחיוך.

במבוא חמה מתכננים להגדיל את החווה ככ־600 מטילות, שכל אחת מהן מסוגלת להטיל כ־40 ביצים. נח מצפה, שהתוספת תניב 12 אלף תנינים נוספים בשנה. לקראת שנות האלפיים, כך מקווים שם, יגיע המפעל לעיבוד העורות לתפוקה מלאה ויספק עבודה לחברים רבים, וכך כמובן גם יגדיל את ההכנסות בנאות אחווים.

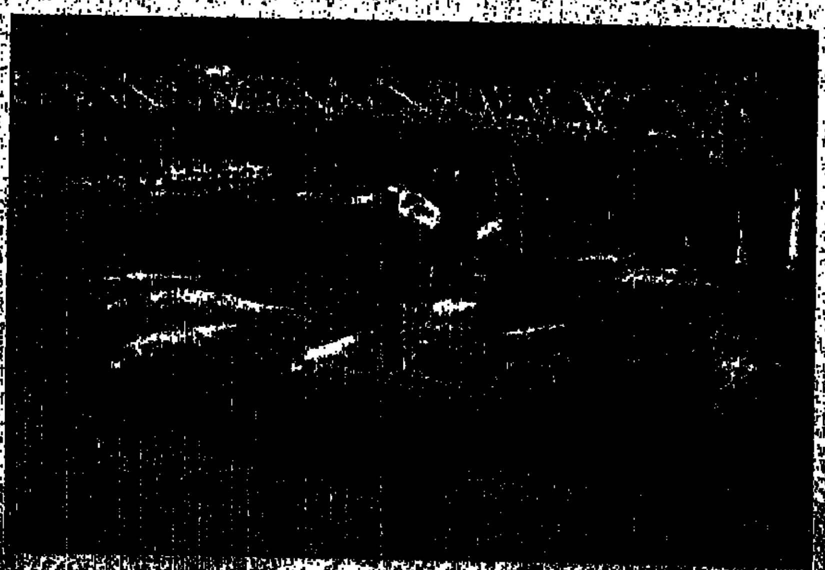

קיבוץ כפר מנחם משתבח ביציבות חברתית גבוהה ובמצב כלכלי מניח את הדעת. החברים שבעי רצון, ואולי בשל כך התהליכים העוברים על התנועה הקיבוצית אינם מזעזעים את המשק: אין "מרכזי רווח" או הפרטות מרחיקות לכת ואין דחיפה חזקה לשכר דיפרנציאלי, ל"תמורה לתרומה" או לרכב פרטי

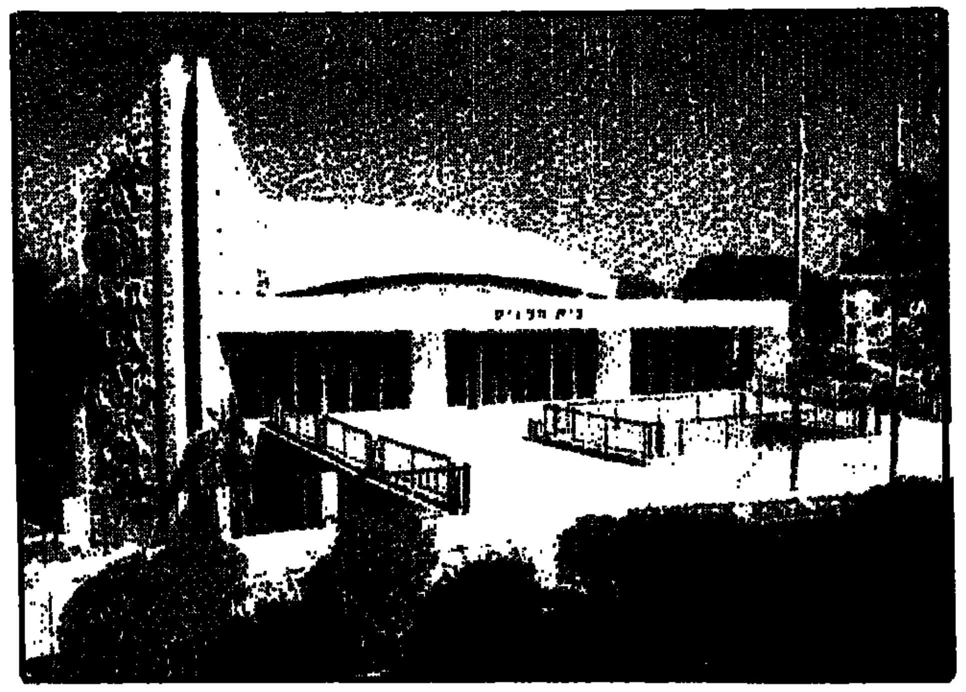

בית הבנים מושך אליו את אנשי הדרום, וכל חבר מוצא בו מופע לטעמו

55 שנה לכפר מנחם

כפר מנחם, שציין זה עתה את יום הולדתו ה־55, מונה כיום 650 בני אדם, מתוכם 370 חברים ומועמדים. בשנים האחרונות משתבח הקיבוץ ביציבות חברתית, ורבים מצעיריו חוזרים הביתה עם תום שירותם הצבאי (ההסדר, ההסדר!). ובכל זאת – ובכך בוודאי אין אנו שונים מקיבוצים רבים אחרים – העתיד, מי ישורנו?

אחת הבעיות הקשות המעיקות על הקיבוץ נעוצה בהרכב הדמוגרפי שלו. שני פנים לה, לבעיה זו: פן אחד – חסרונן של שתי שכבות גיל חשובות: 30־40 ו־55־60. חוסר זה, בעיקר של השכבה הראשונה, מקשה על יצירת כתף רחבה לנשיאה בעול התפקידים ואחראי גם לילודה הנמוכה־יחסית ב־15 השנים האחרונות. הפן האחר הוא קיומה של שכבת ותיקים גדולה (כ־120 נפש). הוותיקים ממשיכים לתרום כמיטב יכולתם בעבודה, אך תרומתם בתחומים החברתיים אינה מורגשת.

מצד שני חי בקיבוץ גוף גדול של יותר מ־50 צעירים (עד גיל 30) – כן ירבו! – שרק מיעוטם שותפים לפעילות החברתית. רובם מצויים בשלב זה או אחר של חיפושי דרך – בחופשות למיניהן ובמסעות לחו"ל או בלימודים גבוהים (שלרוב אינם כרוכים בהכרח בצרכים של הקיבוץ). הקיבוץ מצדו עושה כל שבאפשרותו כדי לקשור את החברים הצעירים לבית ולהביאם לכלל החלטה לחזור לחיות בכפר מנחם בתום הלימודים, אך קשה לחזות מה שיקרה.

כל אלה יוצרים מצב שבו עול הפעילות נופל על כתפי בני שכבת הביניים, שנושאים בעול זה זמן רב וכנראה ימשיכו בכך בעתיד הנראה לעין.

היערכות חדשה

השנה עברה על הקיבוץ טראומה קשה, עם מותו הפתאומי של אביהו גולדברג, שהיה רכז המשק אך חרג בהשפעתו הרחק מעבר לתפקידו. עם הסתלקותו נדרש הקיבוץ לשדד מערכות. כל החודשים האחרונים הוקדשו להתארגנות המחודשת, ורק בימים אלה ממש מתחילה לפעול מזכירות חדשה, השונה מכל המזכירויות שקדמו לה במבנה ובתפקוד. כל תחומי החיים חולקו לאגפים, ורכזי כל האגפים, הנושאים באחריות לשרות הפעילות של כמה וכמה ועדות, הם שמרכיבים יחד את המזכירות. מבנה כזה אולי אינו חידוש גדול בתנועה הקיבוצית, אך בכפר מנחם זהו ניסיון חסר תקדים, ונקווה שהוא ידחוף לפעילות עשירה נוספת.

תרבות היחד כמעט אינה קיימת בכפר מנחם – יוצא מכלל זה מועדון גיל הזהב, המקיים פעילות מגוונת במסגרת מפגשים שבועיים. סיבות רבות לכך – חלקן אופייניות לכל הקיבוצים, ולא כאן המקום לפרטן – אך אחת המהותיות היא בית הבנים הגדול והיפהפה שלנו, המשמש אולם תיאטרון אזורי. בית הבנים מושך אליו את אנשי הדרום כולו, וכל חבר מוצא בו מופע לפי טעמו.

את החגים חוגגים אנו עדיין בצוותא. מסורת הטיולים השנתיים והמשפחתיים התחזקה, לשביעות רצונם הרבה של כל המשתתפים. ובכל זאת, אולי אחת הסיבות לאובדן תרבות היחד היא עייפות מהבילוי המשותף?

גם שיחת הקיבוץ כבר אינה קיימת במתכונתה המסורתית. רק עניינים חשובים מובאים להכרעה בקלפי. לשלב ההכרעה קודם דיון בפורום מצומצם למדי, המשודר בטלוויזיה לכל בית בערוץ הפנימי. כך איבדנו את יסוד הדמוקרטיה הישירה, שבה נהגנו להתגאות בו, אך הרווחנו השתתפות המונית בהכרעות בבעיות כבדות משקל.

קיבוץ שמרני?

ועדות רבות פועלות יפה, אם כי אולי לא כפי שהיינו מורגלים בעבר, ויש נכונות לתרום לקהילה. עכשיו נותר לקוות שאולי ההתארגנות החדשה תחדיר בחברים מוטיבציה ותרחיב את מעגל הפעילים המוכנים לקחת אחריות ולמלא תפקידים.

בסך הכל, כפר מנחם הוא קיבוץ שמרני למדי. התהליכים העוברים על התנועה הקיבוצית לא הצליחו לנגוס ברקמת החיים שלנו. אין "מרכזי רווח", אין הפרטות מרחיקות לכת, לא בתחום ולא בתחומים אחרים, ואין דחיפה חזקה להנהגת שכר דיפרנציאלי ל"תמורה לתרומה" או לרכב פרטי. כיצד להסביר זאת? ייתכן שבסך הכל, בחשבון סופי, החברים מרגישים שביעות רצון, וגם אי הנחת אינם חזקים דיים כדי לדחוף לתמורות מעמיקות.

בתחום המשקי ניתן לציין בגאווה את היציבות הנמשכת שנים, בזכות מדיניות השקעות שקולה ומאופקת ובזכות היוזמות והחריצות שמפגינים החברים. אלה משקיעים מרץ ומחשבה במקומות עבודתם באשר הם – אם זה במפעל המתכת ההולך ומתרחב, אם בקרמיקה, אם בגד"ש המגוון את גידוליו, אם זה ברפת, בלול ובשאר הענפים.

בסיכומו של דבר ניתן לומר, שמצבו הנוכחי של כפר מנחם מניח יסוד לתקווה להמשך טוב, לליכוד פנימי ולהצטרפות הבנים. אולי אז ייראה העתיד ורוד יותר ובטוח יותר.

אורה דביר / מזכירת הקיבוץ

לקיבוץ כפר מנחם ולמפעליו
ברכות חמות בחג ה־55
איחולים לבביים לשגשוג, להצלחה
והמשך שתוף פעולה
טרביצקי קובי

לקיבוץ כפר מנחם ולמפעליו
ברכות חמות בחג ה־55
ואיחולים לבביים להמשך שגשוג ועשייה
ורד תכשירים וטרינריים בע"מ
טל' פקס' 08-587411, 582090
כתובת: ת"ד 1056 קרית מלאכי 70958
מפיץ מורשה של אוביויקו תוצרים וטרינריים בע"מ

לקיבוץ כפר מנחם ולמפעליו
ברכות חמות בחג ה־55
ואיחולים להמשך הצלחה ושגשוג
אפריח אגרו בע"מ
1993
דרך בן צבי 84 טל' 03-5182710

לקיבוץ כפר מנחם ולמפעליו
ברכות חמות ביום חגכם
55 שנה
איחולים להמשך ושגשוג
מאחלים
א.א שקיות
שיווק מוצרי אריזה

לקיבוץ כפר מנחם
ברכות ואיחולים לבביים בחג ה־55
המשך עשיה פוריה, שגשוג
ושיתוף פעולה פורה
שרותי חשמל א.ג.ל. בע"מ
חומרי חשמל לתעשייה ובבנין
קרית מלאכי, אזור התעשייה, ת"ד 403
פקס' 08-585412 טל' 08-582106/586146

למשק כפר מנחם ובמיוחד לכפרית
מיטב האיחולים להמשך הדרך
ישראל אידלסון בע"מ
טריקו וגרביים
כפר גלעדי 8 ת"א
טל': 03-6824456

לקיבוץ כפר מנחם ולמפעליו
ברכות חמות ביום חגכם
המשך שגשוג והצלחה
בריזמה
כלי חיתוך בע"מ
דרך פ"ת 35, ת"א
טל': 03-5608099 פקס' 03-5605853

לחברי קיבוץ כפר מנחם
ביום חגכם שהוא חג לכל
ההתיישבות העובדת
שאו ברכה חמה
מי ייתן ונלכה כולנו
לחגוג עמכם בחגיגות ה־100
מאחלים:
מושב ניר גלים
סוכנות פז גלים אשדוד

לקיבוץ כפר מנחם
שאו ברכות חמות ולבביות בחג ה־55
המשך עשייה, שגשוג והצלחה
משחטת עוף ירושלים יצור ושיווק (1992)
OFF JERUSALEM (1992)
ת"ד 204 בית שמש, טל' 02-913761 פקס' 02-912626

לקיבוץ כפר מנחם ולמפעליו
ברכות חמות בחגכם 55 שנה
המשך שגשוג והצלחה
חלזון מתכת בע"מ
Chilazon Matechet Ltd
רח' סלמה 38 ת"א טל' 03-6822631

המסלול הירוק

החברה להגנת הטבע | בחסות החברה להגנת הטבע

לפארק החולות ולדיונה הגדולה – באשדוד

במישור החוף הדרומי, נותר שריד לעולם מיוחד ויפהפה שהיה ואיננו – החולות הנודדים.

בדרום אשדוד, בלב ים החולות, נותרה דיונה של ממש – הר חול שמתנשא לגובה 35 מ'. נצא לטיול רגלי באזור ונסיים בגלישה מראש הדיונה.

לפארק החולות, נגיע בנסיעה מצומת אשדוד דרומה לכיוון אשקלון, בכניסה הדרומית לאשדוד (צומת חדש ומרומזר). נפנה ימינה (מערבה) ולאחר מכן שמאלה.

נכנסים לפי השילוט לכיוון הדיונה, פונים לחניון השקמים, חונים, ויוצאים מכאן למסלול טבעתי.

בקצה המזרחי של החניון, יש שלט (השלט אינו מוצפן, לא להיעזר בו) גדול וממנו יוצאים לדרך. הדרך מסומנת בעמודי עץ ועליהם חץ צהוב. התחנה הראשונה – ליד עץ שקמה ענף. זהו עץ נטוע שנשתל פה על מנת לייצב את החולות שאיימו על שטחי המזרע שממזרח. במהלך השנים, נדדו הדיונות. התוצאה הייתה שחלק מהשקמים נקבר תחת החול הצהוב, ולאחרים, נחשף בית השורשים.

מכאן פונה השביל דרומה, והתחנה הבאה שלנו היא בוסתן קטן ויפה ששרד פה, למרות 45 שנות הזנחה. בוסתן זה, הוא ביטוי לשיטת גידול שנקראת "מוואסי" (מציצה), והיא נהוגה עד היום לאורך מישור החוף, באזורי דיונות. החקלאים חפרו בשקעים שבין הדיונות עד שהגיעו לאופק מי התהום, ואז שתלו עצי פרי. עצים אלה "מצצו" מי תהום וכך הם מתקיימים עד היום. יש פה: תמרים, תאנים, רימונים, גפנים ועוד. בסמוך, נמצאת גם חורשה יפה של שיטה מלבינה, כץ סוואנה אפריקאי.

מהבוסתן, נלך לכיוון דרום מערב, על גבי הדיונות, לפי שלטי ההכוונה וההסבר, לאזורים שבהם נוכל לראות עקבות בע"ח שפעילים פה (מכרסמים, תנים, ציפורים, ארנבות, צבאים וכו') וכן מספר מאורות שבהן מתגוררים בע"ח אלה.

מימין, ממערב, נראה את הדיונה הגדולה, אבל נגיע אליה באיגוף קטן על מנת ללכת בקלות. שלטי ההסבר בשטח יתנו לנו הסבר – מהי, דיונה וכו', ומכאן נוכל לעלות אל הדיונה

הגדולה בשטח ובעלת המדרון הארוך ביותר בארץ) ולהתגלגל ממנה חזרה אל חניון השקמים, שם מחכה לנו הרכב.

פה אפשר לעשות גם פיקניק ולהשתעשע במתקנים שהציבה הקרן הקיימת לישראל. כדי להקל על הטיולים באזור, מפעילה החברה להגנת הטבע תחנת מידע בכל שבת וחג, כאשר מזג האוויר מאפשר. תחנת המידע פועלת בתחנת הדלק "פז עד הלום", בכניסה הדרומית לאשדוד, ליד אזור התעשייה עד הלום. הכול מוזמנים ליהנות משירותיה.

משה פרנק

יום טיול לילדים
דפנה מרוז
טיולים, אגדות, איורים ותמונות צבע ספר חובה לכל ילד ומשפחה
המעוניינים לקנות (בעזרת כרטיס אשראי)
טל': 03-5374884. **המחיר – 56 ש"ח.**
בסדרה – שני ספרי טיולים נוספים
"יום טיול" – מחיר קטלוגי 44 ש"ח
*
"עוד יום טיול" – מחיר קטלוגי 47 ש"ח

מרכולית

- למכירה גור פינצ'ר גזעי (בלי תעודות) בן שלושה חודשים. 04-9857041 מאחה"צ.
- להשכרה דירת 2 חד, ברמת גן, מרוהטת חלקית, מקום מרכזי ושקט טל 03-6726301.
- חדר בדירה בר"ג (מיועד לפעילים) מ־1.2 03-6198437
- מערכת ימחה 9000 למכירה. בית 06-531004. עבודה 06-531730
- מחפש נגנים מקצועיים לבנית הרכב (כל הציוד קיים) 06-531004
- מחפש שותפה לטיולים. אני אלמן 55 מרמת־גן מחפש שותפה משכילה לטיולים בלבד לכתוב ת.ד. 30 רמת־גן עוזי.
- שמלת כלולות מיוחדת ומפוארת חשופת כתפיים עם ורדים נתפרה בהזמנה למעוניינות טלפון: 07-356582
- למכירה מכונת כביסה ומייבש כביסה של ברדר דגם משוכלל עד 5 קילו ותעודת אחריות לשנתיים טלפון בערב: 07-356582
- למכירה מצלמת מינולטה x3, אוטופוקוס, עדשת 200m 35-80, אפשרות לצילום ידני. לטלפן בשעות הערב: 06-536635.
- למכירה נעלי ד"ר מרטינז שחורות נמוכות מס' 39-40, חדשות מאנגליה. להתקשר בין השעות 17.00 22.00, לשחר או נעמי. טל 07-914206.
- להשכרה דירת 2 חד, ברמת גן, מרוהטת חלקית, מקום מרכזי ושקט טל 03-6726301.
- מעוניין בסידרה של נשיונל גיאוגרפיק 06-334074.
- למכירה רדיאטור בינוני במצב מצוין 14 זרועות 07-720252 מ־15.00.
- למכירת מצלמת וידאו 7 מ כחדשה 06-768122
- למסירת כלבה בת שנתיים גולדן רטריבר לבנה יהפהפיה 04-9856353.
- למכירה תלת אופן חשמלי, במצב טוב, מחיר אטרקטיבי, 03-6313966.
- דרושה אשה מבוגרת לחשגחה ושיחות עם אשה בת 70 בראשל"צ כמה ימים בשבוע מאחה"צ – 03-9656233.
- למכירה מינולטה 370 x מצב מצוין (מכנית) + עדשה 06-946784.
- למכירה גורי קיסהונד 06-394444.
- דרוש/ה שותף/ה לדירה מרוהטת בתל־אביב + חניה לרכב. טל בעבודה: 03-6977291, בית 03-321483.
- לדירת 2 חדרים שותף/ה 275 דולר בדיזנגוף מ־1.3 טל' 03-5248527 עבודה 03-5632504.
- מיטת מים כמעט חדשה + גוף חימום 03-5463129.
- דרוש שות/פה לדירה מרוהטת בתל אביב + חניה לרכב מיידי, טלפון בעבודה 036977291, בית 03323483
- בהרצליה דרושה בחורה ל־4 ימים מ־12.00-15.30 לטיפול בילדים ועבודות בית קלות. 09-551923
- למכירה גורי לברדור לבנים גזעיים 06-548886
- למכירה קטנוע 50 מודל 81 מצב מצויין 1000 ש"ח 06-580447
- ציוד לתינוק + ספה נפתחת למיטה זוגית 08-270730
- מעוניינת באדם אינטלגנטי כשותף לטיולים (45-53) 09-840261
- למכירה כלבת ווימרנר יפהפיה גזעית, בת 7 חודשים 04-9856446 בערב
- למכירה אוסף בולי צפורים 450 ש"ח,
- למכירה ימהה xz 550 שנת 82, 050-326086
- שותף/ה לדירה ברחובות, בקרבת המכון לא מעשנים 08-467949
- למכירה טייפ double cassette deck, תוצרת טיאק, w-420, משומש במצב טוב טל 09-452428

בית הספר לכלכלה ולניהול
מוסד רופין להשכלה גבוהה

ימי עיון והעשרה למנהלי משאבי אנוש וממלאי תפקידים ניהוליים בקיבוץ

הננו שמחים להציע סדרת ימי עיון למנהלי משאבי אנוש בקיבוצים ובמפעלים, לרכזי משק ולפעילים בצוותי שינוי.

מטרות:
* הקניית גישות ניהוליות חדשניות
* חשיפה לכלים ולמתודולוגיות עדכניות
* היכרות עם ספורי הצלחה בסקטור התעשייתי ובארגוני שירות
* מפגש עמיתים

התכנית מבוססת על הרצאות, למידה התנסותית ופנלים של מומחים, בתחומים השונים.

נושאי המפגשים ומועדיהם:
7.3.95 [illegible]
6.4.95 [illegible]
9.5.95 [illegible]
8.6.95 [illegible]

סדרת ימי העיון בנויה כמכלול אך יש אפשרות להשתתף במפגשים בודדים.

ניהול אקדמי - ד"ר יורם מיתקי
ניהול ימי העיון - ציפי בוקס

ימי העיון מתקיימים בשיתוף עם היחידה למשאבי אנוש בקיבוץ הארצי - רחל סולניק
"משאבים" תק"ם - עוזי נוי
והיחידה לייעוץ ניהולי באיגוד התעשייה הקיבוצית - אפרת זולן, הלל אפרת

פרטים והרשמה: [illegible]

אווירה ליברלית מאוד

צילומים: דוד עינב

"אף פעם לא היינו קיבוץ שמרן, למרות שנהגו לכנותנו בחיוך 'הקרמלין של הקיבוץ הארצי', אולי משום שמשרדי התנועה היו אצלנו בחצר", אומר גיורא קדמון, מזכיר קיבוץ מרחביה. בקיבוץ כיום 360 חברים, כשהמבוגרים שבהם כבר בני 90. לא פשוט למצוא נוסחת קסם שתקשר בין הצעירים, דור הביניים והוותיקים. לכל דור דגם שונה של קיבוץ שבו היה רוצה לחיות

עמי רוזינסקי

הראשונים לעלות על אדמת מרחביה היו אנשי ארגון השומר. ב־24 בינואר 1911, כ"ד טבת תרע"א, הם קבעו חזקה על אדמות הכפר פולה, שנרכשו בידי יהושע חנקין מידי משפחת סורקים העשירה. אנשי השומר הנחושים, שידעו להגן על עצמם, נראו כחבורה המתאימה ביותר למשימה הקדושה, לנעוץ יתד בארץ הקשה ההיא. האנשים גרו בבקתות חימר עלובות, ושם, בעמק יזרעאל, הגשימו לראשונה את עקרון העבודה העברית.

מרחביה לא התחילה את דרכה כקיבוץ. בתחילה התקיים בה ניסיון חקלאי מעניין, צורת חיים שהיה בה מעין שיתוף או עזרה הדדית שכונתה קואופרציה, צורה שהגה הכלכלן היהודי־גרמני אופנהיימר. עם כיבוש הארץ על ידי הבריטים ואחרי גלגולים רבים התפרקה הקואופרציה, ותחתיה קמו עם הזמן שני יישובים: מושב מרחביה וקיבוץ מרחביה, שהוקם ב־1929 על ידי קבוצה של השומר הצעיר, ממש כמו שכתוב בתורה, "ויעלו בשבעים נפש".

אחת מאגדות המקום מספרת, כי המונח "קיבוץ" נולד כשחזר אחד החלוצים מביקור בחצר חסידית בירושלים. החלוץ ראה בהוויה החסידית שבין החומות רמז לדרך החדשה שפילסו לעצמם החלוצים. אברכי הישיבה שנו בתלמוד ופסקו פסיקות בעצמם, ללא עזרת ראש הישיבה. מאז הפכה המילה קיבוץ להיות שגורה בפי כל.

גורן נשלח אחר הצאן

קבוצת העלייה הראשונה של השומר הצעיר, שהתגבשה בתנועת "השומר" בגליציה, עלתה ארצה ב־1923 והתארגנה כקבוצת בניין בתל אביב. אחרי נדודים בארץ עלו חבריה על הקרקע בערב יום כיפור 1929. אברהם גורן (81) לא היה אמנם ביניהם, הוא הגיע רק ב־1936, אבל יש בסיפורו כדי להעביר את הרוח ששרתה בימים ההם. אברהם הוסמך לרבנות בבסרביה, וכשהגיעה שעתו להתגייס לצבא הרומני, הצליח איש בעל השפעה להשיג עבורו סרטיפיקט, כדי שיעלה לישראל וימשיך את לימודיו התורניים בישיבת חברון

בעלת המוניטין. כשעלה ארצה בחר אברהם להצטרף דווקא למרחביה. בימינו מהלך כזה עשוי להיראות כמהפך דרמטי, אך ברוח התחושות של הימים ההם, אברהם פשוט החליף חצר חסידית אחת באחרת. הוא המיר את האמונה הדתית באמונה האידאליסטית, שלא היתה פחות חזקה מדרך החיים, אך נראתה מתאימה יותר לתקופה ולחלום הציוני.

כשמבקשים ממנו להעלות זכרונות, מדבר אברהם על צניעות רבה, על אמונה גדולה ועל הקשיים. הוא מתרפק על הימים שבהם אפילו רשימת של סידור עבודה נדונו בשיחת החברים, הערכה מדי מוצאי שבת. אמנם הוא לא היה חבר בקבוצה הידועה מליל העשרים, זו של מאיר יערי, שנהגה, בימים שישבה בביתניה שעל מורדות רכס הר, לחפור בטמיונות הנפש, אבל הרוח של אותם אנשים ריחפה מעל והשפיעה עמוקות עליו ועל חבריו.

באותם ימים בית הקיבוץ הארצי לא היה בתל אביב, אלא דווקא בחצרו של קיבוץ השומר הצעיר הזקן, מרחביה. אברהם נשלח ללכת אחרי הצאן, להיות רועה כארץ האבות. שם, בשדרות השלף שעל מורדות גבעת המורה, הוא כתב את המאמר הראשון שלו לעלון המשק.

בימים שבהם היה יערי, המנהיג הבלתי מוכתר של התנועה, מוסר על הנעשה בתנועה, והחברים היו שותים את דבריו בשקיקה. מרחביה היה קיבוץ בעל תודעה מעמדית חזקה, וכשלוחצים את אברהם אל הקיר הוא מוכן להודות, כי אפשר היה לראות את תמונת סטלין מוצגת באירועים שונים בחדר האוכל. בתקופת משפטי פראג היו חברי הקיבוץ חלוקים בדעותיהם: היתה הקבוצה של יערי, שהתחילה לגלות שהסטליניזם אינו בדיוק מאור ה... טלית שכולה תכלת, ומנגד ניצבו חברים מהפלג השמאלי, שהאש המהפכנית הקדושה לא כבתה אצלם.

לאיזה רגעים בעברו היה מוכן אברהם לחזור? על כך אין הוא צריך לחשוב הרבה. הוא היה חוזר בשמחה לאווירה שאפפה את הקיבוץ בימים של פעם, אל הרגשה של חיים פשוטים ומלאים, אל האמונה האדירה שמילאה את הלב. למה הוא לא היה רוצה לחזור? על כך הוא צריך לחשוב ארוכות. אולי לשיחות הבוגרים, כשהיו מוציאים לחבר'ה במוסד את הקישקעס לפני שהעניקו להם את סמל הבוגר. "השיחות הללו", הוא אומר, "התנהלו כמעט כמו במשפט סובייטי, לזה לא הייתי רוצה לחזור".

הצעירים חוזרים הביתה

גיורא קדמון, מזכיר הקיבוץ, מוסר כי במרחביה כיום 360 חברים, כשהמבוגרים שבהם כבר בני 90. כשמבקשים לברר מה מעסיק את המזכיר בקיבוץ

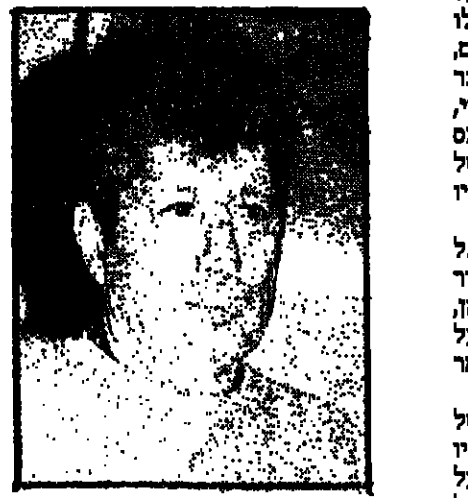
גיורא קדמון מחפש את חוליית הקסם

רב־גילי כמו מרחביה, הוא מדבר על התמודדות קשה בעקבות רעידת האדמה האדירה שעוברת התנועה הקיבוצית כולה. די מסובך למצוא את חוליית הקסם המקשרת בין רצונותיהם של הצעירים לחיות בקיבוץ, אבל מהסוג שיתאים להם ולזמנם, לבין הדור הוותיק, הרוצה קיבוץ כמו זה שהוא הקים וכפי שקיבוץ קלאסי נראה בחזונו. כרגיל, גילאי הביניים תמיד בתווך. אצלם אפשר למצוא את כל מגוון הדעות האפשריות. לאחרונה, למשל, התקיים דיון בשאלה האם לסגור את חדר האוכל בערבי החול. האסיפה פסקה כי למרות שמספר הסועדים בחדר האוכל בימי החול אינו עולה על 20, יש להשאיר את דלתות המוסד הזה פתוחות, כי קיבוץ זה קיבוץ.

בניגוד לקיבוצים רבים אחרים, הנוער במרחביה חוזר הביתה. ראשי האגפים בקיבוץ הארצי שביקרו שם לאחרונה התרשמו מאוד מהצעירים שאמרו "זה הבית שלנו, וטוב לנו בו". אפרופו צעירים, במרחביה הוחלט כי כל בן ובת זכאים ל־15 שנות לימוד, ולמעשה רבים שם לומדים אף 19 שנה.

על אף הסימנים האופטימיים, גיורא המזכיר אינו מרשה לעצמו להתלהב יתר על המידה. לדבריו, המבחן האמיתי לקשר בין הצעירים

זהר שפרן מאשרת שהאווירה ליברלית מאוד

לקיבוץ יהיה אם בתום מסלול הלימודים הם יבחרו להישאר בבית או בחוץ. מרחביה, אומר גיורא, הוא קיבוץ ליברלי מאוד בדעותיו. "אף פעם לא היינו קיבוץ שמרן, זאת למרות שנהגו לכנותנו בחיוך 'הקרמלין של הקיבוץ הארצי', אולי משום שמשרדי התנועה היו אצלנו בחצר. אגב, רבים ממוסדותיה החשובים של התנועה היו כאן, 'ספרית פועלים', דפוס 'ספרית פועלים' ועוד".

למעט גל עזיבות מכאיב אחד, מיד אחרי מלחמת ששת הימים, האוכלוסייה של מרחביה יציבה למדי. "עד לפני כשנתיים", אומר גיורא, "לא דיברו אצלנו על נושאים כמו תמורה־תרומה. היום אפשר כבר לשמוע דברים ברוח זו על המדרכות. אם כי על שכר דיפרנציאלי לא מעיזים לדבר עדיין, משלב זה אנחנו עוד רחוקים". מתוך עיקרון לא מעסיקים במרחביה כמב"חים, בני קיבוצים אחרים בשכר, אבל היום מדברים שם על אפשרות כזו בגלוי, ואפילו שוקלים להעסיק כמב"חים מבני המשק עצמו. כן מתקיימים דיונים על שינוי פני אסיפות הקיבוץ, זאת לנוכח מיעוט המשתתפים בהן.

זהר שפרן (27), בת משק, לומדת אנגלית ותקשורת בחיפה. מאז שחרורה מהשירות הצבאי

אברהם גורן מתגעגע לימי האמונה שבלב

היא בקיבוץ, ומתכננת לחזור אליו עם תום לימודיה. איך מקבלים הצעירים את זמנם הפנוי? עפולה אינה בדיוק אופציה לבידור, היא אומרת, אולי רק לסרטים וקניות. אבל בימי שישי פועל במרחביה דיסקו חצי מסחרי, שהסתייה ושאר התופעות הנלוות מאפיינות גם אותו. זהר מאשרת שהאווירה במרחביה ליברלית מאוד, והרוח הזאת עוברת גם לבני הדור הצעיר. כשהיא רחוקה מהבית היא מתגעגעת, כמובן. למה? אל הנוף הפיזי ואל הנוף האנושי, וכמובן אל בני המשפחה שלה. "העובדה שגדלנו בחינוך משותף קלאסי ועשינו את הכל כמו שכתוב בספרים השאירה בנו את חותמה, ואני שמחה שזה כך", היא אומרת. בפשטות, בלי מילים גבוהות.

לקיבוץ מרחביה
רב ברכות בחגכם
להמשך הצלחה ושגשוג
קיבוץ גניגר

ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
ביום חגכם שאו ברכות להצלחה ולשגשוג
והמשך שיתוף פעולה פורה
בשם 25 שנות עבודה משותפת
כנוגום TECHNOGUM
ביח"ר למוצרי גומי בע"מ
ייצור מוצרי גומי בכבישה, בהזרקה ובחיתוך
רח' העבודה 39, אזור תעשיה בת־ים
טל' 03-5513950 פקס' 03-5520746

לקיבוץ מרחביה ולמפעל "פלסים"
שפע ברכות במלאת
65 שנה לקיבוץ מרחביה
35 שנה למפעל "פלסים"
תמיד אתכם
מכל צוות
אודיס
תעשיות אביזרי השקיה בע"מ
טל' 03-9240007

לקיבוץ מרחביה
ביום חגכם
ברכת שכנים נאמנה
המשך צמיחה ועשייה פורייה
קיבוץ שריד

לקיבוץ מרחביה
בחג ה־65
ברכות חמות מכל הלב
קיבוץ עין דור

לחברינו ב"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
ביום חגכם שאו ברכות
להמשך שגשוג, הצלחה
ושיתוף פעולה פורה
מהחברים
בלגו השקיה בע"מ
נתניה

לקיבוץ מרחביה
ברכות חמות בחגכם
המשך צמיחה ועשייה פורייה
קיבוץ גזית

לקיבוץ מרחביה ול"פלסים"
ברכות חמות בחגכם
להמשך הצלחה ושגשוג
אלכם פלסטיק
וקיבוץ ברעם

לקיבוץ מרחביה ול"פלסים"
ברכותינו החמות בחגכם
איחולים להמשך הצלחה, שגשוג
ושיתוף פעולה פורה
סנומט® - פילטריישן בע"מ
מסננים אוטומטיים לתעשיה, לחקלאות ולמי שתיה
רח' גלגלי הפלדה 9, אזור תעשיה הרצליה פיתוח מיקוד 46722
טלפון: 09-503358 פקס' 09-502390

לקיבוץ מרחביה
ברכות לבביות בחגכם
להמשך שיתוף פעולה פורה
מהחברים בדורום

לקיבוץ מרחביה
רב ברכות בחגכם
המשך הצלחה ושגשוג
חברת לוריאל רהב־גל
L'OREAL TECHNIQUE PROFESSIONNELLE
מרכז הדרכה: שד' ההסתדרות 21, צ'ק פוסט, חיפה טל' 419799, 411870, 04-410196
חנות מכר: ברוולד 10 (הדר) חיפה טל' 679832, 04-679139

ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
לחברינו ושותפינו
ברכות בחגכם
מכל בית מצרפלס

תבניות פרידריך בע"מ
ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
ברכות חמות בחגכם
להמשך צמיחה והצלחה
מאחלים: ההנהלה והצוות
ת.ד. 2482, חיפה, טל' 04-764111 פקס' 04-764771

לקיבוץ מרחביה
ברכות לבביות בחגכם
ואיחולים להמשך הצלחה ושגשוג
מרכז השרות
החברה הצפונית למיזוג וקירור
טבריה, אילת 1 14205 ת.ד. 1631
טל'. (רב קווי) 06-790905 פקס' 06-723019

לקיבוץ מרחביה בן ה־65
ולידידינו ב"פלסים" בחג ה־35
המשיכו והצליחו
עין טל 1983 בע"מ
מוצרי השקיה מתקדמים
ת"ד 13182, נתניה 42131
טל': 09-341166, פקס' 09-618929

לקיבוץ מרחביה
בחגכם, ברכות ואיחולים
להמשך פורה ומשגשג
בינות עוזי
מערכות חימום, קיטור ואוורור
מבערי שמן, לולים מבוקרים
מפרץ חיפה טל' 04-410494

לקיבוץ מרחביה ול"פלסים"
ברכות בחגכם
לשגשוג ופריחה ולהמשך שיתוף הפעולה
קיבוץ גבת
פלסטרו
מערכות השקיה ותשתית

ברכות לקיבוץ מרחביה

לקבוץ מרחביה ול"פלסים"
ברכה ביום חגכם.
כל טוב להמשך שתוף הפעולה.
כרמל אולפינים בע"מ

שמוליק שיווק
שיווק מוצרי אריזה וכלים חד-פעמיים
לקיבוץ מרחביה
מיטב ברכותינו בחגכם
המשק הצלחה ושגשוג
עפולה, הולנד 7, טל' 06-523971

לקיבוץ מרחביה
בחגכם, הצלחה בכל מעשיכם
והמשק שיתוף פעולה פורה
מוטי - חשמל
תעשייה, חקלאות ובניין
רח' קינמון 12/14, עפולה
טל' 06-595569, ברכב 050303845

ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
ברכות חמות בחגכם
המשק צמיחה ועשייה פורייה
חוליות
תעשיות פלסטיק
קיבוץ שדה נחמיה
טל' 06-946011

ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
שאו ברכה ביום חגכם
להמשק הצלחה ועבודה פורייה
יצחק דרעי בע"מ
ייצור ויבוא גופי חימום
לתעשיית הפלסטיק
ת"ד 264, חיפה טל' 04-536273/4
פקס' 04-517232

ברכותינו למלאת
35 שנה ל"פלסיק"
תבליט פלסטיק בע"מ
אביזרי השקיה

ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
משתתפים בשמחתכם
בחגכם
מידידיכם
ברמד
קיבוצים עברון-סער

לקיבוץ מרחביה ול"פלסים"
ברכותינו החמות בחגכם
ואיחולים להמשק הצלחה ושגשוג
תאופיק עזאיזה
חברה לבניין ופיתוח בע"מ
כפר דבוריה טל' 06-702663
ברכב 050351845

ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
בכל עשייתכם ראו ברכה
בכל פעלכם דעו הצלחה
חברה ימית חיפה בע"מ
סוכני מכס, תחבורה ואניות
סוכן משלוח בינלאומי
סניף ראשי חיפה 31000 ת"ד 17 04-670991

לקיבוץ מרחביה
ברכות חמות בחגכם
אמיר - שיווק סיגריות
ת"ד 441, קרית אתא
טל': 04-451160

ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
ברכות חמות בחגכם
המשק הצלחה ושגשוג
מנטפילד 1983 בע"מ
חברה לשילוח ועמילות מכס
טל' 03-5174455, פקס' 03-5174465
לוד טל' 03-9721520

ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
שאו ברכה בחגכם
להמשק הצלחה ושגשוג
פלדות פלדום בע"מ
שיווק פלדה
טל': 04-723653

לקיבוץ מרחביה
בחגכם, ברכות לבביות האשיכו והצליחו
אופטיקה סגל
אופטומטריסט
משקפיים-עדשות מגע-איבחון ראייה
כיכר העצמאות עפולה טל/פקס' 06-594465

ל"פלסים" ולקיבוץ מרחביה
ברכות חמות בחגכם
להמשק הצלחה ושגשוג
אריה באטוס - מוצרי מתכת
טל': 03-6827529

לקיבוץ מרחביה
מיטב הברכות בחגכם
המשק הצלחה ושגשוג
מוסך פולקסווגן - אודי
מכונאות, פחחות וצבע
קהילת ציון, אזור תעשייה, עפולה
טל' 06-522152, 06-597003

לקיבוץ מרחביה ול"פלסים"
ברכות חמות בחגכם
המשק צמיחה ועשייה פורייה
ושיתוף פעולה פורה
יציקת המפרץ בע"מ
יציקת ברזל אפור וספרואידלי
רח' העמלים 21 (שנקר 19)
מפרץ חיפה טל' 04-726701 פקס' 04-722850

לקיבוץ מרחביה ול"פלסים"
ברכות חמות בחגכם
סל חשמל בע"מ
בית מסחר לחומרי חשמל
ת"ד 9205, חיפה טל/פקס' 04-323343

לקיבוץ מרחביה
ברכות חמות בחגכם
המשק צמיחה ועשייה פורייה
אברהם קרן - שרותי הנדסה
ייעוץ, תאום, ניהול ופיקוח בניה
ת.ד. 11221, עפולה טל'/פקס' 06-593036,
רכב 050242744

לקיבוץ מרחביה
מיטב הברכות בחגכם
האשיכו והצליחו
הוד - בי"ס לנהיגה
הרב לוין 17 עפולה
טל' 06-4591480

לקיבוץ מרחביה
ברכותינו החמות בחגכם
איחולים להמשק הצלחה ושגשוג
ושיתוף פעולה פורה
אבי - אב מדחסי אוויר
ת.ד. 2055, חדרה
טל' /פקס' 06-345432

לכל בית מרחביה
ברכות במלאת לכם 65 שנה
ל"פלסיק" - במלאת לכם 35 שנה
איחולי הצלחה
והמשק שיתוף פעולה פורה
אגף השיווק
תעשיות אלקטרוכימיות (פרוטארום) בע"מ

לקיבוץ מרחביה
ברכות בחגכם להצלחה ולשגשוג
צנרת הצפון
אביזרי צנרת לקיטור, מים, אוויר וגז
רח' הנמל 41, חיפה טל' 04-672276 04-646450
פקס' 04-673594

לקיבוץ מרחביה
בחגכם, ברכות להצלחה ולשגשוג
אחים יחיא בע"מ
חברה לעבודות חקלאיות
טל' 06-560414 רכב 050208835

לקיבוץ מרחביה ול"פלסים"
מיטב ברכותינו בחגכם
המשק צמיחה ועשייה פורייה
קואופרטיב "התבור"
דואר מזרע טל': 06-593504-5

בקיבוץ הארצי

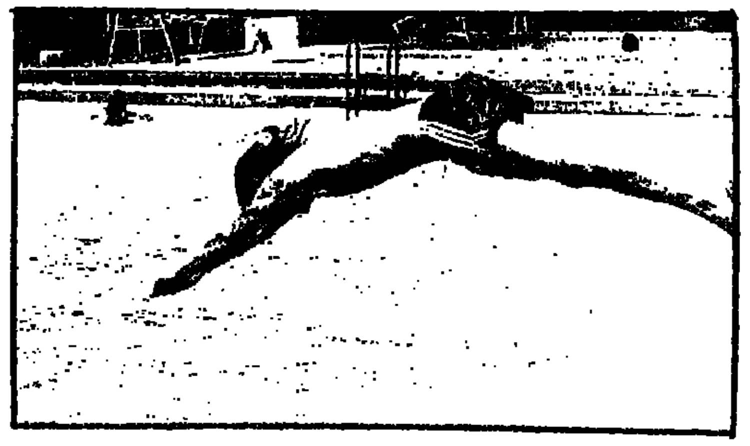

יוקם מרכז נפרד לפעילות ספורטיבית בהתיישבות?

סיכום מישיבת המזכירות הפעילה, 29.1.95

1. הספורט בהתיישבות העובדת

בהשתתפות: אמציה רייז (נציג הקיבוץ הארצי בחברת העובדים), ינון אשכנזי (רכז מרור הספורט הבין־קיבוצי), מרדכי הר אבן ויונתן עצמון.

אמציה רייז הביא לידיעת המזכירות את הבעייתיות שנוצרה ביחסים בין ההסתדרות לבין מרכז "הפועל". בשלב זה לא ברור האם תמשיך ההסתדרות לתקצב חלק מפעילויות "הפועל", הן בתחום הקבוצות והן במסגרת הספורט העממי והספורט במקומות העבודה. ההסתדרות הקימה מועצה ציבורית בת 31 חברים לנושא הספורט העממי. יש בה שני נציגים מההתיישבות, אך אין בה ייצוג לקיבוץ הארצי. השאלה העומדת בפני התנועות הקיבוציות היא האם ארגון "הפועל" ימשיך לתת תשובות לקיבוצים ולספורט העממי. גובשה הצעה משותפת לקיבוץ הארצי ולתק"ם, שלפיה שנת 1995 תהיה שנת ניסיון ב"הפועל". כדי שהתנועות ייכנסו לשנת הניסיון הזו, מוצגות לארגון תביעות הן בנושאי הייצוג והן בחלקנו בתקציב. תנועת המושבים מעוניינת בשיתוף פעולה. אם המו"מ לא יעלה יפה או שבשנת הניסיון לא תוכיח את עצמה, תוכן אלטרנטיבה של מרכז עצמאי של ההתיישבות.

בשבועות האחרונים קיימו כנסים של פעילי הספורט בתק"ם, בקיבוץ הארצי ובמועצות האזוריות.

בסיכום הדיון התקבלה ההחלטה הבאה:

א. מזכירות הקיבוץ הארצי רואה בפעילות הספורטיבית חלק מתפקידיה של ההסתדרות הכללית, העוסקת גם בנושאי רווחה, תרבות וספורט, נוסף על תפקידה כאיגוד מקצועי.

ב. המזכירות מייחסת חשיבות רבה לקידום הפעילות הספורטיבית, ההישגית והעממית, בקיבוצים.

ג. המזכירות מייפה את כוחו של הצוות לנהל מו"מ עם מרכז "הפועל", על בסיס הדף שהוצג לפניה, ולסיימו בתוך חודשיים.

ד. להבטחת ייצוג נאות של התנועה הקיבוצית, יתבע הצוות הקמת חטיבה קיבוצית שתפעל כחטיבה בעלת עצמאות רבה בייצוג ובתקציב.

ה. אם המו"מ יעלה יפה, יצטרפו התנועות מחדש למרכז "הפועל", לשנת ניסיון שתסתיים בסוף 1995.

ו. אם המו"מ יעלה על שרטון או שבשנת הניסיון לא תעלה יפה, יוקם מרכז נפרד לפעילות ספורטיבית בהתיישבות בכלל ובתנועה הקיבוצית בפרט.

ז. הצוות יפעל בשיתוף פעולה הדוק עם הצוות המקביל בתק"ם.

ח. האגף לחברה יקיים דיון בכל ההיבטים הקשורים בפעילות הספורטיבית, על בסיס הצעה שהגיש יונתן עצמון.

ט. עם סיום המו"מ יגיש הצוות דיווח למזכירות הפעילה. הדו"ח יכלול נתונים מספריים וכספיים.

2. הטיפול בהסדרי החובות

מזכיר הקיבוץ הארצי, גיורא פורמן, והמתאם הכלכלי, אמי רון, מסרו על הפגישה עם שר האוצר.

הוגש ע"י מזכירות הקיבוץ הארצי

התשבץ הירוק

441

מיכאל בן דרור

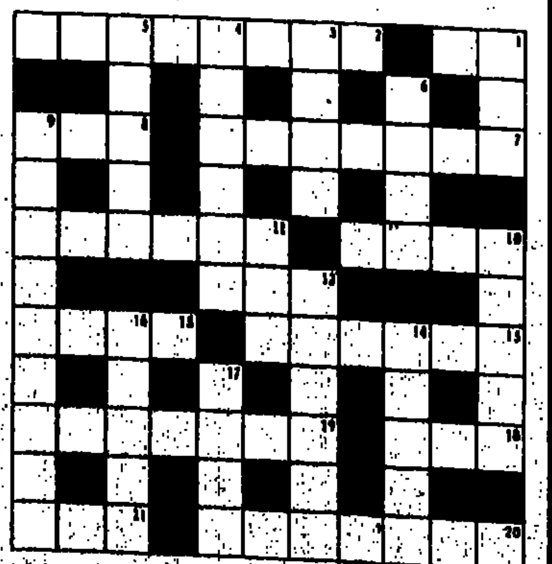

מאוזן

1) חצי חשב מעל לעמק (2)(2) 2) דבור שקול נשמע ברברי (4.4) מ. 7) מי שגינג'י – שישב. (4.3) 8) רקוד מערבי־בריטי (3) 10) הימין שמונים קיוץ ממירון (4) 11) עלה פלט למגש וירד רק אחרי הנבחש (6) 12) התקוממות מלוכנית (3) 13) פרצוף לא מסובך למכורים למשחק (6) 15) ובאמת מה קורה בשירותים? – לא בטוח (4) 18) כיס אחורי ברחוב ובעין (3) 19) הלא אם חלילה בקיצור אירופאים ואסייתים (4.3) 20) העלו מחיר במכל לפני ההגשה (7) מ. 21) משמה זה נראה שמח... (3)

מאונך

1) הכריתו – נהפוך הוא (3) 3) עושה דברו יתווה את הדרך? (4) 4) סטפו של קופר דובר במילעיל (6) 5) שלום אוניברסלי לאלה ששתו בשירותים (5) 6) יורם הדור על הירדן (4) 9) (עם 12 מאונך) חפיל סידרה והסולם נפל (2.2.2.2.3.2.2) 10) מי שחיה מעל תדלת נראת כסף רק למעלה (5) 11) מנה ראשונה או אחרונה? תלוי בנקודת ההשקפה (3) 12) (ע. 9 מאונך) 14) ניתוח קוף במתיחה הנשמעת בחלוקת המשפט (5) מ. 16) חשמרוה עולתו נהפוך הוא (5) 17) על ראש הקללה בסמוך למסוק (4)

התשבץ הירוק, מערכת "הדף הירוק" בית על המשמר, רחוב תוצה ומגדל 2, תל־אביב, מיקוד 67771.
ניתן גם לשלוח בפקס:
פקס: 03-5370037 או 03-6392106 עבור התשבץ הירוק, "הדף הירוק".

פתרון תשבץ 439

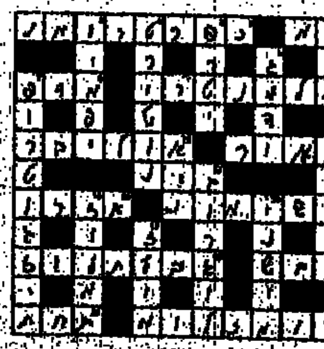

קו פרשת המים

האופן שבו מתקצרים ימיו של הקיבוץ בדרך התמורה החומרית האישית והישירה הוא כה ברור וחד־משמעי, עד שאתה מגיע לידי תמיהה, שאולי הדברים הם מין איפכא מסתברא: לא שרוצים את הכסף הפרטי ומנסים בכל זאת לשמור על הקיבוץ, אלא שפשוט לא רוצים קיבוץ, ואז פונים אל הכסף כדי שיפרקו מהר

אברהם פרנק

המבדיל בין קיבוץ למשהו אחר – ואמרו את זה קודם, לפני – הוא הפרדה ברורה ומפורשת בין תרומה לתמורה: אי מתן תמורה חומרית אישית ישירה למאמץ – או איך שלא ייקרא – בכל גירסה שהיא. זהו קו פרשת המים. מצדו האחד של הקו – קיבוץ; מצדו האחר – כבר לא. לאורך כל המדרון יש הבדל איכותי.

החצייה של קו פרשת המים נתפסת לא פעם כדבר לא דרמטי כל כך, לא בעייתי, לא משמעותי, משהו שניתן לעשות בהינף אצבע אחת. לא נותנים את הדעת עד הסוף. אולי לא רוצים. אבל חשיבה קרימה, על ההשלכות, מצביעה על כיוון ברור, אולי אפילו על לוח זמנים: פירוק הקיבוץ בתוך שנים ספורות.

יש אומרים: נאפשר לחברים לעבוד שעות נוספות, כדי לשפר את מצב התקציב האישי. האם בכך זה נגמר? בכך זה רק מתחיל. מכאן מתחילות מרידות בלתי נמנעות של מי מקבל כמה ועל מה, מנטליות שמתבססת על קופה פרטית וחשבונות פרטיים, והסיום, הצפוי, של התפרקות דפוסי השותפות החומרית והזיקה הרוחנית.

יש אומרים: נאפשר לחברים לעבוד במקומות חיוניים, ובזמנים שאין הם מוכנים לעבוד בהם בדרך כלל. גם בכך זה לא מסתיים, אלא מתחיל. פתיחה כזאת פירושה, בתוך זמן קצר, פריצת כל החזיתות: תרומה כמעט מיידית למאמץ שמעבר (שכן אלה שיש להם עבודות/תפקידים עמוסים מלכתחילה – כיצד יתפנו לשעות עבודה נוספות? והלוא גם הם ירצו), מרידות הדדיות בלתי פוסקות, ובעיקר שינוי הפרדיגמה: המלכה מתה, תחי יורשתה. יחי המולך!

יש אומרים: ניתן לחברים תמריץ חומרי, זה מה שעובד. תמריץ לעבודה נוספת, תמריץ לפעילות חברתית, זה הדבר שיזיז את עניינינו הכלכליים והחברתיים קדימה. האם בכך זה נגמר? ובכן, שוב: לא. מעתה איש כבר לא יהיה מוכן לתרום דבר אם לא יקבל כנגד לכך תמורה הולמת, תמורה שבעין. ומכאן ועד שכר עבודה קבוע המרחק קצר. ומכאן ועד פערים ניכרים בין עניים ועשירים בקיבוץ־שהיה המרחק קצר גם הוא. ואחר כך חלוקת אמצעי הייצור בין החברים, וסגירת עניין.

האופן שבו מתקצרים ימיו של הקיבוץ בדרך התמורה החומרית האישית והישירה הוא כה ברור וחד־משמעי, עד שאתה מגיע לידי תמיהה, שאולי הדברים הם מין איפכא מסתברא: לא שרוצים את הכסף הפרטי ומנסים בכל זאת לשמור על הקיבוץ, אלא שפשוט לא רוצים קיבוץ, ואז פונים אל הכסף כדי שיפרקו מהר. חומר למחשבה (תמורה) נוספת.

אגב, לפני סיום: יוזמות של חברים למימון פעילויות מיוחדות באמצעים בלתי שגרתיים הן עניין אחר. דבר זה, כשהוא מתנהל על פי קריטריונים קיבוציים (ועבודה בענפים של המשק – לא; מספר משתתפים מינימלי; אישור מזכירות; פיקוח של הנהלת חשבונות, וכיו"ב), עשוי להיות גורם מוטיבציוני חשוב שלא יאיים על היחד הקיבוצי, אלא להיפך, יחזקו. קו פרשת המים הוא לא כאן.

גן שמואל

קיבוץ קואופרטיבי

הצעה לדגם של קיבוץ קואופרטיבי, המאפשר רמה גבוהה של סולידריות חברתית ושל ביטחון ושוויון סוציאליים. המעבר לדגם כזה אפשרי בשלבים ואינו מחייב את הריסת המערכת כולה. הקיבוץ הקואופרטיבי יוכל להישאר באותה מסגרת תנועתית שמאגדת גם קיבוצים מהדגם הקלאסי

יוסף נצר

רעיונות השינוי רצים ללא מסלול מוגדר, ובדרך כלל לקראת הגשמתם אין הם מתמתנים, אלא מקצינים. ראו את דגם שניר: לא רק שכר דיפרנציאלי, אלא מיד דיפרנט של 1 ל־5, כשהשכר הנמוך, 3,000 שקל, מזקיק את מקבלו לסעד. אני חושש שהתנועה שוב תנסה לשרטט קווים אדומים. היא תנסה להקים גדרות ולמיין; מי עבר את הגדר, מי כבר לא יכול להיקרא קיבוץ. כמו במקרים קודמים, עוד ועוד קיבוצים יזוזו אל מחוץ לגדר, עד שתזוז הגדר עצמה. מי שהרגיש ש"הפעם זאת לא לינה משפחתית" יודע ממה הוא חושש.

מה שצריך היה לעשות זה לשרטט קווי מתאר של קיבוץ אלטרנטיבי, המכיר במציאות ובמאוויי החברים כיום; ולכן שואף קצת פחות אל שוויון מוחלט, אל ניתוק מוחלט בין תרומה לתמורה, אך עדיין שומר על רמה גבוהה של סולידריות חברתית ואנושית ועל הגנה סוציאלית גבוהה ונמנע מהפערים הקיצוניים הצומחים כיום בחברה הישראלית.

קיבוץ הוא לא רק צורת יישוב שניתן להופכה ליישוב קהילתי. קיבוץ הוא, מבחינה משקית־כלכלית, צורה של קואופרציה. הניסיון לראות את החבר כשכיר בלבד משכיח את עיקר העיקרים: החבר הוא גם הבעלים. אנסה לשרטט כאן דגם של קיבוץ, שאני קורא לו קיבוץ קואופרטיבי.

השייכות לקיבוץ הקואופרטיבי והשותפות בבעלות על רכושו ואמצעי הייצור שלו יתבטאו במניה. בדומה למניה של "אגד", תהיה זו מניה בלתי סחירה. המצטרף יצטרך לרכוש אותה אם בכסף ואם בניכוי ממשכורתו. העוזב חייב למכור את המניה לקיבוץ, וזה חייב לקנות אותה לפי שוויה בעת המכירה. כל חבר יקבל שכר בסיסי שווה, עם תוספת לילדים, מחושב לפי ימי עבודה. על שכר זה יהיו תוספות: גמול תפקיד, תשלום בעבור שעות נוספות, גמול תמורת עבודה בענפים שזקוקים לידיים עובדות. עובדי חוץ יכניסו את משכורתם לקופת הקיבוץ, אך גם הם יקבלו תוספות שכר מדורגות, אם השכר שהם מורידים לקיבוץ עולה על סכום בסיסי מסוים. הגבול העליון של תוספות שכר אלה יהיה משהו כמו 50 עד 75 אחוז מהשכר הבסיסי. ייתכנו כמובן גם הטבות נוספות, כמו השתתפות ברכב וכו'.

השכר הבסיסי יחושב על פי מספר ימי העבודה של החבר. ייקבעו מספר ימי העבודה בשנה, מספר מרבי של ימי מחלה ומספר ימי חופשה בתשלום. כל יום היעדרות מעבר למכסה יגרור ניכוי של שכר יום עבודה מהמשכורת. בשנה רווחית תחולק לחברים פרמיה, בשיעור אחיד.

חברים בגיל פנסיה יהיו זכאים לקצבה בשיעור 85 אחוז מהמשכורת הבסיסית של חבר. רמת החיים של הגימלאי לא תיפגע, כי הוא כבר לא משלם משכנתא. בתמורה יועברו לקופת הקיבוץ קצבת הביטוח הלאומי של החבר וסכומים פנסיוניים אחרים. תמורת עבודה יוכל גם הגימלאי לקבל שכר נוסף. מספר שעות העבודה בתמורה לגימלאי יוגבל כמו מחוץ לקיבוץ. כמובן, כמו עכשיו, תרומה של גימלאים בעבודה נוספת תתקבל בברכה.

בית המגורים יימכר לחבר במסגרת משכנתא שעליו לפרוע. סכום המשכנתא ייקבע לפי עלות הבית, וההחזרים צריכים להיות מחושבים כך, שהבית יעבור לבעלותו המלאה של החבר כעבור 15 עד 20 שנה. במקרה של עזיבת הקיבוץ, חייב החבר למכור את הבית לקיבוץ, וזה חייב לקנות אותו לפי ערכו בעת המכירה. במקרה של עזיבה לפני גמר פרעון המשכנתא, יקבל העוזב סכום כסף המשתווה לאותו חלק מערך הבית שכבר שילם.

הקיבוץ יספק לחבר שירותי רווחה ברמה גבוהה: שירותי בריאות ללא תשלום, לרבות משקפיים וטיפולי שיניים, ושירותי סיעוד. במקרה של הזדקקות לסיעוד מלא (אשפוז בבית סיעודי), יוכל הקיבוץ לנכות חלק משכר החבר, סכום שיעזור במימון ההוצאות הגבוהות. הקיבוץ גם יספק שירותים מוניציפליים ברמה גבוהה (גינות נוי, בריכת שחייה, תרבות קהילתית וכו') ויקים כמה קרנות: קרן מילגות לתרבות וחינוך (למשל ללימוד נגינה, להוצאת ספר וכו'), קרן עזרה הדדית כללית למקרים מיוחדים וכו'. מקורות ההכנסה של הקרנות האלה יהיו תקציב הקיבוץ ותרומות.

החינוך מגיל ארבע ועד גמר תיכון יהיה על חשבון הקיבוץ. לימודים מיוחדים אחרי שעות בית הספר – על חשבון החבר. לימודים גבוהים ימומנו בעזרת הלוואה מהקיבוץ, שתוחזר, בעיקרה, על ידי עבודה בזמן הלימודים, אם כי המשך ההקצבה של שכר הלימוד גם אפשרי.

מלבד שירותי הרווחה שצוינו לעיל, הכל ניתן להפרטה, בהדרגה או בבת אחת, לפי החלטת הקיבוץ, כולל ארוחות בחדר האוכל.

מוסדות הניהול של הקיבוץ יישארו עקרונית כפי שהם. אסיפת קיבוץ או שיחת הקיבוץ תישאר המוסד העליון. המבנה המוסדי, המורכב ממועצה, מזכירות מורחבת, ועדת משק וכו', ימשיך להתקיים. כל שינוי ייעשה בדרך שהיתה מקובלת עד עכשיו.

אלה רק קווי מתאר. חשובה הקונספציה, ולא פרט זה או אחר. למודל זה יש, לדעתי, שלושה יתרונות חשובים:

1. (החשוב ביותר) רמה גבוהה של סולידריות חברתית ושל ביטחון ושוויון סוציאליים.
2. המעבר לדגם הזה יכול להיעשות בשלבים, והוא אינו מחייב את הריסת המערכת כולה, שאחריה, מי יודע אם יהיה כוח לבנות את היש מחדש.
3. קיבוץ כזה יוכל להישאר במסגרת תנועתית אחת עם אותם קיבוצים ששומרים על צורת הקיבוץ הקלאסי.

יש אמנם קיבוצים עם כוח וקונצנזוס חזק שיכולים להמשיך להתקיים על פי דגם הקיבוץ הקלאסי. אך רוב הקיבוצים שוקלים הפרטה והנהגת שכר דיפרנציאלי, ולכן יש לעבד דגם תנועתי שמגשים את המאוויים האלה בגבולות האפשר, תוך שמירה על מידה – מופחתת אמנם, אך עדיין גבוהה – של סולידריות אנושית ושוויון.

רבים החברים הדורשים גמול חומרי תמורת מאמץ מיוחד וכאלה שמעוניינים להגדיל את תקציבם על ידי מאמץ מיוחד. יש המאמינים כי יכולה להיות דרך לצמצם את העבודה השכירה ולמשוך צעירים לקיבוץ. אני מניח, שהוותיקים הרוצים ששכנם ייאלץ למכור את הטלוויזיה והווידיאו שלו כדי לשלם בעבור רפואת שיניים אינם רבים כל כך.

הדגם שאני מציע אינו דבר חדש, שלא נוסה. קואופרטיבים כמו "אגד" קיימים שנים רבות. אין בהם הפרשיות תהומית בשכר (ההפרשיות כאגד היא אפילו הפוכה: מנהלי תחנות משתכרים פחות מנהגים), אך יש בהם תגמול חומרי תמורת תפקיד או מאמץ מיוחד ושעות נוספות. דגם הקיבוץ הקואופרטיבי עומד לדעתי על הקרקע גם כלכלית – שלא כמו הרעיון של שכר דיפרנציאלי, שהוא חלום רטוב של מי שרואים עצמם כבר מנהלים נוסח איאקוקה ואינם אלא מלכים נוסח כדורלעומר.

עיזבו את החומות

המושב הראשון של הוועידה נפתח יפה – רביעיית המיתרים שפתחה אותה ניגנה יפה, נאומו של נתן שחם היה יפה, ונאומו של אורי וובר הבטיח מחשבה חדשה. אבל בסיום, אפילו מקהלת האירוסים של בית אלפא לא הצליחה למחות את התחושה שהיתה כאן החמצה

דני מור

ועידה זו נבדלה מוועידות קודמות בכך שלא הוחלטה שום החלטה שצריך להפר, שהגיעו אליה אנשים שלא תמיד נראים בוועידות, שהמארגנים הקפידו לשים על הבמה נשיאות צעירה. אבל בנאומים של שומרי החומות, שהטיפו לשמור על הקיים למרות שהוא תקוע, וקראו לא להנמיך את הגדר יותר ממה שכבר הונמכה, לא היתה הוועידה הזו שונה מוועידות קודמות. בפתיחה המשיל נתן שחם את התנועה לאדם שמהסס אם להיכנס לנהר שזרימתו יוצרת מערבולות. הוא הציע לא להסס ולהיכנס לנהר, אבל בזהירות.

הוויכוח היה בעיקרו אותו ויכוח ישן, האם לזרוק את קיבוץ שניר מהתנועה. הקיבוץ שהמציא את הלינה המשפחתית ממציא עכשיו דבר חדש: שכר דיפרנציאלי. שניר מצביע על מערומיה של התנועה, ומנהיגי התנועה משתיקים אותו.

האם יש לנו תשובה לפער בין העניים לעשירים בקיבוץ? האם אנחנו יכולים להתמודד עם חברים שאינם "מוסרים לקיבוץ את כל ההכנסות והנכסים הנמצאים ברשותם", כפי שכתוב בתקנות הקיבוץ? איננו יכולים להתמודד עם חברים שמשפרים את תקציבם בעזרת תחביבים נושאי רווח, או בעזרת מתנות ורווחים מקבלנים שהם מעסיקים בשם הקיבוץ, או בעזרת עבודות נוספות שהם עושים בשכר.

אנחנו מנסים להבדיל בין ירושות לפיצויים, בין מתנות לרווחים מתחביבים, בין הנאות ממקום העבודה לרווחים ממקומות עבודה נוספים, והחברים לא יכולים ולא רוצים להבין את ההבדל. צריך לומר בגלוי: אין לנו תשובה. לחברים שזקוקים לתקציב נוסף ומוכנים לעבוד בשבילו. השכר הדיפרנציאלי הוא קו ורוד מאוד לעומת השקר המוסכם של מקורות הכנסה צדדיים. העשירים בקיבוץ, שכדי לא לנקר עיניים הסתירו את כספם בכלי בית יקרים ובנסיעות לחו"ל, מגדילים את שטח דירתם וקונים מכוניות.

אינני בא בטענות לחברים שמוצאים כל מיני מקורות לא חוקיים כביכול להגדיל את תקציבם. אין להם ברירה אחרת אלא לעבור על החוק ולהפר את היסודות של תקנות הקיבוץ. במצב כזה עדיף לתת לכל אחד משכורת. מעבר לזה – שירות אמיתי המדינה, כי יש לה משטרה וסיירת מס הכנסה וכיוצא באלה, והיא יכולה להתמודד איתם. הכיצד קיבוץ שמציע לתת בגלוי תוספת לתקציב תמורת עבודה נוספת לא מתאים לתנועתנו, ואילו קיבוץ שחבריו מרמים אותו ללא הרף כן מתאים?

בספרו "רעידת אדמה בקיבוץ" מעלה אריה פלגי שתי תרופות: האחת אבסולוטית – להחזיר את כל מי שלא מעביר לקופת הקיבוץ את מקורותיו, והאחרת יחסית – להעלות את רמת החיים באופן בלתי פוסק כדי לטשטש את הפער. פלגי מציע לבחור ב"שילוב בין שתי השיטות" (שם, עמ' 30). אבל אנחנו כבר עושים זאת, ואין בכך די. ככל שאתה מעלה את רמת החיים, כך גדל התיאבון: אם תוסיף חדר לדירה, יבנה החבר חדר נוסף; אם תוסיף רכב – יקנה החבר רכב בעצמו. אם תוסיף תקציב חו"ל – הוא ישתמש בתקציב כמה פעמים בשנה.

התנועה יכולה לאמץ את הניסיון של שניר למצוא דרך לחבר בין העבודה לתקציב, לאפשר למי שמשקיע בעבודה תקציב גדול יותר. במקום זה מצביעים על סכנת הפער בין המנהלים ובין העובדים, בין הצעירים ובין הזקנים, וכו'.

המושב הראשון של הוועידה נפתח יפה – רביעיית המיתרים ניגנה יפה, נאומו של נתן שחם היה יפה, ונאומו של אורי וובר הבטיח מחשבה חדשה. אבל בסיום אפילו מקהלת האירוסים של בית אלפא לא הצליחה למחות את הטעמים הרעים של נאומו של אמוץ רון ואת הופעתו של שר החוץ שמעון פרס, שהחמיץ הזדמנות להוציא את הקיבוצים מהחובות.

התנועה כמו שהיא כיום רק מזיקה לחבריה – גם כלכלית וגם רעיונית. מנהיגי התנועה צריכים לשבור את החומות שבראשם, כי אלה לא מגינות על אף אחד, הן רק מסתירות למנהיגים את הדרך ומונעות מהם להבחין בעיניים מקוות. הקיבוצים שטים בנהר יום יום, ומתנפצים אל המשברים ללא נווט. אל תעמדו מנגד, היכנסו לנהר ונווטו אותו אל זרם מים שקטים וצלולים.

הלוח הירוק

ת"א: 03-6388508/581 ; פקס: 03-372301 ; חיפה: 04-6736/73
מודעות דרושים מתקבלות כל יום עד שעה 18:00

מטפלות

בת"א דרושה **מטפלת** לטיפול בשני ילדים (חודש, 1½) + עבודות משק בית קלות אפשרות למגורים תנאים טובים למתאימה טל' 03-6968457

בגני הרצליה **ניהול משק בית** למשפחה עם ילדים גדולים רצוי עם מגורים במקום תנאים טובים למתאימה טל' 09-542108

לקיבוץ אייל, דרושה **מטפלת תינוקות** עם ניסיון והכשרה ללא מגורים טל' בערב 09-493718

דרושה **אופר** למשפחה נחמדה בת"א + לינה טל' 03-6477217

דרושה **אופר לתינוקת** עם ניסיון בטיפול בתינוקות והמלצות לא מעשנת. עם/בלי לינה 09-500310

בהרצליה פיתוח דרושה **אופר** + משק בית בשעות אחה"צ כלכלה ולינה במקום 09-572855

בזכרון יעקב דרושה **מטפלת לתינוקת** עם לינה + עבודות בית קלות 050-244794

בהרצליה דרושה **בחורה לעבודות בית + בישול** (לא מעשנת) כולל לינה בית 552389 עבודה 09-540887

למשפחה ישראלית צעירה בפרובידנס (ליד בוסטון) דרושה **אופר** גילאי 20 – 29. בעלת ניסיון, לטיפול בשני ילדים קטנים, למשך 6־7 חודשים החל מ־6/95 תנאים מצוינים למתאימות פרטים בטלפון 02-715044 בערב, לא בשבת

חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה התשמ"ח־1988
לפי חוק זה, אסור למעביד להפלות בין עובדיו או בין דורשי עבודה מחמת מינם, מחמת היותם נשואים, או מחמת היותם הורים, בקבלה לעבודה, תנאי עבודה, קידום בעבודה, הכשרה או השתלמות מקצועית ופיטורים או פיצויי פיטורים. כמו כן, אסור למעביד לפרסם מודעה בדבר הצעת עבודה אלא אם כן הצעת העבודה צויינה בלשון זכר ובלשון נקבה, בין ביחיד ובין ברבים. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

למשפחה צעירה בבית פרטי דרושה **מטפלת** החל מה־15.3.95 למשרה מלאה (עם ניסיון, לא מעשנת) לטיפול בתאומות (1.3) ובילדה בת 6 ולעבודות משק בית קלות. למתאימה שכר גבוה וצ'ופרים. לינה ואווירה ביתית טלפון 03-5334985 בערב

לקיבוץ זיקים דרושה **מטפלת/במב"חית** לגיל הרך טל'/פקס' בבוקר 07-746403 אחה"צ ובערב 07-746476

דרושה **מטפלת לילדים** אחרי צבא כולל לינה, 5 לילות טלפון 06-361651

בהרצליה דרושה **בחורה לאחר צבא** לטיפול בילדים + משק בית 09-508207

למשפחה במושב בן־שמן דרושה מידית **אופר** רצוי עם ניסיון תנאים טובים טל' 08-245911

מטפלת לתינוקת חמודה בת חודשיים לשעות עבודה ארוכות (אפשרי לינה). 03-5466035

לקיבוץ גרופית דרושים/ות **מטפלים/ות לגיל הרך** עם ניסיון לפנות לקרן: ביום 07-357761/843 בערב 07-357785 לרונית: ביום 07-357777

מיד לאחר שירות צבאי דרושה **בחורה** לאחזקת בית, ולעזרה בטיפול בילדים (10, 13) בלאס וגאס רשיון – חובה 02-762923

בתל־אביב **אופר + לינה** תנאים טובים למתאימה טלפון 050-301932 בערב 03-5272859

לקיבוץ רגבים **מטפלת מובילה לגילאי שנה** גננת לגילאי שנתיים וחצי טל', נעמה – 06-307845

לקיבוץ אל־רום דרוש **במב"חית/מטפלת** לגיל הרך לפרטים: להתקשר, טל' 06-982754

לקיבוץ יקום דרושה **מטפלת** לגיל הרך עדיפות לבעלות ניסיון קיבוצי נא לפנות לסינדי טל' 09-524309

לפעוטון בקיבוץ חוקוק דרושה **במב"חית** (גילאי 1½ – 2½) רצוי עם רקע קיבוצי טל' בבוקר – 06-799805 בערב מ־17.00 – 06-799936

לקיבוץ בית־גוברין דרושה **מטפלת מובילה לגיל הרך** בעלת ניסיון בעבודה בקיבוץ או במושב דרושות המלצות נא להתקשר למכבית בבוקר 07-874210 בערב 07-874276

פרסם ב־הדף הירוק

דרושה **אופר נחמדה** לשני ילדים מקסימים שתאהב לטפל גם בבית טל' 09-917527 בערב.

דרושים

לחישובית לניהול דרוש לפרוייקט באפריקה **בונה ומפעיל סירות לשיט באגם** בעל ידע מוכח בבניית סירות מפיברגלס והפעלתן פניות בכתב בצירוף קורות חיים ופרוט ניסיון קודם חישובית ניהול בע"מ ת.ד. 218 בית־שאן

לכפר הנוער "אשל הנשיא" דרושים מיידית
1. עובד חינוכי לתחנת רדיו לעבודת הפקה של שידורי רדיו, בשיתוף תלמידים. משרה מלאה – אפשרות למגורים בכפר.
2. טכנאי רדיו – לתחנת רדיו חינוכית. המועמד צריך להיות בעל ידע בהקלטות ובשידור. רצוי, גישה חינוכית לבני נוער (משרה חלקית).
3. מדריך נוי להדרכת תלמידים בענף זה. קיימת אפשרות למשרה חלקית.
4. מדריך חברתי לפנימייה. יועדפו בעלי השכלה פדגוגית/אקדמאית ובעלי ניסיון בעבודה עם בני נוער – משרה מלאה.
5. מורים לאנגלית ולמתמטיקה לשנת הלימודים תשנ"ו. רצוי, ניסיון בהגשה לבחינות בגרות.
6. מזכיר/ה־כתבנית לבית"ס התיכון. ידע בהדפסה על מעבד תמלילים. חובה.

כל המועמדים מתבקשים לפנות בכתב לפי הכתובת: אשל הנשיא, ד"נ הנגב 85310, ולציין על גבי המעטפה לאיזו משרה הם מתייחסים. נא לצרף המלצות ותעודות.

לקיבוץ במרכז הארץ דרוש **טבח** נא לפנות למלי, כוח אדם גרנות, 06-321222

עבודה ביפן לנוסעים למזרח הרחוק למתאימים – השתתפות בכרטיס טיסה ביפן אלי 09-914614

לקיבוץ נחשונים דרושים/ות **עובדי/ות מטע** רשיון לרכב + טרקטור – חובה 03-9386568 יום 03-9386464 ערב

לקיבוץ מעגן מיכאל דרוש/ה **עובד/ת מנוסה** לעבודה עם ילדים לכיתות ב־ג משרה חלקית נא להתקשר לאורן לינדר 06-394305 בעבודה, 06-394560 בבית

לקיבוץ במרכז הארץ דרוש/ה
מחנך/ת לגיל הרך – מידי
גנן/ת לגן צעיר – לתשנ"ו
עם ניסיון קיבוצי • ללא מגורים
09-521336 נעמי

לקיבוץ ניר עוז דרוש **במב"ח חשמלאי** או בעל ניסיון בחשמל טל' ביום 07-983622 בערב 07-983669

לכפר הנופש "יעלים" **דרושה צעירה** לעבודה במחלקת הקבלה ובבר תחילת עבודה – מידית לפרטים: 07-374362, גיל

לקיבוץ מגל דרושים/ות החל מ־15/3/95 לעבודה בחקלאות
- 3 אחראי/ת משמרת בבית אריזה
- 1 מלגזן/נית
- 2 טרקטוריסטים ומפעילי ציוד חקלאי
- 1 איש אחזקה

לקבלת אינפורמציה – טל' 06-287102 שושו

דרושים/ות
* **במבחים לגד"ש** (עם רישיון טרקטור וניסיון בריסוסים)
* **במבחים לתעשיה**

תנאים מצוינים טל' 07-807776

הלוח הירוק

ת"א: 03-6388508/581 · פקס: 03-372301 · חיפה: 04-673673
מודעות דרושים מתקבלות כל יום עד שעה 18:00

לקיבוץ עין השלושה דרוש/ה
מציל/ה
לעונת הקיץ 1995
מתאימים יפנו לטלפונים
07-985700 · 07-985711

לגד"ש באילת השחר
דרושה **פקחית**
לבדיקת מזיקים
עם ניסיון
נא להתקשר ביום 06-932125
בערב לגלילי 06-932276

קיבוץ שריד מחפש
לולן ללול רבייה
ללא מגורים במקום
טל' 06-548111 ליעל

לקיבוץ שריד דרושים
במב"חים לגידולי שדה
נסיון בכלים תקלאיים והפעלת "דגן"
תנאים טובים למתאימים מגורים במקום
טל' יעל ביום 06-548111 רועי בערב 06-548387

לחברה לפיתוח הערבה
דרושים בחורים בעלי ידע בחשמל או חוש טכני
לעבודה קבועה • תנאים טובים
טל' ביום 592242, 07-592227 • טל' בערב 07-581746

לקיבוץ רמת יוחנן דרוש/ה
עובד/ת יונקייה (רפת)
* ידע וניסיון * רשיון לטרקטור *
נכונות לעבודה בשעות לא שגרתיות
לפנות לרם או לאיילת
04-459201

למחלקה כלכלית במשרד רו"ח צבי שורר
בבקעת בית־שאן
דרוש/ה כלכלן
או בעל השכלה במנהל עסקים
להכנת תכניות עסקיות
פניות בכתב בצרוף קורות חיים ופירוט נסיון קודם
למשרד רו"ח צבי שורר מרכז אזורי בקעת בית־שאן
ת.ד. 218 בית־שאן

לחישתיל משתלת דגן בע"מ במושב נחלים
דרוש/ה **בחור/ה אחראי/ת**
להפעלת צוות עובדים/ות
* ניסיון בהפעלת צוות עובדים
* גמישות ויכולת תמרון
* מגורים באזור המרכז
לפרטים: נא לפנות בכתב לחישתיל, משתלת דגן בע"מ
מושב נחלים – עבור עמית

ידיעות אחרונות
על המשמר
וכל העתונים
קבלת מודעות
כל המפרסם מודעה
יקבל שעון במתנה
* החל מ־300 ש"ח
בחיוג חינם
177-022-1766
אור־קול־טון שרותי פרסום בלפור 2, תל־אביב (המשרד פתוח עד 23:00)

לקיבוץ גברעם
דרושים
במב"חים
לעבודה בגד"ש
רשיון נהיגה בטרקטור ונסיון הכרחיים
טל' 07-770509 לערן בשעות היום בלבד

למפעל מ.ג.ת גבעת חיים איחוד
דרוש/ה
עובד/ת לאיסוף ביצים בהודים לרבייה
אין צורך בהתמצאות או בניסיון קודם בענף
תחילת עבודה ב־1.3.95
שעות עבודה נדרשות, ביום: כ־12 שעות
נא להתקשר לאסף ברות: 06-369399
או 06-369571

לקיבוץ בית זרע דרוש/ה
במב"ח/ית
לעבודה בחדר האוכל
* עדיפות למגורים מחוץ למקום
* אפשרות לשעות נוספות
פרטים בטלפונים ביום: בנצי 06-755216
אפרת 06-755213

עסקים, מכירה ושירותים

ל"אלים מרוזי"
למתפרה בחדר חיפה דרושה
גזרנית/תדמנית
בעלת ניסיון בלבד
טל' 050-244794

ל"אמיגו ספורט"
דרוש **סוכן**
בעל ניסיון + רכב
בענף החלבשה בקיבוצים
לפנות למאיר 03-6829306

לחברה חקלאית דרושים
מפעילי ציוד חקלאי
לעונת תחמיץ חיטה
טל' 04-9833778,
04-9835367

לשלטי גל
במושב בן־שמן
דרושים עובדים
להתקנת שלטים
טל' 08-245911

מקומך אתנו להצלחה משגשגת – בתחום ניהול ו/או שיווק
אתה קובע את הקצב,
את הזמן ואת המקום
פרטים בטלמקס' – 06-366078
או פלאפון – 050-265043 א – ה
מ־09.00 – 17.00

דרוש **במב"ח**
לעבודה ברפת מושבית
בעמק חפר
מיידי
09-688697

בני משקים
להפעלת טרקטורים
+ ניסיון
ל־3 חודשים
החל מאמצע פברואר
04-9835922
04-9835919
04-9835166

קיבוץ החותרים מחפש
חונך לבחור צעיר
שעות העבודה 09.00 – 14.00
טל' במשך היום, אהובה 04-302493
בערב, שלומית 04-302612

עובדים/ות רציניים/ת
לעבודה חקלאית
במושב עין יהב
אפשרות לחיסכון גבוה
07-581052

בחורים חרוצים
לעבודה בתחום ליטוש
שיש פוליש וניקיון –
שכר גבוה חכשרה למתאימים.
03-6768045 03-6747163

אופנוע ימהה
500XT
מעולה + תוספות
1980, טל' 03-9224980

יוצא קיבוץ
מחפש עבודה קבועה
לטווח ארוך
עם ניסיון של 9 שנים
בגידולי שדה
07-983745

לחברה לגינון ולפיתוח
במרכז הארץ דרושים
עובדים רציניים
יוצאי יחידות קרביות, בעלי רקע
בחקלאות. משכורת גבוהה ומבטיחה
טל' 03-6426718 בערב 050-349716 ביום

דרוש
בעל מקצוע ומזריע
לחוות הודיים לרבייה
טל' בערב
למנחם 07-725407
לזאביק 07-726081

בחור עצמאי
אחרי צבא, בעל דרכון
אירופי לעבודת מכירות
מכניסה בגרמניה לתקופת
הקיץ החל מאפריל
לפנות לערן 06-547804

למכירה
ג'יפ ניבה '93
55,000 ק"מ
יד שנייה מצב מעולה
טל' 07-985117

מעוניינים לקנות
מגורון
במצב טוב
02-912464

לחברה
לעבודות
תשתית
דרושים
צעירים/ות
נמרצים/ות
רשיון לרכב ולטרקטור
טל' 04-675159

למלון רמות
(בכנרת)
דרושות:
חיילות משוחררות
לתפקיד:
פקידת קבלה
מלצרית לובי
ברמנית
הלינה במקום
טל' 06-732636 כוח אדם

צעירים/צעירות
לפני/אחרי צבא
לעבודה בחו"ל
04-322608

דרוש/ה
עובד/ת למשק צאן
אפשרות למגורים
אהוד 08-414761
א – ה 12.00 – 14.00

למכירה
ציוד לריבוי
ולגידול דגי נוי
פרטים: 02-863898

משרד להשכרה
2 חדרים + מטבחון
קומת ביניים
רח' בר כוכבא 1 פתח תקווה
טל' 03-6761059 ביום
03-6748891 בערב

מחפש קיבוצניק
למשך שנה לעבודה חקלאית
בגידולי שדה
+ מגורים באזור כ"ס
050-357450, 09-915118

לעבודה במסעדה
באזור ים המלח
דרושות **בנות משק**
אחרי צבא. מגורים באזור, יסודרו
נא לפנות לכדורי או
לאביבה 07-584636

למכירה **ציוד מלא לחדר הקרנה של קולנוע**
כולל מכונות + קסנון + מערכת דולבי
775 כיסאות מרופדים במצב טוב מאוד
לפרטים: קולנוע אור־דע רמת גן, טל' 03-6721720

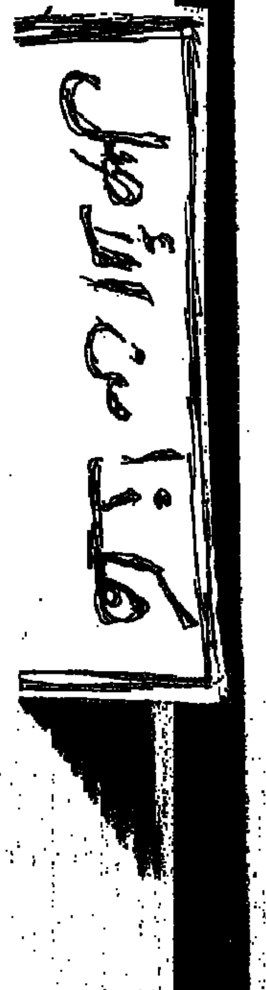

חמודים שלי

זוכרים את נהג המונית **אמסלם**, זה שבימי משבר העגבניות הציע להסיע אותי תמורת הירק האדום הזה? לפני שבועיים הלכתי לאיזה ראיון בקיבוץ הארצי (בפעם האחרונה הייתי בתק"ם, ולמה לי טענות על אפליה בין התנועות?), ובפינת הרחובות קפלן וליאונרדו דה וינצ'י הקפיץ אותי צפרור חד של מונית. "הלו, הלו", צעק הנהג. נסיוני רב השנים לימד אותי לא לסובב ראש אחרי כל קריאה גברית, אבל כשהוסיף הקול "על המשמר, על המשמר", לא התאפקתי, הפניתי את ראשי ותיקנתי: "וושינגטון פוסט". ואת מי רואות עיניי? את אמסלם!

"בואי, תיכנסי, עד קצה העולם אני מוכן להסיע אותך", אמר אמסלם. לקצה העולם לא הגענו, רק עד בית הקיבוץ הארצי, וזה לקח פחות מדקה. אבל אמסלם סירב לעזוב אותי כל כך מהר. הוא ביקש שנדבר על **ראסל חסיון** ממבוא חמה, שזכה בדצמבר האחרון ב־18 מיליון שקל בלוטו, אך חזר, כפי

צילום: בועז לניר
לא ניכר על רגב, שזו לו פעם ראשונה

שפורסם לאחרונה, לעבודה בלול, אחרי שהעניק לקיבוצו חלק נכבד מאוד מסכום הזכייה.

"תגידי, הוא היה צריך למסור את הכסף לקיבוץ או לאו?" שאל אמסלם. "הוא לא היה חייב", עניתי. "למה לא? אתם הרי כמו משפחה. מקבלים הכל מהקיבוץ. למה שלא ימסור את הכסף ויתחלק עם כל המשפחה?" הסברתי שחברי הקיבוץ כבר מזמן לא חולקים את רכושם הפרטי עם אחרים, ושיש כאלה עם נכסים וירושות שהלוואי עליו. "תשמעי", אמר אמסלם, "הכי טוב זה לחיות בקיבוץ ולהחזיק איזה מכוסה בבנק. מה את אומרת?" מה יכולתי להגיד? הסכמתי איתו, מה, אני לא רואה מה קורה סביבי?!

"ואת", שאל אמסלם, "אם היית זוכה מה היית עושה?" "אצלי", אמרתי, "מוכנה כבר מזמן רשימה מפורטת של איך להוציא את המיליונים. בכל מקרה, את הקיבוץ אני לא עוזבת".

"ככה", אמר אמסלם, "אז למה שלא תעזרי למחוק את החובות של הקיבוצים ולא תצטרכו לחכות שהליכוד בסוף יעלה לשלטון וימחק לכם?"

"על זה עוד לא חשבתי".

"תגידי", לא התאפק אמסלם, "אני אקבל ממך משהו כשתזכי?"

גירדתי בפדחתי ואמרתי: "אולי אני אממן לך ריפוד חדש, וגם אקנה לך קלטת חדשה במקום עופר לוי. איך זה?"

"מספיק. וואללה, את נחמדה. את יכולה כבר לתת לי מפרעה על החשבון?"

אמרתי מה שאמרתי, ויצאתי מהמונית. כשהייתי כבר על מדרגות בית הקיבוץ הארצי, השיגה אותי קריאתו של אמסלם "קמצנים! כולכם קמצנים, הקיבוצניקים! בגלל זה הסתבכתם בחובות. הלוטו בידיים שלך, ואת עוד שוקלת?"

וושינגטון פוסט אלֶק.

החבר'ה של שחם מהגרעין, חגגו לו יומולדת 70

כשהתנהלה ועידת הקיבוץ הארצי היה מגרש החנייה בגבעת חביבה מפוצץ ממכוניות. מטה גרעות נערך כראוי, וחילק לבאים סטיקרים שאמרו "רבין – אחריך לשלום". אמרי רון שאל: "למה דווקא אחרי רבין, הרי שמעון פרס ינאם פה היום?" ואביטל גבע השיב: "השלטים לא מוזמנים על פי האורחים של הוועידה". רוב הנהגים קיבלו את הסטיקרים ברצון, וחלקם אפילו הדביקו אותם על המכוניות. היו גם תגובות אופוזיציוניות, אבל הן לא עוררו התרגשות מי יודע מה.

מטה גרעות מארח בכל שבוע, בחממה של **אביטל גבע**, אישים שונים, שבאים לשמוע ולהשמיע. לאחרונה התארחו בחממה גיורא פורמן ואריק רייכמן, יוסי ביילין וציץ' (שלמה לחט), שכמנהג המקום ישבו בשבילים על כסאות פלסטיק, לגמו מהמרק שהכין אביטל וכירסמו מלפפונים ירוקים.

יצחק רבין בכבודו ובעצמו מוזמן לעוד שבועיים. כנראה יוותרו לו על האירוח המסורתי בחממה ויאמינו אותו אחר כבוד למנפטה, לא מתאים להם אולמות ומיקרופונים.

את הוועידה הנחה הפעם במיומנות רבה – בחולצה אדומה משובצת (בטח מתנה מטקסס) ועם עיפרון ומחק כדי לרשום מה שצריך, כולל הנקודות, הפסיקים וסימני השאלה והקריאה בדיוק במקומות הנכונים – אילן רגב מרוחמה. זו היתה הפעם הראשונה שאילן מנחה ועידה, והוא עשה את זה כמו ותיק ומנוסה.

ג'ימי קדושים, קיבוצניק מכפר עזה, הוא דמות מעופפת ידועה באיזור הדרום. מעופפת, משום שיש לו מצנח רחיפה עם מנוע, שהרעש שלו מטריד מדי שבוע את מנוחתם של חברי קיבוצי הדרום. מעבר לתחביב, מנוצלת הרחיפה מדי פעם לצרכים יותר ממשיים: לפעמים לצילומי אוויר, ולפעמים, בחגים, גימי משליך מלמעלה סוכריות והפתעות לילדים.

לפני זמן מה, כשריחף בנחת לכיוון אשדוד, נדבק אל גימי מטוס ריסוס. גימי ניסה לעשות לו סימנים, אבל המטוס לא הרפה: עשה לו כיס אוויר וכמעט יירט אותו. התברר שהטייס חשד שלפניו מרחף מחבל שבא מהרצועה ומתכוון לבצע פיגוע. למזלו של גימי, יצר הטייס קשר עם מרכז המידע. שם ידעו במי מדובר, וגימי, שכבר חשש לחייו, חזר הביתה בשלום. מאז הוא לא ממריא לפני שהוא מדווח למי שצריך על טיולי השבת שלו.

אלוף התשבצים ואיש החינוך וההומור, שי חולדאי מחולדה, אחיו של רון חולדאי (הטייס), יחליף את עדה סירני בניהול אפעל החל ממאי 1995. מה מיוחד בו? "הכל", ענו לי באפעל מכיריו ומוקיריו.

"ופנינו אל השמש העולה", "לשינקה", "מתפתל משעול הפרא בין ההרים" – זוכרים את השירים האלה? איך לא. בסוף החודש התכנסו ב"כרי ושאי" שעל שפת הכינרת חברים של דגן, שבאו לשיר איתו עם סיום תפקידו כמזכיר פנים של התק"ם. על השירה ניצח יענקל'ה ספיר (אח של נעמי שמר) מקבוצת כינרת. מוקי, איך אפשר בלי, הפליא במילות הברכה, וגם צבילי, מתכבד, יודע את מלאכת הדיבור.

לדגן יהיו עכשיו פחות שעות נהיגה על הכביש, יותר שעות עם הנכדים, ואפילו "פנוים" הוא כבר יודע לשחק. תארו לכם שבשעה 16:00 הוא יוכל אפילו לראות את "היפים והאמיצים". אתה בחברה טובה דגן.

מוקי צור פירסם ספר חדש, שביעי במספר, "ותשמע קולי", בהוצאת "עם עובד". אז בהחלט סיבה למסיבה, ואת האירוע חגגו חבריו של מוקי בתק"ם. גם **חיים באר** השתתף, וגם אנשי הוצאת הספרים, שישבו והיללו את המחנך, ההוגה, הסופר, היוצר וההיסטוריון של תולדות ההתיישבות העובדת, שהיה בעבר מזכיר התק"ם. ומי צריך יותר מזה את כל המסיבות למוקי הפיקה **ציפויקה**, שלא נפרדת ממנו: הוא מזכיר – היא איתו, הוא מוציא ספר – היא איתו.

נתן שחם (בית אלפא), איש חם חכם ואהוב, חגג לפני שבוע 70 שנה. נתן מרגיש ונראה צעיר, והוא לא רק סופר פורה, אלא גם מנהל "ספריית הפועלים" ונגן ויולה בחבורה שנפגשת אחת לשבוע בכפר סבא, כדי לנגן וליהנות ממוסיקה שלא על מנת לקבל פרס. כבר עשר שנים ברציפות מתכנסת הקבוצה, שחבריה הם, מלבד נתן שחם, פרופ' אליעזר קפלינסקי, דיקן הפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל אביב, שמנגן כינור ראשון, אילנה ברישלום, מנהלת מגמת מוסיקה בבית ספר לאמנויות, שמנגנת כינור שני, והצ'לנים דוד ויצטום ופרופ' אליעזר רוזן, פרופ' למתמטיקה בבר אילן. גם גרעין ההשלמה של נתן מבית אלפא חגג לו יום הולדת. בלי כלי קשת, אבל עם הרבה אהבה.

שלכם
הכובסת